

ÍNDEX

NORMES DE L'ORDENACIÓ TERRITORIAL INSULAR

TÍTOL I

- Article 1. Pla territorial insular de Menorca, definició i objecte.
Article 2. Principis informadors.
Article 3. Objectius.
Article 4. Contingut substantiu i documental del Pla Territorial Insular.
Article 5. Vigència i eficàcia.
Article 6. Publicitat.
Article 7. Relacions amb els restants instruments d'ordenació territorial i els d'ordenació urbanística
Article 8. Gestió, execució i seguiment del Pla territorial insular.
Article 9. Indicador de l'evolució del procés de desenvolupament, execució i compliment del Pla Territorial Insular.

TÍTOL II

- Article 10. Determinacions generals.

CAPÍTOL I. INFRAESTRUCTURES PORTUÀRIES I AEROPORTUÀRIES

- Article 11. Ús del sòl per a infraestructures portuàries i instal·lacions marítimes, així com per a activitats relacionades amb la navegació d'esbarjo i esportiva.
Article 12. Ús del sòl per a infraestructures aeronàutiques i la zona d'influència.
Article 13. Afeccions del sistema general aeroportuari de l'aeroport de Menorca sobre la vostra àrea d'influència.

CAPÍTOL II. SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA.

- Article 14. Objectius generals.
Article 15. Ús del sòl per a instal·lacions de xarxes i fonts d'energia.
Article 16. Tramitació de les infraestructures i instal·lacions de producció, emmagatzematge i evacuació d'energies renovables.

CAPÍTOL III. TELECOMUNICACIONS.

- Article 17. Ús del sòl per a instal·lacions de telecomunicacions.

CAPÍTOL IV. EQUIPAMENT EDUCATIU.

- Article 18. Ús del sòl per a equipament educatiu.

CAPÍTOL V. EQUIPAMENT SOCIO SANITARIS I ASSISTENCIALS

- Article 19. Ús del sòl per a equipaments socio sanitaris i assistencials.

CAPÍTOL VI. EQUIPAMENT COMERCIAL.

- Article 20. Ús del terra per a equipament comercial.
Article 21. Ús del sòl per a equipaments associats a una estratègia de recuperació, millora i diversificació de les activitats econòmiques.

DETERMINACIONS DISPOSITIVES SOBRE DESTINACIÓ DEL SÒL PER A EQUIPAMENTS, INFRAESTRUCTURES I SERVEIS INSULARS.

CAPÍTOL I. CONSIDERACIONS GENERALS

- Article 22. Plans Directors Sectorials i Plans Especials per al disseny i execució de xarxes d'infraestructures d'interès insular.

CAPÍTOL II. TRANSPORT.

- Article 23. Gestió del transport regular de viatgers per carretera i mesures per a la mobilitat sostenible.

CAPÍTOL III. INFRAESTRUCTURA VIÀRIA.

Article 24. Planificació de carreteres i gestió de la xarxa viària existent.

CAPÍTOL IV. INFRAESTRUCTURES DE SUBMINISTRAMENT D'AIGUA I SANEJAMENT. Article 25. Ús del sòl per a serveis de subministrament d'aigua i de sanejament.

CAPÍTOL V. INFRAESTRUCTURES PER A GESTIÓ DE RESIDUS.

Article 26. Ús del sòl per a gestió de residus.

Article 27. Ús del terra per a equipament esportiu.

CAPÍTOL VII. EQUIPAMENT CULTURAL I JUVENIL

Article 28. Ús del sòl per a equipament cultural i juvenil.

TÍTOL IV

DETERMINACIONS DISPOSITIVES DEFINITÒRIES DEL MARC DEL PLANEJAMENT MUNICIPAL.

CAPÍTOL I DIRECTIVES PER A LA FORMULACIÓ DEL PLANEJAMENT MUNICIPAL

Article 29. Criteris bàsics per a l'elaboració del planejament general municipal. Article 30. Objectius estratègics del planejament municipal.

Article 31. Perspectiva climàtica als instruments de planificació.

Article 32. Acreditació de la consistència i coherència territorial de les determinacions de planejament municipal.

CAPÍTOL II. INCLUSIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE I FAMÍLIA A L'ORDENACIÓ TERRITORIAL I ACTUACIONS URBANÍSTIQUES

Article 33. Objectius de la incorporació de la perspectiva de gènere a les actuacions urbanístiques.

Article 34. Determinacions generals.

Article 35. Determinacions específiques per a la inclusió de perspectiva de gènere i família.

CAPÍTOL III. DIRECTIVES SOBRE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL DE LES ACTUACIONS URBANÍSTIQUES.

Article 36. Criteris bàsics de sostenibilitat mediambiental de les actuacions urbanístiques.

Article 37. Control de l'impacte ambiental resultant de les obres d'urbanització.

Article 38. Control de l'impacte ambiental resultant de les obres d'edificació.

Article 39. Criteris bàsics d'edificació sostenible pels allotjaments turístics.

Article 40. Ordenació pel planejament municipal dels terrenys classificats com a sòl urbanitzable.

Article 41. Reserves mínimes en sòl classificat com a urbanitzable per a habitatge protegit.

Article 42. Ordenació pel planejament municipal dels terrenys classificats com a sòl urbà subjectes a reforma interior i regeneració urbana.

TÍTOL V.

ORDENACIÓ RESIDENCIAL I TURÍSTICA. CREIXEMENT I PROGRAMACIÓ DEL PROCÉS EDIFICATORI I D'ÚS DEL SÒL.

CAPÍTOL I DETERMINACIONS GENERALS

Article 43. Objecte i contingut de l'ordenació residencial.

Article 44. Objecte i contingut de l'ordenació turística.

CAPÍTOL II DETERMINACIONS GENERALS SOBRE EL MODEL RESIDENCIAL I TURÍSTIC

Article 45. Fins i objectius de l'ordenació residencial i turística del Pla territorial insular de Menorca.

Article 46. Model territorial turístic insular.

Article 47. Tipologies d'allotjament residencial considerades en aquest Pla.

Article 48. Tipologies d'allotjament turístic considerades en aquest Pla.

CAPÍTOL III CREIXEMENT RESIDENCIAL I TURÍSTIC.

Article 49. Creixement residencial i turístic màxim insular durant el període de vigència del PTI.

Article 50. Límits del creixement residencial al planejament municipal.

Article 51. Límits del creixement turístic al planejament municipal.

CAPÍTOL IV PROGRAMACIÓ DEL PROCÉS EDIFICATORI I D'ÚS DEL SÒL.

Article 52. Autorització de places residencials i turístiques d'acord amb l'existència dels recursos i serveis necessaris.

Article 53. Ordenació d'estades turístiques a habitatges a l'illa de Menorca. Zones aptes per comercialitzar estades turístiques.

Article 54. Zones Turístiques Saturades o Madures.

TÍTOL VI

NUCLIS TRADICIONALS

Article 55. Determinació dels Nuclis Tradicionals.

Article 56. Ordenació urbanística de l'ús residencial i turístic a Nuclis Tradicionals.

Article 57. Ordenació urbanística de l'ús residencial i turístic de les Àrees de Reconversió Territorial (ART) a Nuclis Tradicionals.

TÍTOL VII

ZONES TURÍSTIQUES

Article 58. Determinació de les Zones Turístiques.

Article 59. Règim general de les Zones Turístiques.

Article 60. Règim especial de les Àrees de Reconversió Territorial (ART) a Zones Turístiques.

TÍTOL VIII

SÒL RÚSTIC

CAPÍTOL I SÒL RÚSTIC COMUN I SÒL RÚSTIC A LA CATEGORIA DE NUCLI RURAL

Article 61. Sòl rústic comú i sòl rústic a la categoria de nucli rural.

Article 62. Regularització de Nuclis Rurals.

Article 63. Nuclis Rurals de tipus 1 i de tipus 2 que compten amb ordenació detallada.

Article 64. Nuclis Rurals de tipus 1 que no compten amb ordenació detallada.

Article 65. Nuclis Rurals de tipus 2 que no compten amb una ordenació detallada.

CAPÍTOL III. SÒL RÚSTIC D'ESPECIAL PROTECCIÓ.

Article 66. Espais naturals protegits i terrenys equiparats a ells a efectes del règim urbanístic.

Article 67. Condicions d'ordenació les categories restants de sòl rústic d'especial protecció i espais de valor ambiental.

Article 68. Àrees naturals d'interès territorial.

Article 69. Ordenació urbanística del sòl rústic protegit, de les àrees naturals d'especial interès i les àrees rurals d'interès paisatgístic.

Article 70. Àrees d'interès paisatgístic.

Article 71. Protecció urbanística del patrimoni paisatgístic.

Article 72. Àrees de Prevenció de Riscos (APR). Determinacions generals.

Article 73. Prevenció de riscos naturals. Criteris d'ordenació per tipus de risc.

Article 74. Àrees de protecció territorial.

CAPÍTOL IV. RÈGIM D'USOS DEL SÒL RÚSTIC.

Article 75. Definició de les activitats regulades en matriu de regulació d'usos a sòl rústic continguda a l'Annex I d'aquestes Normes.

Article 76. Règim d'usos a sòl rústic. Disposicions Generals.

Article 77. Règim específic d'usos a sòl rústic per al sector primari.

- Article 78. Règim específic d'usos a sòl rústic per al sector secundari.
- Article 79. Règim específic d'usos a sòl rústic per als equipaments.
- Article 80. Règim específic d'usos a sòl rústic per a les activitats extractives.
- Article 81. Règim específic d'usos a sòl rústic per a infraestructures.
- Article 82. Règim específic d'usos a sòl rústic per a activitats de protecció i educació ambiental.
- Article 83. Règim específic en sòl rústic ús habitatge.
- Article 84. Ordenació dels aparcaments a sòl rústic.
- CAPÍTOL V. CONDICIONS GENERALS DE LES EDIFICACIONS EN SÒL RÚSTIC.
- Article 85. Condicions generals de les edificacions a sòl rústic.
- CAPÍTOL VI. RÈGIMS ESPECÍFICS: CONSTRUCCIONS TRADICIONALS, CONSTRUCCIONS VINCULADES A L'ACTIVITAT AGRÍCOLA I RAMADERA I ACTIVITATS AMB DESTINACIÓ TURÍSTICA.
- Article 86. Definició del conjunt tradicional de "Ses Cases".
- Article 87. Construccions de nova planta vinculades a l'activitat agrícola no professional a sòl rústic comú.
- Article 88. Construccions de nova planta vinculades a l'activitat ramadera no professional a sòl rústic comú.
- Article 89. Condicions de posició i implantació de les edificacions a sòl rústic.
- Article 90. Règim de les instal·lacions i els establiments destinats a l'activitat turística al medi rural.
- TÍTOL IX
- DETERMINACIONS DISPOSITIVES SOBRE LA PROTECCIÓ, GESTIÓ, MILLORA, ÚS SOSTENIBLE DEL PAISATGE, I CUSTÒDIA DEL TERRITORI. DIRECTRIUS DE PAISATGE DE MENORCA.
- CAPÍTOL I. DIRECTRIUS DE PAISATGE DE MENORCA
- Article 91. Assumpció del Conveni Europeu del Paisatge com a marc de referència de les determinacions paisatgístiques del PTI i d'altres polítiques públiques d'incidència paisatgística.
- Article 92. Criteris d'acció paisatgística.
- Article 93. Objectius de Qualitat Paisatgística.
- Article 94. Directrius de l'OCP 1
- Article 95. Directrius de l'OCP 2
- Article 96. Directrius de l'OCP 3
- Article 97. Directrius de l'OCP 4
- Article 98. Directrius de l'OCP 5
- Article 99. Directrius de l'OCP 6
- Article 100. Directrius de l'OCP 7
- Article 101. Directrius de l'OCP 8
- Article 102. Directrius de l'OCP 9
- Article 103. Directrius de l'OCP 10
- Article 104. Directrius de l'OCP 11
- Article 105. Directrius de l'OCP 12
- Article 106. Millora de paisatges degradats. Projectes de Requalificació Paisatgística.
- Article 107. Estudis d'impacte i integració paisatgística com a garantia d'inserció de les activitats al paisatge.
- Article 108. Determinacions generals d'ordenació del sòl rústic dels espais periurbans.
- Article 109. Estratègia de Paisatge de Menorca.
- CAPÍTOL II. SALVAGUARDA DE PATRIMONI CULTURAL
- Article 110. Conservació, millora i defensa del patrimoni històric.

Article 111. Objectius i criteris d'actuació per a la renovació i rehabilitació per a la requalificació i millora del paisatge urbà.

Article 112. Avaluació de l'impacte de les intervencions sobre el patrimoni construït: La Memòria d'Idoneïtat Tècnica (MIT) de les intervencions en els béns.

Article 113. Casos específics de redacció d'una Memòria d'Idoneïtat Tècnica (MIT)

TÍTOL X

DETERMINACIONS ESPECÍFIQUES SOBRE EL LITORAL.

Article 114. Actuacions per garantir el manteniment dels ecosistemes i paisatges, i costaners i minimitzar els efectes del canvi climàtic.

Article 115. Incidència de la legislació de costes.

TÍTOL XI

DISPOSICIONS PER A LA COORDINACIÓ DE LES ACCIONS DE LES ADMINISTRACIONS

Disposició addicional primera. Delimitació del sòl urbà i sòl urbanitzable.

Disposició addicional segona. Autoritzacions administratives de la Direcció General de Recursos Hídrics.

Disposició transitòria primera. Planejament urbanístic en vigor.

Disposició transitòria segona. Planejament urbanístic en tramitació.

Disposició transitòria tercera. Modificació del planejament urbanístic en vigor.

Disposició transitòria quarta. Construccions i edificacions en situació d'inadequació.

Disposició transitòria cinquena. Desafectació de sòls afectes i edificacions a defensa nacional o altres administracions d'àmbit estatal o autonòmic.

Disposició transitòria sisena. Densitat de població turística del planejament vigent.

Disposició transitòria setena. Altres usos turístics reconeguts en el planejament.

Disposició transitòria vuitena. Autorització d'aparcaments en superfície a sòl rústic i urbanitzable d'entorn urbà.

Disposició transitòria novena. Manteniment i conservació de la xarxa viària pública de camins de Menorca.

Disposició transitòria desena. Delimitació precisa de les diferents categories de sòl rústic grafiades als documents cartogràfics d'aquest Pla territorial insular.

Disposició Derogatòria Única: Derogació de la Norma Territorial Transitòria de Menorca.

Disposició final primera. Adaptació del planejament general i altres planejaments de competència municipal.

Disposició final segona. Modificació i revisió del planejament urbanístic.

Disposició final tercera. Prevenció i control de la qualitat ambiental.

Disposició final quarta. Continuitat de les places obtingudes d'acord amb expedients, procediments i regulacions precedents la modalitat turística dels quals no estigués prevista en aquesta revisió del Pla territorial insular.

Disposició final cinquena. Manteniment de les determinacions d'ordenació dels plans i projectes aprovats en desenvolupament de l'ordenació territorial insular continguda al PTI.

Disposició final sisena. Règim Transitori del PTI respecte a la normativa de desenvolupament reglamentari de la LUIB.

ANNEX I. MATRIU DE REGULACIÓ D'USOS EN SÒL RÚSTIC¹⁹²

NORMES DE L'ORDENACIÓ TERRITORIAL INSULAR

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS D'APLICACIÓ DIRECTA, PLENA I IMMEDIATA (NIDPA)

Article 1

Pla Territorial Insular de Menorca, definició i objecte

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. El Pla Territorial Insular de Menorca és l'instrument general d'ordenació territorial de l'illa i té per objecte l'ordenació responsable, sostenible i resilient del territori menorquí, en el marc dels objectius del desenvolupament sostenible, mitjançant una estratègia transversal vertebradora del territori insular que faci possible una cohesió territorial efectiva i una política global de coordinació de les actuacions públiques i privades que s'han de desenvolupar sobre el territori insular.
2. És objecte d'aquest pla promoure l'ús sostenible dels ecosistemes insulars, lluitar contra la degradació i la pèrdua de la diversitat biològica insular; garantir la disponibilitat de recursos com l'aigua i l'accés a una energia assequible, segura i sostenible; avançar en modalitats de consum i producció sostenibles, i aconseguir que l'illa sigui un espai inclusiu, segur, saludable, resilient i sostenible, adoptant mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes sobre el territori insular.
3. Dins la funció assignada al sistema d'ordenació territorial el Pla Territorial Insular estableix, entre altres determinacions:
 - a) La dimensió, localització i distribució espacial dels assentaments i els usos productius, i dels seus efectes, en relació amb les instal·lacions existents o futures.
 - b) Les àrees territorials objecte de protecció especial per la seva idoneïtat actual o potencial per a l'explotació agrícola, forestal o ramadera, o bé per la riquesa paisatgística o ecològica que hi concorri.
 - c) Les infraestructures, les instal·lacions, els equipaments i els serveis de transcendència insular i constitutius d'elements estructurants, així com els criteris territorials per al seu disseny, renovació i ampliació, llurs característiques funcionals, i la seva dimensió i localització en el territori insular.
 - d) El marc de referència per a la coordinació de les diferents polítiques sectorials dels diversos òrgans de l'Administració amb incidència territorial.
 - e) La densitat global màxima sostenible de població, la localització de les zones i els àmbits turístics i de protecció, les seves dimensions, les característiques i els paràmetres urbanístics bàsics mínims i màxims, així com dels seus equipaments.
 - f) Les zones turístiques saturades o madures, i les zones aptes per comercialitzar estades turístiques.

Article 2

Principis informadors

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

Els principis que inspiren el Pla Territorial Insular i n'han d'informar la gestió, execució i aplicació són:

1. El general del desenvolupament sostenible, l'equitat, la salut i el de reducció activa de la pobresa:

- a) La sostenibilitat com a eix d'actuació de la societat menorquina a través d'aquest document d'ordenació territorial, respectant, valoritzant i protegint els recursos naturals i el paisatge, promovent-ne l'ús eficient, mantenint i millorant la qualitat mediambiental apostant per un territori insular amb un consum mínim de combustibles fòssils i a partir de la gestió creativa dels recursos naturals com a eix transformador del territori insular i del model econòmic, a fi de garantir una vida sana i promoure el benestar de tots els menorquins.
- b) La resiliència, com a nova perspectiva del principi de sostenibilitat a partir de la lectura integrada de les transformacions del territori al llarg del temps i entesa com la capacitat d'adaptabilitat del territori menorquí a les pertorbacions externes.

2. Els principis de desenvolupament urbà sostenible enunciats a la Carta d'Aalborg i, per tant, un nivell de protecció elevada de:

- a) El medi ambient, mitjançant una protecció exigent de:
 - i. La capacitat de reposició i regeneració dels ecosistemes pel consum de recursos renovables, especialment els hídrics i energètics.
 - ii. La reposició natural dels recursos renovables duradors, pel ritme de consum dels recursos no renovables.
 - iii. L'aire, l'aigua i el sòl respecte de l'emissió de contaminants mitjançant la seva absorció i el seu processament.
- b) El sòl, respecte de la seva ocupació i transformació mitjançant:
 - i. La preferència de les actuacions de rehabilitació, regeneració, reurbanització i reutilització del sòl o d'edificacions, davant d'operacions de nova urbanització.
 - ii. L'evitació de la segregació i la dispersió urbanes i la cerca de la integració i l'associació d'usos i funcions per tal de reduir la mobilitat.
- c) La mobilitat insular sostenible i responsable mitjançant:
 - i. La reducció de la mobilitat forçada i l'ús innecessari de vehicles motoritzats.
 - ii. La preferència pels mitjans de transport respectuosos amb el medi ambient, fins i tot mitjançant la planificació del seu ús combinat.

3. El principi d'adaptació al canvi climàtic per construir el territori menorquí des de la perspectiva d'un territori climàticament intel·ligent, que ofereix protecció als habitants i als ecosistemes, i que es dissenya amb l'objectiu d'enfortir la resistència i la resiliència d'aquest territori davant de riscos i desastres.

4. El principi de conservació i valorització del paisatge d'acord amb el Conveni Europeu del Paisatge, amb accions encaminades a conservar i millorar els aspectes significatius o característics del paisatge menorquí.
5. La promoció de la custòdia del territori i els agrocompromisos: foment de la custòdia del territori i els compromisos agraris derivats que tenguin com a objecte principal la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat, així com l'afavoriment d'una activitat agrària ambientalment, socialment i econòmicament sostenible.
6. Els principis enunciats a l'Agenda Urbana Espanyola (AUE), d'acord amb els compromisos internacionals adoptats de conformitat amb l'Agenda 2030 sobre el Desenvolupament Sostenible de l'ONU, la Nova Agenda Urbana de les Nacions Unides i l'Agenda Urbana Europea.

Article 3

Objectius

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

En el marc de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (aprobat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears), l'article 30.3 del qual assumeix com a competència exclusiva «l'ordenació del territori, incloent-hi el litoral, l'urbanisme i l'habitatge»; així com de les competències pròpies del Consell Insular de Menorca (art. 70.1 de l'Estatut), l'ordenació i la promoció turística (art. 70.3 de l'Estatut) i l'ordenació del territori, incloent-hi el litoral (rat. 70.13 de l'Estatut); de la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial; de conformitat i en desplegament de les Directrius d'ordenació territorial aprovades per Llei 6/1999, de 3 d'abril, modificada parcialment per Llei 9/1999, de 6 d'octubre, Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, i de la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, són objectius bàsics i últims del Pla Territorial Insular de Menorca:

1. La millora de la qualitat de vida dels ciutadans i les ciutadanes mitjançant una ordenació racional, equilibrada, sostenible i resiliència del territori insular, el litoral i els seus recursos naturals, culturals i productius.
2. La definició d'una estructura espacial adequada que proporcioni el marc idoni per a un desenvolupament socioeconòmic compatible amb l'objectiu anterior i la necessària cohesió territorial i social.
3. L'equilibri harmònic entre el desenvolupament urbà, la conservació, la millora, la rehabilitació, la regeneració, la reurbanització i la reutilització de les àrees urbanes existents i la protecció i l'activació dels recursos ambientals i culturals valuosos, les terres dedicades a activitats agràries, els espais naturals i els paisatges.
4. La gestió adequada dels recursos naturals, el cicle de l'aigua, l'energia i els residus basada en la planificació integrada dels usos del sòl, les activitats i els fluxos d'energia, per tal d'assegurar el manteniment dels cicles ecològics essencials, disminuir les pressions sobre el medi ambient, i assolir l'equilibri i l'autosuficiència energètica.
5. La utilització prudent i equilibrada dels espais naturals, rurals i urbans; el control de la demanda de mobilitat i trànsit rodat; la preservació de la quantitat i la qualitat dels recursos com l'aigua, l'aire, el sòl i el subsòl, els ecosistemes i els paisatges naturals, rurals i urbans, i el foment d'una agricultura

de qualitat i proximitat, en un horitzó de sobirania alimentària i de multifuncionalitat i territorialitat de l'agricultura.

6. La salvaguarda dels conjunts urbans d'interès i del patrimoni edificat; així com la prevenció i el control tant dels riscos naturals previsibles com dels tecnològics, de la contaminació i dels elements nocius de qualsevol tipus.

7. La reducció de la vulnerabilitat davant el canvi climàtic mitjançant l'adaptació, la mitigació i la reducció del risc de desastres i la reducció significativa d'emissions, amb la consecució a llarg termini del proveïment del total de la demanda elèctrica de l'illa mitjançant energies renovables garantint l'estabilitat de la xarxa i la fixació de diòxid de carboni com a mesura de contribució a la mitigació del canvi climàtic.

8. La posada en valor del paisatge com a capital territorial, integrador de naturalesa i cultura, fonamental com a patrimoni col·lectiu per a la qualitat de vida i el desenvolupament insular. La conservació, restauració i millora del patrimoni natural, de la biodiversitat i de la geodiversitat, en funció de les mesures específicament adoptades per a aquesta finalitat, amb especial atenció als hàbitats, espècies amenaçades i paisatge en mosaic.

9. La conservació dels sòls i del règim hidrològic com a mesura de lluita contra la desertificació, en funció del grau en què la cobertura vegetal i les pràctiques productives contribueixen a reduir la pèrdua o degradació del sòl i dels recursos hídrics superficials i subterranis. La millora del cicle de l'aigua, amb una atenció especial a la recuperació i la recàrrega d'aqüífers i la prevenció de riscos geològics.

10. Abastament de la demanda energètica de l'illa amb energies renovables, garantint l'estabilitat de la xarxa.

11. La promoció de la integració i cohesió socials preveient prou capacitats de rehabilitació i construcció de nova edificació per satisfer, sense discriminació, les necessitats presents i futures d'habitatge assequible, de localització i desenvolupament d'activitats econòmiques d'interès general, d'equipaments públics i infraestructures, tenint especialment en compte l'equilibri espacial entre ocupació i habitatge, la mobilitat sostenible i la gestió eficient de l'aigua, els recursos i l'energia.

12. El govern avançat, obert, prospectiu, responsable i participatiu del territori insular i els recursos existents en aquest mitjançant la utilització de les tècniques de governança adequades que faciliten la promoció del coneixement, la reflexió, el debat i la coparticipació.

Article 4

Contingut substantiu i documental del Pla Territorial Insular

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

El contingut substantiu i documental del Pla Territorial Insular de Menorca, referit exclusivament a circumstàncies d'interès supramunicipal i insular, s'articula en els termes següents:

1. Són determinacions de caràcter informatiu les compreses en els documents d'Anàlisi i Memòria informativa del Pla:

- a) L'anàlisi de l'estructura territorial i les diferents peces homogènies integrants del territori insular, el diagnòstic socioeconòmic i territorial i els annexos informatius.
- b) Els plànols i la resta de representacions gràfiques expressives de les anàlisis i els diagnòstics precedents.

En tant que formalitzen els elements de judici emprats per a la presa de decisions i, per tant, l'adopció de les determinacions dispositives, siguin d'aplicació directa o dirigides bé als plans directores sectorials bé al planejament urbanístic, aquestes determinacions informatives, encara que no tinguin eficàcia dispositiva, constitueixen elements bàsics i necessaris per a la interpretació de les determinacions dispositives als efectes de la seva aplicació.

2. Són determinacions dispositives expressives de directrius i, per tant, d'eficàcia exclusivament indicativa per a l'acció de les diferents administracions públiques en la seva actuació amb rellevància territorial: les mesures de suport de tota mena previstes per incentivar actuacions afavoridores de la consecució dels objectius fixats a les Directrius d'ordenació territorial i al propi Pla Territorial Insular contingudes als articles o parts d'articles d'aquestes normes que s'identifiquen amb les sigles NDC.

3. Són determinacions dispositives d'aplicació immediata i directa exclusivament quant a l'ús del territori i del sòl (inclosos el vol i el subsòl), que vinculen aquest últim a la destinació o destinacions expressades en el o els usos corresponents amb eficàcia respecte de:

- a) Totes les administracions públiques en aquest extrem i, per tant, sense afectar la o les competències sectorials d'aquestes, és a dir, la funcionalitat interna pròpia del servei o serveis públics desenvolupats per aquestes sobre el suport de la pertinent infraestructura o equipament, ni, en particular i pel que fa al litoral, les competències atribuïdes a l'Administració General de l'Estat per la Llei de Costes vigent; així com per descomptat de:
 - i. Els plans directores sectorials que aprova el Consell Insular.
 - ii. El planejament urbanístic dels municipis de l'illa, i que, d'altra banda, estan dirigides a facilitar la coordinació interadministrativa a partir del respecte al contingut funcional específic de les competències corresponents:
 - a. Els articles o parts d'articles d'aquestes normes que s'identifiquin amb les sigles NIDA.
 - b. Les representacions gràfiques, estiguin o no contingudes en plànols, que complementen els articles o parts d'articles a què fa referència la lletra anterior a les quals aquests remetin.

4. Són determinacions dispositives de caràcter directiu, que prevalen sobre les determinacions del planejament urbanístic en vigor, fins i tot si és anterior al Pla Territorial Insular, obligant a la interpretació i aplicació d'aquestes de conformitat amb elles, i vinculen el planejament urbanístic que s'aprovi a partir de l'entrada en vigor del Pla en virtut que sigui de primera formulació, de modificació o revisió d'un pla previ però la plena eficàcia del qual requereix el seu complement per les determinacions de desplegament i concreció corresponents dels plans directores sectorials competència del Consell Insular i els plans d'ordenació urbanística, segons escaigui:

- a) Els articles o parts d'articles d'aquestes normes que s'identifiquin amb les sigles ND.
- b) Les representacions gràfiques, estiguin o no contingudes en plànols, que complementin els articles o parts d'articles a què fa referència la lletra anterior a les quals aquests remetin.

Quan aquestes determinacions incideixin en qualsevol forma sobre competències de l'Administració General de l'Estat o de l'Administració de la Comunitat Autònoma, la seva eficàcia s'entendrà restringida al contingut relatiu a l'ús del territori i del sòl, compresos el vol i el subsòl.

5. Són determinacions dispositives d'aplicació immediata, directa i plena, que estableixen directament l'ús legítim del territori i del sòl (inclosos el vol i el subsòl) amb desplaçament de qualsevol altres divergents o contradictòries contingudes en instruments d'ordenació territorial subordinats legalment al Pla Territorial Insular i en qualsevol plans d'ordenació urbanística dels municipis de l'illa, i són d'observança obligatòria així tant per les administracions públiques com pels subjectes de dret privat, en els termes prescrits per la legislació general de l'Estat i la de la comunitat autònoma de les Illes Balears de pertinent aplicació en qualsevol actes que impliquin o tenguin per conseqüència qualsevol transformació o utilització del sòl (així com el vol i el subsòl):

- a) Els articles o parts d'articles d'aquestes normes que s'identifiquin amb les sigles NIDPA.
- b) Les representacions gràfiques, estiguin o no contingudes en plànols, que complementin els articles o parts d'articles a què fa referència la lletra anterior a les quals aquests remetin.

Article 5

Vigència i eficàcia

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. El Pla Territorial Insular entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* l'acord de la seva aprovació definitiva, el text íntegre de les presents normes i els plànols d'ordenació.

2. El Pla Territorial Insular tindrà vigència indefinida en qualitat de norma reglamentària i queda subjecte al sistema de jerarquia normativa, sense que les seves disposicions puguin contradir les contingudes en una norma substantiva o de procediment de rang superior ni que cap normativa o disposició de rang inferior al Pla Territorial Insular pugui contradir les seves disposicions, sense perjudici del que estableix l'apartat 3 de l'article 14 de la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, el Pla Territorial Insular ha de ser objecte de revisió:

- a) Per acord del Ple del Consell Insular, quan l'aplicació dels indicadors previstos en l'article 9 reveli una evolució de la realitat socioeconòmica i territorial que ho faci procedent.
- b) En tot cas, als deu anys de l'aprovació definitiva, sense perjudici de la vigència indefinida fins a l'aprovació definitiva de la revisió.

3. L'aprovació definitiva del Pla Territorial Insular porta implícita, als efectes de la legislació general sobre expropiació forçosa, la declaració d'utilitat pública o, si escau, l'interès social dels usos, les obres, les instal·lacions i els serveis en aquest previstos de manera concreta.

4. El contingut íntegre del Pla Territorial Insular ha de ser públic.

Article 6

Publicitat

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Tota la ciutadania, així com les entitats que la constitueixin, tenen dret a accedir al contingut íntegre del Pla Territorial Insular a la Seu electrònica del Consell i a les dependències que a aquest efecte assenyalí el Consell Insular, i a obtenir-ne còpies i certificats, sense necessitat d'acreditar un

interès determinat, en la forma que determini el Consell Insular i amb la garantia de respecte sobre la seva intimitat.

2. El Consell Insular adoptarà les mesures necessàries per garantir el dret ciutadà a què fa referència l'apartat anterior, sense més límits que els derivats dels procediments judicials o administratius, de la legislació de protecció de dades o de drets subjectius protegits per l'ordenament jurídic.

3. El dret a la informació s'estén a la totalitat dels documents del Pla territorial, continguin determinacions informatives o dispositives, i a la totalitat del seu contingut, així com a les bases de dades corresponents, sigui quin sigui el suport material o la forma d'expressió.

Article 7

Relacions amb la resta d'instruments d'ordenació territorial i d'ordenació urbanística

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Les determinacions de les Directrius d'ordenació territorial prevalen sobre les del Pla Territorial Insular, que han de ser interpretades i aplicades de conformitat amb aquelles.
2. Els plans directors sectorials que elabori i aprovi el Govern de les Illes Balears prevalen, en cas de conflicte i en la mesura que continguin determinacions més específiques per raó de la matèria, sobre les del Pla Territorial Insular, i s'han d'interpretar i aplicar les d'aquest de la manera més conforme a les dels primers.
3. Els plans directors sectorials i plans especials per al desenvolupament de l'ordenació territorial que aprovi el Consell Insular s'han d'ajustar a les determinacions pertinents del Pla Territorial Insular.
4. Totes les determinacions del Pla Territorial Insular, en referir-se exclusivament a circumstàncies d'interès insular i supramunicipal, vinculen la totalitat dels plans generals i plans d'ordenació detallada municipals, així com dels sectorials, que es despleguin sobre el territori insular, i prevalen sobre les determinacions d'aquests.
5. Per garantir la coherència de l'ordenació territorial i urbanística aplicable, i amb vista a la seguretat jurídica, els municipis han d'adaptar el seu Pla General i els plans d'ordenació detallada al Pla Territorial Insular en els termes disposats en aquestes normes, sense perjudici de la capacitat del Consell Insular de Menorca de subrogar-se en aquesta obligació d'adaptació dels municipis en els termes i les condicions que s'estableixen en aquest pla i d'acord a la legislació vigent.

Article 8

Gestió, execució i seguiment del Pla Territorial Insular

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

El Consell Insular, a fi de crear les condicions d'execució necessàries per a l'efectivitat de l'ordenació urbanística continguda en el Pla Territorial Insular, ha d'establir i mantenir una oficina tècnica especialitzada en l'elaboració, gestió i execució de planejament urbanístic, així com de protecció de la legalitat urbanística, amb la finalitat de subministrar suport tècnic i de gestió en aquesta matèria als municipis, ja sigui per subrogació, delegació o encomana per subscripció de conveni de les seves competències en relació amb el desenvolupament dels instruments d'ordenació territorial. Per a la constitució d'aquesta oficina es pot utilitzar qualsevol de les formes admeses per la Llei, fins i tot la consorcial amb els municipis que hagin subscrit el conveni corresponent. Igualment, per raó de la racionalització i sostenibilitat de l'Administració, és possible ampliar les competències específiques

d'oficines que, amb un abast competencial similar, puguin estar ja en funcionament. Els continguts que ha de desenvolupar aquesta oficina són:

1. Prestar l'assistència tècnica necessària per facilitar als municipis l'accés, el coneixement i la interpretació dels documents integrants del Pla Territorial Insular.
2. Prestar al Consell Insular suport en les tasques tècniques i de gestió necessàries perquè els seus òrgans corresponent exerceixin les competències que legalment estiguin atribuïdes a la corporació insular per a la major efectivitat del Pla Territorial Insular.
3. Elaborar i actualitzar tècnicament els indicadors per a l'avaluació del desplegament, l'execució i l'aplicació del Pla Territorial Insular i organitzar, desenvolupar i gestionar el sistema d'avaluació corresponent per a l'adopció de les decisions pertinents per part del Consell Insular, inclosa la de revisió del propi pla territorial insular.
4. Proposar, perquè el Consell Insular els adopti en l'àmbit de les competències pròpies, els mecanismes de compensació oportuns a favor dels municipis de l'illa i que assegurin el finançament adequat de les necessitats locals en el context del principi general de desenvolupament sostenible que inspira aquest pla.
5. Proporcionar als municipis el suport tècnic i de gestió que aquests demanen per al millor desenvolupament de les tasques pròpies de planejament i gestió del procés urbanitzador i edificador; concretament en la redacció d'instruments d'ordenació urbanística i d'execució d'aquesta, així com en la interpretació i l'aplicació del planejament urbanístic i el seguiment del compliment d'aquest.
6. Redactar subsidiàriament, sotmetre a informació pública i consulta de les administracions públiques les competències de les quals poguessin estar afectades i de les persones interessades, i proposar l'aprovació dels plans especials que suposen el desplegament d'aquest instrument d'ordenació territorial i que es contenen en aquest document, en el cas que aquests no es formulin dins els terminis expressament indicats per fer-ho, i com a part de la capacitat de subrogació de les competències municipals a favor del Consell Insular continguda en l'article 56 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, o en funció de les delegacions de competències i encomanes de gestió conforme a la legislació administrativa general.

Article 9

Indicadors de l'evolució del procés de desplegament, execució i compliment del Pla Territorial Insular

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. El Consell Insular ha d'establir i mantenir actualitzat, amb periodicitat anual, un sistema adequat i coherent d'indicadors per avaluar el grau de compliment dels principis, criteris, objectius i determinacions del Pla Territorial Insular, així com per identificar i valorar les conseqüències ambientals, socials, econòmiques i culturals de l'execució d'aquest.

Els indicadors hauran de facilitar:

- a) La traducció dels objectius i les decisions en el camp d'actuació de l'ordenació territorial en valors quantificables.
- b) La comparació de les diferents escales d'actuació: des de l'escala local municipal, insular i de comparació amb altres àrees insulars de la Comunitat Balear i, si escau, des de l'escala nacional i europea, ja sigui amb altres territoris insulars o continentals.

2. S'establiran els indicadors bàsics següents, si bé la seva estructuració ha de ser la més adequada als processos de mesurament, seguiment i comparació necessaris, considerant-se un nombre mínim:

a) Indicadors socioeconòmics per al mesurament de les tendències demogràfiques, socials i econòmiques que afecten les pautes de producció i consum.

i. Indicadors sociodemogràfics:

- Taxa de creixement de la població
- Taxa de migració neta
- Densitats de població: municipi, nuclis tradicionals, zones turístiques
- Evolució de la població en relació amb la prospectiva del PTI
- Taxa de desocupació
- Taxa de precarietat laboral
- Relació entre el preu mitjà de l'habitatge i l'ingrés mitjà familiar
- Nombre d'habitatges buits
- Temps mitjà de desplaçament laboral
- Temps perdut en congestió de trànsit
- Taxa d'utilització del transport col·lectiu
- Superfície de dotacions públiques per habitant
- Nombre d'habitatges socials construïts
- Necessitat d'habitatge insatisfet
- Gènere: taxa d'atur femenina, taxa d'activitat femenina
- Taxa abandonament escolar

ii. Indicadors econòmics:

- PIB local / PIB per càpita
- Diversitat sectorial
- Nombre de petites empreses amb dos anys d'activitat
- Activitats innovadores

iii. Indicadors per al mesurament de la igualtat social i de gènere:

- Ocupació, participació, segregació i qualitat de l'ocupació
- Recursos financers i situació econòmica
- Poder polític, social i econòmic
- Coneixement: nivell adquirit, segregació i formació contínua
- Ús del temps
- Salut: estat, comportament i accés
- Violència: directa i indirecta

b) Indicadors de patrimoni natural i paisatgístic

- i. Indicadors de gestió i conservació dels recursos naturals: rendiment o resposta per a la descripció de l'acció social orientada a prevenir, controlar, mitigar i adaptar els canvis al medi ambient i al canvi climàtic, mitjançant polítiques particulars, tant en l'esfera insular com municipal:
 - Superfície de sòl ocupada pels assentaments urbans, rurals i turístics
 - Percentatge de sòl protegit sobre la superfície insular i municipal
 - Variació de la superfície cultivada
 - Variació de la superfície coberta de bosc
 - Superfície cremada en incendis forestals
 - Superfície de terres contaminats
 - Superfície de parcs i zones verdes urbanes
 - Nombre d'edificis rehabilitats
 - Grau d'alteració del paisatge
 - Espècies bioindicadores
 - Grau d'alteració de vores urbanes

c) Indicadors de pressió ambiental, relatius a l'emissió de substàncies o ús dels recursos que afecten les condicions ambientals i la capacitat d'adaptació al canvi:

- i. Qualitat de l'aire:
 - Emissió de partícules
 - Emissió de gasos amb efecte d'hivernacle

- ii. Cicle de l'aigua:
 - Consum domèstic d'aigua per habitant
 - Consum industrial d'aigua per ocupació
 - Consum d'aigua de l'activitat agroramadera
 - Índex de qualitat de les aigües
 - Quantitat de reserves d'aigua
 - Capacitat de generació d'aigua dessalada
 - Grau de cobertura de les xarxes de depuració d'aigües residuals
 - Qualitat de les aigües depurades
 - Percentatge d'aigua depurada reutilitzada
 - Nombre d'aljubs recuperats i executats i capacitat d'emmagatzematge
 - Nombre de tancs de tempesta construïts i capacitat d'aquests
 - Nombre i capacitat de les depuradores amb sistemes terciaris
 - Volum d'infiltració a aqüífers aquífer

iii. Energia:

- Dependència energètica
- Electricitat provinent d'energies renovables
- Producció d'energia renovable segons font energètica
- Intensitat energètica primària
- Consum energètic per sectors
- Consum elèctric de les llars
- Consum elèctric de les activitats turístiques
- Integració de les xarxes d'energia en el paisatge

iv. Residus:

- Generació de residus sòlids industrials
- Generació de residus de l'activitat agroromadera
- Generació de residus sòlids domèstics/residus urbans per habitant
- Percentatge de residus reciclats: agroromaders, industrials i urbans
- Capacitat vacant d'abocadors

v. Indicadors de qualitat de l'aire, en absència dels propis del PTI, almenys els següents, recollits en l'Índex Nacional de Qualitat de l'Aire (ICA) del MITMA.

- Les partícules en suspensió PM_{2,5} a µg/m³
- Les partícules en suspensió PM₁₀ a µg/m³
- La concentració de diòxid de nitrogen a µg/m³
- La concentració d'ozó troposfèric a µg/m³
- La concentració de diòxid de sofre a µg/m³

vi. Indicadors d'increment de la inversió en serveis i infraestructures.

vii. Indicadors d'increment de l'activitat/capacitat turística.

viii. Indicadors de patrimoni cultural.

ix. Indicadors d'activitat cultural.

x. Indicadors que mesuren l'avenç i la implementació dels procediments propis d'ordenació territorial del Pla insular:

- Convenis i programes amb municipis
- Convenis i programes intermunicipals
- Iniciatives de planejament supramunicipal
- Nombre de convenis amb els ajuntaments
- Grau d'adaptació dels planejaments generals
- Grau de desenvolupament i execució dels plans especials previstos en el PTI

- Nombre de plans especials elaborats per l'Oficina Tècnica del Consell Insular
- Activitat del Consorci per a la Protecció de la Legalitat Urbanística en Sòl Rústic, a fi d'implementar-ne la millora constant:
 - o Expedients oberts d'ofici i de denúncia de tercers, sancions imposades
 - o Demolicions efectuades d'ofici o per part de tercers
 - o Sancions executades
 - o Terminis que han transcorregut entre la incoació de l'expedient sancionador i la seva resolució

d) Indicadors respecte a la disponibilitat de dades massives (*big data*) i el seu ús intel·ligent des de l'ordenació del territori (*smart data*), fonts, format codi font obert (*open source*), utilització, dades en temps real, etc.:

- i. Convenis i programes de seguiment de dades obtingudes per les OTA (On Line Travel Agencies) i cercadors en línia en temes de percepció de l'illa com a destinació, valors, vendes turístiques, etc.
- ii. Dades disponibles (manera de transport, països d'origen dels visitants, la durada de la seva estada, àrees preferides per allotjar-se, despesa, localització de la despesa, dades en temps real, etc.).

3. El Consell pot incorporar qualsevol altre indicador que sigui necessari per al compliment dels objectius establerts en aquest article o per al compliment d'obligacions d'informació, estadístiques, avaluació o seguiment que imposim la legislació balear, estatal, europea o internacional respecte de les matèries i els recursos prevists en el Pla Territorial Insular.

4. El Consell ha de publicar a internet i en règim de dades obertes els indicadors a què es refereix aquest article, que són de lliure ús en les condicions establertes en la legislació de transparència i accés a la informació.

TÍTOL II

DETERMINACIONS DISPOSITIVES SOBRE DESTINACIÓ DEL SÒL PER A EQUIPAMENTS, INFRAESTRUCTURES I SERVEIS PÚBLICS GENERALS I AUTONÒMICS

Article 10

Determinacions generals

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

1. Els instruments d'ordenació i gestió d'equipaments, infraestructures i serveis públics generals i autonòmics, així com els instruments de desplegament d'aquesta pla territorial insular, estan subjectes als deures de col·laboració, cooperació, coordinació i auxili mutu establerts en la legislació bàsica general i en la legislació que en cada cas sigui aplicable.

2. Els instruments d'ordenació i gestió d'equipaments, infraestructures i serveis públics generals i autonòmics han de respectar els objectius d'ordenació territorial i ambiental establerts en aquest pla territorial i, en especial, han de promoure, llevat que s'ocasioni un perjudici greu a l'interès públic atès en aquestes instal·lacions o a la sostenibilitat ambiental o paisatgística:

- a) Minimitzar-ne l'impacte territorial, evitant ocupar nous sòls o esgotar els existents.
- b) Concentrar les instal·lacions, edificacions o recursos existents, permetent així l'alliberament i la regeneració de sòls sobrants.
- c) Promoure la compartició d'infraestructures.
- d) Integrar les actuacions en els objectius i les determinacions d'ordenació territorial, paisatgística i ambiental previstes en aquest pla territorial.
- e) Satisfer les necessitats hídriques mitjançant tècniques de reutilització, autoconsum i emmagatzematge d'aigua de pluja.
- f) Evitar o reduir la contaminació i producció d'abocaments i residus mitjançant l'adopció de solucions tècniques o la gestió, el tractament i la valoració en origen, sempre que sigui possible, evitant-ne la disseminació, l'abocament o l'emmagatzematge en el medi o l'ús.
- g) Satisfer les necessitats energètiques i de recursos mitjançant tècniques d'estalvi, la reutilització, l'autoconsum i l'ús de fonts renovables. Així, els nous equipaments públics de nova edificació, o els que s'executin sobre edificació existent, han de ser edificis de consum energètic gairebé nul, i han de preveure instal·lacions de producció d'energies renovables per a autoconsum del subministrament elèctric global.

3. El Consell ha de cercar la resolució dels conflictes d'interessos públics que es puguin produir en relació amb aquestes instal·lacions a la llum dels principis internacionals, europeus, constitucionals i legals de gestió racional dels recursos naturals i ús racional del sòl.

4. Amb caràcter general, la delimitació de zones de servei i les servitud i limitacions associades a aquestes són les establertes actualment pels plans i projectes actualment vigents, amb les puntualitzacions que s'indiquen en el present Pla Territorial Insular.

Capítol I Infraestructures portuàries i aeroportuàries

Article 11

Ús del sòl per a infraestructures portuàries i instal·lacions marítimes, així com per a activitats relacionades amb la navegació d'esbarjo i esportiva

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

Als efectes de la coordinació de l'ordenació territorial i urbanística i l'ordenació sectorial pròpia de les infraestructures corresponents, s'estableixen les determinacions següents, considerant, en qualsevol cas, que els usos permesos dins del domini públic maritimoterrestre (DPMT) traspassat o adscrit a la CA per a gestió portuària autonòmica han de ser d'acord amb el que estableix l'article 105 del Reglament general de costes, i es considera una modificació interior substancial la modificació de la configuració exterior, incloent-hi la del canal d'accés, quan hi hagi la possibilitat d'afecció a la dinàmica litoral, s'ampliï la superfície cap a la mar o s'executin nous emplenaments interiors i s'introdueixin nous usos no directament portuaris a valorar segons l'art. 105 de l'RGC, cas en el qual es requereix l'informe previ d'adscripció d'acord amb els articles 104 a 108 del Reglament general de costes.

1. Port de Maó

a) Mentre mantengui la seva vigència l'actual Pla d'Utilització dels Espais Portuaris (PUPEP) aprovat mitjançant l'Ordre FOM/907/2006 de 14 de març de 2006 (BOE 30/03/2006) o de les posteriors DEUP que s'aprovin d'acord amb els articles 69 i 70 del TRLPEyMM, s'assumeixen com a part de l'ordenació territorial les zones i els usos prescrits per aquest pla següents, considerant-se la zona de servei del port en conjunt com a sistema general:

- Estació naval: classificació com a sistema general de zones d'interès per a la defensa.
- Moll des Cos Nou: classificació com a sistema general amb ús de terminal del moll industrial.
- Zona esportiva de la Colàrsega: classificació com a sistema general i ús de port d'hivernada.
- S'Hort Nou: classificació com a sistema general i ús propi de les activitats pesqueres.
- Moll Nou: classificació com a sistema general i ús propi d'estació marítima, aparcament i descàrrega de ferris.
- Punta de cala Figuera: classificació com a sistema general i ús propi de l'amarratge d'embarcacions esportives, que inclou el club marítim.
- Cala Figuera i cala Fonduco: classificació com a sistema general d'equipament públic, prèviament a l'execució es farà la descontaminació, si escau, dels sòls.

b) Les classificacions i els usos anteriors poden ser modificats mitjançant la innovació dels corresponents instruments idonis per fer-ho d'acord amb la legislació sobre instal·lacions per a la defensa nacional i la portuària i la legislació d'ordenació territorial i urbanística, en el benentès que la innovació ha de produir-se de forma coordinada en els termes previstos per ambdues legislacions.

2. Ports de Ciutadella

a) Aquest PTI qualifica provisionalment com a sistema general portuari els àmbits del port interior de Ciutadella i el del port de Son Blanc, en espera de la redacció dels seus plans d'usos o l'ordenació sectorial per a aquests establerta, moment en què s'assumiran com a part de l'ordenació territorial les zones i els usos previstos respecte a la classificació genèrica com a sistema general del conjunt de les instal·lacions portuàries.

b) La classificació i els usos anteriors es poden modificar mitjançant la innovació dels corresponents instruments idonis per fer-ho d'acord amb la legislació portuària i la legislació d'ordenació territorial i urbanística, en el benentès que la innovació s'ha de produir de manera coordinada en els termes previstos per ambdues legislacions.

c) Es considera prioritari en aquest PTI la reutilització d'instal·lacions portuàries del Port interior de Ciutadella que han perdut la destinació portuària per al reforç de la centralitat del municipi. Per això, l'Administració portuària contribuirà a reforçar la centralitat del municipi, d'acord amb el que preveu la normativa sectorial i en els instruments d'ordenació portuària, i aquests espais es classificaran com a sistemes generals d'equipament públic una vegada desafectats de l'ús portuari.

3. Port de Fornells

- a) Mentre mantengui la seva vigència l'ordenació sectorial portuària establerta, s'assumeixen com a part de l'ordenació territorial les zones i els usos previstos amb la classificació genèrica com a sistema general del conjunt de les instal·lacions portuàries.
- b) La classificació i els usos anteriors poden ser modificats mitjançant la innovació dels corresponents instruments idonis per fer-ho d'acord amb la legislació portuària i la legislació d'ordenació territorial i urbanística, en el benentès que la innovació ha de produir-se de forma coordinada en els termes previstos per ambdues legislacions i els instruments de gestió de l'espai protegit ES5310035 Àrea Marina del Nord de Menorca.

4. Ports esportius i instal·lacions marítimes o nàutiques:

- a) Als efectes de la coordinació de l'ordenació territorial i urbanística amb l'ordenació sectorial portuària i de costes, s'estableixen les previsions següents, d'acord amb la Llei de costes i la normativa de desplegament, i seguint el principi d'ocupació mínima possible per al domini públic marítimoterrestre:
 - i. El criteri general de referència serà sempre la màxima protecció del litoral balear en el seu estat natural, donant per això preferència, per aquest ordre, a l'òptima utilització de les aigües actualment abrigades i l'ampliació de les instal·lacions actuals, prèvia definició de la capacitat de càrrega nàutica del litoral de la illa.
 - ii. És assumible la reordenació dels ports esportius i instal·lacions a DPMT sota gestió autonòmica de Port d'Addaia, embarcador Ses Salines, Cala Galdana i Marina de cala en Bosc per millorar-ne l'aprofitament, però sense ampliar la superfície abrigada.

b) S'ha de promoure i fomentar:

- i. La implantació d'instal·lacions lleugeres del tipus embarcador o varador de mínim impacte territorial per a la satisfacció al màxim possible de la demanda actual i futura de navegació esportiva i d'esbarjo que no necessiti instal·lacions pròpiament portuàries, sense menyscabament del que disposa l'article 76.
- ii. La implantació i l'explotació d'instal·lacions d'hivernada d'embarcacions en naus o espais condicionats a aquest efecte, fins i tot aliens als ports, especialment les dotades amb mitjans d'hissada bons i ràpids, a fi de cobrir el dèficit d'oferta existent, facilitar el manteniment de les embarcacions i contribuir a disminuir les necessitats de superfície d'aigua abrigada per obra exterior.
- iii. Es prohibeix el sobrant de cadena als morts que serveixen de base per fixar les boies d'amarratge, a fi d'evitar els importants danys que genera l'arrossegament de les cadenes pel moviment del mar.
- iv. La implantació i explotació d'indústries lleugeres de reparació i manteniment de les embarcacions.
- v. La limitació dels ancoratges en entorns de valor ambiental i en àrees amb presència de jaciments arqueològics subaquàtics, que es reduiran a ancoratges en en camp de boies que comptaran amb el títol adequat d'ocupació del domini públic maritimoterrestre d'acord amb la Llei de costes, sense que es permeti fondejar en el perímetre dels camps de boies si aquests estan plens. Entre aquests destaca la prohibició dels ancoratges a les zones delimitades per a Menorca pel Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la conservació de la posidònia oceànica a les Illes Balears, i a les que es delimitin en les seves futures modificacions o revisions.
- vi. La implantació d'energies renovables i la reserva d'espais per a la inclusió o per a l'accés dels cables de descàrrega (eòlica, de les ones, mareomotriu, etc.) per donar suport als serveis portuaris, així com de les infraestructures necessàries per a l'electrificació dels molls.
- vii. Per a un desenvolupament de forma més sostenible i respectuosa amb el medi ambient s'han de procurar solucions que permetin reduir les emissions dels vaixells, com per exemple les produïdes pels motors auxiliars quan estan amarrats, que s'han d'apagar abans d'atracar als ports i endollar-los o promoure la utilització de la energia elèctrica del port.
- viii. Els ports esportius i les instal·lacions marítimes o nàutiques existents i previstes situats en espais que formen part de la Xarxa Natura 2000, han d'executar plans de control anuals per al seguiment de les comunitats marines de l'entorn, per tal de conèixer-ne l'evolució real, i implantar mesures correctores i de millora en els casos en què es detecti una evolució negativa o elements de degradació. Aquests plans i el seu seguiment han de ser aprovats i notificats a la conselleria responsable del medi natural del Consell Insular de Menorca, i en cas que l'àmbit del pla formi part de la Xarxa Natura 2000 de competència autonòmica, o que per la seva proximitat pugui afectar-la, han de ser notificats a la conselleria competent en matèria d'espais protegits Xarxa Natura 2000 del Govern balear per a la seva avaluació corresponent.
- ix. La protecció de les badies d'aigües poc profundes, especialment el port natural de Sanitja.

c) Les classificacions i els usos anteriors poden ser modificats mitjançant l'aprovació, modificació o reforma dels instruments d'ordenació i gestió que corresponguin, d'acord amb la legislació sectorial aplicable i la legislació territorial i urbanística, segons els procediments que en cada cas siguin aplicables i amb la cooperació de les administracions públiques les competències de les quals estiguin directament afectades per la modificació.

Si es preveu la instal·lació d'elements sobre el fons marí, els camps de boies per a ancoratge també han de comptar amb títol d'ocupació de DPMT d'acord amb la Llei de costes: el títol d'autorització si es tracta d'instal·lacions desmuntables i el de concessió si són permanents.

Article 12

Ús del sòl per a infraestructures aeronàutiques i la seva zona d'influència

[Article que conté normes NIDA —d'aplicació immediata i directa quant a usos del sòl—i ND —directives que prevalen sobre l'ordenació urbanística i que són vinculants—, segons s'indica en cada cas]

Als efectes de la coordinació de l'ordenació territorial i urbanística i l'ordenació sectorial pròpia de les infraestructures i instal·lacions corresponents, s'estableixen les determinacions següents:

1. Aeroport de Menorca

- a) [NIDA]. Mentre sigui vigent l'actual ordenació sectorial de l'aeroport s'assumeixen com a part de l'ordenació territorial les zones i els usos establerts, englobats en la classificació com a sistema general de comunicacions.
- b) [ND]. La delimitació de la infraestructura aeroportuària que determina el Pla Director de l'Aeroport comportarà per als terrenys compresos, en virtut de l'article 166 de la Llei 13/1996, de 30 de desembre, la vinculació a les destinacions següents:
 - i. Els que s'identifiquin sectorialment com a sistema general aeroportuari: sistema general de comunicacions.
 - ii. Els que s'assenyalin com a reserva aeroportuària: sòl rústic de protecció aeronàutica i/o reserva aeroportuària.
 - iii. Els terrenys que envolten la delimitació prevista del sistema general aeroportuari i la reserva aeroportuària:
 - Sòl rústic comú i, si s'escau, de protecció especial (per a la conservació dels elements d'interès arqueològic i etnogràfic presents), i qualificats, els pertanyents a la categoria de comú, per a ús agroramader general; en els termes que resulten de les determinacions gràfiques.
 - Sòl urbà i, si escau, urbanitzable (a l'est, oest i sud de l'aeroport), en relació amb els assentaments de Llucmaçanes, Sant Climent i Cap d'en Font; en els termes que resulten de les determinacions gràfiques i amb les limitacions d'afeccions de soroll i aèries incompatibles amb els usos residencials i/o turístics.
- c) [NIDA]. L'ordenació del desenvolupament aeroportuari s'efectuarà en tot cas, en el marc del Pla Director de l'Aeroport i d'aquest pla territorial insular, mitjançant la formulació d'un pla especial la tramitació i l'aprovació del qual correspondrà a l'Administració d'ordenació territorial i urbanística competent.

El Pla Especial a què es refereix el paràgraf anterior ha d'establir totes les determinacions que siguin necessàries per garantir:

- i. La compatibilitat entre el desenvolupament aeroportuari, la planificació territorial i la protecció ambiental i arqueològica.
- ii. L'eficient gestió i explotació de l'aeroport.
- iii. La protecció del medi ambient i l'entorn respecte de sorolls, contaminació lumínica, etc.
- iv. La protecció i conservació de patrimoni arqueològic existent a la zona d'influència

2. [NIDA]. Aeroclub de Menorca

- a) Es legitima la continuïtat de les instal·lacions de l'aeroclub existent i també de les activitats que s'hi realitzen, així com la transformació de les existents i la utilització del sòl al seu entorn per a la producció d'energia renovable.
- b) Es preveu com a possible l'ampliació de les activitats actualment desenvolupades a les instal·lacions de l'aeroclub a d'altres igualment esportives que siguin plenament compatibles amb l'ús principal de l'aeroclub.

3. [NIDA]. Heliports

- a) Es legitima la continuïtat de les instal·lacions dels heliports existents i de les activitats que s'hi realitzen.
- b) Es legitima la construcció d'un heliport al terme municipal de Ciutadella, d'acord amb la ubicació que resulti més adequada per a la seva localització.
- c) S'estudiarà la localització millor d'un nou heliport a l'àrea nord de l'illa, a l'entorn dels nuclis de Fornells o Arenal d'en Castell.

En tot cas, els heliports s'han d'ubicar fora de l'àmbit dels espais de rellevància ambiental, i la seva instal·lació ha d'atènyer-se al que disposa l'article 9.2 de la Llei 21/2003, de 7 de juliol, de seguretat aèria, i al que preveu el Reial decret 1189/2011, de 19 d'agost, o les normes que les substitueixin.

Article 13

Afeccions del sistema general aeroportuari de l'aeroport de Menorca sobre la seva àrea d'influència

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

1. Afeccions sobre el territori

En l'àmbit del sistema general aeroportuari de l'aeroport de Menorca l'ús admissible serà el que defineixi l'autoritat aeronàutica com a part de les competències establertes en la legislació sectorial vigent.

2. Afeccions acústiques:

- a) Als àmbits de sòl urbà afectats per la petjada sonora no són compatibles les modificacions urbanístiques que suposin un increment del nombre de persones afectades per als usos residencials ni de dotació educativa o sanitària.

- b) En els àmbits de sòl rústic comú-àrea de transició (AT) afectats per la petjada sonora no són compatibles els usos residencials ni de dotació educativa o sanitària.
- c) En els àmbits de sòl rústic afectats per la petjada sonora no són compatibles les noves construccions per a usos residencials ni de dotació educativa o sanitària.
- d) En cas d'implantar construccions dins zones afectades per la petjada de soroll, a més de correspondre's amb els usos compatibles amb aquesta afecció, han d'estar convenientment insonoritzades per tal de complir els nivells d'immissió establerts al document bàsic DB-HR Protecció davant del soroll del CTE, que estableix uns nivells leq d'immissió de soroll aeri, i els costos de la insonorització no aniran a càrrec del titular de l'aeroport.
- e) Els plans urbanístics o territorials que despleguin aquest pla, en els àmbits afectats per les empremtes de soroll incloses al Pla Director de l'Aeroport de Menorca, no es podran requalificar ni reclassificar sòls per a usos residencials o de dotació educativa i sanitària que suposin un augment de nombre de persones afectades respecte al planejament prèviament vigent, aspecte que ha de quedar acreditat davant la Direcció General d'Aviació Civil en presentar-se aquest planejament de desenvolupament.
- f) Les propostes de nous instruments d'ordenació territorial o urbanística, de la seva revisió o modificació, que despleguin el contingut d'aquest pla, en els àmbits que es trobin afectats per les empremtes de soroll incloses en el Pla Director de l'Aeroport de Menorca, requereixen inexcusablement l'informe favorable de la DGAC per a la seva aprovació.

3. Servituds aeronàutiques

- a) Servituds aeronàutiques:
 - i. Les superfícies limitadores de les servituds aeronàutiques de l'aeroport de Menorca que afecten l'àmbit d'ordenació d'aquest pla determinen les altures (respecte al nivell de la mar) que no ha de sobrepassar cap construcció (inclosos tots els elements com antenes, parallamps, xemeneies, equips de aire condicionat, caixes d'ascensors, cartells, acabaments decoratius, etc.), modificacions del terreny o objecte fix (pals, antenes, aerogeneradors incloses les pales, cartells, etc.), així com el gàlib de viari o via fèrria. Excepcionalment, es permetrà la vulneració de les servituds aeronàutiques quan quedi acreditat, segons el parer de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA), que no es compromet la seguretat ni queda afectada de manera significativa la regularitat de les operacions de les aeronaus,
 - ii. Quan el mateix terreny o les construccions existents vulnerin les servituds aeronàutiques s'ha de recollir en la normativa la referència expressa a l'obligació que, en cas de preveure un augment de la vulneració de les servituds aeronàutiques, ha de quedar acreditat per AESA que es garanteix la seguretat i, de manera significativa, la regularitat de les operacions aèries, sempre que la normativa aeronàutica prevegi aquesta possibilitat, mitjançant un estudi aeronàutic d'apantallament que presenti el promotor i sigui tècnicament informat per Aena, a més d'especificar que en cas que les limitacions derivades de les servituds aeronàutiques no permetessin materialitzar la totalitat dels aprofitaments fixats pels plans urbanístics que despleguin aquest pla, aquesta circumstància no donarà lloc a indemnització per part del Ministeri de Foment, ni del gestor aeroportuari ni del prestador dels serveis de navegació aèria.

- iii. Quant a la possible instal·lació d'aerogeneradors, a causa de la seva gran alçada, en la qual s'ha d'incloure la longitud de les pales, s'ha d'assegurar que en cap cas s'incompleixi la normativa relativa a les servituds aeronàutiques de l'aeroport de Menorca. S'ha d'aplicar el mateix per a les línies de transport d'energia elèctrica, les infraestructures de telecomunicacions, com ara antenes de telefonia i enllaços de microones, i altres estructures que per al seu funcionament necessitin ser ubicades en plataformes elevades.
- iv. A les zones de seguretat de les instal·lacions radioelèctriques per a la navegació aèria es prohibeix qualsevol construcció o modificació temporal o permanent de la constitució del terreny, de la seva superfície o dels elements que s'hi trobin sense el consentiment previ de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA) d'acord amb l'article 15, apartat b), del Decret 584/1972 de servituds aeronàutiques en la redacció actual.
- v. A l'àrea d'aproximació frustrada de la maniobra ILS es prohibeix qualsevol construcció o modificació temporal o permanent de la constitució del terreny, de la seva superfície o dels elements que s'hi trobin, sense el consentiment previ de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA).
- vi. Qualsevol emissor radioelèctric o un altre tipus de dispositiu que pogués originar radiacions electromagnètiques pertorbadores del funcionament normal de les instal·lacions radioelèctriques aeronàutiques, tot i no vulnerar les superfícies limitadores d'obstacles, necessita l'autorització corresponent de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria, d'acord amb el que preveu l'article 16 del Decret 584/72 de servituds aeronàutiques. Atès que les servituds aeronàutiques constitueixen limitacions legals al dret de propietat per raó de la funció social d'aquestes, la resolució que a aquests efectes s'evacués només podrà generar algun dret a indemnització quan afecti drets ja patrimonialitzats.
- vii. En cas de contradicció en la pròpia normativa d'aquest pla, o entre la normativa i els plànols recollits en aquest pla, prevalen les limitacions o condicions imposades per les servituds aeronàutiques sobre qualsevol altra disposició recollida en el planejament.
- viii. Segons l'article 10 del Decret 584/72, de servituds aeronàutiques. modificat pel Reial decret 297/2013, la superfície compresa dins la projecció ortogonal sobre el terreny de l'àrea de servituds aeronàutiques de l'aeroport de Menorca queda subjecta a una servitud de limitació d'activitats, en virtut del qual l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA) podrà prohibir, limitar o condicionar activitats que s'ubiquin dins d'aquesta i puguin suposar un perill per a les operacions aèries o per al funcionament correcte de les instal·lacions radioelèctriques. Aquesta possibilitat s'estendrà als usos del sòl que facultin la implantació o l'exercici de les activitats esmentades, i abastarà, entre d'altres:
 - Les activitats que suposin o portin aparellada la construcció d'obstacles de tal índole que puguin induir turbulències.
 - L'ús de llums, inclosos projectors o emissors làser, que puguin crear perills o induir a confusió o error.

- Les activitats que impliquin l'ús de superfícies grans i molt reflectants que puguin donar lloc a enlluernament.
- Les actuacions que puguin estimular l'activitat de la fauna a l'entorn de la zona de moviments de l'aeròdrom.
- Les activitats que donin lloc a la implantació o el funcionament de fonts de radiació no visible o la presència d'objectes fixos o mòbils que puguin interferir el funcionament dels sistemes de comunicació, navegació i vigilància aeronàutiques o afectar-los negativament.
- Les activitats que facilitin o portin aparellada la implantació o el funcionament d'instal·lacions que produeixin fum, boires o qualsevol altre fenomen que suposi un risc per a les aeronaus.
- L'ús de mitjans de propulsió o sustentació aeris.

b) Disposicions en relació amb els plans urbanístics o territorials que despleguin aquest pla:

- i. Les propostes de nous instruments d'ordenació territorial o urbanística, de la seva revisió o modificació, que despleguin el contingut d'aquest pla, en aquells àmbits que es trobin afectats per les servituds aeronàutiques de l'aeroport de Menorca, hauran de ser sotmeses a informe de la Direcció General d'Aviació Civil abans de la seva aprovació inicial, o tràmit equivalent, segons el que estipula la disposició addicional 2a del Reial decret 2591/1998 modificat pel Reial decret 297/2013, acompanyat, si escau, d'un estudi aeronàutic de seguretat, i no es podran aprovar definitivament els plans que no acceptin les observacions formulades pel Ministeri de Foment pel que fa a les competències exclusives de l'Estat.
- ii. Els plans urbanístics o territorials que despleguin el contingut d'aquest pla han de recollir en la seva normativa les disposicions anteriors necessàries per acreditar la prevalença de la normativa estatal en matèria aeroportuària, i en particular les disposicions del Pla Director de l'Aeroport de Menorca.

c) Disposicions en relació amb els acords previs que ha d'emetre l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA) sobre les actuacions a zones afectades per servituds aeronàutiques:

- i. Recollir referència expressa en la normativa al fet que l'execució de qualsevol construcció, instal·lació (pals, antenes, aerogeneradors -incloses les pales-, mitjans necessaris per a la construcció -incloses les grues de construcció i similars o plantació), incloses aquelles que s'emparen en aquest pla encara que no necessitin un instrument urbanístic posterior per a la seva execució, que s'emplacen en terrenys afectats per les servituds aeronàutiques de l'aeroport de Menorca, requerirà l'acord favorable previ de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA), d'acord amb els articles 30 i 31 del Decret 584/72 modificat pel Reial decret 297/2013.
- ii. Recollir referència expressa en la normativa al fet que en cas que les limitacions i requisits imposats per les servituds aeronàutiques no permetessin dur a terme les construccions o instal·lacions previstes o que poguessin permetre's en sòl

rústic a través d'aquestes normes, no es generarà cap tipus de dret a indemnització per part del Ministeri de Foment, ni del gestor aeroportuari ni del prestador dels serveis de navegació aèria.

- iii. En aquelles zones de l'àmbit d'ordenació d'aquest pla que no es troben situades sota les servituds aeronàutiques, l'execució de qualsevol construcció o estructura (pals, antenes, aerogeneradors -incloses les pales- etc.) i la instal·lació dels mitjans necessaris per a la seva construcció (incloses les grues de construcció i similars), que s'elevi a una alçada superior a 100 metres sobre el terreny o sobre el nivell de la mar dins d'aigües jurisdiccionals requerirà el pronunciament previ de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA) en relació amb la seva incidència en la seguretat de les operacions aèries, d'acord amb el que disposa l'article 8 del Decret 584/72 en la redacció actual.

Capítol II Subministrament d'energia

Article 14 Objectius generals

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

En ser l'illa de Menorca reserva de biosfera de la Unesco, i atès que el Consell Insular de Menorca ha establert l'anomenada Estratègia Menorca 2030 com a full de ruta cap a la descarbonització del sistema energètic de l'illa, a fi d'ordenar les accions encaminades a la mitigació i adaptació al canvi climàtic pròpies d'un model energètic, sostenible i eficient, amb la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, es fixen els objectius següents en matèria d'energia:

1. Estabilització i racionalització de la demanda energètica, prioritzant l'estalvi energètic i l'eficiència energètica, així com la introducció progressiva de generació mitjançant energies renovables amb l'objectiu d'assolir el 2030 l'objectiu del 85 % de la generació elèctrica renovable de producció pròpia i un model 100 % renovable per a l'any 2050.
2. Avanç cap a un nou model energètic basat en principis de transició justa i equilibrada.
3. Reducció de la dependència energètica de l'exterior, en què les interconnexions elèctriques insulars i per extensió amb la Península assumeixin la funció de gestió de fluxos energètics, equilibri de la xarxa i seguretat de subministrament.
4. Passar d'un model lineal amb pocs centres de generació a un model de generació distribuïda de subministrament en xarxa, que aporti resiliència al conjunt del sistema i afavoreixi l'autoproducció i l'autoconsum. Per això es tindrà en compte la possibilitat de millora a les xarxes de distribució, permetent interconnexions i mallats que millorin la qualitat de subministrament i facilitin la penetració de renovables, així com la creació de xarxes intel·ligents, amb el menor impacte possible en l'ús del territori, el consum de recursos, el paisatge i una garantia elevada de la seguretat de les instal·lacions i de la continuïtat del subministrament.
5. Reducció de les emissions a través de la potenciació de la mobilitat sostenible i la reducció de la mobilitat motoritzada, i una aposta exigent sobre modalitats de mobilitat elèctrica o usant la bicicleta com a mitjà de transport per als viatges de curt recorregut o la mobilitat turística.

6. La col·laboració i la cooperació de totes les administracions públiques en el compliment d'aquest objectiu facilitant, quan sigui necessari, l'autorització de l'ús de terrenys per a elements que permetin assegurar la funcionalitat de la xarxa mateixa, com puguin ser l'emmagatzematge d'energia associat a plantes de generació de renovables existents o futures, les línies d'evacuació, noves subestacions, o el traçat de línies elèctriques per al mallat de la xarxa que transcorrin per zones de domini públic de carreteres. En tot cas, és necessària la millora de la xarxa elèctrica de transport i de distribució de Menorca perquè es puguin augmentar les capacitats d'accés actuals i, d'aquesta manera, poder integrar efectivament una major quantitat d'energies renovables a la xarxa elèctrica.

Article 15

Ús del sòl per a instal·lacions de xarxes i fonts d'energia

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

Als efectes de la coordinació de l'ordenació territorial i també de la urbanística amb els plans, programes, mesures i actuacions sectorials corresponents, s'estableixen les previsions territorials següents sobre instal·lacions d'emmagatzematge de fonts d'energia primària i d'aprofitament d'aquesta per a la producció d'energia elèctrica:

1. Descàrrega i emmagatzematge de combustible

Manteniment a l'Estació Naval de les instal·lacions actuals de descàrrega i emmagatzematge de combustible del port de Maó i del poliducte per al transport dels carburants des del port de Maó fins a les instal·lacions d'emmagatzematge properes a l'aeroport de Menorca.

2. Energia elèctrica procedent de l'exterior de l'illa

Posada en servei de la línia elèctrica terrestre submarina a 132 kV, simple circuit, entre la subestació de Cala Mesquida a Mallorca i la subestació de Ciutadella a Menorca per garantir el subministrament d'energia en condicions d'estabilitat i de seguretat energètica, així com la planificació i implantació d'un segon enllaç, si escau, amb Mallorca.

3. Energia procedent del gas natural i gas natural líquid

Amb els efectes i les condicions establerts pel Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears, s'incorpora a la cartografia de la revisió Pla Territorial Insular de Menorca el traçat de la xarxa insular de gasoducte entre Cala en Bosc i Maó per al desenvolupament de l'abastament de gas natural a l'illa previst en l'esmentat Pla Director Sectorial.

Mentre no sigui efectiva la connexió mitjançant gasoducte des de Mallorca, es manté la funcionalitat del gas natural a Menorca mitjançant la utilització de les plantes satèl·lit existents, i la seva possible millora, transportant-se el gas natural líquid amb vaixells des de la Península, i la distribució mitjançant xarxes, sense que es puguin autoritzar noves plantes satèl·lits de gas líquid.

4. Producció d'energia elèctrica procedent d'energies renovables

a) Aquest pla recull les propostes següents, sense perjudici de les que puguin desenvolupar-se en la seva execució per ser compatibles amb les característiques dels sòls que ocupin:

- i. Manteniment de l'aprofitament eòlic del parc de Milà, accessos i àrea d'operacions, delimitats dins l'àmbit declarat com a ANEI.
- ii. Aprofitament prioritari per a la generació solar sobre els abocadors ja clausurats i regenerats.

- iii. Foment de l'autoconsum i de la generació pròpia d'energia a sòls urbans i rústics, de forma individual o col·lectiva per mitjà d'instal·lacions microeòliques d'aerogeneradors de petita potència que es trobaran al rang de petita potència unitària (rang de 10 kW a 100 kW); o per mitjà d'instal·lacions solars a les cobertes, teulades, i als aparcaments sent obligatori incorporar generació solar fotovoltaica per a autoconsum en els casos que determini la normativa sectorial vigent.
- iv. Adopció dels objectius establerts al Full de Ruta Menorca 2030 i a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica.
- v. Assolits els objectius anteriors, o si escau l'any 2030, el Consell Insular de Menorca revisarà els criteris d'implantació i autorització de noves instal·lacions d'energies renovables solars i eòliques.

b) Les zones d'aptitud ambiental i territorial alta, mitjana i baixa per a la implantació d'instal·lació d'energies renovables (eòlica i solar) es grafien en els plànols d'ordenació de la revisió del Pla Territorial Insular, diferenciant-se d'aquelles que es consideren zones de desenvolupament prioritari, igualment delimitades a les determinacions gràfiques de la revisió del PTI, on les instal·lacions d'energia renovable tenen la consideració d'ús admès d'aplicació directa als efectes de la legislació territorial i urbanística. La condició d'ús admès d'aplicació directa, condició d'ordenació territorial insular que el planejament urbanístic ha de respectar, s'estén a les xarxes/infraestructures de connexió necessàries per assegurar-ne la funcionalitat, així com a la possible infraestructura d'emmagatzematge associat.

c) La revisió del PTI assumeix la classificació de les instal·lacions fotovoltaïques i eòliques determinades pel Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears. La localització i el desenvolupament d'instal·lacions de producció d'energia solar i eòlica terrestre (*onshore*), diferents de les d'autoconsum, sens perjudici del compliment de les mesures i condicions ambientals corresponents per a la implantació de les instal·lacions establertes en aquest PDS, han d'observar els criteris següents per garantir-ne la compatibilitat amb l'ordenació territorial i urbanística:

- i. Criteris territorials i paisatgístics
 - S'exclouen per a la localització d'instal·lacions d'energia solar i eòlica les zones que determini, per a cada tipus d'instal·lació, amb caràcter general el Pla director sectorial energètic de les Illes Balears i amb caràcter més específic les següents:
 - o les àrees d'interès paisatgístic (AIP)
 - o les àrees de protecció territorial (APT)
 - o les àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP)
 - o els espais de rellevància ambiental
 - o les àrees naturals d'especial interès ANEI
 - o les zones d'alt valor agrari ZAVA
 - o el domini públic hidràulic, les zones de servitud dels cursos hídrics
 - o zones inundables
 - o els llocs d'interès geològic (LIG)

- les zones de reproducció i de migració de rapinyaires, així com les zones afectades per plans o estratègies de conservació d'espècies en perill d'extinció o de protecció especial
 - els hàbitats d'interès comunitari fora d'espais de la Xarxa Natura 2000
 - les masses forestals grafiades al Mapa Forestal d'Espanya de MITERD
 - les zones que actuen com a corredors ecològics
 - les DASFA (delimitació d'àrees sensibles per a la flora amenaçada) tant localitzades en sòl rústic protegit com en sòl rústic comú
- Les zones de desenvolupament prioritari o àrees prioritàries i les instal·lacions han de complir el següent:
 - Les instal·lacions solars únicament es poden ubicar a sòls urbans i urbanitzables i a les categories de sòl rústic: APR, ANIT, AIA, AT i SRG.
 - Les instal·lacions eòliques estan excloses en sòls urbans i urbanitzables i en proximitats d'assentaments urbans i en AT; per tant, només es poden ubicar a: APR, ANIT, AIA i SRG.
- Els projectes a desenvolupar a les àrees permeses, tant si s'han de subjectar o no al tràmit d'avaluació ambiental d'acord amb la legislació vigent, han de fer una anàlisi d'alternatives en què:
 - En el cas de les instal·lacions solars, s'ha de prioritzar la ubicació en sòl urbà o urbanitzable.
 - En la resta de casos, l'anàlisi d'alternatives ha de:
 - Prioritzar l'ocupació del projecte de sòl rústic de règim general (SRG).
 - Les APR i les ANIT són sòl rústic protegit, per tant, hauria de ser una figura exclosa.
 - Les AIA tenen valor agrari, per tant, també s'haurien d'excloure.
 - L'ocupació d'altres zones en lloc de SRG ha de quedar sempre justificada ambientalment.
 - Ha de quedar protegit el paisatge i les visuals.
 - En darrer terme s'han de prioritzar les zones d'aptitud alta, davant de la mitjana, i aquesta davant de la baixa.
- Cal evitar àrees crítiques de les zones afectades per plans i estratègies de conservació d'espècies en perill d'extinció o de protecció especial; excloure zones de reproducció i de migració de rapinyaires; aplicar les distàncies mínimes recomanades de tranquil·litat als voltants dels nius i

dormidors recollides al Pla Terrasse de recuperació, conservació i seguiment de les rapinyaires diürnes de les Balears i consultar el catàleg de les àrees importants per a les rapaces (AIRIB).

- Per a la protecció de les aus estepàries caldria tenir en compte els criteris de l'Estratègia de conservació d'aus amenaçades lligades a mitjans agraris i esteparis d'Espanya; de l'Estratègia de conservació de les aus d'ambients agraris de les Illes Balears, i de la Guia metodològica per a la valoració de repercussions de les instal·lacions solars sobre espècies d'avifauna estepària, de l'àrea d'accions de Conservació de la Subdirecció General de Biodiversitat Terrestre i Marina.
- Cal evitar refugis reconeguts com importants per a quiròpters o àrees habituals de concentració de sobrevol.
- Les instal·lacions no poden implicar la tala de terrenys boscosos o de muntanya baixa d'alzinars i ullastrars protegits o presents en la fotografia aèria de 1956, ni la desaparició d'hàbitats d'interès comunitari protegits per la Directiva Hàbitats.
- No s'han d'afectar béns declarats BIC i els seus entorns de protecció, així com els del patrimoni arqueològic, històric o etnològic que hi constin com a part dels catàlegs municipals o insulars.
- No es permet l'alteració morfològica del terreny, tant moviments de terra com aterraments del terreny més enllà dels estrictament necessaris per a la fonamentació correcta de la base d'aerogeneradors o plaques.
- No es permet l'obertura de nous camins en sòl rústic, més enllà de vials de servei i aquells que responguin al servei necessari d'infraestructures d'interès general i serveis d'emergències, evacuació o similar, que s'han d'executar amb les condicions d'aquells de tipus agrari, sense que sigui possible asfaltar-los, llevat del cas que la manca d'asfaltat no permeti la funcionalitat del camí necessària per al seu objecte.
- No es pot alterar la parcel·lació existent ni enderrocar les parets seques existents, excepte desmunts parcials indispensables per a la instal·lació d'equips de generació i instal·lacions auxiliars a l'interior del recinte amb el compromís de restitució posterior al final de la vida útil de les instal·lacions. Es pot incrementar l'alçada d'aquestes respectant els límits establerts en el planejament vigent, si aquesta condició permet una millor integració de la planta en el paisatge circumdant, i amb el límit d'1,7 m.
- Per a la instal·lació d'aerogeneradors, d'acord amb el PDS Energètic, annex F, per a instal·lacions tipus B (fins a 100 kW) segons el criteri MiniEOL-E02, en cas d'instal·lar-se a una distància igual o inferior a 1 km al voltant d'assentaments, nuclis urbans o habitatges aïllats, és preceptiva la realització d'un estudi acústic per garantir l'adequació a la normativa vigent i la no generació d'un impacte acústic no assumible per la població propera, i per a instal·lacions de més de 100 kW s'ha de fer un estudi acústic detallat.

ii. Criteris tècnics:

- La línia d'evacuació fins on s'executi la connexió a la xarxa existent ha d'aprofitar preferentment línies existents o plantejar línies soterrades que discorreran per camins existents. En el cas de no existir camins, la línia seguirà el traçat més racional possible fins a assolir el camí existent, amb desenvolupaments propers i paral·lels a límits o parets existents, i evitant la creació de servituds sobre altres parcel·les. Les solucions proposades han d'establir mesures de protecció i senyalització perquè les línies elèctriques soterrades que es desenvolupin excepcionalment paral·leles als límits de parcel·la o parets seques no suposin un perill per a la seguretat de les persones o dels béns.

iii. Criteris constructius:

- Les instal·lacions solars es fixaran al terreny sense plataforma de formigó. Els seus ancoratges al terreny hauran de ser preferentment en sec, mitjançant perns que es col·locaran amb microperforacions, sempre que hi hagi la possibilitat tècnica de realitzar-lo, permetent, de manera puntual que es realitzi en formigó.
- Els edificis auxiliars necessaris (centre de connexió i transformadors) han de seguir criteris d'integració paisatgística o ocultació. Els edificis, prefabricats o d'obra, així com totes les instal·lacions que es construeixin per donar servei al parc de generació hauran de ser desmantellats, a càrrec dels promotors, quan cessi l'activitat de generació d'energia, havent de restituir el terreny a la situació anterior a la creació del parc.
- La instal·lació s'ha de dotar de sistemes de recollida i emmagatzematge d'aigua pluvial per ser utilitzada posteriorment per a la neteja de manteniment de les instal·lacions, de manera que impliqui un mínim impacte sobre els recursos hídrics.
- El tancament de seguretat de les plantes solars, permetrà el pas puntual de petits animals (conills, etc.), s'evitarà l'ús de filat i se separarà 3 m aproximadament de les parets seques existents per evitar-ne la visió dels camins i sigui possible el creixement de vegetació autòctona entre els tancaments i les parets seques.

d) No es delimiten zones de capacitat d'acollida d'energia eòlica marina – *offshore*.

e) Es pot destinar a la producció d'energia renovable la superfície de sòl necessària al voltant i en continuïtat d'instal·lacions d'infraestructures existents com depuradores, dessaladores, desnitrificadores, plantes de tractament i gestió de residus, o instal·lacions de producció d'energia, la finalitat de les quals és afavorir la transició energètica al servei d'aquestes infraestructures (autoconsum), en sòl rústic protegit o comú. En sòl rústic protegit cal minimitzar l'afecció potencial derivada de la construcció i el funcionament d'aquestes instal·lacions.

5. Altres energies renovables

- a) Biomassa: es redactarà un Pla de Maneig Forestal per a l'extracció de la biomassa com a font d'energia alternativa per generar energia tèrmica, com a part de l'activitat de manteniment del bosc i de la reducció del risc d'incendis, sense detriment del que disposa el punt 6. a) d'aquest mateix article i del Pla Forestal de les Illes Balears (PFIB).

Els usos relacionats amb l'obtenció de la biomassa agrària, regulats a la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, tindran la consideració d'ús admès de conformat amb aquesta llei.

- b) Biogàs: aprofitament a la planta de residus per a la producció de biogàs a través de processos de digestió anaeròbica amb residus orgànics, essent possible l'ampliació de les edificacions existents per albergar-lo.

6. Instal·lacions d'autoconsum

a) En sòl rústic:

- i. Es permet la implantació d'instal·lacions d'autoconsum elèctric a les edificacions o instal·lacions legals amb tecnologia de generació renovable o per a producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables (potència total instal·lada per sota de 100 kW) sobre coberta o terreny, amb les limitacions i condicions establertes en aquestes normes i en la normativa sectorial, en qualsevol categoria de sòl i en totes les explotacions agropecuàries.

En cas que les edificacions o instal·lacions legals estiguin en un espai de la Xarxa Natura 2000, les instal·lacions d'autoconsum elèctric s'hauran d'ubicar preferentment en superfícies no ocupades per hàbitats d'interès comunitari.

- ii. Es pot destinar a la producció d'energia renovable la superfície de sòl necessària al voltant i en continuïtat d'instal·lacions d'infraestructures existents com depuradores, dessaladores, desnitrificadores, plantes de tractament i gestió de residus, o instal·lacions de producció d'energia, la finalitat de les quals és afavorir la transició energètica al servei d'aquestes infraestructures, a sòl rústic protegit o comú. Al sòl rústic protegit s'ha de minimitzar l'afecció potencial derivada de la construcció i el funcionament d'aquestes instal·lacions.

- iii. Tota comunicació prèvia o llicència urbanístiques per a la implantació d'instal·lacions d'autoconsum s'ha d'acompanyar d'un estudi d'impacte i integració paisatgística amb els continguts expressats en l'article 107 d'aquestes normes en cas de realitzar-se sobre coberta d'edificis protegits situats en sòl rústic protegit d'AANP o en parcel·les que es beneficiïn de l'exempció del còmput del paràmetre d'ocupació previst a la normativa sectorial.

b) En sòl urbà:

- i. Es permet la implantació d'instal·lacions solars sobre coberta o de forma integrada a totes les edificacions legals, ja siguin d'ús residencial, turístic, així com a les dotacions o equipaments col·lectius i als establiments i habitatges turístics i edificis o naus d'ús industrial i comercial.
- ii. És obligatòria la implantació d'instal·lacions solars sobre coberta o de forma integrada a tota la nova edificació (obra nova) i a les existents que siguin objecte d'una reforma integral o canvi d'ús amb la destinació a l'autoconsum, independentment de la superfície edificada que es tracti. Quan no sigui possible per raons energètiques, paisatgístiques, urbanístiques o patrimonials ubicar a la coberta les instal·lacions d'autoconsum elèctric amb tecnologia renovable serà necessària la justificació tècnica de la impossibilitat d'implantació signada per tècnic competent, i en aquest cas s'haurà d'ajustar a les limitacions establertes al Codi tècnic de l'edificació, i a les normes de la revisió del PTI.

- iii. És obligatòria la implantació d'instal·lacions solars destinades a l'autoconsum a tots els nous aparcaments en superfície de titularitat pública i privada que ocupin una àrea total superior a 1.000 m², així com als existents que ocupin una àrea total superior a 1.500 m².
- iv. Es permet implantar instal·lacions microeòliques o minieòliques als sòls urbans que, per les seves característiques, presentin menys dificultat d'integració, com els espais oberts (parcs, passeigs), els edificis públics i comercials, les zones industrials i de servei, sempre que tinguin una potència instal·lada inferior a 100 kW, amb un caràcter no permanent i sempre que el seu ús no estigui expressament prohibit en el planejament municipal corresponent.
- v. En els espais urbans i als destinats a activitats industrials de Menorca cal fomentar els projectes que impliquin la instal·lació de sistemes d'autoconsum, la generació de xarxes d'autoconsum industrial, l'acumulació d'energia, les comunitats energètiques, l'autoconsum compartit, i la cogeneració i aprofitament de l'energia produïda en el procés industrial a través de xarxes de calor.
- vi. Es prohibeix la implantació d'instal·lacions a sòls urbans i periurbans quan aquestes afectin negativament les visuals de l'entorn de protecció del conjunt històric de Ciutadella i altres centres històrics definits pels instruments urbanístics, així com dels components de la Menorca Talaiòtica, o incompleixin la guia insular de criteris estètics i tècnics per a la implantació d'energies renovables per a l'autoconsum individual i col·lectiu sobre coberta, teulada i aparcament en sòl urbà en entorns que compten amb figures de protecció patrimonial o paisatgística.

7. Paràmetres urbanístics:

- a) Les instal·lacions destinades a la producció d'energia renovable situades en aparcaments i altres infraestructures, equipaments o sistemes generals en sòl rústic, bé sigui sobre el terreny o bé sobre coberta, així com els suports i elements auxiliars necessaris i els elements propis de les instal·lacions per a l'emmagatzematge, com bateries, espais per a la guarda d'elements mecànics necessaris, etc., no computen com a superfície edificada de la parcel·la sobre la qual se situïn, només computen urbanísticament com a superfície ocupada o paràmetre d'ocupació.
- b) Les instal·lacions de producció d'energia renovable ubicades en aparcaments en sòl urbà, bé sigui sobre el terreny o bé sobre coberta, així com els suports i elements auxiliars necessaris, no computen urbanísticament en ocupació, en edificabilitat, en distància a l'indar ni en altura.
- c) Quan no sigui possible per raons energètiques, paisatgístiques, urbanístiques o patrimonials ubicar a la coberta les instal·lacions d'autoconsum elèctric amb tecnologia de generació renovable en edificis a sòl rústic, la ubicació alternativa sobre el terreny no computarà urbanísticament pel que fa al paràmetre d'ocupació en els casos següents:
 - i. Quan estigui destinada a autoconsum d'instal·lacions públiques de proveïment o sanejament d'aigua (com a dipòsits o depuradores) i la superfície ocupada no superi els 1.500 metres quadrats.
 - ii. En altres supòsits, quan la superfície ocupada per aquestes instal·lacions no superi els 200 metres quadrats.

8. Infraestructures en DPMT:

El traçat de les infraestructures en DPMT proposades en les determinacions gràfiques de la revisió del PTI no són vinculants i queden condicionades al que derivi de la sol·licitud de títol d'ocupació del DPMT.

Article 16

Tramitació de les infraestructures i instal·lacions de producció, emmagatzematge i evacuació d'energies renovables

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

1. Les instal·lacions de generació d'energia renovable han de disposar de l'autorització administrativa de la direcció general competent en matèria d'energia.
2. No cal l'autorització administrativa prèvia ni l'autorització administrativa de construcció per a les instal·lacions de generació elèctrica mitjançant energies renovables de menys de 100 kW de potència instal·lada, ni per a les instal·lacions de producció de petita potència que, per les seves característiques, determinin el Pla Director Sectorial Energètic i aquestes normes. No obstant això, sí que són necessàries per a les instal·lacions d'abastament d'energia renovable per a l'autoconsum de les infraestructures existents que estiguin situades a la Xarxa Natura 2000, per a les quals cal tramitar una avaluació de les repercussions ambientals.
3. No estan subjectes a la declaració d'interès general en sòl rústic les instal·lacions de generació d'energia renovable següents, així com l'execució de les infraestructures de connexió a la xarxa que en garanteixin la funcionalitat:
 - a) Les que s'ubiquin en zones de desenvolupament prioritari regulades a la present norma i grafiades als plànols d'ordenació de la revisió del Pla Territorial Insular.
 - b) Les que estiguin incloses i delimitades específicament amb el grau de detall suficient en un instrument de planejament urbanístic o territorial, i estiguin permeses expressament en la revisió del Pla Territorial Insular.
 - c) Les destinades a l'autoconsum en les edificacions o instal·lacions legals en sòl rústic, excloent-ne les que estiguin en situació de fora d'ordenació.
 - d) Les que la revisió del Pla territorial insular determini com a ús admès.
 - e) Les destinades a l'autosuficiència energètica de les explotacions agràries preferents d'acord amb el que preveu la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears.
4. Les instal·lacions de producció d'energia elèctrica destinada a l'autoconsum a partir de fonts d'energia renovables estan subjectes al règim de comunicació prèvia que determina la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, sempre que no afectin els fonaments o l'estructura de l'edifici, béns d'interès cultural, béns Catalogats o qualsevol bé integrant del patrimoni històric o que necessitin avaluació d'impacte ambiental de conformitat amb la normativa ambiental d'aplicació, així com aquelles que s'executin en sòl rústic protegit, d'acord amb el que estableix l'article 148.2.a) de la referida norma, cas en què estan subjectes a llicència urbanística municipal.
5. Als efectes de tramitació i autorització, les instal·lacions de producció, emmagatzematge i evacuació es consideren part integrant de la infraestructura d'energia renovable com a elements d'un conjunt funcional únic i indivisible, a fi de fer-ne possible el traçat per sòl rústic comú o protegit.

6. Les línies d'evacuació entre instal·lacions de generació renovable fins al punt de connexió a la xarxa de transport o a la de distribució es consideren d'interès públic amb els efectes regulats a l'article 33.3.e) de la Llei 5/1990 de carreteres de la comunitat autònoma de les Illes Balears, sempre que aquesta línia se cedeixi a l'empresa distribuïdora o a la transportista d'energia.

7. Tota sol·licitud de llicència per a la implantació d'instal·lacions de producció d'energia solar i eòlica s'ha d'acompanyar d'un estudi d'impacte i d'integració paisatgística amb els continguts expressats en l'article 107 d'aquestes normes. També es requereix l'estudi d'impacte ambiental en els supòsits que recull la Llei d'avaluació d'impacte ambiental. En cas que la instal·lació se situï en un espai de rellevància ambiental i que, per les reduïdes dimensions del projecte, no es consideri en els annexos de la normativa d'impacte ambiental la tramitació d'avaluació específica, és igualment necessària l'avaluació de les repercussions ambientals de la instal·lació sobre l'espai protegit.

8. Tota comunicació prèvia o, si escau, llicències urbanístiques per a la implantació d'instal·lacions d'autoconsum s'ha d'acompanyar d'un estudi d'impacte i integració paisatgística amb els continguts expressats en l'article 107 d'aquestes normes, en el cas que es facin sobre coberta d'edificis protegits, estiguin situades en sòl rústic protegit d'AANP o en parcel·les que es beneficiïn de l'exempció del còmput del paràmetre d'ocupació previst en la normativa sectorial.

Capítol III **Telecomunicacions**

Article 17

Ús del sòl per a instal·lacions de telecomunicacions

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

1. La localització, la construcció, el manteniment i el funcionament de les infraestructures i els equips de telecomunicacions s'han d'ajustar a la Llei 11/2022, de 28 de juny, general de telecomunicacions; al Pla Director Sectorial de Telecomunicacions de les Illes Balears (Decret 22/2006 de 10 de març); a la Resolució de la Direcció General d'innovació i Desenvolupament Tecnològic de 10 de juny de 2003 sobre la documentació tècnica addicional prevista al PDS a aportar per part dels operadors per a l'aprovació del projecte d'implantació de instal·lacions de telecomunicacions o xarxes radioelèctriques; al Pla Especial de Telefonía Mòbil, aprovat el 25 de novembre de 2002 pel Consell Insular de Menorca, i, en tot cas, als criteris bàsics següents:

- a) Contribuir al desenvolupament sostenible i la cohesió social, respectant l'equilibri territorial i la protecció del territori, dels recursos naturals, del paisatge i del medi natural o urbà.
- b) Cerca de l'optimització de les ubicacions i traçats dels principals elements perquè, en la mesura que sigui possible, els diferents proveïdors d'aquests serveis concentrin les seves instal·lacions en els mateixos suports naturals amb la finalitat de disminuir al mínim el nombre i l'impacte d'aquestes infraestructures, garantint, alhora, la cobertura adequada a la demanda insular.
- c) Consideració de cada operador o servei aïllat i del conjunt de la instal·lació per evitar un nivell de radiacions indesitjable per a la salut.
- d) Ponderació suficient i adequada entre els diferents usos del territori, inclosos els paisatgístics i els sanitaris, amb recurs a totes les tècniques alternatives que permetin evitar o mitigar al màxim efectes indesitjables.

- e) Consideració de l'increment previsible de serveis i operadors quant a demanda d'ús d'antenes.
- f) Prevenció i correcció dels efectes negatius sobre la salut, així com sobre l'urbanisme i el paisatge.
- g) Garantia de la correcta atenció a les necessitats de telecomunicació dels habitants i de les activitats econòmiques de Menorca sense degradació ni alteració significativa dels valors naturals i paisatgístics de l'illa.

2. L'ordenació ha de complir els objectius següents:

- a) Facilitar la difusió de les telecomunicacions i l'accessibilitat de les prestacions a empreses i a la ciutadania.
- b) Garantir la cobertura de les telecomunicacions a tota l'illa, especialment on encara no hi hagi connexió per cable.
- c) Promoure la instal·lació de línies d'alta capacitat, serveis de banda ampla i altres mitjans de millora de l'efectivitat de les comunicacions.
- d) Garantir el compliment de la determinació de les infraestructures de telecomunicacions ubicades a sòl o edificacions de titularitat pública siguin objecte d'ús compartit.
- e) Implantar i integrar les xarxes de seguretat i emergències a tota l'illa, de manera que se n'asseguri la fiabilitat i disponibilitat.
- f) Redactar un pla especial que permeti configurar una xarxa Insular de zones susceptibles de ser utilitzades per donar cobertura radioelèctrica als diferents serveis de telecomunicació a Menorca que atengui el principi de minimització del nombre d'emplaçaments, optimització d'instal·lacions preexistents, i que permeti atendre el principi de compartir infraestructures per part dels diferents gestors d'instal·lació, operadors i tecnologies.

3. En l'àmbit del projecte de la línia elèctrica terrestre submarina entre la subestació de Cala Mesquida a Mallorca i la subestació de Ciutadella a Menorca, s'incorporaran, al tram soterrat entre la subestació de Ciutadella fins a Cala en Bosc, tubs de reserva per poder soterrar la futura xarxa de fibra òptica entre el nucli urbà de Ciutadella i els desenvolupaments urbans i les zones turístiques del sud del municipi.

Capítol IV

Equipament educatiu

Article 18

Ús del sòl per a equipament educatiu

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

1. Als efectes de la coordinació de l'acció d'ordenació territorial i urbanística i sectorial de les administracions públiques i de la posada a disposició per part de la primera de sòl idoni per a l'ús educatiu en quantitat suficient, localització adequada i urbanització pertinent per satisfer les necessitats educatives, s'assumeixen, amb modificacions, les demandes educatives per cada municipi sobre la base de l'evolució de la població identificades pel Pla d'Infraestructures Educatives (2016-2023) de la Conselleria d'Educació i Universitat i de les dades del Mapa Escolar de Menorca 2018.

Mapa Escolar de Menorca per municipis 2018

	EI1	EI2	EP	ESO	BACH	FPB	GM	GS	EA	BA	EM	EI
Alaior	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Es Castell	x	x	x			x			x			
Ciutadella	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ferrerries	x	x	x	x	x	x	x		x			
Maó	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Es Mercadal	x	x	x						x			
Es Migjorn Gran	x	x	x						x			
Sant Lluís	x	x	x									
Fornells (es Mercadal)	x	x										
Sant Climent (Maó)	x	x										

Clau:

EI1: Educació infantil de primer cicle (0-3 anys)

EI2: Educació infantil de segon cicle (3-5 anys)

EP: Educació primària

ESO: Educació secundària obligatòria

BATX: Batxillerat

FPB: Formació professional bàsica

GM: Formació professional presencial de grau mitjà

GS: Formació professional de grau superior

EA: Ensenyament per a persones adultes

BA: Batxillerat artístic

EM: Ensenyaments de música i dansa

EI: Ensenyament d'idiomes

2. L'oferta s'ha d'adequar a l'escenari actual de declivi demogràfic a fi de permetre una gestió sostenible dels recursos educatius a curt termini. S'hi apuntaran reforços puntuals i la millora de la qualitat de l'oferta a través de la retirada de les aules modulars prefabricades.

3. S'identifiquen les intervencions següents per municipi. Aquestes intervencions s'entenen en relació amb la situació actual i poden variar sobre la base de l'evolució de la població.

- a) Maó: cal racionalitzar l'oferta educativa actual a fi de permetre retirar part de les aules modulars existents a primària.
- b) Es Mercadal: el Centre d'Educació Primària de Fornells pot funcionar com a centre de tres unitats, amb tres nivells per a cada grup. El CEIP Verge del Toro a la localitat des Mercadal necessita convertir-se en un centre complet de dues línies en educació infantil i primària, per la qual cosa caldrà, a curt termini, disposar d'un centre nou.

4. Intervencions prioritàries per a la millora dels equipaments i serveis educatius:

- a) Erradicació de les aules modulars prefabricades comptabilitzades a l'illa considerant com a prioritàries les intervencions als centres públics de CEIP Antoni Joan Alemany (Maó), CEIP Mare de Déu del Carme (Maó), CEP Tramuntana (Maó), CEIP Mare de Déu del Toro as Mercadal.
- b) Manteniment de les instal·lacions educatives, aprofitant els projectes programats al Pla d'Infraestructures Educatives de la Conselleria d'Educació i les declaracions d'interès autonòmic.
- c) Resolució de les limitacions de l'oferta de places públiques a l'educació infantil, especialment al tram de 0 a 3 anys o primer cicle. Es recomana ampliar la cobertura territorial amb nous centres d'educació infantil de primer cicle a tots els nuclis de població tradicional, amb unitats ampliables segons les demandes sociodemogràfiques.
- d) L'oferta formativa de cicles de formació professional necessita continuar avançant en els termes següents:
 - i. Ampliar l'oferta de nombre de places que permeti cobrir les demandes actuals i potencials.
 - ii. Racionalitzar l'oferta de cicles i adaptar-la de forma constant a les noves demandes i als potencials del teixit productiu especialment als sectors i les activitats econòmiques estratègics i emergents.
 - iii. Desenvolupar nous centres integrats de formació professional.
 - iv. Introduir la formació dual a Menorca, que faciliti la inserció laboral de la població jove en combinar la formació reglada i el treballat remunerat.

5. Nous projectes d'equipaments educatius:

- a) Es considera preferent la localització de nous equipaments públics educatius, sobre conjunts monumentals, edificis històrics i fortificacions, respecte a noves edificacions, per evitar els processos d'expulsió de la població dels nuclis tradicionals, i la posada en valor i preservació d'aquestes edificacions amb la incorporació a la xarxa d'equipaments urbans.
- b) Es podrà impulsar l'execució dels projectes d'equipaments públics educatius en el cas que fos necessari a través del Decret Llei 1/2018, que permet procediments urbanístics excepcionals que agilitin la tramitació dels projectes, així com la possibilitat de construcció en sòl rústic no protegit en parcel·les dotades per a aquests fins. La declaració d'interès autonòmic d'un projecte implica el reconeixement del sòl apte posat a disposició pel municipi com a sistema d'equipament públic docent.

- c) Per satisfer les necessitats educatives, es consideren les línies d'enfortiment següents de l'oferta educativa i projectes concrets d'equipaments educatius:
- i. Equipament d'extensió Universitària de la Universitat de les Illes Balears emplaçada a Alaior.
 - ii. Creació de nous centres de recerca i formació superior, complementaris dels existents, per a l'enfortiment i la creació d'un clúster propi de l'illa de Menorca com a Reserva de Biosfera de la Unesco.
 - iii. Creació de centres de formació per a persones adultes a Maó i a Ciutadella, a fi de millorar la seva ocupabilitat a mitjà i llarg termini.
 - iv. Construcció d'un nou centre d'educació infantil i primària (CEIP) as Mercadal que permeti atendre les demandes creixents de la població escolar
 - v. Construcció d'una nova seu del Conservatori Professional de Música i Dansa de Menorca a Maó.
 - vi. Creació d'un centre de formació professional integrada a Ciutadella, preferentment a partir del projecte de remodelació de l'edifici de l'antiga estació marítima de Ciutadella.
 - vii. Creació d'un centre de formació professional integrada as Castell.
 - viii. Construcció d'un centre nou per a l'Escola d'Adults.

Capítol V

Equipament sociosanitari i assistencial

Article 19

Ús del sòl per a equipament sociosanitari i assistencial

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer].

Als efectes de coordinar l'acció d'ordenació territorial i urbanística i sectorial de les administracions públiques i de posar a disposició per part de la primera sòl idoni per a l'ús sanitari i assistencial en quantitat suficient, localització adequada i urbanització pertinent per satisfer les necessitats existents, el planejament municipal haurà de tenir en compte i ser congruent amb les previsions següents:

1. Actuacions generals:

- a) Reforç de l'actual xarxa d'equipaments sanitaris i socials assistencials amb actuacions que poden incloure ampliacions i noves ubicacions, que requeriran les formalitzacions corresponents en el planejament i les dotacions dels ajuntaments implicats.
- b) Impuls a l'execució de projectes d'equipaments públics sanitaris i socials assistencials. En cas que fos necessari a través del Decret llei 1/2018, pel qual es permeten procediments urbanístics excepcionals que agiliten la tramitació dels projectes, així com la possibilitat de construcció en sòl rústic no protegit.

2. Equipaments de l'Àrea de Salut de Menorca:

- a) La xarxa de centres de salut incloent CS Dalt Sant Joan i CS Verge del Toro (tots dos a Maó), CS Canal Salat (Ciutadella), CS Es Banyer (Alaior) i CS Ferreries i la xarxa d'unitats bàsiques de salut incloent UBS Cala en Porter (Alaior), UBS Es Castell, UBS Es Migjorn

Gran, UBS Fornells (es Mercadal), UBS Es Mercadal i UBS Sant Lluís proporcionen una alta capil·laritat o cobertura territorial.

- b) És necessària la millora qualitativa de la xarxa d'atenció primària per al sector occidental de l'illa i l'atenció de les demandes sociosanitàries creixents de la població amb:
 - i. Potenciació de Ciutadella com a centre de referència en serveis especialitzats.
 - ii. Adequació de la xarxa d'equipaments d'atenció primària de les instal·lacions existents d'acord amb les fases de programació del nou Pla d'Infraestructures d'Atenció Primària de la Conselleria de Salut.
 - iii. Adequació de la xarxa d'equipaments d'atenció primària de la cartera de serveis amb reemplaçament i ampliació del personal sanitari a l'illa per part del Servei de Salut autonòmic, juntament amb l'abordatge integral dels pacients i les famílies mitjançant l'atenció sanitària multidisciplinària.
- c) Cal reforçar i ampliar els serveis especialitzats següents del Centre de Salut Canal Salat, que millorin l'atenció sanitària a Ciutadella i la seva àrea d'influència amb:
 - i. Creació d'una unitat de curta estada equipada amb entre sis i deu llits per als pacients que necessiten observació sense necessitat d'ingrés hospitalari perllongat, on es valorarà l'evolució per ser donat d'alta entre les 24 i 48 hores següents.
 - ii. Funcionament com a centre d'intervencions de cirurgia menor ambulatoria (o cirurgia de dia o d'alta precoç), dotat de personal i equipament especialitzats.
 - iii. Ampliació de les consultes especialitzades (tant en horaris com en facultatius), en funció de les llistes d'espera respectives.

3. Equipaments sociosanitaris i assistencials:

- a) Es preveuen les actuacions següents en resposta a les demandes sociosanitàries de la població gran, dependent i altres col·lectius vulnerables:
 - i. Creació d'un centre sociosanitari de residències de llarga estada de referència per al conjunt de l'illa en el marc del Pla d'Atenció a Persones amb Malaltia Crònica desenvolupat per la Conselleria de Salut del Govern de les Illes Balears:
 - Remodelació de l'antic hospital Verge del Toro a Maó que s'especialitzaria en l'atenció integrada d'aquest tipus de pacients.
 - Pla d'usos que inclou: àrea d'hospitalització d'entre 60 i 90 llits, per atendre les convalsccències, cures pal·liatives i cures especials de llarga estada; àrea ambulatoria, que inclogui un hospital de dia, consultes externes i una unitat d'estimulació cognitiva, així com una àrea de suport.
 - ii. Ampliació i creació de noves residències per a gent gran.
- b) El marc d'ordenament territorial i el planejament municipal han d'afavorir l'execució dels projectes impulsats per la Conselleria de Salut que incrementin les dotacions de residències públiques assistides per a persones grans dependents, tenint en compte les previsions següents:
 - i. Creació d'una nova residència per a gent gran a Maó, amb una capacitat proposada entre 100 i 120 places.

- ii. Creació d'un nou geriàtric a Castell.
- iii. Ampliació de la residència per a gent gran de Ferreries.
- iv. Ampliació de la residència per a gent gran de Sant Lluís.
- v. A Ciutadella, es considera necessari emprendre el projecte d'ampliació de l'actual residència de titularitat municipal en almenys 100 places.

4. Potenciació d'altres projectes assistencials d'interès social.

Es pretén facilitar l'execució dels projectes que reforcin els equipaments assistencials, especialment els destinats als col·lectius de màxima exclusió (alta dependència, drogodependència, violència de gènere, persones amb discapacitat psiquiàtrica, etc.). Sobre això, des de l'ordenament territorial i el planejament municipal, es donarà la màxima prioritat als projectes d'interès social que contribueixin a:

- a) Ampliació de les places dels centres de dia (equipaments diürns d'atenció sociosanitària), on les persones grans amb algun grau de deteriorament físic o cognitiu puguin rebre atenció especialitzada amb una finalitat preventiva i rehabilitadora.
- b) Ampliació dels habitatges tutelats a tots els municipis de l'illa, per millorar les condicions personals i abordar un tractament integrat a les diverses necessitats en funció dels col·lectius vulnerables.

Capítol VI Equipament comercial

Article 20

Ús del sòl per a equipament comercial

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

Als efectes de la coordinació de l'ordenació territorial i urbanística i l'acció pública sectorial en matèria comercial, s'estableixen una sèrie de principis que es desenvolupen al Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials de Menorca:

1. Les solucions i decisions sectorials i urbanístiques han de respondre als principis següents:

- a) Anteposar l'interès públic i concebre els equipaments comercials com a serveis essencials per a la població, assegurant un nivell adequat d'equipament comercial capaç de garantir amb equilibri els diversos drets que hi conflueixen, entre els quals hi ha el de la lliure i lleial competència i el de la protecció dels consumidors
- b) Mantenir la funció comercial com a element rellevant de la base econòmica local, a través de la millora de la viabilitat socioeconòmica del petit comerç, amb la introducció de mesures de gestió específiques com la promoció de l'associacionisme i el foment dels centres comercials oberts per a la creació d'una imatge reconeguda de cada espai comercial insular, ja siguin a nuclis tradicionals o zones turístiques.
- c) Proporcionar una dotació comercial suficient per atendre les diverses demandes de la població que permeti l'aprovisionament habitual a escala local i abundi en els criteris de reduir la mobilitat.

2. Els plans i programes sectorials i qualssevol altres actuacions i decisions de les administracions públiques insulars en matèria d'equipaments comercials han de tenir en compte i aplicar les directrius o principis d'ordenació continguts en el Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials de Menorca (PDESECMé).

Capítol VII

Equipaments associats a una estratègia de recuperació, millora i diversificació de les activitats econòmiques

Article 21

Ús del sòl per a equipaments associats a una estratègia de recuperació, millora i diversificació de les activitats econòmiques

[NIDA; norma d'aplicació immediata i directa quant a l'ús del sòl l'article sencer]

Als efectes de coordinar l'ordenació territorial i urbanística i l'acció pública sectorial en matèria d'activitats econòmiques, i concretament per a la recuperació, la millora i la diversificació de les activitats econòmiques, s'estableixen una sèrie de principis que es desenvoluparan detalladament en un pla sectorial de reequipament productiu de l'illa de Menorca, d'acord amb les consideracions següents.

1. Són objectius del Pla, almenys, els següents:

- a) Invertir en la digitalització dels sectors productius de l'illa, incloent-hi la completa cadena de l'agroalimentari, per a la qual cosa caldrà una millora substancial de les telecomunicacions en el conjunt insular.
- b) Modernitzar, a partir dels principis de sostenibilitat, resiliència i economia circular, la indústria existent, tant la indústria manufacturera com la pròpia del sector de la construcció, apostant per la innovació i transformació cap a indústries verdes que vulguin millorar els processos productius des de la responsabilitat mediambiental a una illa reserva de biosfera i possible des de la consolidació d'un model de producció d'energia renovable.
- c) Establir propostes de col·laboració publicoprivada per a l'execució de projectes i accions específiques d'augment de la cadena de valor;
- d) Crear equipaments de formació de joves i adults per adaptar-los a un entorn canviant i competitiu d'escala global des del local.

2. Identificació de projectes estratègics per a la recuperació i la transformació econòmica, mitjançant elements com la digitalització de la cadena de valor, l'impuls de la productivitat, la competitivitat i la millora de l'eficiència energètica dels sectors estratègics claus en la transició ecològica i la integració en cadenes de transport adequades a la insularitat, així com l'aposta per la transformació digital de l'illa de Menorca en el conjunt del teixit econòmic, ja sigui productiu o de serveis terciaris com el turisme.

3. El Pla Sectorial de Reequipament Productiu, una vegada estudiada la capacitat i el potencial de l'illa, podrà destinar sòl per a aquestes activitats a l'interior de les AT considerades en aquesta revisió del PTI a fi d'aconseguir els seus objectius.

TÍTOL III

DETERMINACIONS DISPOSITIVES SOBRE DESTINACIÓ DEL SÒL PER A EQUIPAMENTS, INFRAESTRUCTURES I SERVEIS INSULARS

Capítol I Consideracions generals

Article 22

Plans directors sectorials i plans especials per al disseny i l'execució de xarxes d'infraestructures d'interès insular

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. Els plans directors sectorials i els plans especials per al disseny i l'execució de xarxes d'infraestructures d'interès insular són instruments de planificació autònoms que es formularan per establir l'ordenació sectorial, parcial o específica de xarxes d'infraestructures en desenvolupament d'aquest PTI. Tindran per objecte l'establiment i l'ordenació de les infraestructures bàsiques relatives als sistemes de transport i comunicació, espais lliures públics, dotacions i instal·lacions destinades als serveis públics de subministrament d'energia, proveïment, sanejament, i depuració i gestió de residus.

2. S'han de redactar tenint en compte els criteris següents, sense perjudici dels previstos en l'article 10 d'aquest pla:

- a) Establiment i coordinació de les infraestructures bàsiques sempre que aquestes determinacions no exigeixin la definició prèvia d'un model territorial que ha d'establir aquest PTI o, si escau, els instruments de planejament del municipi.
- b) S'ha de tenir en compte sempre la protecció, la catalogació, la conservació i la millora dels espais naturals, del patrimoni històric, del paisatge i del medi físic rural, i del medi urbà per a l'execució de les seves propostes.
- c) Als efectes de tramitació i autorització, la seva aprovació portarà implícit la consideració d'utilitat pública o interès social a efectes expropiadors del conjunt d'actuacions, xarxes i elements que formin el conjunt funcional que s'hi contengui.

3. La modificació o innovació dels traçats de les xarxes contingudes en aquest PTI necessitarà l'elaboració i la tramitació d'un pla especial que haurà d'obtenir l'informe favorable del Consell Insular pel que fa al compliment dels objectius del PTI. Es contenen així en les determinacions gràfiques d'aquest PTI una sèrie de xarxes d'infraestructures, que es consideren orientatives, les quals podran ser modificades, ampliades o considerades independentment de la seva grafia i se'n podrà innovar la totalitat del traçat per raó de l'interès insular d'aquestes infraestructures.

Capítol II Transport

Article 23

Gestió del transport regular de viatgers per carretera i mesures per a la mobilitat sostenible

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. Es declara d'interès insular i idoni per a l'ús de transport el sòl necessari per a la millora de la seguretat, la funcionalitat i la fluïdesa del transport per carretera i per a la construcció i el funcionament de les capçaleres i els finals de línies i de les parades intermèdies d'aquestes, així com de les estacions i els centres, fins i tot els intermodals d'intercanvi de mitjans de transport. La vinculació dels terrenys corresponents a l'ús de transport es pot fer efectiva directament pels projectes d'obres i serveis públics de conformitat amb el que preveuen la legislació dels consells insulars i de règim local i la urbanística. Els instruments de planejament dels municipis han d'establir en tot cas les qualificacions urbanístiques pertinents per fer efectiva la destinació del sòl a l'ús de transport.

2. Els plans i programes sectorials i qualssevol altres actuacions i decisions de les administracions públiques de les Illes Balears en matèria de gestió del transport regular de viatgers per carretera han de tenir en compte i aplicar les directrius que fixi el Pla Director Sectorial de Mobilitat de les Illes Balears i, en el marc d'aquests, els criteris bàsics següents:

- a) Reorganització i millora de serveis: Ampliació i creació de nous serveis en aquelles relacions potencialment o socialment interessants; adaptació i millora de l'oferta a les variacions horàries de demanda i prolongació dels horaris dels serveis, i coordinació d'horaris per a la millora de les connexions entre els serveis.
- b) Racionalització de la xarxa de transport regular: Reordenació dels serveis regulars més deficitaris; simplificació del mapa concessional i foment de la creació de concessions zonals; establiment d'un pla de finançament, i implantació, quan sigui procedent, de modalitats alternatives de serveis creant línies regulars de connexió amb les principals urbanitzacions de la costa, fent coincidir les connexions amb les d'altres línies i serveis. Es plantejaran trams de plataformes reservades per a transport públic per tal de pacificar el trànsit i evitar la saturació de les carreteres.
- c) Coordinació entre formes de transport: Priorització dels serveis amb més oferta; minimització de la competència de serveis coincidents; potenciació de l'efecte xarxa entre serveis regulars complementaris i amb altres serveis de transport; coordinació d'horaris, simplificació de correspondències i creació de punts d'intercanvi, i foment de la percepció de xarxa única per part dels usuaris.
- d) Millora de la competitivitat dels serveis regulars: Reestructuració del sistema tarifari per a:
 - i. Fidelització dels viatgers mitjançant descomptes en els títols multiviatge.
 - ii. Flexibilització dels sistemes de venda.
 - iii. Modernització dels sistemes d'expedició i control, i establiment de programes de renovació de les flotes i de modernització de les empreses.
 - iv. Adaptació, en la mesura que sigui possible, de la flota a la demanda i consideració de la possibilitat d'utilitzar vehicles més petits a l'hivern, que responguin a la massa crítica existent a l'illa i no suposin una despesa excessiva de recursos.
- e) Potenciació de la imatge del sector: Creació d'una imatge de marca; promoció d'una xarxa única; millora de l'equipament de parades per a una correcta identificació d'aquestes: millora de la informació a les parades, i unificació dels sistemes de venda i cancel·lació.
- f) Establiment d'elements de regulació que proporcionin prioritat al transport públic als accessos a les zones urbanes i a localitzacions d'interès turístic i cultural.

g) Mesures de finançament: Mesures per al manteniment de l'equilibri econòmic de les concessions en funció dels índexs de cobertura dels costos d'exploració de cada concessió; establiment d'una cobertura mínima de costos d'exploració per ingressos tarifaris de cada servei, i incentivació del finançament d'inversions que permetin la modernització del sector.

h) Procurar l'establiment dels serveis estratègics següents:

- i. Línia exprés Maó-Ciutadella amb les característiques principals següents:
 - Freqüències de pas atractives per a l'usuari.
 - Nombre reduït de parades.
 - Ubicació de les capçaleres de la línia en centres d'intercanvi per agilitzar les connexions amb altres serveis.
 - Coordinació d'horaris amb la resta de serveis.
 - Connexió amb els ports de Ciutadella i Maó, amb horaris adequats a l'arribada/sortida dels ferris de viatgers.
- ii. Línia exprés Maó-Aeroport, amb les característiques següents:
 - Freqüències adaptades als trànsits de passatgers de l'aeroport.
 - Nombre molt reduït de parades i, com a màxim, una a l'aeroport i una o dues a Maó.
 - Coincidència de la capçalera a Maó amb la capçalera de la línia exprés Maó-Ciutadella en un centre d'intercanvi.
 - Material mòbil adaptat a les necessitats de la demanda (espai per a maleteres).
 - Connexió amb els ports de Ciutadella i Maó, amb horaris adequats a l'arribada/sortida dels ferris de viatgers.

i) Procurar la progressiva electrificació de les línies de transport regular, especialment les urbanes i interurbanes de curta distància.

j) Foment de sistemes de vehicle o desplaçament compartit, així com de lloguer bonificat per a itineraris habituals

3. Es redactarà un pla de mobilitat urbana sostenible (PMUS) que fomenti l'ús de mitjans de transport no contaminants, millori la intermodalitat entre sistemes de transport (bus-vaixell, bus-aeroport), desenvolupi la mobilitat elèctrica pública i privada, amb la progressiva electrificació de línies urbanes i interurbanes, i faciliti l'ús de la bicicleta, amb el disseny de la xarxa de carrils bici com un element més de transport per al conjunt de l'illa, i un desenvolupament d'aquest complementari per a cadascun dels municipis insulars .

4. Aquest pla ha d'establir expressament la dimensió necessària d'aparcaments públics dissuasius a les perifèries dels nuclis principals i de les zones turístiques, i la seva localització prioritària. Perquè aquests aparcaments comptin amb usabilitat s'han de situar a l'entorn de nodes de transport col·lectiu o rutes pedestres o ciclistes, de manera que puguin funcionar aquests punts com a nodes intermodals. Aquests aparcaments es poden localitzar-se sobre sòl rústic, tret de les AANP i APR d'inundació, d'erosió i de riscos de despreniment, assegurant-ne la millor situació i dimensió en relació

amb les necessitats del municipi i els valors del territori, i han de comptar amb un estudi d'impacte i integració paisatgística que haurà d'aprovar el Consell Insular amb caràcter previ a la seva execució.

5. El PTI, en absència de PMUS, considera prioritàries les intervencions següents, des de l'àmbit municipal i mitjançant els instruments de planejament que siguin necessaris, d'ampliació, reordenació per millorar-ne l'aprofitament i d'inclusió de modes de mobilitat tova (bicicletes, patins elèctrics, etc.) o de nova creació:

- a) Ciutadella, ampliació i reordenació de l'aparcament situat:
 - Al costat del Centre de Salut
- b) A Ciutadella, nous aparcaments:
 - A la intersecció entre el camí de Sa Farola i el carrer Ciutat de l'Alguer
 - A la intersecció entre el carrer dels Industrials i l'av. Palma de Mallorca, o en l'àmbit dels sectors urbanitzables B2 i B3 del planejament municipal vigent
 - A la intersecció entre el carrer Pintor Torrent i el camí de Son Salamó
 - A la urbanització de Santandria
 - Parada d'autobús de Son Oleo
 - Al costat de port de Ciutadella-Ferri
- c) A Maó, ampliació i reordenació dels aparcaments:
 - Pàrquing de Vives Llull
 - Pàrquing del camí d'en Barrotes
- d) A Maó, nous aparcaments:
 - Al costat de la parada d'autobús de Josep A. Clavé
 - Al costat del Cementeri Municipal

6. Els aparcaments s'han de dotar de les instal·lacions de generació d'energia solar i punts de recàrrega de vehicle elèctric que preveu la Llei de canvi climàtic i transició energètica, instal·lacions que no computaran a efectes de superfície edificada.

7. Es defineixen les prescripcions següents per a la implementació de la xarxa pedalable i l'impuls de l'ús de la bicicleta:

- a) Complementar la xarxa ciclista als trams urbans existent tant a Maó com a Ciutadella, i fomentar l'ús de la bicicleta per a petits desplaçaments en nuclis tradicionals i zones turístiques.
- b) En trams interurbans de carreteres, ampliar els vorals a 2,5 metres, especialment aconsellats a la Me-1, per raons de seguretat viària, i habilitar vorals per a bicis, per a parades involuntàries, per a l'augment de la visibilitat, la fluïdesa en l'avançament, la seguretat dels vehicles pesants i la circulació de bicicletes, ciclomotors, així com per a la utilització puntual per al desplaçament de maquinària agrícola.
- c) Executar el carril bici a la carretera de Maó ass Grau (Me-5).

Capítol III Infraestructura viària

Article 24

Planificació de carreteres i gestió de la xarxa viària existent

[Article que conté normes NIDA —d'aplicació immediata i directa quant a usos del sòl— i ND —directives de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística—, segons s'indica en cada cas]

1. **[ND]** Es declara d'interès insular i idoni per a l'ús de carretera el sòl necessari per a la construcció, la millora i la conservació i el manteniment de les carreteres reflectides en les determinacions gràfiques del Pla Territorial Insular. La vinculació dels terrenys corresponents a l'ús expressat es pot fer efectiva directament pels projectes d'obres i serveis públics de conformitat amb el que preveuen la legislació de carreteres, del Consell Insular i de règim local i la urbanística. Els instruments de planejament dels municipis han d'establir en tot cas les qualificacions urbanístiques pertinents per fer efectiva la destinació del sòl a l'ús del transport.

2. **[ND]** La planificació funcional de les carreteres s'ha d'adequar a la proposta d'estructura de la xarxa que es detalla a continuació, sense perjudici de la classificació definitiva que s'estableixi normativament al futur Pla Director Sectorial de Carreteres de Menorca. Atenent la funcionalitat de les vies s'estableix la classificació següent:

a) Xarxa insular primària

- Me-1, entre Maó i Ciutadella
- Variant de Ferreries
- RM (ronda de Maó) des de la rotonda del port de Mao fins a la rotonda situada al carrer del Camí des Castell
- Vial de l'Hospital (entre RM i rotonda de Bintalfa)
- Me-2, carretera entre Maó i es Castell
- Me-8, carretera entre la intersecció amb el vial de l'hospital fins a Sant Lluís
- Me-12, carretera entre Maó i Sant Climent
- Me-14, carretera entre la Me-1 i l'aeroport
- Me-3, primer tram fins a la rotonda de connexió amb el vial d'accés al Cós Nou
- RC-1, Ronda Nord de Ciutadella, entre la Me-1 i el port antic de Ciutadella
- RC-2, Ronda Sud de Ciutadella, entre la Me-1 i la rotonda situada a la intersecció amb el camí de sa Caleta
- Me-15, carretera entre es Mercadal i Fornells

- Me-16, carretera entre la Me-1 (es Plans d'Alaior) i la Me-18 (rotonda de Son Trémol)
- Me-18, carretera entre la Me-16 (Son Trémol) i es Migjorn Gran

b) Xarxa insular secundària

- Me-7, carretera entre Maó i Fornells
- Me-3, segon tram de la carretera, des de la connexió del vial d'accés al Cós Nou al port fins a la darrera entrada de la urbanització de Cala Llonga
- Me-4, carretera entre la Me-2 i el polígon industrial des Castell (camí de Tre-pucó)
- Me-5, carretera entre la Me-7 i el nucli des Grau
- Me-6, carretera entre es Castell i Sant Lluís
- Me-8, tram entre Sant Lluís i Alcalfar
- Me-8R, ramal d'accés a l'aeroclub
- Me-9, carretera entre Me-7 i Na Macaret
- Me-10 carretera entre Sant Lluís i connexió amb carretera a Binissafullet
- Me-12, entre Sant Climent i Cala en Porter
- Me-13, d'accés a la muntanya del Toro
- Me-18, carretera entre es Mercadal i la rotonda de Son Trémol (Me-16)
- Me-18, tram de carretera entre es Migjorn Gran i Sant Tomàs
- Me-20, carretera entre Ferreries i es Migjorn Gran
- Me-22, carretera entre Ferreries i Serpentina (Ciutadella)
- Me-24, carretera entre Ciutadella i el far d'Artrutx
- El traçat del camí d'en Kane entre els municipis de Maó as Mercadal
- Carretera de Torralba (des de carretera Me-1 a Alaior a la Me-12)
- Carretera de Son Bou (des de la carretera Me-1 Alaior al tram d'inici de la urbanització Son Bou)

- Carretera d'Albaida, també coneguda com de Binifabini (des del camí d'en Kane a la Me-7)
- c) Xarxa local i rural
- i. Terme municipal de Maó
- Carretera de la Mola, des de la darrera entrada de la urbanització de Cala Llonga fins a l'accés a la Mola, as Freus
 - Carretera de sa Mesquida as Murtar, des de la Me-3
 - Carretera a la planta de residus de Milà, des de la Me-5
 - Carretera de Sant Climent a Binidali
 - Carretera d'accés as Canutells des de la carretera de Binidali
 - Carretera de Binidali a Biniparratx
 - Primer tram de la Me-8 entre la Ronda de Maó i el vial de l'Hospital
 - Ramal de connexió entre la Me-8 i la connexió als instituts
 - Avinguda de Francesc Femenies
 - Camí de Trepucó
 - Carretera de connexió entre la Me-8 i el camí de Trepucó
 - Camí de na Xenxa (entre el camí de Trepucó i el camí de Trepucónet)
 - Camí Llarg
 - Camí Vell de Sant Lluís, des de Trepucó fins a la Me-6 (inclou els trams dels termes municipals de Sant Lluís i es Castell)
 - Camí Verd (mitgera entre TM de Maó i es Castell)
 - Tram del camí de sa Volta des Milord o de sa Marina (des de la carretera de Binidali fins al camí de Binissafúller al TM de Sant Lluís)
 - Carretera de Favàritx.(de la Me-7 a Cf-1)
 - Cf-1, camí del far de Favàritx (PK 5,710 al PK 8,00)
 - Camí na Ferranda (des de la Me-12 a Llucmaçanes)

- Camí de Baix (des de la Ronda de Maó a Lluçmaçanes)
 - Camí d'Algendar, entre la Me-1 i Sant Climent
 - Camí Vell d'Alaior, entre la carretera Me-14 i el camí de Talatí
 - Camí de Talatí, des de la carretera Me-1 al camí d'Algendar
 - Camí de sa Serra
 - Camí des Pontarró
 - Camí de Biniparrell
- ii. Terme municipal de Ciutadella:
- Carretera de Ciutadella a Cala en Blanes
 - Carretera d'accés a Cala Blanca, des de la Me-24 a Cala Blanca
 - Carretera cap a Cala Morell, primer tram des de la RC-1 pel camí d'Algairanes i segon tram de carretera fins a la urbanització de Cala Morell
 - Camí de Son Felip
 - Camí d'Algaiarens (fins al primer aparcament)
 - Camí de Son Salamó (de la RC-1 fins al Cf-5)
 - Camí de Sant Joan de Missa
 - Camí de Son Saura (del camí de Sant Joan de Missa a Son Saura)
 - Camí de sa Marjal (des de Sant Joan de Missa a Cala en Turqueta)
 - Camí de Torralba (des de Sant Joan de Missa fins a la finca Torralba)
 - Camí Vell, de la RC-2 al camí de Son Mestres
 - Cf-5, camí del far de Punta Nati, des del camí de Son Salamó fins al far de Punta Nati
 - Camí des Lloc de Monges
- iii. Terme municipal d'Alaior:
- Carretera de Torre-solí (de la Me-1 a Torre-solí)

- Camí Vell Alaïor o de Torralba (entre la carretera de Torralba al camí d'Algendar)
 - Camí de Cotaina (fins a la carretera de Torralba)
 - Camí de Llumena (de la Me-1 a la carretera de Torralba)
 - Camí de Loreto (de la Me-1 al camí d'en Kane)
 - Camí de Rafal Rubí (de Me-1 al camí d'en Kane)
 - Camí de Llucalari (de la carretera de Son Bou a les bateries de Llucalari)
 - Camí des Polvorí (de Me-1 a la carretera de Son Bou)
 - Camí des Campàs (de la Me-1 a Alaïor)
 - Camí de Binifamís (de la Me-1 a Camí de Biarroi)
 - Camí de s'Alblagai (tram des de la Me-1 al lloc de Binicalsitx)
 - Camí de s'Alblagai (tram des de la carretera de Torralba fins a la intersecció amb al camí de Biniarroï)
 - Camí de Binixems
 - Camí des Cós
- iv. Terme municipal de Sant Lluís:
- Carretera de s'Algar, de la Me-8 a s'Algar
 - Carretera de Punta Prima, de la Me-8 a Punta Prima (dos trams o ramals)
 - Carretera de Binibèquer, de la Me-10 a Binibèquer Vell
 - Carretera de Binissafúller, des del final de la Me-10 a Binissafúller i Cap d'en Font
 - Carretera de Biniparratx, entre Cap d'en Font i Biniparratx
 - Carretera entre Punta Prima i Binissafúller
 - Camí de Binissafúller d'en Moisi (entre la Me-10 i sa Volta des Milord)
 - Camí de Biniati (entre el camí de Biniparrell i sa Volta des Milord)
 - Camí de Biniparrell

- Camí de Binibecó
 - Camí de na Fargas
 - Camí des Consell
 - Camí de Torret (de la Me-10 a la Me-8)
 - Camí Vell de Sant Lluís, des de Trepucó fins a la Me-6
- v. Terme municipal des Mercadal:
- Tram de connexió de la Me-9 a Arenal d'en Castell
 - Tram de connexió des de la rotonda de la Me-9 a Na Macaret
 - Carretera de Son Parc, des de la Me-7 fins a la urbanització de Son Parc
 - Carretera de Platges de Fornells, des de Me-15 fins a la urbanització Platges de Fornells
 - Carretera d'Albaida, des del TM d'Alaior fins a la Me-7
 - Camí de Tramuntana (des de la carretera Me-15 fins al pont de Salairó)
 - Camí de sa Roca (del camí d'en Kane a la Me-7)
 - Camí de Cavalleria, des de Camí de Tramuntana fins a Cf-3
 - Camí des Martinells
 - Cf-3, camí del far de Cavalleria
 - Camí d'en Kane des de nucli urbà fins al TM de Ferreries
- vi. Terme municipal de Ferreries:
- Camí de Tramuntana (des del pont de Salairó fins al camí de Ruma)
 - Camí de Ruma (de Sant Patrici a Son Vives)
 - Camí des Alocs (de la Me-1 a Binidelfà)
 - Camí d'Algendar (de la Me-1 as Canaló)
- vii. Terme municipal des Castell:
- Camí de Trepuconet, de la Me-4 fins al camí de Trepucó

- Camí del far del port de Maó (camí de Sant Felip) de la Me-6 fins a la zona militar del Castell de Sant Felip
 - Camí de Cala Sant Esteve, del camí de Sant Felip a la Cala Sant Esteve
 - Cf-2, camí del far del port de Maó
 - Camí de Biniatap (de la Me-4 a l'EDAR de Maó-es Castell)
 - Camí Vell de Sant Lluís, des de Trepucó fins a la Me-6
- viii. Terme municipal des Migjorn Gran:
- Camí de Binigaus (des des Migjorn Gran a Binigaus Vell)
 - Camí de Talis fins a l'EDAR

3. **[ND]** Els plans, programes i projectes sectorials i qualssevol altres actuacions i decisions del Consell Insular i, si escau, dels municipis han de tenir en compte i aplicar les directrius que fixi el Pla Director Sectorial i, en el marc d'aquestes, mentre no s'aprovi un pla director, es regiran pels criteris bàsics següents:

3.1 Criteris funcionals indicatius de l'estàndard ordinari de servei que s'ha de facilitar a l'usuari (com a objectiu) que cal observar:

a) Xarxa insular primària

i. Plataforma:

- Me-1: carrils de 3,5 metres i vorals de 2,5 metres obtenint una plataforma mínima 7/12 ampliada amb carrils per a vehicles lents als trams on el pendent de la via i la intensitat del trànsit aconsellin la seva execució per a l'augment de la capacitat de la carretera, i als trams on les característiques morfològiques, paisatgístiques i ambientals així ho aconsellin.
- Carreteres amb IMD > 10.000 vehicles/dia: carrils de 3,5 metres i vorals entre 1,5 i 2,5 metres obtenint una plataforma mínima 7/10.
- Resta de carreteres: carrils entre 3,00 i 3,5 metres i voreres entre 0,5 i 1,5 metres obtenint una plataforma mínima 6.5/8,5.

ii. Construcció de carrils addicionals per a vehicles lents als trams les característiques morfològiques paisatgístiques i ambientals dels quals així ho aconsellin.

iii. Millores en el disseny i en interseccions per potenciar el trànsit de diverses modalitats de mobilitat com ara els vehicles no motoritzats.

b) Xarxa insular secundària

- i. Plataforma: carrils entre 3,25 i 3,5 metres i vorals entre 1 i 1,5 metres obtenint una plataforma mínima 6.5/8,5. Possibilitat d'introduir-hi trànsit ciclista.

- ii. A tota la xarxa secundària insular es tractarà de compatibilitzar el trànsit motoritzat amb el no motoritzat, introduint mesures de disseny, traçat i seguretat com ara limitar la velocitat dels vehicles motoritzats disposant mesures per aconseguir-ho i establint la senyalització vertical i horitzontal adequada al respecte.
 - c) Xarxa local o rural

Aquestes vies no han de tenir característiques rígides de traçat, disseny, etc. sinó que s'han d'adaptar al medi natural pel qual recorren i mantenir la configuració actual amb l'objectiu de preservar-ne la qualitat des de punt de vista paisatgístic i mediambiental. La secció mínima es justificarà d'acord amb la IMD local existent i futura segons la necessitat de condicionament o millora.

Pel que fa a la xarxa local, a zones residencials i turístiques, així com a zones de travessia, es disposaran carrils per a trànsit de bicicletes quan sigui factible conformement amb el que estableix l'art. 27 de la Llei 5/90 de carreteres.
 - d) Trams interurbans de la xarxa primària i secundària

La plataforma haurà d'ampliar-se per incorporar els vials per a bicicletes d'acord amb els criteris establerts pel PDS de Carreteres en compliment de l'art. 7 de la Llei 5/90 de carreteres de la comunitat autònoma de les Illes Balears i seguint les recomanacions de la Direcció General de Trànsit.

En els trams interurbans, quan per raons de seguretat o per criteris ambientals es consideri justificat, s'ha de segregar el vial de bicicletes en una plataforma independent.
 - e) Travessies

A les zones en travessia el vial de bicicleta es projectarà d'acord amb els criteris que determini el planejament municipal a través dels plans de mobilitat.
- 3.2 Criteris d'ordenació especials per a les carreteres de la xarxa insular secundària i la xarxa local i rural que, per raó de la seva pertinença a un àmbit reserva de biosfera, es consideren d'interès paisatgístic:
- a) Garantia de la integració de la carretera en el paisatge pel qual discorre.
 - b) Garantia de protecció del patrimoni cultural, arqueològic i patrimoni històric de l'illa.
 - c) Manteniment dels valors de l'entorn proper a la via.
 - d) Concreció i programació de les actuacions a l'entorn proper a la carretera i la valoració de l'impacte ambiental que es pugui produir per aquestes actuacions.
 - e) Garantia de llegibilitat i qualitat escènica i reconeixement de la diversitat paisatgística del territori pel qual discorre la via.
 - f) Han de constituir una xarxa i no un conjunt de trams.
 - g) Han de constituir un recurs turístic que permeti les relacions amb els circuits turístics tradicionals.
- 3.3 Requeriments que s'han de complir amb caràcter general en la planificació i projecció de nous elements de la xarxa o millores de traçat dels existents:

- a) Adequació a la jerarquització i caracterització funcional de la xarxa de carreteres de l'illa.
 - b) Justificació suficient a l'expedient de la seva estricta necessitat i de la seva compatibilitat amb els objectius de la declaració de Menorca com a reserva de biosfera.
 - c) Declaració favorable i prèvia d'impacte ambiental, així com del preceptiu annex d'incidència paisatgística, sobre la base d'una anàlisi de totes les alternatives possibles i amb establiment, si escau, d'un pla detallat de restauració paisatgística.
 - d) Adequació als requeriments d'integració en el paisatge de les Directrius del paisatge de Menorca contingudes en aquest pla territorial.
 - e) Per a les intervencions de millora que no suposin un increment de la plataforma existent, serà tan sols necessari justificar en el projecte d'execució els apartats b) i c), i una vegada aprovat aquest per l'Administració competent es considerarà que es poden començar les obres.
- 3.4 Prevalença amb caràcter general de la seguretat viària compatible amb la conservació de l'entorn natural i del paisatge, sense que aquests darrers es puguin subordinar mai al guany de temps de recorregut en els trajectes.
- 3.5 Atenció prioritària per a la planificació de les millores de la xarxa.
- a) Projectió de vorals, prevalent sempre la conservació del paisatge, com a norma general, sobre l'augment de la capacitat de la carretera.
 - b) Foment de la seguretat viària de les interseccions de les variants dels sòls interiors.
 - c) Planificació total o parcial de drenatge en trams de carreteres.
 - d) Planificació per a la rehabilitació d'obres de fàbrica obsoletes.
 - e) Revisió d'existència de murs de maçoneria propers a les vores de les carreteres que obliguin a limitar la càrrega.
 - f) Revisió d'abundància d'accessos i tancaments a banda i banda de la carretera.
 - g) Revisió d'elevat nombre de travessies urbanes.
 - h) Planificació i millora del traçat i de capacitat en alguns trams.
 - i) Planificació i elaboració de projectes de millora davant de l'existència de punts singulars per la seva perillositat.
 - j) Planificació i elaboració de projectes de millores davant dels problemes d'accessibilitat a determinades zones de l'illa tenint en compte la potencialització de la intermodalitat.
 - k) Planificació i projecció d'elements característics de rutes turístiques (miradors, accessos i aparcaments, etc.).
 - l) Projectió de millores en la senyalització.
 - m) Planificació d'un millor manteniment de desguassos i drenatges
 - n) Planificació de millores davant de la manca d'il·luminació en interseccions i trams urbans o semiurbans.
 - o) Planificació d'instal·lacions d'auxili a la carretera.
 - p) Millora de la conservació i el manteniment de la xarxa.

- q) Adaptació de passos i obstacles a la carretera per facilitar i conduir el moviment segur de la fauna silvestre.
- 3.6 Cal fer la restauració paisatgística de l'entorn de les zones en què s'actui amb obres de millora de les vies existents, essent obligatòria la restitució de les parets mitjançant la tècnica tradicional de pedra seca sense morter que hagin estat afectades per l'obra realitzada, sense que aquesta obligació pugui ser substituïda per una compensació econòmica als propietaris afectats. La restauració paisatgística que necessiti plantacions s'ha de fer amb varietats locals, silvestres o agrícoles.
- 3.7 És obligatori restituir al seu estat natural, a través de les operacions corresponents, els trams de carretera que quedin sense ús per modificacions del traçat.
- 3.8 Es prohibeix l'ús d'herbicides en el manteniment de les vores de carreteres i camins, havent de fer el control de la vegetació a través de mitjans mecànics.
- 4. **[NIDPA]** L'ús de les carreteres i dels terrenys compresos en l'àrea d'influència s'ha d'ajustar a la legislació de carreteres.
- 5. **[NIDPA]** Les canalitzacions subterrànies de serveis públics prestats en xarxa, sigui quin sigui el règim jurídic de la seva prestació, inclosa la xarxa principal de fibra òptica de l'illa, s'establiran preferentment dins i al llarg de la zona de protecció de les carreteres de la xarxa primària i secundària de l'illa amb les limitacions establertes a la normativa de carreteres.
- 6. **[NIDPA]** En la projecció i construcció de les canalitzacions corresponents s'han d'observar els criteris següents:
 - a) Estudi i, si escau, construcció d'una galeria de serveis que doni cabuda, en la mesura que sigui possible, a les diferents xarxes de serveis públics a canalitzar, si resulten compatibles.
 - b) Anàlisi i, si escau, implantació de solucions per a una canalització única per a tots els operadors.
 - c) Consideració d'aquestes canalitzacions a les ampliacions de carreteres que es duguin a terme seguint la legislació de carreteres.
 - d) Ajust, en la mesura del possible, a la zona de protecció i salvaguardeu l'interès públic a què serveix funcionalment la carretera.
 - e) Respecte dels possibles condicionants ambientals.
 - f) Restitució paisatgística dels voltants de les noves vies projectades, i reordenació dels límits d'aquestes amb parets seques.
 - g) Restitució al seu estat natural previ dels trams de via que quedin sense ús per modificació en el traçat.
 - h) Prohibició de l'ús d'herbicides en el manteniment de les carreteres i camins. El control de la vegetació es farà per via mecànica.
- 7. **[NIDPA]** Es defineixen com a prioritàries les intervencions següents:
 - a) Concloure l'execució de la millora de la ME-1 sobre la base de:
 - i. Pla de carrils addicionals per a vehicles lents als trams on el pendent de la via i la intensitat del trànsit aconsellin la seva execució per a l'augment de la seguretat de la carretera.

ii. Disminució dels accessos a la carretera amb girs a l'esquerra, el nombre dels quals per quilòmetre està actualment per sobre del que és recomanable, mitjançant la implantació de canvis de sentit.

iii. Ampliació de vorals fins a assolir els 2,5 metres.

iv. Millora de nusos a les cruïlles de vies que disposin d'una intensitat alta de vehicles, estudiant-se, entre d'altres, l'encreuament de la Me-1 amb la Me-16 (Alaior-es Migjorn Gran) i as Mercadal. Els criteris generals per a la seva construcció són:

- En tram interurbà: solucions preferentment canalitzades al mateix nivell. Excepcionalment, en cas de camí amb continuïtat a banda i banda de la carretera i justificat per un trànsit transversal suficient o altres consideracions tècniques, es podrà valorar una solució a diferent nivell.
- En tram urbà-variant: solucions preferentment tipus enllaços a diferent nivell, amb accés des de la carretera sense accés des d'aquesta.
- En tram urbà-travessia: solucions preferentment en interseccions regulades mitjançant rotondes a nivell.

v. Millores geomètriques de traçat i connexió amb el nucli des Mercadal.

b) Millora de la trama viària del sud-est de l'illa, amb càrregues de trànsit altes. Entre les actuacions hi ha:

- Millora de la connexió de la Me-6 amb la Me-8.
- Connexió de la carretera Me-10 amb la xarxa primària o secundària nord-oest.

c) Sortida a les urbanitzacions del sud de Sant Lluís cap a l'aeroport: millora del vial existent que connecta la Me-10 a les proximitats del poblat talaiòtic de Binissafullet amb la carretera de Binidali.

d) Es considera prioritària la construcció d'una xarxa de carril bici que aprofiti la xarxa de carreteres existents i previstes, amb l'objectiu de fomentar la mobilitat sostenible i la resiliència del territori.

8. **[NIDPA]** Els plans, programes i projectes sectorials han de tenir en compte i aplicar les directrius que fixi el Pla Director Sectorial i en el marc d'aquestes.

9. **[NIDPA]** Són condicions per a l'execució de les actuacions sobre viaris:

- a) L'ús com a element de contenció (de vehicles i murs de sosteniment als talussos) de pedra local o similar que permeti una lectura de continuïtat amb el paisatge menorquí, sempre que les condicions de seguretat ho permetin. En cas d'obres a la xarxa que afectin o enderroquin la paret seca existent, aquesta sempre s'ha de reposar fora de la franja del domini públic de la via.
- b) Quan el pendent dels talussos ho permeti es procurarà que aquests coneiguin plantacions locals per a la seva completa integració en el paisatge.
- c) En el cas de murs de parament de formigó, és obligatori el revestiment de pedra o la implementació de sistemes verticals de vegetació sobre el parament de formigó.

10. **[NIDPA]** Pel que fa a la xarxa de camins:

- a) La xarxa de camins la constitueixen les vies de comunicació de domini públic existents, que no formen part de la xarxa de carreteres i que cobreixen les necessitats d'accés a àrees rurals, de comunicació amb la costa, amb nuclis de població o llocs d'interès general. No es consideren camins públics les carreteres que es regulin per la legislació específica o els carrers, les places, els passeigs o qualsevol altra via urbana definida i regulada per la normativa específica corresponent.
- b) Sense perjudici de la classificació definitiva que s'estableixi en el futur Pla Director Sectorial de Carreteres de Menorca, l'ordenació i la protecció de la integritat del sistema i l'estructura de la xarxa insular de camins públics serà objecte de definició en el Pla Director Sectorial de Camins que s'ha d'elaborar d'acord amb la Llei 13/2018, de 28 de desembre, de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i Menorca.
- c) El Camí de Cavalls, vial o pas públic, lliure i gratuït, el traçat del qual queda reflectit en les determinacions gràfiques del Pla Territorial Insular, es regula per la Llei 13/2000, de 21 de desembre, del Camí de Cavalls; pel Pla Especial del Camí de Cavalls de Menorca, i pels instruments de planejament que siguin necessaris per al desplegament d'aquesta llei, excepte en els trams d'aquest que envaeixin els terrenys del domini públic maritimoterrestre (DMPT), on queda regulat així mateix pel que disposa a la Llei de costes.
- d) Un cop recuperat l'ús públic de les vies tradicionals de connexió de zones d'interès ambiental o patrimonial i especialment pel seu valor històric, podran formar part de la xarxa insular de camins preservant la integritat dels paratges que travessen.
- e) El traçat del camí d'en Kane als municipis de Ferreries i Ciutadella i el traçat de l'antic camí Reial del Nord que han de formar part de la xarxa insular de camins queden reflectits en les determinacions gràfiques del Pla Territorial Insular.

Capítol IV

Infraestructures de subministrament d'aigua i sanejament

Article 25

Ús del sòl per a serveis de subministrament d'aigua i de sanejament

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

Als efectes de coordinar l'ordenació territorial i urbanística i l'acció pública sectorial en matèria de protecció d'aqüífers i disminució de la contaminació, l'abastiment d'aigua, el sanejament i la depuració d'aigües residuals i la regeneració o la reutilització d'aigües, s'estableixen les disposicions següents:

1. Mesures per a protecció d'aqüífers i disminució de contaminació:
 - a) El Consell Insular i els ajuntaments de Menorca han de vigilar, en l'àmbit de les seves competències territorials i urbanístiques, el correcte compliment de les disposicions contingudes en la normativa de la planificació hidrològica vigent i establir zones de protecció al voltant de les captacions subterrànies per evitar la contaminació de l'aqüífer. En aquestes zones de protecció s'han de limitar les activitats d'acord amb la normativa de planificació hidrològica vigent.

- b) A cada explotació ramadera hi ha d'haver femers coberts disposats sobre una capa impermeable amb instal·lacions que permetin recollir els lixiviats en una fossa, d'acord amb el que preceptuen la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, i la Directiva 91/676/CEE del Consell, de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats utilitzats en l'agricultura.
- c) Es prohibeixen expressament nous regadius, i concretament els que no estiguin reconeguts i en funcionament en la data de 17-05-2003 en superfícies iguals o superiors a una hectàrea que no prevegin criteris d'eficiència en el consum d'aigua i l'ús de l'energia associat i, en qualsevol cas, adreçats a agricultura professional
- d) S'ha de fomentar l'ús prioritari d'aigües pluvials i regenerades.
- e) L'òrgan competent en matèria de recursos hídrics ha de redactar i aprovar un pla específic d'explotació hídrica per a l'àrea de protecció hídrica de s'Albufera des Grau, les mesures del qual s'han de fer extensives a tot l'àmbit de la massa 19021 Sa Roca.

2. El Consell Insular i els ajuntaments de Menorca han d'afavorir, mitjançant incentius a la inversió o altres, la reutilització d'aigües depurades, amb subjecció al que disposa l'RD 1620/2007, de 7 de desembre, pel qual s'estableix el règim jurídic de la reutilització d'aigües depurades, o norma que el substitueixi. Són formes i mesures de reutilització d'aigües regenerades, entre d'altres:

- a) Usos urbans: reg de jardins privats, descàrrega d'aparells sanitaris, reg de zones verdes urbanes (parcs, camps esportius i similars), aigüaleig de carrers, sistemes contra incendis i rentat industrial de vehicles.
- b) Usos agrícoles, en les condicions que la seguretat alimentària dels productes agrícoles consideri en cada moment la regulació vigent.
- c) Usos industrials: aigües de procés i neteja excepte en la indústria alimentària, altres usos industrials, torres de refrigeració i condensadors evaporadors, etc.
- d) Usos recreatius: reg de camps de golf, estanys, masses d'aigua i cabals circulants ornamentals, etc.
- e) Usos ambientals: recàrrega d'aqüífers per percolació localitzada a través del terreny, recàrrega d'aqüífers per injecció directa, reg de boscos, zones verdes i altres tipus no accessibles al públic, silvicultura i altres usos ambientals (manteniment d'aiguamolls, cabals mínims i similars), etc.
- f) El Consell Insular de Menorca, per si mateix, instant o en col·laboració amb el Govern de les Illes Balears, ha de redactar un pla director sectorial insular per a la regeneració i l'aprofitament de les aigües residuals que contengui:
 - i. Un estudi dels cabals i les característiques de les aigües depurades de totes les EDAR de l'illa.
 - ii. Estudi i consideració dels usos que es puguin donar als entorns accessibles de cadascuna, incloses les barreres contra la intrusió marina i la recàrrega artificial d'aqüífers.
 - iii. Definició dels tractaments terciaris i de les infraestructures d'emmagatzematge i distribució per atendre els usos a què es destinin les aigües.
- g) El Consell Insular de Menorca, per si mateix o instant la col·laboració del Govern balear, i en funció de les competències corresponents, escometrà la construcció de

les obres i instal·lacions corresponents a la creació de barreres contra la intrusió marina i la recàrrega d'aqüífers: barreres a les àrees costaneres de Ciutadella i de Maó-es Castell-Sant Lluís i recàrrega de l'aqüífer de Migjorn a les plataformes de Ciutadella i de Maó-es Castell-Sant Lluís.

3. Són mesures de millora en la gestió del recurs aigua, entre d'altres:

- a) L'impuls de la construcció, la recuperació i la utilització d'aljubs i cisternes d'aigua de pluja, tant públics com privats, amb l'objectiu de substituir la utilització d'aigua potable per l'ús d'aigües pluvials. Aquestes instal·lacions seran obligatòries a tot habitatge nou unifamiliar en qualsevol tipus de sòl i a totes les noves edificacions en sòl rústic. A les edificacions existents en sòl rústic que no es trobin en situació de fora d'ordenació es poden autoritzar, entre les obres previstes en la disposició transitòria quarta d'aquestes normes, obres de construcció o recuperació d'aljubs i cisternes d'aigua de pluja per a la seva reutilització per a les necessitats de l'edificació o de la parcel·la.
- b) La promoció de campanyes de conscienciació de la ciutadania sobre l'ús responsable de l'aigua; promoure accions de millora d'eficiència de les xarxes de proveïment consistents en la detecció i correcció de fuites, la detecció de preses il·legals i quantificació de l'aigua no registrada, i avançar en un sistema tarifari progressiu i vinculat al nombre d'usuaris de cada habitatge, així com a l'activitat de l'immoble, que redundi l'incentiu de l'estalvi en el consum.
- c) Els ajuntaments, i si escau les entitats responsables de la gestió i el manteniment de les instal·lacions, han de redactar i executar plans d'acció per a la minoració de les pèrdues d'aigua a les conduccions generals i a les xarxes de distribució dels abastaments als nuclis urbans. Es considera com a objectiu del Pla assolir un valor màxim de pèrdues del 15 %.
- d) Els ajuntaments, amb la col·laboració del Consell Insular, han de promoure la constitució de comunitats d'usuaris d'aigües subterrànies de conformitat amb el que contenen la Llei d'aigües i el Reglament del domini públic hidràulic.
- e) S'ha d'impulsar la creació d'un consorci que unifiqui la gestió dels abastaments d'aigua municipals, de caràcter insular, per tal d'aconseguir una gestió eficient de tot el cicle integral de l'aigua al conjunt de l'illa.
- f) El Consell Insular de Menorca, per si mateix o en cooperació amb altres administracions, ha d'incentivar la utilització d'aigües pluvials i d'aigües regenerades per al reg agrícola, en substitució de l'ús d'aigües subterrànies o per a la implantació de nous regadius. No s'admetran nous regadius si l'aigua que s'utilitzarà no és pluvial o regenerada.
- g) Es prohibeix el buidatge total de les piscines, i cal que els buidatges parcials no s'aboquin a la xarxa quan es reutilitzin per a altres usos, com neteja i reg.

4. Per al sanejament i la depuració:

- A) Els ajuntaments han de vigilar el correcte compliment del que, en relació amb la separació d'aigües d'origen industrial, conté el Pla Hidrològic de les Illes Balears vigent, per contenir metalls pesants i altres elements contaminants que no són tractats ni eliminats en les depuradores convencionals i els seus tractaments especialitzats, per part de cada indústria, i és obligatori instal·lar registres per al control d'aquests abocaments industrials.

- B) Les xarxes de sanejament que s'hagin d'implantar a les noves urbanitzacions han de ser separatives, de manera que les aigües residuals i les aigües pluvials disposin de xarxes perfectament separades. A les xarxes d'aigües pluvials es prioritzaran sistemes de drenatge sostenible.

És obligatòria, per part dels ajuntaments, l'eliminació progressiva dels col·lectors unitaris actuals, i s'ha de promoure la reconversió de les xarxes unitàries existents en xarxes separatives, mitjançant planificació a curt i mitjà termini en funció de les dificultats tècniques específiques per a cada cas, incloent en cas necessari tancs de tempesta on sigui viable, amb l'obligació de justificar-ho de manera específica allà on no sigui possible.

- C) Connexió dels nuclis de població al sanejament municipal i la depuració, que es consideren actuacions prioritàries i sempre que això sigui viable tècnicament i econòmicament, deixant com a alternativa a justificar degudament els sistemes autònoms de depuració homologats. No es permetran noves llicències d'edificació si no es compleix la disposició transitòria quarta sobre el procediment d'implementació de la xarxa de sanejament de la Llei 12/2017 d'urbanisme de les Illes Balears.

En cas que l'Administració competent confirmi la inviabilitat tècnica o econòmica de la connexió a la depuració municipal del nucli, caldrà establir els mecanismes que assegurin prioritàriament la depuració mancomunada del nucli o, si no, la instal·lació a cada parcel·la d'un sistema autònom de depuració dels preceptuats en el Pla Hidrològic de les Illes Balears vigent.

S'han estimat les connexions de nuclis al sanejament municipal i les actuacions en depuradores com a actuacions prioritàries que segueixen a :

a) Maó

i. Xarxa de recollida d'aigua residual i connexió amb EDAR a:

- Sa Mesquida, amb un estudi previ de viabilitat de tres alternatives: connexió al sistema de sanejament de l'EDAR Maó – es Castell, connexió a l'EDAR de Sant Isidre o, si escau, sistemes de depuració autònoms.
- Es Murtar, amb un estudi previ de viabilitat de tres alternatives: connexió al sistema de sanejament de l'EDAR Mao – es Castell, connexió a l'EDAR de Sant Isidre o, si escau, sistemes de depuració autònoms
- Sanejament Sant Antoni i Cala Llonga, al sistema de Maó-es Castell (PHIB)
- Es Canutells, connexió al sistema de sanejament de l'EDAR de Binidali, incloent-hi el nucli de ses Tanques.
- Binixíquer, connexió al sistema de sanejament de l'EDAR Cala en Porter, amb la incorporació de Sant Climent, i l'eliminació de l'EDAR de Sant Climent.

ii. Posada en marxa de l'EDAR de Binidali amb construcció d'emissari i connexió dels nuclis turístics de Sant Lluís (PHIB).

iii. Remodelació de l'EDAR de Maó-es Castell (PHIB).

b) Ciutadella

i. Col·lector aigües residuals per al sanejament de Cala Morell.

- ii. Remodelació de l'EDAR de Cala Galdana (PHIB).
 - iii. Remodelació de l'EDAR de Ciutadella Sud (PHIB).
 - iv. Ampliació i millora de tractament de Ciutadella Nord (PHIB).
 - c) Alaïor
 - i. Canalització i sanejament de la urbanització L'Argentina i impulsó fins a l'entrada al nucli urbà d'Alaïor pel camí de Torralba.
 - ii. Xarxa de sanejament de les urbanitzacions de Calescoves i Son Vitamina, i connexió a la depuradora de Cala en Porter.
 - iii. Milliores a l'EDAR de Son Bou (PHIB) i Torre-solí, com a solució integral del sanejament d'aquesta zona.
 - d) Es Castell
 - i. Dotació de serveis (aigua i clavegueram) de Cala Sant Esteve, i connexió al sistema de sanejament de l'EDAR de Maó-es Castell.
 - ii. Xarxa de sanejament d'aigües residuals a Trebalúger, Sínia Riera i Binissaida i connexió al sistema de sanejament de l'EDAR de Maó-es Castell.
 - e) Es Mercadal
 - i. Connexió de Port d'Addaia, Son Parc i Arenal d'en Castell a la nova EDAR a Port d'Addaia.
 - ii. Xarxa de sanejament d'aigües residuals a Na Macaret i Punta Grosa, amb la connexió al sistema de sanejament de l'EDAR d'Addaia.
 - iii. Ampliació i millora de l'EDAR des Mercadal, ja que la major part del sistema general de sanejament original té una antiguitat d'uns 20 anys, amb un cabal de disseny de 3.000 m³/dia.
 - iv. Connexió de l'EDAR de Port d'Addaia amb l'albufera de Son Saura i l'albufera des Grau, per a la recepció de l'excedent d'aigua depurada amb els tractaments pertinents, per millorar l'estat de l'aquífer, i per evitar que aquestes aigües s'abocuin mar.
 - f) Sant Lluís
 - i. Ampliació i millora de l'EDAR de Sant Lluís, ampliant i renovant les instal·lacions per absorbir les càrregues contaminants actuals i les previstes pel futur, amb un cabal de projecte de 4.000 m³/dia.
 - ii. Completar la xarxa de sanejament a Binibèquer Nou, Binissafúller, Binissafúller Platja i Cap d'en Font.
- D) Les xarxes de sanejament existents i les proposades estan subjectes a les limitacions establertes en l'article 44.6 de la Llei de costes i concordants del seu Reglament.
- Les instal·lacions existents que ocupin el DPMT han d'acreditar el títol habilitant o autorització, per a les localitzades a la servitud de protecció.
- Tant les instal·lacions existents que no compten amb títol d'ocupació o autorització com les xarxes proposades no seran vinculants i quedaran condicionades al que derivi de la

sol·licitud del títol habilitant per a l'ocupació del DPMT o autorització en servitud de protecció.

5. En relació amb noves infraestructures es proposa:

- a) El Consell Insular de Menorca redactarà, per si mateix o amb gestió compartida amb altres administracions, un pla director insular de garantia d'abastament d'aigua als nuclis urbans, a l'efecte d'establir les previsions oportunes per a les infraestructures corresponents.
- b) Es consideren les intervencions preferents següents a executar a través dels plans especials d'infraestructures adequats:
 - i. A Ciutadella la clausura de pous amb alts nivells de nitrats i clorurs des Caragolí i zona sud de Ciutadella i la substitució bé per pous existents a ses Arenetes, per la realització de pous de substitució executats en zones de baixa contaminació a l'est de ses Arenetes, o la clausura temporal i la utilització de la dessalinització com a alternativa de proveïment.
 - ii. A Maó la clausura de pous amb alts nivells de nitrats i clorurs de Malbúger i Torelló i la realització de pous de substitució executats en zones de baixa contaminació a l'est de Torelló, o si escau la clausura temporal i el proveïment alternatiu mitjançant desnitrificació.
- c) Ampliació d'una línia de producció de la dessaladora de Ciutadella mitjançant un projecte de conducció des d'aquesta instal·lació fins al dipòsit des Caragolí, i l'ampliació de la planta dessalinitzadora, en cas d'estimar-se necessari. Es reserven els sòls de l'entorn per a la localització d'aerogeneradors, o la superfície necessària per instal·lar una planta solar, que permetin que l'aigua dessalada s'obtingui mitjançant energies renovables i es cobreixin els consums d'il·luminació, els bombaments i qualsevol altre requeriment.
- d) Execució de desnitrificadores a la zona de llevant i concretament, a més de la ja existent as Castell, al costat dels dipòsits de Trepucó, i la construcció d'una altra costat dels dipòsits de Malbúger i una altra al costat dels dipòsits de Torelló. Aquestes estacions seran, preferiblement, de desnitrificació biològica, amb execucions on prevalguin percentatges baixos de descart i de consum energètic, i que permetin l'execució d'instal·lacions d'energies renovables per cobrir una fracció significativa del consum energètic esmentat.
- e) Les noves infraestructures per a l'abastament d'aigua potable a nuclis urbans, per al reg agrícola o urbà, per al sanejament i la depuració i la regeneració d'aigües residuals, per a les barreres d'intrusió marina i per a la recàrrega artificial d'aqüífers s'han de desenvolupar a través dels plans generals dels municipis o de plans especials d'infraestructures específics de caràcter insular o municipal, seguint les directrius, les recomanacions i determinacions que es detallin en els plans que s'esmenten en aquest article per a la garantia dels proveïments de aigua i regeneració i aprofitament d'aigües residuals. Aquests plans especials d'infraestructures han de donar cobertura a les diferents infraestructures i xarxes necessàries per completar-ne els continguts.

En concret es preveuen els plans especials següents, sense perjudici dels que es derivin dels plans directors anteriorment esmentats:

- i. Plans especials de xarxa de reg amb aigües reutilitzades a Maó i a Ciutadella.

- ii. Plans especials per a l'execució de la connexió de nuclis aïllats d'habitatges en zones urbanes a la xarxa de sanejament municipal a tots els municipis de l'illa.
 - iii. Plans especials per a l'execució de pous de substitució a Maó i Ciutadella.
 - iv. Plans especials per a la construcció de barreres contra la intrusió marina a les àrees de Ciutadella i de Maó-es Castell-Sant Lluís.
- f) Els ajuntaments, per mitjà del Pla General, poden localitzar i estudiar els aljubs de títol municipal que resultin d'interès i introduir-los com a sistema de proveïment d'aigua al municipi per a reg o, sempre que compleixi amb la normativa sanitària, per a consum humà.
- g) Es consideren part de la xarxa d'interès general d'equipaments del PTI i és possible la construcció de nous dipòsits o l'execució d'ampliacions dels dipòsits d'aigua existents, a fi de flexibilitzar la demanda elèctrica per bombament, sempre mantenint la reserva d'aigua necessària i els temps de renovació adequats per garantir-ne el subministrament i la qualitat. Es recomana la incorporació progressiva de variadors de velocitat o sistemes que permetin el millor ajustament dels sistemes de bombament.

Capítol V

Infraestructures per a gestió de residus

Article 26

Ús del sòl per a gestió de residus

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. L'ordenació territorial i urbanística ha de garantir la disposició de sòl idoni per a la gestió de tota mena de residus, d'acord amb els objectius següents:

- a) Optimitzar l'impacte de la despesa pública en termes d'inversió i de gestió de les infraestructures de tractament de residus existents i de nova implantació.
- b) Prevenir l'ocupació del sòl rústic establint la xarxa d'infraestructures de tractament de residus prioritzant l'ús de zones urbanes.
- c) Facilitar i potenciar l'establiment d'una xarxa d'instal·lacions que permetin potenciar la preparació per a la reutilització i les recollides separades optimitzant els impactes vinculats a la recollida i el tractament de residus.
- d) Limitar l'admissió de residus a l'abocador a aquells que han patit un tractament previ i no són susceptibles d'altres mètodes de valorització en l'àmbit de Menorca.
- e) Afavorir la recuperació energètica en la gestió dels residus i preveure mesures d'introducció d'energies renovables d'autoconsum a les plantes de tractament.
- f) Produir compost de qualitat amb destinació a agricultura.
- g) Limitar l'ús del material bioestabilitzat per a la restauració d'abocadors i la recuperació de talussos.
- h) Dotar les infraestructures de tractament de residus d'un espai per a l'emmagatzematge de residus que es puguin destinar a la preparació per a la reutilització.
- i) Ordenar i protegir el medi ambient rural i urbà, el patrimoni cultural i el paisatge d'acord amb el Conveni Europeu del Paisatge i el seu desplegament estratègic a l'illa de Menorca,

procurant la integració paisatgística dels equipaments i les infraestructures per a la prevenció i la gestió dels residus.

2. La xarxa d'infraestructures de residus de l'illa ha de constar, com a mínim, de les instal·lacions següents, les quals queden recollides i grafiades en el Pla Director Sectorial de Prevenció i Gestió de Residus No Perillosos de Menorca 2019-2025:

- a) L'Àrea de Gestió de Residus de Milà, on es concentraran les línies de tractament següents:
 - i. Tractament de la fracció resta dels residus domèstics i de la fracció d'envasos lleugers recollits separatament, mitjançant la selecció automàtica de materials i la granulació del rebuig per obtenir CSR (combustible sòlid derivat dels residus).
 - ii. Tractament biològic de la fracció orgànica separada en origen, mitjançant compostatge a túnels de descomposició forçada i trinxeres ventilades per a la maduració del compost.
 - iii. Digestió anaeròbia de residus orgànics biodegradables (com, per exemple, fracció orgànica separada en origen, llots de depuradora, subproductes d'origen animal o defecacions ramaderes, entre d'altres). Es proposa construir una planta de biogàs que constarà de dos digestors de 1.500 m³ cadascun, per al tractament de prop de 30.000 tones anuals. La potència instal·lada serà d'uns 500 kWe (0,5 Mwe), que seran valoritzats en una unitat de cogeneració.
 - iv. Incineració d'animals morts i materials específics de risc. El forn existent es completarà amb un equip per a incineracions especials d'animals de companyia.
 - v. Abocador de Milà I, la delimitació cartogràfica del qual s'haurà d'adaptar a la realitat física del mateix, reajustant-la a l'aixecament topogràfic realitzat el juliol de 2019, que incorpora la superfície ocupada per l'abocador, conforme es va restituir, d'acord amb els corresponents projectes aprovats i autoritzats, i on es desenvolupen els treballs de manteniment postclausura, des de l'any 2012, moment en què se'n va aprovar la clausura. A més, s'ha d'eliminar una part de la superfície, cartografiada anteriorment, on es detecten hàbitats d'interès comunitari, de conformitat amb la Declaració Ambiental Estratègica del Pla Director Sectorial de Prevenció i Gestió de Residus de Menorca (BOIB número 89 de 21-05-2020). D'altra banda, es preveu la realització d'un nou segellat utilitzant les millors tècniques disponibles i conforme la normativa vigent i les autoritzacions corresponents de manera que es garanteixi el confinament dels residus en condicions d'estabilitat i la minimització de les emissions de gasos i lixiviats fins a tendir a zero. A més, es considera que la superfície de l'abocador pot ser una zona susceptible d'aprofitament energètic on es podria implantar una instal·lació solar fotovoltaica.
 - vi. Abocador de Milà II, les obres de segellat i restauració ambiental del mateix van finalitzar el gener de 2020. A partir de la finalització de les esmentades obres s'inicia el període de manteniment postclausura, la durada del qual serà de com a mínim 30 anys. A més, es considera que la superfície de l'abocador pot ser una zona susceptible d'aprofitament energètic on es podria implantar una instal·lació solar fotovoltaica.
 - vii. Ampliació de Milà II (Milà III), consistent en la construcció de les noves cel·les d'abocament en l'àmbit territorial reservat per fer-ho, un cop finalitzi la vida útil de les cel·les

en explotació. A més, s'inclou la millora de la planta de tractament de lixiviats per obtenir un efluent que compleixi els requeriments normatius d'abocament a xarxa de sanejament.

- b) La xarxa de deixalleries de Menorca consta de set instal·lacions distribuïdes a tot el territori insular. Aquestes instal·lacions s'han d'adaptar al que estableix el Reial decret 110/2015, de 20 de febrer, sobre residus d'aparells elèctrics i electrònics. I, a més, es preveu l'ampliació de les deixalleries de Maó i Ciutadella.
- c) Una planta de tractament de residus voluminosos ubicada als terrenys destinats a aquest fi al municipi de Maó, la qual haurà de ser reconstruïda. Aquesta planta s'ha de dissenyar per poder admetre els residus voluminosos (entesos com aparells elèctrics i electrònics, voluminosos de plàstic, voluminosos de fusta, voluminosos de metall, matalassos, entre d'altres) recollits a través de la xarxa de deixalleries o d'altres serveis públics o privats. Després de la classificació dels residus, i sempre que sigui possible, la primera opció serà la reparació i derivació dels residus per reutilitzar-los. Si la primera opció no és viable, s'optarà per reduir el volum dels residus i derivar els residus per al seu reciclatge o per a la valorització material com a combustible sòlid recuperat (CSR).
- d) Les tres plantes actualment autoritzades per al tractament de residus de construcció i demolició poden ampliar la superfície autoritzada fins a un màxim d'un 20 %, sempre que es justifiqui una millora del procés de tractament o l'increment del rendiment de la planta.
- e) Una planta de transferència de residus domèstics al municipi de Ciutadella. En aquesta planta s'admetran diferents fraccions de residus domèstics, amb l'objectiu de minimitzar els desplaçaments de residus cap a l'Àrea de Gestió de Residus de Milà situada a Maó i fer més eficient i sostenible el transport de residus.
- f) Finalment, i amb l'objectiu de prevenir l'ocupació del sòl rústic, així com la protecció del medi ambient urbà i el paisatge, únicament es permet l'autorització d'altres instal·lacions de tractament de residus, tant d'iniciativa pública com privada, en sòl urbà d'ús industrial on el planejament urbanístic en permeti la ubicació.

3. Les instal·lacions a què es refereix aquest article han de comptar amb informe que n'avalui les repercussions sobre la Xarxa Natura 2000, en el cas que se situïn en espais pertanyents a aquesta xarxa.

Capítol VI

Equipament esportiu

Article 27

Ús del sòl per a equipament esportiu

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística, l'article sencer]

1. Als efectes de coordinar l'ordenació territorial, urbanística i sectorial en matèria esportiva, s'estableix la previsió en aquest PTI —sense perjudici de la seva adequació i, si escau, complementació pel Pla Territorial d'Instal·lacions i Equipaments Esportius de Menorca redactat anualment pel Consell Insular de Menorca segons la normativa corresponent en matèria d'esport de les Illes Balears— una pista rodadora de ciclisme al municipi de Ciutadella.

2. Els municipis poden crear i sostenir —independentment o mancomunada— les instal·lacions esportives d'àmbit municipal que considerin necessàries.

3. Al marge, si s'escau, de les que preveuen els apartats 1 i 2 d'aquest article, no es permeten noves instal·lacions esportives que suposin un gran consum de sòl rústic com camps de golf o circuits de velocitat, i s'estableix un límit màxim d'una hectàrea.

4. Es proposa impulsar la diversificació que possibiliti el desenvolupament de noves pràctiques esportives que l'oferta actual cobreix de manera parcial mitjançant:

- a) Planificació estratègica de les instal·lacions esportives a escala insular per a:
 - i. Impulsar la coordinació entre les administracions i les institucions privades implicades per millorar l'eficàcia de la gestió i ampliar els estàndards de qualitat.
 - ii. Ampliar l'ús o accés per part de la població resident i flotant per mitjà dels convenis de col·laboració publicoprivats.
 - iii. Integrar les entitats o associacions esportives en la gestió dels espais i serveis esportius públics.
 - iv. Aconseguir unes instal·lacions autosostenibles energèticament i sostenibles amb el medi ambient.
 - v. Establir paràmetres per a la promoció de la salut a través de l'activitat física i esportiva. Establir criteris urbanístics que afavoreixin una mobilitat activa i una reserva d'espais públics orientats a l'activitat física a l'aire lliure.
- b) Diversificació de l'oferta esportiva:
 - i. Es donarà prioritat als projectes d'equipament que fomentin les pràctiques esportives emergents amb més capacitat de desenvolupament a l'illa, atenent les demandes i les tendències (prèviament identificats a través de la planificació integrada) o la seva contribució a la desestacionalització turística.
 - ii. Aquests projectes d'equipament han de ser compatibles amb el model de desenvolupament sostenible promogut en el planejament territorial i, en conseqüència, no han de generar una pressió insostenible dels recursos ambientals de l'illa. Tant les noves instal·lacions com les existents, públiques o privades, han de vetllar per adaptar els seus enllumenats exteriors a les exigències de la Llei de protecció del cel nocturn de les Illes Balears, al reglament específic que la desplega i al Reglament de protecció del medi nocturn de Menorca, així com adoptar els criteris de màxima eficiència energètica de la instal·lació. Totes les noves instal·lacions que es programin han d'incorporar el projecte de generació d'energia renovable per a autoconsum, sigui individual o compartit amb els veïns i altres instal·lacions municipals.

Capítol VII Equipament cultural i juvenil

Article 28

Ús del sòl per a equipament cultural i juvenil

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. Als efectes de coordinar l'ordenació territorial i urbanística i l'acció pública sectorial en matèria cultural i, en particular, de posar a disposició d'aquesta sòl suficient i idoni per a l'ús cultural, s'estableixen les previsions següents, que s'han de fer sense perjudici de la seva adequació i, si escau, complementació pel Pla Territorial d'Instal·lacions i Equipaments Culturals de Menorca, redactat anualment pel Consell Insular de Menorca, o en el marc de la programació de les altres administracions públiques concurrents en la matèria, i de l'instrument o instruments de col·laboració entre aquestes:

- a) Creació d'un palau insular de congressos a Ciutadella, com a instrument de promoció del turisme associat a esdeveniments científics i culturals, convencions i negocis.
- b) Projecte Thalassa. Creació del centre patrimonial marítim de Menorca a l'espai de les antigues pedreres de s'Arraval Vella as Castell, impulsat de manera conjunta pel Consell Insular de Menorca i l'Ajuntament des Castell, finançat a càrrec de l'impost del turisme sostenible.
- c) Facilitar l'execució dels projectes d'adquisició pública de jaciments arqueològics de la cultura talaiòtica, impulsats pel Consell Insular en el context de la Candidatura de la Menorca Talaiòtica a patrimoni mundial. Tenint en compte la màxima protecció d'aquests béns d'interès cultural i la cura del seu entorn, les possibles intervencions són mínimes i han de procurar la visibilitat i accessibilitat adequades de les zones, la creació d'itineraris i la instal·lació de plafons explicatius que facilitin la interpretació dels jaciments.
- d) Instal·lar al Claustre del Convent de Sant Diego d'Alaior un centre de referència cultural d'àmbit insular.

2. Es considera prioritària la requalificació de les dotacions culturals existents a través de les actuacions següents:

- a) Reforçar la inversió en el manteniment de les dotacions culturals que n'eviti el deteriorament i la pèrdua de valor.
- b) Evitar la infrautilització o manca d'ús de les dotacions culturals existents.
- c) Programar nous esdeveniments que incorporin les noves manifestacions culturals i artístiques, responen a les noves estètiques o l'evolució de la societat, especialment atenent el públic jove. Per a això es requereix una millora tècnica i tecnològica de les instal·lacions.
- d) Procurar el funcionament dels principals equipaments com a espais polivalents, especialment les sales multifuncionals municipals, que garanteixi múltiples usos o activitats.
- e) Propiciar la integració de les associacions de caire cultural a la gestió dels espais culturals.

3. Als efectes de la integració dels equipaments juvenils al model territorial insular i la major coherència de les accions públiques sobre el territori, el Pla Territorial Insular assumeix, a títol de marc indicatiu de referència per als municipis i sense condicionament de la competència sectorial d'aquests en la matèria, les previsions següents:

- a) Pertinença que l'ordenació urbanística municipal prevegi la destinació de sòl per a la prestació de serveis i activitats juvenils.

- b) Procedència del manteniment, en la mesura que sigui possible, de les instal·lacions juvenils relacionades amb la natura, el camp, els albergs i les cases de colònies actualment existents, tant si són de titularitat pública (com són Es Pinaret, Es Torretó i Sa Vinyeta a Ciutadella; Torre de Son Ganxo i Biniparratx a Sant Lluís; Santa Eularieta as Mercadal, i Trebalúger as Castell) com de titularitat privada (com són les de Sant Joan de Missa a Ciutadella; Es Canaló a Ferreries; Son Putxet i Binixems a Alaior, i Sant Joan dels Vergers a Maó), així com la promoció de les noves instal·lacions següents:
 - i. Casa de colònies a les antigues escoles de Santa Cecília i a S'Enclusa (Ferreries).
 - ii. Alberg públic, compatible amb una casa de colònies i centre d'interpretació de la natura as Torretó (Ciutadella).
- c) Creació, almenys, de dos espais destinats a albergar equipaments juvenils a Maó i Ciutadella, com a part de la cartera de serveis i activitats destinades a la joventut: locals de trobades i recursos per a joves, informació, assessorament, escola d'educadors infantils de lleure, o locals juvenils d'ús polivalent i de suport a projectes juvenils autogestionats.

TÍTOL IV

DETERMINACIONS DISPOSITIVES QUE DEFINEIXEN EL MARC DEL PLANEJAMENT MUNICIPAL

Capítol I

Directrius per a la formulació del planejament municipal

Article 29

Criteris bàsics per a l'elaboració del planejament general municipal

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen- cer]

1. Els plans generals municipals han de definir, en el marc d'ordenació establert per les Directrius d'ordenació del territori, el Pla Territorial Insular i els plans directors sectorials, l'ordenació integral del territori municipal de conformitat, en tot cas, amb els principis i els objectius establerts en els articles 2 i 3 d'aquestes normes.
2. Els plans generals municipals són l'expressió normativa de la voluntat del municipi corresponent quant a l'adopció d'una determinada alternativa d'ordenació territorial a mitjà i llarg termini. La informació pública i la participació ciutadana constitueixen elements essencials en la formulació, l'apro- vació i el seguiment d'aquests plans.
3. Sense perjudici de les determinacions requerides per la legislació urbanística, els plans generals municipals han d'establir les de caràcter estructurant que configurin el model d'ordenació adoptat en el marc del model territorial establert en el Pla Territorial Insular, abordant com a aspectes fona- mentals:
 - a) El disseny dels elements clau de l'estructura urbana.
 - b) Les estratègies de conservació, rehabilitació i transformació dels teixits urbans existents: residencials, productius i turístics.

- c) La previsió detallada de nous sòls destinats a habitatge, activitat econòmica, serveis i dotacions en el marc dels límits de creixement establerts en el capítol següent.
- d) La definició de les estratègies de gestió més adequades per a l'execució de les determinacions.

Article 30

Objectius estratègics del planejament municipal

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

En el marc dels principis i objectius fixats en els articles 2 i 3 d'aquestes normes, els plans generals municipals han d'assumir com a propis, adaptant-los a les circumstàncies i característiques dels municipis corresponents, els objectius generals següents:

- a) Protegir els valors ambientals i paisatgístics de les àrees naturals, rurals i litorals.
- b) Protegir i valoritzar de manera creativa el patrimoni urbà i arquitectònic, fomentant-ne la reutilització i la recuperació.
- c) Fomentar el desenvolupament econòmic i turístic sostenible.
- d) Assegurar la provisió de sòl necessari per satisfer les necessitats actuals i futures d'allotjaments, en el marc de les previsions establertes pel Pla Territorial Insular.
- e) Promoure l'accés a l'habitatge i la integració social, tot assegurant la provisió necessària de sòl per acollir les necessitats d'habitatge social.
- f) Assegurar la provisió de sòl necessari per satisfer les necessitats d'equipament de la població existent i prevista.
- g) Garantir la disponibilitat d'una àmplia varietat d'opcions de mobilitat sostenible, tot fomentant solucions de disseny que afavoreixin els desplaçaments de vianants, amb bicicleta i l'ús del transport públic.
- h) Coordinar les previsions de localització de les activitats generadores d'ocupació i residència a fi de reduir les demandes de mobilitat i fomentar la integració d'usos i la cohesió social.
- i) Promoure la gestió prudent dels recursos naturals i energètics, tot fomentant la utilització d'energies renovables i solucions constructives arquitectòniques i urbanístiques bioclimàtiques, que minimitzin el consum de recursos naturals.
- j) Protegir i incrementar la proporció d'ecosistemes naturals i artificials als nuclis urbans, generant, quan sigui possible, passadissos verds que connectin els sistemes d'espais naturals rurals i espais lliures urbans.
- k) Promoure la utilització dels sòls abandonats o obsolets per acollir la necessitat de creixement residencial i d'activitats amb preferència a l'ocupació de sòls de nova extensió.
- l) Localitzar els nous creixements residencials i activitats en vinculació amb els assentaments existents per tal de potenciar la diversitat urbana i la utilització de les xarxes de transport públic existents.
- m) Previsió dels riscos ambientals i tecnològics.

- n) Promoure els sistemes de tractament i reciclatge de residus industrials i domèstics.

Article 31

Perspectiva climàtica en els instruments de planificació

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

1. Els instruments de planejament municipal o qualsevol altre instrument de planejament que estigui sotmès a avaluació ambiental estratègica incorporaran la perspectiva climàtica en la seva programació, de manera que contindrà una anàlisi sobre l'impacte de les emissions de gasos d'efecte hivernacle directes i induïdes de manera que:

- a) Minimitzin i compensin emissions de gasos amb efecte d'hivernacle en cas que no es puguin evitar.
- b) Sigui objecte de l'anàlisi la vulnerabilitat actual i prevista davant dels efectes del canvi climàtic i les mesures destinades a reduir-la.
- c) S'avaluin les necessitats energètiques de l'àmbit d'actuació i la determinació de les mesures necessàries per minimitzar-les i garantir la màxima generació d'energia d'origen renovable.

2. Els nous desenvolupaments urbanístics han d'incorporar instal·lacions de generació renovable que permetin generar l'equivalent anual de les necessitats genèriques del desenvolupament esmentat. Aquestes instal·lacions s'ubicaran preferentment a les teulades o integrades a l'edificació, i cal reservar l'àrea de sòl necessària per cobrir la demanda restant.

3. Els instruments de planificació urbanística han d'incloure un apartat específic destinat a la mobilitat sostenible, a la reducció de la mobilitat motoritzada, en relació amb el model urbanístic elegit i conformement amb el que disposa l'article 23 d'aquestes normes, i la reserva de sòls per a aparcament de vehicles de transport col·lectiu, mobilitat elèctrica i mobilitat tova com ara bicicletes. A més, el seu disseny ha de fomentar els desplaçaments de vianants davant dels motoritzats.

Article 32

Acreditació de la consistència i coherència territorial de les determinacions de planejament municipal

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

1. La memòria de tot pla general municipal ha de desenvolupar de manera adequada i suficient els termes següents:

- a) Formulació clara i detallada dels objectius i criteris adoptats pel Pla en aplicació de les determinacions del Pla Territorial Insular.
- b) Justificació raonada de la coherència entre els objectius, criteris i determinacions del planejament municipal i les determinacions pertinents del Pla Territorial Insular.
- c) Justificació raonada de la coherència entre el model territorial proposat i el model territorial insular previst en el Pla Territorial Insular i en els plans directors sectorials i mediambientals en vigor.

- d) Resum explicatiu del procés de concertació administrativa amb municipis limítrofs i restants administracions afectades, amb explicitació, en particular, del resultat de les consultes realitzades als òrgans competents en matèria ordenació del territori i urbanisme.

Capítol II

Inclusió de la perspectiva de gènere i família en l'ordenació territorial i actuacions urbanístiques

Article 33

Objectius de la incorporació de la perspectiva de gènere a les actuacions urbanístiques

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Són objectius de la incorporació de la perspectiva de gènere en les actuacions urbanístiques:

1. Crear infraestructures, espais urbans i equipaments que responguin a la millora de les necessitats de les persones segons els rols de gènere.
2. Visibilitzar, fer comprensible i fomentar la conscienciació social sobre els beneficis d'aplicar la perspectiva de gènere a l'urbanisme i les polítiques territorials.
3. Obtenir el suport institucional públic resultat de la implementació de la perspectiva de gènere a mitjà i llarg terminis en la política territorial i ordenació urbana.

Article 34

Determinacions generals

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

S'entenen com a principals aspectes a tenir en compte a l'hora d'integrar la perspectiva de gènere en l'ordenació del territori els factors següents:

1. L'ús diferenciat de la ciutat i del territori per homes i dones arran de l'impacte dels rols de gènere, del treball no remunerat i de la divisió sexual del treball.
2. La percepció diferencial de seguretat a l'espai públic i en el transport entre homes i dones.
3. La dificultat de la dona d'accedir als béns i serveis urbans derivada de la capacitat econòmica diferent entre homes i dones.
4. L'escassa representació de dones en les professions vinculades a la construcció de la ciutat i en les estructures de govern territorial, així com la manca de coneixement expert de gènere per a la presa de decisions amb aquesta perspectiva en l'ordenació del territori, plans urbanístics, etc.

Article 35

Determinacions específiques per a la inclusió de la perspectiva de gènere i família

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Els plans generals han d'introduir les determinacions següents específiques per a la inclusió de la perspectiva de gènere en aquests instruments:

1. Transport i mobilitat:

- a) Incloure la perspectiva de gènere en els plans municipals i els plans de mobilitat sostenible o en la revisió dels existents.
- b) Tenir en compte la perspectiva de gènere en la planificació i gestió del transport, de manera que en aquestes activitats es considerin factors com:
 - i. La manera de viatjar.
 - ii. Restriccions temporals i horàries dels desplaçaments de les dones.
 - iii. Tenir en compte criteris associats a l'accessibilitat i la seguretat.
- c) Disposar de les parades de transport públic col·lectiu en llocs accessibles, als quals es pugui arribar mitjançant voreres rebaixades i que la seva col·locació i ubicació respongui a criteris de seguretat, tenint en compte qüestions com l'enllumenat nocturn.
- d) Que les parades i estacionaments de transport públic col·lectiu es trobin situats a una distància caminable prudencial i accessible, de no més de 500 m d'un equipament bàsic de cura (centres de gent gran, col·legis, centres de salut, residències, escoles bressol, etc.).
- e) Promoure un model urbà que opti per una densitat suficient que doni peu a un transport públic eficaç, reduint la dependència de la mobilitat del vehicle privat.
- f) Vincular el transport públic als nous equipaments existents o projectats.

2. Equipaments i espais públics per a la vida quotidiana (incloent-hi els centres i els equipaments comercials):

- a) Elaboració d'indicacions obligatòries a través dels instruments de planificació per a la inclusió de reserves de sòl al planejament municipal destinades a dotacions per a equipament de cura de menors i majors dependents.
- b) Facilitar la barreja d'usos per assegurar la concurrència de persones i l'afluència de gent tractant que els usos cobreixin el màxim espectre possible a la franja horària.
- c) Creació i implementació d'equipaments necessaris per facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar per a la cura de persones dependents, ja siguin infants, joves o grans.
- d) Assegurar la presència dels petits equipaments dedicats a la cura, sobretot equipaments sanitaris, educatius, esportius, a tots els barris i a totes les escales.
- e) Assegurar que els equipaments responen a les necessitats de tota la població quant a: escala/mida, preu, accessibilitat, quantitat i qualitat.
- f) Afavorir el desenvolupament de petits equipaments, distribuïts per tot el teixit residencial, d'ús indeterminat que permetin una adaptació flexible a iniciatives ciutadanes locals i necessitats canviants dels residents.
- g) Accés fàcil i segur a equipaments, serveis, llocs de lleure.
- h) Implementar polítiques de comerç de proximitat.
- i) Assegurar la qualitat, seguretat i manteniment dels espais lliures de joc i de sociabilitat per a la gent gran.

3. Seguretat:

- a) Abordar la identificació de punts percebuts com a perillosos o insegurs pels diferents grups socials i en particular per les dones i persones grans (amb atenció a les necessitats diferencials dels dos sexes) i els infants.
- b) Tenir en compte l'enllumenat a les vies públiques, sobretot en els punts detectats com «espais insegurs» mitjançant solucions com és el control intel·ligent al pas de vianants, detectors de moviment i velocitat en cas de vies urbanes menys transitades, amb una distribució estratègica i una intensitat suficient, ubicats en llocs estratègics.
- c) Accés limitat de llocs insegurs com els aparcaments o tenir associada una vigilància i amb un camp de visió ampli, per exemple a través de miralls o la utilització de materials transparents.
- d) Evitar el disseny de trajectes o desplaçaments previsibles.
- e) Desenvolupament i disseny d'espais segurs a l'entorn immediat a l'habitatge.
- f) Fer coincidir les xarxes de transport rodat amb les xarxes de vianants a totes les escales, municipal i de barri.
- g) Crear elements que facilitin la llegibilitat, l'orientació i l'aprovació en lloc d'espais uniformes envoltats per carreteres.
- h) Assegurar una bona visibilitat de l'espai públic des dels edificis circumdants sense elements que obstaculitzin la mirada o puguin suposar zones proclius a crear inseguretat.
- i) Assegurar una localització i un disseny dels edificis d'ús públic i del seu entorn immediat amb criteris de seguretat per a unes condicions d'accés segures que en promoguin la utilització per tota la població aplicable a tots els nivells.
- j) Assegurar un trajecte segur, davant de les agressions i davant de possibles atropellaments, entre els barris residencials i les estacions de transport públic, etc.
- k) Assegurar que totes les parades de transport públic siguin còmodes i segures.
- l) Fer auditories de seguretat als diferents espais urbans per mitjà d'estratègies de participació ciutadana en què hi hagi presència de dones.

4. Habitatge:

- a) Promoure ajuts a l'habitatge i la rehabilitació com a processos vinculats a ser integrats als plans d'habitatge municipals.
- b) Assegurar la barreja i la diversitat de tipologies tant en zones de nova construcció com en les operacions de rehabilitació.
- c) Innovar en les formes de finançament de l'habitatge i en les opcions de tinença.
- d) Promoure espais de reunions, tallers, escoles bressol, jardins i cura de persones dependents en les promocions d'habitatges o en operacions de rehabilitació.

5. Medi rural:

- a) Les desigualtats més significatives en el medi rural afecten els àmbits següents:
 - i. Accés al transport i als serveis.
 - ii. Accés als a l'ús de xarxa d'equipaments i serveis, en particular als serveis de cura.

iii. Diferència de gènere en l'activitat agrària, incloent-hi la titularitat de les explotacions.

b) Per això es proposa:

i. Millora de la xarxa de transport públic i serveis de transport a demanda en el medi rural, incloent-ho en els instruments de planificació municipals o per mitjà del corresponent pla de mobilitat urbana sostenible.

ii. Visibilització del treball de les dones en l'activitat agrària i del seu paper en el medi rural, potenciant-les com a titulars de les explotacions agràries.

6. Participació:

a) Assegurar la presència de dones en els espais de participació o de presa de decisions relatius a la ciutat.

b) Fomentar la participació dels homes en els temes d'igualtat a la ciutat.

c) Suport de les iniciatives ciutadanes de dones per construir un entorn més habitable.

d) Construir un llenguatge comprensible per a les ciutadanes i els ciutadans evitant els argots professionals.

e) Facilitar la presència de dones eliminant els obstacles de temps que els impedeixen participar en aquest tipus d'activitats.

Capítol III

Directrius sobre sostenibilitat ambiental de les actuacions urbanístiques

Article 36

Criteris bàsics de sostenibilitat mediambiental de les actuacions urbanístiques

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

1. S'entenen com a condicions de sostenibilitat mediambiental de les actuacions urbanístiques les determinacions d'ordenació substantiva que tenen per objecte:

a) L'adaptació harmònica de les noves actuacions a les condicions del microclima i els ecosistemes locals.

b) La consideració de paràmetres d'eficiència en l'ús dels principals recursos escassos: aigua i energia. S'entén com a eficiència la utilització de mecanismes actius (ús d'energies renovables, tecnologies de gestió) i passius (introducció d'elements arquitectònics de control ambiental, p. ex.) amb l'objectiu de reduir el consum innecessari del recurs.

c) La consideració de les qualitats ambientals dels sistemes constructius a les obres d'urbanització dins del seu cicle de vida complet, des de la fase d'obra fins a la demolició, incloent-hi la gestió dels residus resultants.

d) La imposició de mesures preventives, de manera que no es produeixin impactes mediambientals per emissió de radioactivitat, perturbacions elèctriques, renous, vibracions, enlluernaments, emissió de gasos nocius, fums o partícules; pels seus abocaments líquids o sòlids, o per un consum inadequat d'energia i dels recursos naturals.

2. En efectuar la classificació del sòl urbà i del sòl urbanitzable l'ordenació urbanística ha d'ajustar-se als criteris bàsics següents:

- a) Consideració del microclima local i de les condicions prèvies a la intervenció urbanística, de manera que es puguin aprofitar les potencialitats bioclimàtiques de l'àmbit.
- b) Assegurar que la instal·lació d'equips de captació d'energia solar sigui possible a tots els edificis, en les millors condicions tècniques i d'integració paisatgística.
- c) Condicions d'exposició solar adequades, que permetin l'orientació de les edificacions preferiblement cap al sud, un assolellament adequat dels habitatges, i zones verdes d'ús públic amb una proporció reduïda d'àrees en ombra permanent.
- d) Garantia, mitjançant l'ordenació dels volums edificats, el modelatge de la topografia i les plantacions d'arbrat, de l'atenuació adequada dels vents als emplaçaments sotmesos a ells en què aquests assoleixin gran intensitat, així com de la possibilitat d'una ventilació creuada entre façanes oposades als edificis d'habitatges.
- e) Consideració dels factors de contaminació acústica per tal d'afavorir la ventilació natural mitjançant la reducció dels nivells de renou ambiental.
- f) Prevenció, ja dins l'ordenació, de riscos naturals i tecnològics (derivats d'activitats industrials) amb atenció a la continuïtat de la xarxa de drenatge del terreny, evitant la classificació de sòl en àrees d'inundació puntual.

3. L'ordenació urbanística ha de jerarquitzar de manera adequada la xarxa viària local i dimensionar en cada categoria les calçades de trànsit rodat amb els objectius següents:

- a) Crear malles de circulació amb connexió adequada als vials existents, evitant els culs-de-sac.
- b) Possibilitar la implantació de sistemes de control de circulació urbana en cas de necessitat.
- c) Limitar les velocitats de trànsit i donar prioritat a la circulació de vianants i de ciclistes (per plataforma separada), així com a la integració de transport públic.

4. L'ordenació urbanística ha de dissenyar les zones verdes públiques ajustant-se als criteris bàsics següents:

- a) S'ha de procurar mantenir al seu emplaçament els elements valuosos preexistents de vegetació natural, integrant-los en el disseny dels espais lliures.
- b) Els enjardinaments s'han de fer amb espècies vegetals autòctones de requeriments hídrics baixos i pròpies de l'entorn en què s'ubiquen.
- c) L'elecció de les espècies vegetals de nova plantació s'ha d'efectuar ponderant els criteris següents:
 - i. Compatibilitat en termes biològics amb la vegetació natural de l'àrea, per tal d'evitar la invasió per espècies nocives.
 - ii. Port suficient de l'arbrat per poder funcionar com a controladors ambientals, amb arbres de fulla caduca i copa ampla per protegir les plantes inferiors dels habitatges a l'estiu i permetre l'accés del sol a l'hivern.

- iii. Consum d'aigua reduït i resistència a la sequedat, per tal de permetre reduir el consum d'aigua per reg. En cas de reutilització d'aigües grises per a reg cal garantir-ne la compatibilitat amb les característiques bioquímiques d'aquestes.
 - d) A les zones lliures es procurarà que un percentatge majoritari de la superfície sigui enjardinada a fi de mantenir la porositat natural del terreny.
 - e) S'ha de propiciar la continuïtat dels espais lliures entre actuacions contigües, especialment a les àrees costaneres, procurant un tractament harmònic de materials i espècies.
 - f) S'han de preveure mesures per facilitar el drenatge natural del terreny, com ara parterres i àrees de paviments porosos que facilitin l'emmagatzematge d'aigua fins a la seva absorció. En cas que la plantació estigui en una zona pavimentada, s'han d'establir canals de distribució d'aigua entre els escocells, o adoptar solucions d'escocell continu.
 - g) El reg de zones verdes públiques s'ha de dur a terme mitjançant la utilització d'aigües pluvials i aigües regenerades, excepte per raons de salut pública degudament acreditades.
5. L'ordenació urbanística haurà de dissenyar les zones o espais verds privats ajustant-se als criteris bàsics següents:
- a) La disposició i l'organització han de considerar la integració amb l'entorn natural i les característiques d'urbanització de les zones verdes públiques.
 - b) Els sistemes de reg de les zones verdes privades s'han d'abastir amb caràcter preferent d'aigües grises reciclades provinents de les edificacions a què estiguin vinculades.
 - c) S'ha de procurar conservar la vegetació existent als jardins i espais lliures de caràcter privat als centres històrics i nuclis tradicionals.
6. L'ordenació urbanística ha de definir les xarxes de serveis amb tècniques adequades per a la reducció de les pèrdues en el seu transport i la distribució. S'ha de mirar d'integrar diversos serveis en el mateix registre, reduint així els punts d'intervenció a les voreres per al seu manteniment.
7. L'ordenació urbanística ha de preveure exclusivament sistemes de sanejament separatius, i s'han de desenvolupar com a objectiu prioritari per a la consecució del model territorial els plans i les intervencions necessàries per a la transformació de la xarxa actual en xarxa separativa. A les àrees en què l'estudi del microclima i l'anàlisi de la qualitat de l'aigua reveli una pluviometria adequada, s'han d'establir sistemes integrals de recollida, emmagatzematge i distribució d'aigua de pluja per al reg, la neteja de carrers i altres usos.
8. L'ordenació urbanística ha de preveure xarxes de reg que emprin sistemes d'estalvi d'aigua, com ara microirrigació o degoteig de baix consum, evitant nous aspersors, i procurar la reconversió d'espais actualment regats per aspersors cap a sistemes de gespa artificial i execució de jardineria amb plantes autòctones d'escassa demanda hídrica.
9. L'ordenació urbanística ha d'establir sistemes de recollida de residus que permetin la recollida selectiva i comptin amb emplaçaments adequats a la via pública, procurant la minoració dels seus impactes negatius sobre l'edificació residencial.
10. L'ordenació urbanística ha de preveure sistemes d'enllumenat públic que compleixin els criteris de prevenció de la contaminació lumínica i el foment de l'estalvi energètic que preveuen el Reglament de protecció del medi nocturn de Menorca i el Reglament que desplega la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears, així com atènyer-se a la zonificació que s'hi estableix.

11. L'ordenació urbanística ha de fomentar la introducció d'elements arquitectònics per a les instal·lacions de control ambiental i sistemes de generació d'energia renovable mitjançant l'exclusió de la superfície del còmput de l'edificabilitat de la parcel·la.

12. L'ordenació urbanística ha de procurar la utilització preferent de materials reciclats i evitar en tot cas l'ús de materials que puguin resultar tòxics o afectin la qualitat de l'aire en les condicions de servei normal o en cas d'accident o fenòmens extrems del clima local.

13. L'ordenació urbanística s'ha d'establir en tot cas en termes que garanteixin el compliment de la normativa sectorial i mediambiental aplicable a:

- a) Les activitats susceptibles de generar radioactivitat o perturbacions elèctriques. No es permeten en cap cas activitats que emetin radiacions perilloses o que produeixi perturbacions elèctriques que afectin el funcionament de qualsevol equip o maquinària, diferents dels que les originin.
- b) Les activitats susceptibles d'emetre gasos, partícules i altres contaminants atmosfèrics.
- c) Les activitats susceptibles de produir renous, vibracions i enlluernaments.

Article 37

Control de l'impacte ambiental resultant de les obres d'urbanització

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

1. L'ordenació urbanística no pot autoritzar l'ocupació provisional de sòls subjectes a règims de protecció especial (ANEI, ARIP, ANIT, APT de costa i AIP, i altres sòls de protecció especial com la Xarxa Natura 2000) per a la realització d'obres d'urbanització.

2. L'ordenació urbanística ha d'exigir que en els projectes d'urbanització:

- a) Es contenguin previsions sobre el trasllat de runes a abocadors autoritzats. En cas d'haver-hi terra vegetal, s'ha d'apilar per tal d'usar posteriorment als espais lliures de la urbanització.
- b) S'assumeixi la regeneració ambiental dels espais exteriors a la urbanització que resultin afectats per l'actuació urbanística.

Article 38

Control de l'impacte ambiental resultant de les obres d'edificació

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

1. L'ordenació urbanística no pot autoritzar l'ocupació provisional de sòls subjectes a règims de protecció especial (ANEI, ARIP, ANIT, APT) per fer obres d'edificació.

2. L'ordenació urbanística ha d'exigir que en els projectes d'edificació, d'acord amb la legislació vigent:

- a) Es contenguin previsions sobre el trasllat de runes a abocadors autoritzats. En cas d'haver-hi terra vegetal, s'ha d'apilar per tal d'usar posteriorment als espais lliures de la urbanització.

- b) S'assumeixi el compromís de la regeneració ambiental dels espais exteriors a la urbanització que resultin afectats per l'obra.

Article 39

Criteris bàsics d'edificació sostenible per als allotjaments turístics

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

L'ordenació urbanística s'ha d'establir observant la instrucció directiva que sobre criteris d'edificació sostenible aplicable a la destinada a usos d'allotjament turístic aprovi el Consell Insular. S'ha de cercar l'impacte proper a zero en consum de recursos no renovables com energia i aigua, o residus de la construcció, a més d'estudiar la compensació ambiental del sòl transformat. En tot cas, s'ha d'exigir que els allotjaments turístics respectin els criteris d'edificació sostenible següents:

1. Adaptació de l'edificació a les condicions locals i del paisatge urbà, i si és el cas, rural circumdant, considerant l'assolellament i la il·luminació natural; el vent i la ventilació; la disponibilitat d'espai d'aparcament suficient a la parcel·la o en espais no llunyans però reservats expressament per fer-ho; la materialitat de l'edificació, i les alçades de l'edificació.

2. Foment de la producció d'energia elèctrica als edificis mitjançant energies renovables, amb les excepcions que siguin procedents en actuar sobre edificis de valor patrimonial i, com a tals, amb algun rang de protecció, com:

- a) Energia solar tèrmica, utilitzable per mitjans actius (panells) per a la producció d'aigua calenta sanitària, escalfament d'aigua de piscines i sistemes de calefacció, i per mitjans passius directes (vidres al sud, hivernacles) i indirectes (murs emmagatzemadors de calor, cobertes estanques).
- b) Energia solar. Es pot captar mitjançant elements integrables en façanes lleugeres, lluneres, murs cortina ventilats, sistemes de lames.
- c) Energia solar mitjançant sistemes híbrids tèrmica-fotovoltaica.
- d) Energia eòlica de baixa potència.
- e) Energia de la biomassa, aprofitable especialment per a usos tèrmics, la recol·lecció de gudament planificada de la qual, d'acord amb criteris de sostenibilitat, suposa a més un sistema de prevenció d'incendi i pot ajudar a dinamitzar l'economia rural.
- f) Altres energies renovables, com la geotèrmia de baixa entalpia.
- g) Sistemes d'emmagatzematge de l'energia associats a les instal·lacions de generació renovable.

3. Moderació de la demanda energètica mitjançant:

- a) Disposicions arquitectòniques que redueixin les necessitats de refrigeració i calefacció mitjançant ventilació creuada i convecció.
- b) Millora de l'aïllament tèrmic dels edificis a tots els seus tancaments, a través d'envidraments i fusteries d'altres prestacions, murs amb característiques aïllants reforçades, reducció de ponts tèrmics i utilització de cobertes enjardinades. Amb aquestes tecnologies i altres tècniques bioclimàtiques, caldrà tendir a la construcció d'edificis de consum d'energia gairebé nul, a la línia de la Directiva d'Eficiència Energètica.

- c) Maximitzar l'aprofitament de la llum solar, reduint així les necessitats d'il·luminació artificial.

4. Foment de l'eficiència energètica de les instal·lacions convencionals mitjançant:

- a) Instal·lacions de calefacció i climatització. El seu consum es pot reduir mitjançant factors com la zonificació de les distribucions en funció d'orientacions, usos i horaris, la introducció de sistemes de regulació i control, l'elecció preferent de sistemes centralitzats i la implantació correcta dels emissors. Cal considerar així mateix un correcte aïllament tèrmic dels aparells i conductes.
- b) Instal·lacions elèctriques, l'eficiència global de les quals s'ha de millorar a través de l'eficiència individual dels aparells connectats.
- c) Il·luminació artificial, el consum de la qual és millorable mitjançant factors com l'eficàcia lluminosa del llum, els seus equips auxiliars, les lluminàries i els sistemes de control i encès.
- d) Mecanismes de control integrat que permetin la regulació, programació i optimització del consum.

5. Millores en la gestió del cicle hidrològic a través de:

- a) Reciclatge d'aigües grises, mitjançant el desenvolupament de xarxes separatives per a aigües grises que en permetin la reutilització assegurant-ne la qualitat adequada als usos a què es destinin.
- b) Mesures per a la limitació i la detecció de pèrdues per infiltracions i evaporació de les xarxes de subministrament d'aigua potable.
- c) Moderació del consum, controlant tant l'ocasionat als aparells sanitaris com el degut al reg.
- d) Aprofitament de les aigües pluvials
- e) Aprofitament d'aigües depurades per a reg de jardins i cisternes sanitàries

6. Adopció de sistemes de construcció sostenible mitjançant:

- a) La idoneïtat ambiental de materials i solucions constructives, considerant el seu impacte sobre el medi ambient durant tot el cicle de vida. S'han de tenir en compte les emissions contaminants que es puguin produir des del material i els seus efectes sobre el medi, l'energia incorporada i els residus al final del cicle de vida.
- b) Consideració de les propietats dels materials quant a emissió de productes tòxics i altres propietats que poguessin resultar perjudicials per a la salut dels usuaris.
- c) Consideració en la fase de disseny de l'ergonomia d'ús i la reducció de les operacions i les obres de manteniment durant la vida útil de l'edifici.
- d) Consideració en la fase de disseny del futur reciclatge d'elements arquitectònics reutilitzables, la recuperació de materials contaminants i la recuperació de materials reciclables d'origen petri.

7. Gestió dels residus urbans mitjançant la recollida selectiva i compostatge.

8. Utilització de noves tecnologies, integrant sistemes de control remot, detecció d'avaries i telegestió de les funcions.

Capítol IV Directrius d'ordenació de les classes de sòl urbà i urbanitzable

Article 40

Ordenació pel planejament municipal dels terrenys classificats com a sòl urbanitzable

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen- cer]

En establir la seva pròpia ordenació del sòl urbanitzable, el planejament municipal ha d'observar les regles següents:

1. L'adequació de l'ordenació urbanística a la capacitat de càrrega de l'àmbit corresponent, entenent per capacitat de càrrega l'aptitud d'una àrea determinada per suportar un nivell d'intensitat d'usos urbans sense que es produeixi un procés de deteriorament ambiental, social o cultural.
2. La fixació de la capacitat de càrrega s'ha de fer en funció de les capacitats diferenciades dels diferents elements ambientals de l'àmbit de què es tracti i perquè operi com a criteri d'enjudiciament de la correcció i la procedència, per tant, de qualsevol decisió pròpia sobre l'ordenació urbanística, la qual mai no ha de ser tal que provoqui la superació dels límits resultants de la capacitat de càrrega pertinent.
3. Respectant i aplicant el que estableix l'article 49 sobre creixement màxim, els plans generals municipals han d'avaluar la capacitat de càrrega dels sòls destinats a acollir nous creixements o afectats per operacions de transformació o intensificació dels usos originaris, d'acord amb els principis i criteris definits en els articles 2 i 3 d'aquestes normes.

Per efectuar l'avaluació de la capacitat de càrrega dels sòls destinats a la urbanització s'han de considerar, com a mínim, els factors següents:

- a) Les característiques geològiques, topogràfiques i ecològiques dels terrenys.
 - b) La presència de processos de pressió sobre els recursos i de deteriorament ambiental.
 - c) L'impacte de la urbanització projectada sobre els recursos renovables i el paisatge.
 - d) Les demandes d'equipaments i serveis generades per la densitat d'ús projectada, en relació amb la capacitat de les xarxes existents al municipi.
 - e) La disponibilitat d'una varietat de mitjans d'accessibilitat sostenible.
 - f) L'impacte de les noves infraestructures necessàries sobre els recursos no renovables i el paisatge, així com possibles mesures de compensació ambiental.
4. La classificació de nou sòl urbanitzable qualificat per a ús residencial, turístic o petita indústria compatible amb la residència s'ha de fer de tal manera que:
 - a) Es garanteixi una estricta continuïtat amb el nucli urbà mitjançant el màxim contacte perimetral amb aquest i la connexió directa amb la xarxa viària existent.
 - b) S'observin els criteris següents:
 - i. Els nous desenvolupaments, que no constitueixin operacions de transformació en sòl urbà, s'han de localitzar dins les àrees de transició definides pel Pla Territorial Insular.

- ii. El nou sector o, si escau, unitat o polígon ha de tenir contacte directe amb el sòl urbà, urbanitzable o apte per a la urbanització en almenys la quarta part del seu perímetre, llevat que hi hagi especials condicionants topogràfics.
- iii. L'estructura viària dels nous sectors o, si escau, unitats o polígons ha de ser tal que es produeixi la màxima integració física i funcional a la malla urbana existent o prevista.
- iv. No es poden produir buits o discontinuïtats entre els nous teixits urbans a crear i els existents o previstos, llevat que els espais sense edificació siguin destinats a sistemes generals de dotació o al sistema general d'espais lliures i zones verdes públiques.
- v. S'ha de fer una correcta integració dels elements del patrimoni històric a la trama urbana de les zones de creixement dels nuclis de població.

5. L'ordenació urbanística relativa a nous sectors, unitats o polígons de sòl urbanitzable, diferents de les àrees de reconversió territorial per a les quals aquestes normes estableixen una ordenació específica, ha de respectar necessàriament els estàndards següents:

- a) De densitat bruta:
 - i. Maó i Ciutadella: densitat mínima 30 habitatges/ha i densitat màxima 50 habitatges/ha
 - ii. Resta de municipis: densitat mínima 20 habitatges/ha i densitat màxima 40 habitatges/ha
- b) Alçada màxima de l'edificació residencial i terciària en nous sectors:
 - i. Maó i Ciutadella: planta baixa + 3
 - ii. Resta de municipis: planta baixa + 2

6. És preceptiu adaptar els documents de planejament de desenvolupament en aquells àmbits sotmesos a modificació dels seus paràmetres urbanístics bàsics, com a conseqüència de l'aplicació de les determinacions del que disposen els apartats precedents d'aquest mateix article.

Article 41

Reserves mínimes en sòl classificat com a urbanitzable per a habitatge protegit

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen- cer]

Als efectes de coordinar l'ordenació territorial i urbanística i la sectorial en matèria d'habitatge; per tal d'evitar l'especulació del sòl i garantir la previsió d'accés de la població resident a un habitatge digne i adequat, i fomentar la cohesió social, s'estableixen —sense perjudici de la seva adequació i, si escau, complementació pel Pla Director Sectorial d'Habitatge de les Illes Balears o els instruments de planificació urbanística— les condicions de desenvolupament següents:

1. Els plans urbanístics municipals han de reservar sòl, en els nuclis tradicionals, per a l'ús d'habitatge protegit o subjecte a qualsevol altre règim de protecció pública que com a mínim habiliti l'adminis- tració pública per taxar el preu en venda o lloguer. Aquesta reserva ha de ser com a mínim:

- a) El 30 % de la superfície del sòl lucratiu amb destinació a ús residencial, sòl net, que es classifiqui com a urbanitzable amb motiu de l'exercici de la potestat de planejament a partir de l'entrada en vigor d'aquesta revisió del Pla Territorial Insular.
- b) El 30 % de la superfície del sòl que, estant classificat com a urbanitzable per a ús residencial quan entri en vigor la revisió del Pla Territorial Insular, estigui inclòs en sectors, polígons o unitats d'actuació o execució d'ús global residencial que en aquest moment no tinguin un pla parcial aprovat inicialment.

La qualificació del sòl per a aquest ús específic s'ha de fer en tot cas de manera que en cada sector, polígon o unitat d'actuació es possibiliti i procuri la màxima cohesió i integració socials, i s'han de preferir, sempre que això sigui materialment possible, les actuacions mixtes d'habitatge lliure i habitatge protegit com a part d'un únic projecte.

2. Els plans urbanístics municipals han de destinar a l'ús d'habitatge de protecció a què es refereix el número anterior en els nuclis tradicionals:

- a) Almenys el 30 % de la capacitat allotjativa residencial (edificabilitat residencial) del sòl que classifiquin com a urbanitzable, mitjançant actuacions de nova urbanització, a partir de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular.
- b) Almenys el 30 % de la capacitat allotjativa residencial (edificabilitat residencial) del sòl que, estant classificat com a urbanitzable quan entri en vigor la revisió del Pla Territorial Insular, estigui inclòs en sectors, polígons o unitats d'actuació o execució que en aquell moment no tinguin un pla parcial aprovat inicialment, i si escau, ajustant els aprofitaments dels sectors perquè no se'n produeixi la reducció i permetent com a resultat el possible augment de densitat edificadora, amb els límits establerts en aquest pla territorial, a fi d'assolir que un mínim del 30 % de l'aprofitament mitjà residencial es destini a habitatge de protecció.

3. Els plans urbanístics exclouran de la reserva de capacitat allotjativa amb destinació a habitatge protegit les zones turístiques per la incompatibilitat de la tipologia edificatòria prevista per raó del model territorial adoptat, que no considera en aquests àmbits l'ús residencial de primera residència, destinació pròpia de l'habitatge protegit.

4. Els plans urbanístics municipals, en la seva revisió, han de fer una estimació de les necessitats d'habitatge protegit al seu municipi i destinar el sòl necessari per albergar aquests habitatges en els nuclis tradicionals a les àrees de transició previstes en aquest PTI, que es consideraran sòls de desenvolupament prioritari, per a la qual cosa s'han d'utilitzar sistemes de gestió adequats i preferiblement d'iniciativa pública, i s'ha d'aplicarà l'execució substitutòria concertada continguda en la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, així com les mesures extraordinàries amb la finalitat d'ampliar el parc públic d'habitatges de gestió pública i de facilitar la inclusió al mercat d'habitatges a preus assequibles del Decret Llei 3/2020, de 28 de febrer, de mesures urgents en matèria d'habitatge.

Article 42

Ordenació pel planejament municipal dels terrenys classificats com a sòl urbà subjectes a reforma interior i regeneració urbana

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. En establir l'ordenació del sòl que se sotmeti a reforma interior o regeneració urbana, el planejament municipal ha d'observar el que disposa l'article 40 respecte a l'adequació de l'ordenació urbanística a la capacitat de càrrega, creixement màxim i densitat bruta. L'estàndard d'alçada màxima de l'edificació prescrit es pot superar quan així imposin la necessària integració a l'entorn edificat o l'obtenció de espais lliures públics més grans, i és necessari un estudi d'integració paisatgística que així ho justifiqui.

2. Per avaluar la capacitat de càrrega dels àmbits de sòl urbà objecte d'operacions de transformació o intensificació d'ús hauran de ser considerats els factors següents:

- a) Capacitat de xarxes de serveis i dotacions per absorbir l'increment de demanda derivat del canvi o la intensificació d'ús.
- b) Incidència i efectes de l'increment de demanda de viatges i tipus de desplaçament generats per la nova implantació d'usos sobre les infraestructures de transport existents, així com sobre les necessitats d'aparcament.
- c) Impacte del canvi o intensificació d'ús sobre les estratègies de rehabilitació dels centres urbans.
- d) Impacte de les tipologies edificadores associades al canvi o a la intensificació d'usos sobre el patrimoni urbà i arquitectònic objecte de protecció.

TÍTOL V

ORDENACIÓ RESIDENCIAL I TURÍSTICA. CREIXEMENT I PROGRAMACIÓ DEL PROCÉS EDIFICADOR I D'ÚS DEL SÒL

Capítol I

Determinacions generals

Article 43

Objecte i contingut de l'ordenació residencial

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen- cer]

1. El Pla Territorial Insular regula la planificació, l'execució i la gestió dels sistemes generals d'infraestructures, dotacions i equipaments d'àmbit insular que acompanyen els usos residencials, a fi d'afavorir el desenvolupament econòmic, la cohesió social i la convivència equilibrada de grups socials, usos i activitats.

2. El Pla Territorial Insular reconeix la necessitat de garantir la disponibilitat de sòl per accedir a un habitatge digne, adequat i en un medi ambient saludable i resiliència i en un entorn segur.

3. L'objecte de l'ordenació residencial d'aquest pla és:

- a) Establir la capacitat màxima de població resident que tenguin en compte els recursos insulars existents, les infraestructures i altres paràmetres rellevants del territori insular;

delimitar zones i àmbits de creixement, i fixar-ne la mida i les característiques establint criteris per al planejament municipal.

- b) Establir paràmetres mínims o màxims de superfície, volumetria i edificabilitat des d'una visió insular de capacitat màxima d'acolliment.
- c) Establir les zones aptes per al desenvolupament urbà amb la salvaguarda dels espais naturals valuosos i les àrees de protecció d'interès històric artístic.
- d) Revertir el procés d'abandonament dels nuclis històrics i el buidament residencial de les capçaleres municipals.

Article 44

Objecte i contingut de l'ordenació turística

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

1. El Pla Territorial Insular reconeix que l'activitat turística és un element econòmic estratègic per a l'economia de Menorca, i es pretén el foment i ordenació de l'activitat turística de forma compatible amb el respecte al medi ambient, al patrimoni cultural i al territori insular.

2. El Pla Territorial Insular regula la planificació, l'execució i la gestió dels sistemes generals d'infraestructures, equipaments, serveis i activitats de l'explotació dels recursos turístics de l'illa, d'acord amb el que conté expressament la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial, i amb la legislació reguladora de l'àmbit sectorial del turisme continguda en el text de la Llei 8/2102, de 19 de juliol, de les Illes Balears.

3. L'objecte de l'ordenació turística d'aquest pla és:

- a) Establir la densitat global màxima de població turística en funció dels recursos insulars existents, les infraestructures, les densitats de població i altres paràmetres rellevants del territori insular; delimitar zones i àmbits turístics i de protecció, i fixar-ne la mida i les característiques.
- b) Establir paràmetres mínims o màxims de superfície, volumetria, edificabilitat i equipaments, i preveure les zones turístiques saturades o madures, d'acord amb els criteris establerts en la legislació vigent, així com regular l'abast de les obres d'intervenció sobre l'edificació existent.
- c) Establir les zones aptes per a la comercialització d'estades turístiques en habitatges residencials d'acord amb el que estableix l'article 53 d'aquestes normes.
- d) Establir la ràtio turística d'acord amb les característiques de Menorca.

Capítol II

Determinacions generals sobre el model residencial i turístic

Article 45

Fins i objectius de l'ordenació residencial i turístic del Pla Territorial Insular de Menorca

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

Són fins i objectius de l'ordenació residencial i turística per assolir el model establert en el present pla, els següents:

1. Reequilibri i potenciació de la centralitat dels nuclis tradicionals com a espais urbans que han de concentrar el creixement residencial de l'illa per a la millora de la sostenibilitat del model territorial; així com l'aprofitament dels recursos i serveis a la ciutadania, i la limitació del seu creixement turístic, que s'orienta cap a les zones turístiques.
2. Innovació i reorientació del model turístic amb adaptació selectiva a les dinàmiques de mercat per fer front a les amenaces i les situacions de caràcter conjuntural o circumstancial d'un sector econòmic fonamental per Menorca.
3. Establir criteris que contribueixin al desenvolupament d'un turisme competitiu, sostenible i resilient, capaç d'adaptar-se al canvi o a les noves demandes turístiques, que pretén l'evolució gradual del model tradicional de sol i platja:
 - a) Potenciar les alternatives a l'estacionalitat turística de sol i de platja, que implementin un turisme de menor impacte associat al gaudi d'entorns culturals i naturals de l'illa.
 - b) Reordenació, requalificació i programació de l'oferta turística i d'allotjament al sistema d'assentaments que correspon al model territorial del Pla Insular, i concretament per a les zones turístiques, els nuclis tradicionals i el medi rural.
 - c) Subvertir la tendència de l'actual procés de residencialització a les zones turístiques més properes als grans nuclis tradicionals com els entorns immediats de Maó-Sant Lluís i Ciutadella.
4. Reducció de l'obsolescència dels espais i establiments turístics per a la millora i la revitalització de les zones turístiques mitjançant actuacions urbanístiques d'edificació, transformació, o aïllades, amb l'objectiu de reduir l'impacte paisatgístic i desestacionalitzar l'activitat turística, per al recondicionament de carrers, la rehabilitació i el manteniment d'edificis, i la millora de la qualitat dels serveis urbanístics bàsics i dels espais públics mitjançant l'execució de plans de renovació i modernització de zones turístiques.
5. Valorització d'àrees i elements d'interès turístic a través de la creació d'equipaments i serveis integrats.
6. Minimització de l'impacte del creixement de l'ús turístic sobre els recursos naturals i rurals preservant la identitat dels nuclis tradicionals i reduint la pressió sobre el sòl rústic.

Article 46

Model territorial turístic insular

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

1. El model territorial turístic s'implanta al conjunt del territori insular de Menorca, i es concreta en l'ordenació dels usos turístics a les zones turístiques, els nuclis tradicionals i el sòl rústic.

2. El planejament urbanístic ha de qualificar expressament les zones o els àmbits en què es pugui desenvolupar l'ús turístic, i no és possible destinar nous sòls a l'ús turístic fora de les zones turístiques delimitades en aquest pla insular fins a la revisió del model territorial contingut.

Article 47

Tipologia d'allotjaments residencials considerats en aquest pla

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Als efectes d'aplicar l'ordenació que conté aquest pla, i d'acord amb la legislació vigent, la tipologia d'allotjaments residencials considerats comprèn:

1. Habitatge unifamiliar aïllat: Edificació d'ús residencial exempta situada a l'interior d'una parcel·la sense que els pla de façana estiguin en contacte amb propietats limítrofes, i que només alberga un nucli familiar.

Es consideren compresos en l'ús d'habitatge unifamiliar aïllat el que disposi en planta baixa d'un establiment comercial mentre aquest romangui afecte a la seva destinació, així com el conjunt residencial en el qual, anomenat generalment condomini, es contenguin en una única parcel·la de dimensions suficients unitats de sòl privatives unifamiliars en què, en cadascuna, es diferenciï dues superfícies: una on se situa l'habitatge unifamiliar i una altra integrada en una superfície configurada com a element comú de la totalitat de les parcel·les unifamiliars resultants de la parcel·lació, que a més compleixi les condicions mínimes següents:

- a) Ha de quedar garantida, mitjançant la constitució del règim jurídic corresponent, la impossibilitat de disposició independent de la part de la parcel·la on es localitza l'edificació i la part restant que s'integra en la superfície configurada com a element comú de la totalitat de les parcel·les unifamiliars del conjunt residencial.
- b) El nombre màxim d'habitatges ha de ser el nombre sencer resultat de dividir la superfície de parcel·la edificable per la superfície de parcel·la mínima establerta en la norma aplicable, o índex de densitat d'ús residencial fixat per cada planejament urbanístic.
- c) Les diferents unitats de sòl privatives unifamiliars diferenciades han de tenir continuïtat física i s'han de garantir les condicions de seguretat i accessibilitat a cadascuna.

2. Habitatge unifamiliar entre mitgeres, agrupat en filera, adossat o aparellat: Edificació d'ús residencial construïda entre mitgeres, per a un únic nucli familiar, i que rep el nom d'aparellada quan només s'adossa a un únic límit. Es pot desenvolupar com un conjunt residencial denominat condomini, definit en el punt anterior.

3. Habitatge col·lectiu o plurifamiliar: Aquell en què la parcel·la es destina a la construcció d'un edifici residencial destinat a més d'un habitatge en règim de propietat horitzontal, i generalment amb accessos i elements comuns a la totalitat de les unitats d'habitatge.

Article 48

Tipologia dels allotjaments turístics considerats en aquest pla

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Als efectes d'aplicar l'ordenació turística continguda en la revisió del Pla Territorial Insular, i d'acord amb la legislació vigent, la tipologia dels allotjaments turístics comprèn:

1. Establiments d'allotjament turístic en sòls urbans o urbanitzables, en què es distingeixen els següents: hotels, hotels de ciutat, hotels apartaments, allotjaments de turisme interior i apartaments turístics.
2. Establiments d'allotjament de turisme rural, situats en sòl rústic, en què es distingeixen: hotels rurals, agroturismes i l'activitat d'agroestades.
3. Habitatges d'ús residencial sobre els quals es comercialitzen estades turístiques, considerant aquestes estades per un temps determinat de caràcter turístic i que es produeixen amb les característiques que contenen la legislació vigent i aquest pla territorial.
4. Hostatgeries, considerades establiments que formen part d'una església, capella o santuari i que destinen algunes de les seves dependències al servei d'allotjament al públic en general.

Capítol III **Creixement residencial i turístic**

Article 49

Creixement residencial i turístic màxim insular durant el període de vigència del PTI

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

Conformement amb les Directrius d'ordenació territorial en relació amb el conjunt de l'illa i per a la determinació del creixement màxim insular durant el període de vigència d'aquest pla, tant en places residencials com turístiques, s'estableixen les regles següents:

1. Els plans generals no poden classificar nou sòl urbanitzable fora de les àrees de transició situades a l'entorn dels nuclis tradicionals i definides en aquest pla territorial insular. A l'interior d'aquestes àrees de transició només es podrà classificar la superfície que, aplicant les densitats previstes en l'article 40 d'aquestes normes, permeti cobrir les necessitats per a un total de 13.120 noves places residencials, destinades a primer habitatge, de les quals almenys el 30 % s'han de destinar a habitatge protegit.
2. S'estableix una previsió de creixement d'11.345 places turístiques per al conjunt de l'illa, considerades noves places d'allotjament turístic, que es poden ubicar tant en habitatges com en allotjaments turístics de nova construcció d'acord amb la regulació que conté aquest pla, i que es localitzaran exclusivament en zones turístiques.
3. El sòl classificat com a urbanitzable dins els límits expressats en el número 1 d'aquest article es localitza exclusivament als nuclis tradicionals de Sant Lluís, es Castell, Maó, Alaior, es Mercadal, es Migjorn Gran, Ferreries i Ciutadella, d'acord amb els criteris d'organització espacial establerts en aquest pla.
 - a) Per establir nous sòls urbanitzables dins de les àrees de transició reflectides en aquest PTI els municipis han de justificar adequadament l'execució de més del 60 % dels sòls ja previstos per al desenvolupament en el seu planejament urbanístic a l'entorn dels nuclis, no considerant en aquest càlcul els sòls de zones turístiques i sense perjudici de les limitacions que en relació amb la delimitació de nous sectors de sòl urbanitzable estableix la legislació urbanística aplicable. Aquesta mesura no afecta la nova classificació de sòls destinats en la seva totalitat a l'execució d'habitatge protegit i allotjaments

de dotació, entesos aquests com la solució residencial transitòria per a persones que tenen necessitat d'habitatge, en aquestes àrees de transició.

- b) En les zones de transició s'han d'integrar en l'ordenació, per al seu manteniment en òptimes condicions i sense afecció sobre aquestes, les taques de petita dimensió (fins a 2.000 m²) d'ullastres, alzinars, etc., i s'ha d'excloure de la classificació com a urbanitzable qualsevol element de major dimensió que estigui inclòs en sòls considerats hàbitats d'interès comunitari (inclosos o no a la Xarxa Natura 2000). És possible la classificació de nou sòl urbanitzable si prèviament es produeix la desclassificació d'un àmbit existent, sempre que es justifiqui que no suposa un increment de la capacitat de població prevista.
- c) Als efectes del respecte i el càlcul dels límits del creixement residencial i turístic, cada habitatge nou situat en un nucli tradicional o a les àrees de reconversió territorial per a les quals aquest PTI detalla l'ordenació equival a tres unitats o places d'allotjament i cada habitatge nou situat a zona turística equival a quatre places o unitats d'allotjament.

4. La superfície de sòl que es classifiqui com a urbanitzable, per al conjunt de l'illa, d'acord amb el número 1 d'aquest article ha de respectar la corresponent al creixement màxim permès en les Directrius d'ordenació territorial per a l'illa de Menorca, que s'ha estimat en una superfície màxima de 210 ha.

Article 50

Límits del creixement residencial en el planejament municipal

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Les determinacions dels plans generals dels diferents municipis referides a la classificació i la qualificació de sòl, així com a qualsevol altres aspectes que contribueixin a la definició, determinació i atribució de l'ús i l'aprofitament urbanístics del sòl o incideixin en un o altre, han de respectar els límits que a la classificació de sòl imposa l'article anterior.
2. A fi d'evitar l'expulsió de població resident dels nuclis tradicionals i la suburbanització o residencialització dels espais turístics, i d'assegurar la sostenibilitat d'utilització de les infraestructures i les xarxes existents, així com l'accés als equipaments comunitaris, a més de preservar la identitat i la tipologia d'edificacions característiques, el planejament municipal pot delimitar zones o àmbits a l'interior d'aquests nuclis tradicionals en els quals no es permetin noves places d'allotjament turístic en qualsevol modalitat, d'acord amb l'article 56 d'aquestes normes.
3. Les determinacions dels plans generals d'ordenació, així com dels de desplegament d'aquests, que estableixin l'ordenació detallada dels terrenys classificats com a sòl urbanitzable en què s'hagi de materialitzar el creixement residencial possible, han de respectar les previsions que s'hi contenen en el quadre següent:

DISTRIBUCIÓ PER MUNICIPIS DEL CREIXEMENT RESIDENCIAL EN EL NUCLI TRADICIONAL

	<i>Noves places d'ús residencial en el nucli tradicional</i>
<i>Alaior</i>	2.164

<i>Ciutadella</i>	2.324
<i>Ferrerries</i>	448
<i>Maó*</i>	4.156
<i>Es Mercadal</i>	1.484
<i>Sant Lluís</i>	1.528
<i>Es Castell</i>	728
<i>Es Migjorn Gran</i>	288
<i>Menorca</i>	13.120

*Inclou les places màximes considerades per a tot el municipi, i entre aquestes les pròpies del nucli tradicional de Sant Climent.

Article 51

Límits del creixement turístic en el planejament municipal

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Aquesta revisió del PTI no determina un nombre de càlcul específic per al sostre màxim insular turístic per al conjunt de l'illa, però estableix un nombre límit de noves places per als nous desenvolupaments en sòls de nucli tradicional, manté sense modificació la capacitat de les zones turístiques prevista al PTI vigent a l'entrada en vigor d'aquesta revisió, limita, en relació amb el compliment d'estrictes condicions de qualitat ambiental, el nombre de places al sòl rústic, i estableix el límit màxim insular de places en habitatges residencials existents susceptibles de ser comercialitzats turísticament. El sostre màxim insular és el resultat de la limitació que d'aquest sostre es fa en l'estricta model territorial adoptat, i concretament atenent el següent:

- Durant la vigència d'aquest pla no es permet ampliar el sòl amb destinació a ús turístic en zones turístiques respecte a les previsions existents en data 17-05-2003.
- No es pot incrementar l'edificabilitat considerada per a l'execució dels sòls vacants en zones turístiques o nuclis tradicionals amb destinació a places turístiques contingudes en els planejaments municipals i, si escau, en aquest pla.
- Es prohibeix la classificació de nous sòls urbanitzables o la reforma i transformació de sòls urbans situats en un nucli tradicional destinats a albergar places turístiques o un habitatge destinat a ser comercialitzat turísticament respecte a l'ús ja existent o previst en el planejament municipal vigent.
- S'estableixen, per raó del desenvolupament sostenible, condicions especials de caràcter espacial i de qualitat dels serveis per limitar el consum de recursos no renovables, com ara sòl, aigua i energia, per a les noves places que es puguin executar en les modalitats d'habitatges turístics, hotels, establiments d'allotjament de turisme rural, turisme d'interior i hotels de ciutat.

2. La ràtio turística mínima, o índex d'intensitat de l'ús turístic mínim, per a allotjaments turístics en modalitat diferent de l'hotelera s'estableix en aquest PTI en 1 plaça/100 m² de parcel·la, llevat de les excepcions respecte de sòls on s'hagi aprovat definitivament l'instrument de planejament que els desenvolupa i sigui aquest vigent, on es manté aquella amb què s'hagués aprovat, així com a les àrees de reconversió territorial per a les quals aquest PTI detalla la seva ordenació.

La ràtio mínima per a allotjaments turístics en la modalitat hotelera serà d'1 plaça/60 m² de parcel·la per plaça, que es pot reduir a una ràtio d'1 plaça/40 m², sense que això suposi un augment de places, únicament en els casos següents:

- a) Millores i actualització dels productes turístics existents, amb increment de qualitat/categoria turística resultant de l'edificació, i en les condicions expressament previstes en aquest pla i en les pròpies del reglament sectorial pertinent.
- b) A les àrees de reconversió territorial amb l'objectiu d'optimitzar-ne el desenvolupament sota estrictes criteris de millora de la sostenibilitat, mínim consum de recursos no renovables, i limitació de l'impacte mediambiental i paisatgístic de l'actuació.
- c) Els municipis que no s'hagin adaptat a aquesta revisió del PTI han de respectar una ràtio mínima de 60 m² de parcel·la per plaça fins que s'hi hagin adaptat.

Capítol IV

Programació del procés edificador i d'ús del sòl

Article 52

Autorització de places residencials i turístiques d'acord amb l'existència dels recursos i serveis necessaris

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Les llicències urbanístiques per a noves edificacions en el sòl classificat pel planejament municipal per materialitzar el creixement residencial i turístic possible establert en l'article 49 i següents han de respectar, a més de les restants limitacions que puguin venir imposades per disposicions autonòmiques i municipals de caràcter general, les condicions següents en relació amb l'assegurament de la capacitat de recursos existents per atendre el total de les necessitats d'aquests nous creixements urbanístics:

- a) No poden atorgar-se sense assegurar l'existència de recursos d'aigua en el sector o àmbit d'aquestes, d'acord amb l'article 25.4 del Text refós de la Llei d'aigües, o un certificat acreditatiu emès per l'Ajuntament que el municipi no supera la dotació legalment permesa per a proveïment urbà a Menorca i, si és el cas, un certificat acreditatiu de les companyies subministradores.
- a) Aquestes llicències urbanístiques no es poden atorgar sense assegurar que es connecten a una xarxa de sanejament amb capacitat suficient i que aquesta xarxa disposa de tots els sistemes de depuració en funcionament d'acord amb la legislació vigent en matèria de depuració i de control d'abocaments.

2. Les obres de nova planta han d'acreditar la qualificació energètica classe A i complir les directrius per ser «Edificis de Consum d'Energia Gairebé Nul·la (EECN)».

3. En el cas d'edificacions situades sobre sòl rústic, i on no sigui possible la connexió a la xarxa de sanejament, s'han d'adequar a totes les condicions previstes en la regulació sectorial i en

aquest PTI, de manera que es garanteixi la inexistència d'abocaments i de contaminació del subsòl per filtracions del sistema de sanejament.

Article 53

Ordenació d'estades turístiques en habitatges a l'illa de Menorca. Zones aptes per comercialitzar estades turístiques

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Es consideren zones aptes per a la comercialització d'estades turístiques les zones turístiques, àmbits costaners amb alta concentració de serveis turístics, i els nuclis tradicionals següents, que formen part d'una primera corona litoral, en tipologia unifamiliar o plurifamiliar: Cala Mesquida, es Grau, es Murta, Cala Sant Esteve, Fornells, Vorera esquerra de Santandria, i els nuclis de Son Vitamina i Calescoves Lloc Nou, excloent-ne expressament qualsevol nucli de tradicional de tipus 1 o tipus 2 no enunciat en aquest número, a més d'excloure'n tot el sòl rústic.
2. Quan la comercialització es dugui a terme per part de persones físiques exclusivament en un habitatge de la seva propietat, que sigui el seu habitatge principal, i sempre a les zones i dels tipus permesos en el punt anterior, per un termini màxim de 60 dies en un període d'un any, la comercialització d'estades turístiques es fer amb la modalitat de lloguer d'habitatge principal.
3. Perquè es pugui dur a terme aquesta modalitat s'han de complir els requisits i les obligacions establerts en l'art. 50 de la Llei 8/2012 del turisme de les Illes Balears i legislació que la substitueixi o que pugui ser desplegada reglamentàriament, amb les particularitats generals que s'hi relacionen i les que expressament per a aquesta modalitat de comercialització se citen en el punt 20 del mateix article.
4. Els habitatges residencials respecte dels quals es presenti la declaració responsable per iniciar l'activitat de comercialització d'estades turístiques han de tenir l'antiguitat mínima de cinc anys amb ús residencial privat en el cas que estiguin situats en un nucli tradicional. No es fixen límits temporals a aquests efectes per a habitatges situats en una zona turística.

Article 54

Zones turístiques saturades o madures

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Aquest PTI considera zones turístiques saturades les zones que mostren signes d'obsolescència, ja sigui de les xarxes d'infraestructures i serveis, deteriorament de l'oferta turística i manca d'equipaments turístics complementaris, i desequilibris estructurals que impedeixen o dificulten un desenvolupament competitiu i sostenible de la indústria del sector turístic, les quals coses fan necessàries la innovació i inversió en la seva reconversió i rehabilitació. Es defineixen per àmbits globals genèrics que superen els límits específics de cada zona turística, per raó de la seva continuïtat i complementarietat espacial.
2. El Consell Insular de Menorca ha de delimitar les zones turístiques saturades seguint les determinacions establertes en aquest pla i en la corresponent normativa turística vigent.
3. Les zones turístiques saturades han de comptar amb un pla de rehabilitació turística integral que possibiliti l'execució de les millores d'urbanització i dels serveis d'infraestructures existents, així com,

en cas de necessitat de renovació de l'oferta d'equipaments complementària, l'execució de noves infraestructures, equipaments o serveis en sòls ja qualificats per a aquest ús, en altres en què es consideri el canvi d'ús, i si escau, i exclusivament quan la destinació de l'equipament sigui l'ús o el servei públic, en terrenys en continuïtat espacial sobre sòls rústics deteriorats que no impliquin un impacte paisatgístic o visual negatiu ni afectació al medi en què es trobin i amb mesures correctores energètiques, mediambientals, etc. per a la seva implantació, que es puguin sumar al desenvolupament turístic. No es pot produir cap increment de places turístiques o del volum total ja edificat amb destinació a allotjaments turístics o usos residencials turístics susceptibles de ser comercialitzats com a estades turístiques per al conjunt de la zona ordenada pel Pla de rehabilitació. Han de ser part dels objectius del Pla de rehabilitació turística la reducció de l'impacte paisatgístic i l'orientació a activitats que permetin la desestacionalització turística.

4. S'exclouen les AANP, ANEI, ANIT, AIP, ARIP i APT dels espais susceptibles de nova qualificació a l'entorn de les zones turístiques definides com a saturades per a l'execució equipaments turístics amb construcció, ja siguin públics o privats.

5. S'estableix una superfície de sòl màxima per a l'execució, a partir de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular, de noves infraestructures, equipaments o serveis en terrenys de les zones turístiques saturades sobre sòls rústics deteriorats en continuïtat amb els sòls urbans de la zona turística del 0,5 % del total de l'àrea considerada saturada, superfície que mantindrà la consideració de rústic, però per a la qual s'admet l'ús previst en aquest article, que serà ordenada al Pla de rehabilitació turística.

TÍTOL VI

NUCLIS TRADICIONALS

Article 55

Determinació dels nuclis tradicionals

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Són nuclis tradicionals de tipus 1 les trames urbanes caracteritzades pel predomini de l'ús residencial que es relacionen a continuació, que concentren la primera residència de la població menorquina i constitueixen centres de serveis d'àmbit insular que atenen la seva població i la de tot l'àmbit territorial insular, incloent-hi les àrees industrials i d'activitat econòmica, i que apareixen delimitades en les determinacions gràfiques d'aquest pla:

- Maó
- Ciutadella
- Alaior
- Ferreries
- Fornells
- Es Mercadal

- Sant Climent
- Sant Lluís
- Es Castell
- Es Migjorn Gran

2. Així mateix, tenen la consideració de nuclis tradicionals de tipus 2 les trames urbanes d'ús residencial predominant d'origen històric com a assentaments de població tradicional més petita, així com les nascudes o que han crescut inicialment com a conjunts de segona residència en les primeres albors de l'expansió turística, que formen un rosari al llarg del litoral en nombrosos casos, han iniciat processos de residencialització, i que a continuació es relacionen i apareixen delimitats en les determinacions gràfiques d'aquest pla:

Maó:

- Llucmaçanes
- Es Murtar
- Cala Mesquida
- Cala Llonga
- Es Grau
- Binixíquer

Alaior:

- L'Argentina
- Son Vitamina
- Calescoves – Lloc Nou

Sant Lluís:

- Torret
- S'Ullastrar
- Es Pou Nou
- Es Consell

Es Castell:

- Cala Sant Esteve
- Trebalúger
- Son Vilar
- Sínia Riera

Ciutadella:

- Vorera esquerra de Santandria
- Son Cabrisses

Article 56

Ordenació urbanística dels usos residencial i turístic en nuclis tradicionals

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. Els plans generals dels municipis, en establir l'ordenació urbanística dels nuclis tradicionals:

- a) No poden localitzar en els sòls de nuclis tradicionals de tipus 2 el nou sòl urbanitzable que classifiquin a l'efecte de servir de suport físic al creixement de places d'allotjament residencials i turístiques corresponents a cada municipi d'acord amb la distribució de l'article 50.
- b) Han d'incorporar les determinacions oportunes relatives a les condicions d'implantació dels usos residencial i industrial.
- c) Han de limitar l'ús turístic d'allotjament hotel·ler a les modalitats d'hotel de ciutat i turisme d'interior als nuclis tradicionals de tipus 1, i queda exclosa la implantació de l'ús turístic en qualsevol modalitat d'allotjament hotel·ler als nuclis tradicionals de tipus 2.

2. Als efectes del que disposa la lletra c) del número anterior s'entén:

- a) Per hotel de ciutat, els establiments d'allotjament hotel·ler que, havent-se d'ubicar dins l'àmbit dels nuclis tradicionals de tipus 1, s'ajustin en la seva projecció i execució a les condicions següents:
 - i. Categoria de 3, 4 o 5 estrelles.
 - ii. Romandre obert al públic durant un període mínim de 9 mesos a l'any.
 - iii. No superar el nombre màxim de 250 places per establiment
 - iv. Complir els paràmetres de qualitat ambiental següents:
 - Realització de la jardineria mitjançant plantes autòctones.
 - Implantació de sistemes de recirculació d'aigües grises.
 - Recollida i emmagatzematge d'aigües pluvials per destinar-les a reg de jardineria o altres usos.
 - Implantació de sistemes d'estalvi d'aigua.
 - Implantació de sistemes de reg de baix consum.
 - Implantació d'energia solar tèrmica per a l'aigua calenta sanitària, i la utilització d'energies renovables per cobrir un percentatge no menor del 50 % del consum energètic de l'establiment.
 - Recollida selectiva de residus en 5 fraccions: vidre, paper/cartró, envasos lleugers, matèria orgànica i restes.
 - Recollida de residus peril·losos per gestors autoritzats.
 - Implantació de mesures de minimització de residus.
 - Idoneïtat ambiental de materials i solucions constructives, considerant el seu impacte sobre el medi ambient durant tot el cicle de vida. S'han de tenir en compte les emissions contaminants que es poden produir des

del material i els seus efectes sobre el medi, l'energia incorporada i els residus sòlids al final del cicle de vida.

v. Estar dotat d'aparcament suficient destinat a l'ús exclusiu dels clients, amb una previsió d'1 plaça d'aparcament per cada 10 places d'allotjament, que es poden localitzar a l'interior de la parcel·la, i si això no fos possible es poden fer justificadament mitjançant una reserva efectiva en aparcaments dissuasius, públics o privats al nucli on es trobi.

b) Per turisme d'interior, els establiments d'allotjament hoteler que, havent-se d'ubicar dins l'àmbit dels nuclis tradicionals, s'ajustin en la seva projecció i execució a les exigències i els requisits definits en la legislació vigent.

c) No són aplicables als establiments hotelers inclosos, d'acord amb el compliment dels criteris anteriors, en la categoria d'hotel de ciutat i turisme d'interior, igual que en altres modalitats expressament prohibides com els hostals que maneïguin la seva activitat durant la vigència d'aquest PTI, les determinacions relatives a ràtio turística i condicions d'edificació que estableix aquest pla per als establiments hotelers situats a les zones turístiques.

Article 57

Ordenació urbanística les usos residencial i turístic de les àrees de reconversió territorial (ART) en nuclis tradicionals

[Article que conté normes NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació, i ND —directives de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística— segons s'indica en cada cas]

1. **[NIDPA]** S'estableix, amb la delimitació que contenen les determinacions gràfiques d'aquest pla, la següent àrea de reconversió territorial (ART) com a zona de reordenació urbanística per a l'establiment de criteris urbanístics garants de la consecució dels objectius d'idoneïtat i qualitat dels desenvolupaments assumits pel Pla Territorial Insular:

- Calescoves – Lloc Nou (Alaior)

- A) **[ND]** En atenció a l'interès general en el desenvolupament d'aquestes ART, la previsió i regulació de les operacions de desenvolupament s'ha d'ajustar al que preveuen les determinacions, les directrius generals i els límits temporals establerts per a totes les zones. El seu desenvolupament es remet a l'instrument de planejament urbanístic que correspongui.
- B) **[ND]** Determinacions i directrius generals:
- a) L'àmbit de cadascuna de les zones la classificació de les quals es manté en aquesta revisió del Pla Territorial Insular ha de ser objecte d'una nova ordenació a través de l'instrument de planejament adequat per a aquesta finalitat.
 - b) Tots els plans de desenvolupament d'ART han d'incloure un estudi d'impacte i integració paisatgística que garanteixi la inserció adequada en el medi ambient i en el paisatge, la resiliència ambiental davant del canvi climàtic i la sostenibilitat ambiental a llarg termini de la proposta.
 - c) Les superfícies dels terrenys destinats a zones verdes, equipaments i aparcaments s'establiran en l'instrument de planejament de desenvolupament utilitzat, sent independents

de les corresponents a l'ordenació estructural del Pla General i s'han d'ajustar a les superfícies mínimes fixades pel PTI i en cap cas poden ser inferiors a les previstes a la legislació vigent.

- d) En cas que s'hagi de suplir a la manca d'equipaments a cada ART es poden crear reserves de sòl per a aquest propòsit en les condicions específicament establertes en aquest document.
- e) A les superfícies de sòl urbanitzable incloses a les ART únicament s'admet l'ús residencial en habitatge susceptible de ser comercialitzat turísticament, excepte en els casos en què es defineixin paràmetres específics que prevegin altres usos, que en cap cas poden ser predominants ni entorpir les finalitats perseguides per la delimitació de l'ART.
- f) Les actuacions per a noves construccions han de respondre a les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia edificadora, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
- g) El nombre de places establertes per a cada àrea de reconversió territorial situada en nuclis tradicionals, es considera un valor a sumar respecte a les places turístiques efectivament existents en el mateix àmbit o àrea, o que comptin amb la corresponent llicència del Consell Insular.
- h) En els casos en què no sigui possible la definició d'un pla parcial que respecti tots els paràmetres definits per a l'ART o es justifiqui la necessitat de modificació per a la millor adaptació al desenvolupament sostenible i l'interès general que es pretén en la transformació dels nous desenvolupaments cap a un model turístic del mínim consum de recursos no renovables, s'admet, mantenint el nombre de places turístiques màxim establert:
 - i. El canvi de tipologia edificadora d'habitatge unifamiliar aïllat a habitatge unifamiliar entre mitgeres, havent de dedicar obligatòriament un percentatge de sòl de parcel·la neta major del 30 % en espais lliures arbrats.
 - ii. S'estableix una parcel·la mínima per habitatge de 300 m² i l'àrea mínima per a aquest tipus d'operació ha de ser major o igual a 1.200 m², en què s'inclouen els espais comuns i serveis compartits.
 - iii. El nombre de places turístiques resultants es calcula considerant 4 places per habitatge.
 - iv. S'ha d'assegurar que el 100 % del subministrament elèctric global de les edificacions previstes en l'àmbit procedeix d'energies renovables, per a la qual cosa s'han de preveure instal·lacions d'estalvi energètic, energies renovables d'autoconsum que suposin aquest consum, així com un plantejament per reduir de manera significativa el consum d'aigua potable. Alhora, s'ha de demostrar la idoneïtat ambiental dels materials i les solucions constructives, considerant el seu impacte sobre el medi ambient, sobretot el seu cicle de vida. S'han de tenir en compte les emissions contaminants que es puguin produir des del material i els seus efectes sobre el medi, l'energia incorporada i els residus sòlids al final del cicle de vida.
- C) Per al desenvolupament de les àrees de reconversió territorial en nuclis tradicionals s'estableixen els límits temporals següents:

- a) Un màxim de dos anys des de l'adaptació del planejament municipal a la revisió del PTI per a la presentació de la iniciativa de planejament.
- b) Transcorregut aquest termini sense que els propietaris de les parcel·les incloses a les ART presentin els instruments de planejament i gestió per al desenvolupament de l'àrea, l'administració urbanística competent, Ajuntament, podrà iniciar motivadament l'expedient de desclassificació d'aquests sòls.

2. A continuació es detallen les regles i els paràmetres d'ordenació del sòl establerts per a cada àrea de reconversió territorial en nuclis tradicionals de tipus 2.

- Municipi d'Alaior, sector Calescoves – Lloc Nou, delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. **[ND]** Es manté la classificació com a sòl rústic, en la categoria que resulta de les determinacions gràfiques, per als terrenys de la part sud del sector de Calescoves que, amb una superfície total aproximada de 364.260 m², s'identifiquen en les esmenetades determinacions, i els és aplicable el règim que per a aquesta classe i la categoria de sòl corresponent es disposa en aquestes normes.
- ii. **[ND]** Per a la superfície restant de la zona de reordenació es fixen les directrius següents, que han de ser respectades per l'instrument de planejament de desenvolupament adequat en definir l'operació de reordenació i establir-ne l'ordenació detallada:
 - Destinació de la superfície, d'aproximadament 10.000 m², definida a les determinacions gràfiques a ús de zona verda espai lliure d'ús públic i, per tant, la qualificació urbanística per a aquest ús.
 - Ordenació de la superfície restant, d'aproximadament de 51.815 m², així mateix definida en les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: únicament ús residencial en habitatge susceptible de ser comercialitzat turísticament i com a equipament privat (esportiu, comercial, etc.) en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa de parcel·la mínima, edificabilitat, alçada i tipologia edificadora.
 - Habitatge unifamiliar aïllat: un màxim de 129 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat (computant-se en aquest màxim les 120 places ja construïdes).

TÍTOL VII ZONES TURÍSTIQUES

Article 58

Determinació de les zones turístiques

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

Són zones turístiques els àmbits costaners amb alta concentració de serveis turístics, delimitats en les determinacions gràfiques, següents:

1. Maó:

- Cala des Canutells
- Binidali

2. Es Castell:

- Sol de l'Est

3. Sant Lluís:

- Sa Sivina de Baix
- Punta Prima
- Biniancolla
- Binibèquer Vell
- Binissafúller
- Son Ganxo
- Cala Torret
- Binibèquer Nou
- Binissafúller platja
- Cap d'en Font
- S'Algar
- Cala Alcalfar

4. Alaior:

- Cala en Porter
- Son Bou
- Torre-solí
- Sant Jaume

5. Es Migjorn Gran:

- Sant Tomàs

6. Es Mercadal:

- Son Parc
- Arenal d'en Castell
- Punta Grossa
- Port d'Addaia
- Coves Noves
- Na Macaret
- Platges de Fornells
- Ses Salines

7. Ferreries:

- Cala Santa Galdana

8. Ciutadella:

- Serpentina
- Son Xoriguer
- Cala en Bosc
- Cap d'Artrutx
- Cala Blanca
- Santandria
- Son Blanc
- Sa Caleta
- Son Carrió
- Cala en Blanes
- Torre del Ram
- Calespiques
- Cala Morell

Article 59

Règim general de les zones turístiques

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

L'ordenació urbanística municipal de les zones turístiques ha de:

1. Perseguir els objectius següents:
 - a) Graduar la dimensió de les zones turístiques per adequar el nombre de places turístiques a la capacitat de càrrega del territori, assegurant l'existència de recursos per a la posada en càrrega de noves places respecte a les existents, en condicions de suficiència

i qualitat dels serveis disponibles per al turista, i per abundar en una resiliència més gran del model turístic.

- a) Millorar la qualitat del conjunt de l'oferta d'allotjament.
- b) Garantir l'accés a serveis i equipaments de qualitat i evitar la urbanització dispersa.
- c) Promocionar la qualitat mediambiental i de la dotació d'equipaments públics.
- d) Establir, per als àmbits en què les determinacions gràfiques del Pla Territorial Insular identifiquin terrenys com a sòl d'especial interès ecològic en zona turística, una ordenació urbanística que tenguin com a resultat la qualificació final dels referits terrenys com a zones verdes d'ús públic.
- e) La porció de les zones turístiques situades al litoral que ocupin terrenys de DPMT han d'observar expressament les limitacions que la normativa de Costes estableix per al domini públic maritimorrestre (DPMT), amb les condicions que s'estableix per a la seva ocupació en aquesta regulació i amb la obtenció dels títols habilitants que hi hagi lloc en cada cas.
- f) A les zones turístiques localitzades al litoral que afectin terrenys de DPMT o les seves servituds, amb independència de la classificació que tenguin el sòl inclòs en elles, són d'aplicació les limitacions establertes a la normativa de Costes, i qualsevol actuació queda condicionada a l'obtenció del títol habilitant per a l'ocupació del DPMT i de l'informe favorable de l'Administració competent en matèria de Costes quan afectin les seves servituds. Les obres i instal·lacions existents quan va entrar en vigor la Llei de costes, situades en zones de domini públic o de servitud, es regulen pel que especifica el règim transitori del text legal esmentat.

2. Adequar-se a les regles següents:

- a) Es permeten els usos turístics i residencials amb subjecció als tipus d'edificació següents:
 - i. Els usos turístics comprenen exclusivament els establiments hotelers i les estades turístiques en habitatges d'ús residencial autoritzats.
 - ii. Els nous usos residencials comprenen exclusivament el tipus d'habitatge unifamiliar aïllat, considerant-se excepcionalment l'ús d'habitatge unifamiliar entre mitgeres o adossat en les condicions de l'article 60 i aquest mateix punt.
 - iii. Per tal de proporcionar un tractament urbanístic homogeni als conjunts d'edificacions en sòl urbà existents i autoritzats abans del 17-05-2003, desenvolupats amb els tipus d'habitatge unifamiliar o plurifamiliar entre mitgeres, es permeten ambdós tipus exclusivament per a la construcció de solars individuals no edificats entre aquests i que permetin la lectura d'un conjunt homogeni, o àrea homogènia, sense perjudici de complir amb l'edificabilitat i el nombre de places resultants d'aplicar els límits establerts en aquest PTI, amb les condicions següents:
 - Que la longitud de la façana del conjunt dels solars no ocupats per l'edificació no superi el 25 % de la longitud total de la façana de l'àrea contínua i homogènia de referència.

- Que amb l'execució dels solars pendents d'edificar i l'ampliació de les edificacions existents s'aconsegueixi un tractament urbanístic homogeni del conjunt de l'àrea contínua i homogènia de referència.
 - Que tant les edificacions existents com les que hagin d'ocupar els solars que queden per edificar quedin adossades lateralment a les contigües.
- b) L'ordenació detallada de les àrees contínues i homogènies descrites em el punt anterior l'han d'establir directament els instruments de planejament general o els plans especials la formulació dels quals correspon a l'ajuntament, en el cas de trams de façana marítima a sòl urbà, en el moment que entrà en vigor la Llei de costes. S'ha de tenir en compte que estan subjectes a la justificació de l'excepcionalitat regulada en la disposició transitòria tercera 3.2a. Aquesta ordenació ha de respectar els paràmetres urbanístics bàsics establerts pel planejament urbanístic vigent en el moment de l'aprovació del Pla Territorial Insular de 17-05-2003 i pel teixit preexistent. Amb aquesta finalitat:
- i. A cada àrea contínua i homogènia de què es tracti, s'ha de respectar la tipologia entre mitgeres contínua conforme a la qual es trobi edificada i se'n fixarà el règim d'alçades respectant o reduint el majoritàriament consolidat.
 - ii. L'alineació i les condicions morfològiques i estètiques de l'edificació s'han de definir seguint criteris de respecte i de consolidació de les existents.
 - iii. Les parcel·les han de ser les que figuren inscrites registralment com a finques independents a la data d'aprovació del Pla Territorial Insular de 17-05-2003, sense que l'ordenació en pugui permetre la fragmentació.
- c) L'ordenació no podrà superar els paràmetres urbanístics establerts pel planejament vigent en el moment d'aprovació del Pla Territorial Insular i haurà d'assegurar, com a mínim: la dimensió de la parcel·la originària, l'ús del sòl i l'edificació —que ha de ser exclusivament ús residencial de tipologia habitatge entre mitgeres—, l'edificabilitat, l'ocupació i l'alçada de l'edificació, i la disciplina urbanística aplicable. Els habitatges resultants no poden menors de 70 m² de superfície construïda.
- d) Les condicions d'ordenació detallada i els paràmetres urbanístics bàsics establertes en aquest PTI tenen caràcter de màxims, i els ajuntaments poden ajustar-los justificadament, mitjançant modificació puntual dels seus plans generals o portant aquestes modificacions als documents de planejament de desenvolupament. Els paràmetres urbanístics respecte a aprofitament i edificabilitat tenen caràcter de màxims, igual que el nombre de places turístiques permeses, per la qual cosa no és possible considerar-ne l'augment. No és possible, tampoc, reduir les reserves de sòl destinades a zones verdes i espais lliures públics, ni desplaçar aquelles zones verdes que coincideixin amb espais de valor com ara espais arbrats o de continuïtat ecosistèmica.
- e) Els establiments hotelers s'han de regular d'acord amb els criteris següents:
- i. Categories d'establiment d'allotjament admissibles: exclusivament 4 i 5 estrelles en establiments hotelers.
 - ii. No superació del número de 450 places per establiment hotelier.
 - iii. Edificabilitat neta sobre parcel·la de 0,6 m²/m².
 - iv. Alçada màxima de tres plantes (PB+2).

- v. Dotació d'equipaments complementaris:
- Disposició d'aparcament amb un mínim d'1 plaça per cada deu places d'allotjament, que es poden localitzar a l'interior de la parcel·la i, si no fos possible, justificadament, es poden disposar mitjançant una reserva efectiva en aparcaments dissuasius, públics o privats, al nucli en què se situï.
 - Construcció d'andanes situades dins el recinte de la parcel·la o solar, aptes per resoldre l'arribada i la recepció d'almenys dos autocars i dos turismes simultanis, havent de quedar resolt el trànsit intern i la seva connexió amb la xarxa viària pública.
 - Disposició d'un local destinat al dipòsit de contenidors per a la recollida selectiva de residus amb accés des de la xarxa viària pública.
 - Disposició de zones enjardinades per al gaudi dels visitants de l'allotjament turístic de 8 metres per plaça d'allotjament, les quals poden ser compatibles amb l'ús esportiu sense edificació i amb el compliment dels paràmetres ambientals següents:
 - Realització de la jardineria mitjançant plantes autòctones.
 - Implantació de sistemes de recirculació d'aigües grises.
 - Recollida i emmagatzematge d'aigües pluvials per destinar-les a reg de jardineria.
 - Implantació de sistemes d'estalvi d'aigua per reduir el consum d'aigua potable en paràmetres del 60 % respecte del consum habitual.
 - Implantació de sistemes de reg de baix consum.
 - Implantació d'energies renovables per a l'aigua calenta sanitària i per a autoconsum, garantint un mínim de cobertura de la demanda anual.
 - Recollida selectiva de residus en 5 fraccions: vidre, paper/cartró, envasos lleugers, matèria orgànica i restes, sempre que aquesta recollida selectiva es pugui coordinar amb la recollida selectiva del municipi.
 - Recollida de residus perillosos per gestors autoritzats.
 - Implantació de mesures de minimització de residus.
 - Demostració de la idoneïtat ambiental de materials i solucions constructives considerant-ne l'impacte sobre el medi ambient durant tot el cicle de vida. S'han de tenir en compte les emissions contaminants que es puguin produir des del material i els seus efectes sobre el medi, l'energia incorporada i els residus sòlids al final del cicle de vida.
- f) S'ha de regular l'ús d'habitatge unifamiliar aïllat i entre mitgeres o adossat de nova construcció observant les regles següents:
- i. Edificabilitat neta sobre parcel·la de 0,35 m²/m².
 - ii. Alçada màxima de l'edificació: planta baixa + 1, equivalent a 7 metres.

- iii. Parcel·la mínima i índex d'ús aplicable: en actuacions que es facin sobre parcel·les segregades abans del 16 de maig de 2003 i qualificades com a habitatge unifamiliar aïllat pel planejament anterior es respectarà la grandària de les parcel·les existents i inicialment previstes pel planejament urbanístic que les va crear, així com l'índex d'ús establert en el planejament esmentat. En actuacions que es realitzin sobre parcel·les que, segons el planejament anterior, eren susceptibles de sustentar edificacions destinades a usos residencials diferents dels d'habitatge unifamiliar, l'índex d'ús de la parcel·la és de 600 m² per cada nou habitatge que es pretengui construir, amb les excepcions contingudes en l'article 60 per a les ART.
- g) S'han d'adequar específicament a la legislació sectorial aplicable els habitatges susceptibles de comercialització turística.

Article 60

Règim especial de les àrees de reconversió territorial (ART) en zones turístiques

[Article que conté normes NIDPA —d'immediata, directa i plena aplicació— i ND —directives prevalent sobre i vinculants de l'ordenació urbanística— en els termes indicats en cada cas]

1. **[NIDPA]** Les àrees de reconversió territorial establertes a les zones turístiques tenen per objecte la subjecció d'operacions de reordenació que responguin als objectius següents:

- a) Preservar la qualitat ambiental i paisatgística de l'entorn natural i urbà assegurant un ús sostenible del territori i la formació de paisatges urbans atractius i habitables.
- b) Protegir, conservar i restablir ecosistemes, recursos hídrics, hàbitats naturals i diversitat biològica.
- c) Fomentar la resiliència davant del canvi climàtic millorant la capacitat de resposta del territori davant dels perills naturals i antropogènics.
- d) Establir criteris urbanístics que garanteixin la idoneïtat i qualitat dels desenvolupaments turístics segons els criteris de qualitat definits al model turístic inclòs en aquestes normes.
- e) Superar el dèficit d'equipament que limita la capacitat d'atracció del territori.
- f) Evitar llindars d'edificabilitat incompatibles amb la capacitat de càrrega del territori, sobretot en els casos on s'hagi detectat un alt nivell de saturació real.
- g) Millorar l'eficiència energètica dels conjunts edificats i fomentar la utilització d'energies renovables i solucions constructives arquitectòniques i urbanístiques bioclimàtiques, que minimitzin el consum de recursos naturals.

2. **[ND]** Les ART subjectes a operacions de reordenació urbanística, d'acord amb la delimitació que contenen les determinacions gràfiques d'aquest pla, són les següents:

- a) Alaior:
 - Son Bou Ut-3.2
 - Són Bou—Sant Jaume Mediterrani
- b) Maó:

- Es Canutells SUP-4

c) Es Mercadal:

- Platges de Fornells
- Arenal d'en Castell oriental Casor-1
- Punta Grossa I (UA PUG-2)
- Punta Grossa II

d) Sant Lluís:

- Binibèquer Nou
- Son Ganxo
- Cap d'en Font (sector 2 Cap d'en Font interior)
- Binissafúller Platja (sector 2 Cap d'en Font interior)

e) Ciutadella:

- Santandria A-3

3. **[ND]** En atenció a l'interès general en el desenvolupament d'aquestes ART, la previsió i la regulació de les operacions de reordenació s'ha d'ajustar al que preveuen les determinacions, les directrius generals i els límits temporals establerts per a totes les zones, així com les regles específiques que s'estableixen per a cada desenvolupament, prevalent, en cas de conflicte, aquestes darreres sobre els altres. El seu desenvolupament es remet a l'instrument de planejament urbanístic que correspongui.

4. **[ND]** Determinacions i directrius generals:

a) Transferència d'aprofitament

- Es permet la transferència o relocalització d'aprofitament, quan n'hi hagi, des dels terrenys que s'hagin de dedicar a zona verda o espai públic en general a terrenys de sòl idonis per servir de suport a l'ús turístic.
- La transferència o relocalització d'aprofitament implicarà per si mateix l'afectació a la destinació de zona verda o espai lliure d'ús públic i la cessió gratuïta a l'administració municipal de tota la superfície de sòl d'aprofitament de la qual sigui objecte d'aquella.
- Els aprofitaments transferits o relocalitzats es poden executar a les parcel·les que a la pròpia zona siguin idònies per a ús residencial-turístic o hotel·ler, garantint en tal cas que el seu desenvolupament es faci de forma integrada.

b) Criteris d'ordenació:

- L'àmbit de cadascuna de les zones de reordenació ha de ser objecte d'una nova ordenació a través de l'instrument de planejament adequat per a aquesta finalitat, en el cas que quan s'hagi aprovat aquest pla territorial no s'hagués produït l'aprovació inicial del document de planejament d'ordenació detallada que li és propi.
- Tots els plans de desenvolupament d'ART han d'incloure un estudi d'impacte i integració paisatgística i un projecte de millora del paisatge que garanteixin la

inserció adequada en el medi ambient i en el paisatge, la resiliència ambiental davant del canvi climàtic i la sostenibilitat ambiental a llarg termini.

- iii. Les determinacions gràfiques referides a la delimitació dels àmbits i de la superfície destinada a sistemes generals tenen caràcter indicatiu i s'han de concretar en el document de planejament d'ordenació detallada atenint-se al següent:

- La superfície destinada als sistemes generals o locals no pot ser inferior a les mínimes fixades en aquest pla i en la legislació vigent.
- S'han de localitzar en la situació inicialment prevista en aquest PTI, si bé serà possible introduir variacions per a la millor adequació a l'ordenació que es desenvolupi, i no es poden substituir o eliminar àrees de valor ambiental o paisatgístic com la línia de costa, sortida de barrancs, elements topogràfics destacables, àrees de respecte a l'entorn d'elements de valor patrimonial i arqueològic, etc.

c) En cas que s'hagi de suplir la manca d'equipaments es poden crear reserves de sòl per a aquest propòsit.

d) A les superfícies de sòl urbanitzable incloses a les ART únicament s'admeten l'ús residencial o d'establiment hotel·ler, excepte en els casos en què es defineixin paràmetres específics que prevegin altres usos.

e) L'oferta d'allotjament hotel·ler, dotada de l'oferta complementària d'acord amb les condicions generals establertes en aquestes normes i únicament de categoria quatre estrelles o superior, té prioritat davant de les edificacions residencials.

f) Les actuacions per a noves construccions han de respondre a les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa al tipus d'edificació, la parcel·la mínima, l'edificabilitat, l'alçada de l'edificació i la ràtio turística.

g) El nombre de places establertes per a cada àrea de reconversió en zones turístiques es considera un valor a sumar respecte a les places turístiques efectivament existents en el mateix àmbit o àrea, o que comptin amb la corresponent llicència o inscripció del Consell Insular.

h) En els casos en què no sigui possible definir un pla parcial que respecti tots els paràmetres definits per a l'ART, o es justifiqui la necessitat de modificació per a la millor adaptació al desenvolupament sostenible i l'interès general que es pretén en la transformació dels nous desenvolupaments cap a un model turístic del mínim consum de recursos no renovables, s'admet, mantenint el nombre de places turístiques màxim establert:

- i. El canvi de tipus d'edificació d'habitatge unifamiliar aïllat a habitatge unifamiliar entre mitgeres, dedicant obligatòriament un percentatge de sòl de parcel·la neta major del 30 % a espais lliures arbrats.
- ii. S'estableix una parcel·la mínima per habitatge de 300 m² i l'àrea mínima per actuar aquest tipus d'operació ha de ser major o igual a 1.200 m², en què s'inclou la realització d'espais comuns i serveis compartits.
- iii. El nombre de places turístiques resultants es calcula considerant 4 places per habitatge.

- iv. Cal assegurar que l'equivalent anual de les necessitats genèriques del subministrament elèctric de les edificacions previstes a l'àmbit procedeix d'energies renovables, per a la qual cosa poden preveure instal·lacions d'energies renovables d'autoconsum que suposin aquest consum. El percentatge mínim de consum d'energia primària total procedent d'energies renovables no pot ser en cap cas inferior al 50 % per a cada nova construcció.
 - i) Per al desenvolupament de les àrees de reconversió territorial a zones turístiques s'estableixen els límits temporals següents:
 - i. Un màxim de dos anys des de l'adaptació del planejament general a la revisió del PTI per presentar la documentació completa de la iniciativa particular de planejament a l'Ajuntament, inclosa la relativa a la tramitació ambiental preceptiva.
 - ii. Transcorregut aquest termini sense que els propietaris de les parcel·les incloses a les ART presentin els instruments de planejament i gestió per al desenvolupament de l'àrea, l'administració urbanística competent, Ajuntament, podrà iniciar motivadament l'expedient de desclassificació d'aquests sòls.
5. Es detallen a continuació les regles i els paràmetres d'ordenació del sòl establerts per a cada àrea de reconversió territorial en zones turístiques:

- a) 1a. Municipi d'Alaior, sector Son Bou, delimitat a les determinacions gràfiques:
 - i. [NIDPA]: La zona de reordenació es determina per la suma de les tres parcel·les de l'actual sector Son Bou Ud3-2 definides a les determinacions gràfiques i les superfícies també definides en aquestes determinacions pertanyents, d'una banda, a l'àmbit de l'actual sector Pb3-2 (la porció d'aquest que manté la classificació tot i que la resta quedi reclassificada com a sòl rústic protegit (ANIT) i, de l'altra, a terrenys adjacents a aquest sector que actualment tenen la classificació de sòl urbà; superfícies on s'hauria de concentrar l'edificació, que és d'aproximadament 85.000 m².
 - ii. [ND]: Es fixen les directrius següents, que ha d'observar l'instrument de planejament adequat que defineixi l'operació de reordenació referida a tota la zona determinada per aquest pla i n'estableixi l'ordenació detallada garantint la distribució justa de beneficis i càrregues entre tots els propietaris de la zona:
 - a) Les tres parcel·les ubicades a l'actual sector Ud3-2 s'han de destinar a sistema general d'espai lliure d'ús públic, amb la qualificació urbanística pertinent a obtenir gratuïtament a càrrec de l'aprofitament assignat a la superfície a què es refereix la lletra c), constitutiva de sector i unitat d'execució únics que tindran adscrit el sistema general esmentat.
 - b) La superfície actualment classificada de sòl rústic ha de ser reclassificada com a sòl urbanitzable.
 - c) A la superfície de sòl urbanitzable objecte de reclassificació i la que anteriorment ja pertanyia al sòl urbanitzable (en estar inclosa a l'àmbit de l'actual sector Pb3-2) només s'admet l'ús hotel·ler. L'ús hotel·ler ha de tenir un màxim de 900 places d'allotjament en establiment d'aquest tipus, i en tot cas cal observar les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a la tipologia d'edificacions, edificabilitat, parcel·la i ràtio turística.

b) 2a. Municipi d'Alaior, sector Sant Jaume Mediterrani, delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. [NIDPA]: La zona de reordenació es determina per la suma de les dues parcel·les de l'actual sector definides a les determinacions gràfiques i la superfície també definida en aquestes determinacions que actualment té la classificació de sòl rústic; superfície aproximada de 68.180 m².
- ii. [ND]: Es fixen les directrius següents, que ha d'observar l'instrument de planejament de desenvolupament adequat que defineixi l'operació de reordenació referida a tota la zona determinada per aquest pla i estableixi la seva ordenació detallada garantint la distribució justa de beneficis i càrregues entre tots els propietaris de la zona:
 - Les dues parcel·les ubicades al sector actual s'han de destinar a sistema general d'espais lliures públics, amb la qualificació urbanística pertinent a obtenir gratuïtament.
 - La superfície actualment classificada de sòl rústic ha de ser reclassificada com a sòl urbanitzable.
 - A la superfície de sòl urbanitzable resultant de la reclassificació només s'admet l'ús hotel·ler.
 - L'ús hotel·ler ha de tenir un màxim de 600 places d'allotjament en establiment del caràcter esmentat, i s'han d'observar en tot cas les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment sobre edificabilitat, parcel·la i ràtio turística.

c) 5a. Municipi de Maó, sector des Canutells SUP-4 delimitat a les determinacions gràfiques amb una superfície aproximada de 252.625 m²:

- i. [ND]: Es fixen les directrius següents, que han de ser observades per l'instrument de planejament adequat que defineixi l'operació d'ordenació detallada de la zona garantint en tot cas la distribució justa de beneficis i càrregues entre tots els propietaris inclosos en el seu àmbit, l'operació de reordenació prevista per a tota la zona determinada en aquest pla:
 - La destinació de la zona delimitada al sud de l'àmbit d'actuació, amb una superfície aproximada de 112.291 m², serà la de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, la qualificació urbanística corresponent a aquest ús.
 - Ordenació de la resta de superfície, d'aproximadament 134.034 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: únicament residencial o turístic en habitatge i equipament privat (esportiu, comercial, etc.) en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia d'edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.

- Usos residencial o turístic (indistintament) en habitatge familiar aïllada: un màxim de 447 places d'allotjament en habitatge familiar aïllat.
- Ús d'equipament privat: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 6.300 m².

d) 8a. Municipi des Mercadal, sector Platges de Fornells 14b, amb una superfície total aproximada de 290.493 m² i delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Es reclassifiquen com a sòl rústic, en la categoria que resulta de les determinacions gràfiques, els terrenys que, amb una superfície total aproximada de 102.543 m², s'identifiquen en aquestes determinacions, als quals els és aplicable el règim que per a aquesta classe i categoria de sòl corresponent es disposa en aquestes normes.
- ii. [ND]: Per a la resta de superfície (187.950 m² aproximadament), que es delimita a les determinacions gràfiques i la classificació de la qual es manté, es fixen les directrius següents, que haurà d'observar l'instrument de planejament adequat en definir l'operació de reordenació i establir l'ordenació detallada:
 - La destinació de la superfície, d'aproximadament 42.212 m², definida en les determinacions gràfiques, a l'ús de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, la seva qualificació urbanística per a aquest ús.
 - Ordenació de la resta de la superfície, d'aproximadament 145.738 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: únicament residencial o turístic en habitatge i establiment hotel·ler en les condicions generals establertes en aquestes Normes, especialment quant a tipologia d'edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Usos residencial o turístic (indistintament) en habitatge unifamiliar aïllat i establiment hotel·ler: un màxim de 378 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat (incloent-hi les 15 places ja construïdes) i de 300 en establiment hotel·ler.

e) 10a [ND]. Municipi des Mercadal, Arenal d'en Castell oriental, sector Casor 1, amb una superfície total aproximada de 44.000 m² i delimitat en les determinacions gràfiques: L'instrument de planejament adequat ha d'establir una nova ordenació de la qual resulti la destinació de la superfície a zona verda o espai lliure d'ús públic, i el planejament existent en el moment de l'entrada a vigor de la revisió del Pla Territorial Insular s'ha d'executar d'acord amb aquesta regla. En qualsevol cas, la part de la zona verda o espai lliure que es localitzi en terrenys de DPMT queda condicionada al que derivi de la sol·licitud del títol d'ocupació corresponent. Així mateix, per la seva naturalesa demanial, aquests terrenys no poden participar dels mecanismes derivats de la gestió urbanística a efectes, si escau, del còmput dels estàndards de dotacions que el planejament ha de complir.

f) 11a. Municipi des Mercadal, sector Punta Grossa I, amb una superfície total aproximada de 129.100 m² i delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Per a la superfície sencera de la zona de reordenació es fixen les directrius següents, que haurà d'observar l'instrument de planejament adequat en establir

l'ordenació detallada de la zona i legitimar, garantint en tot cas la distribució justa de beneficis i càrregues entre tots els propietaris inclosos en el seu àmbit, l'operació de reordenació prevista per a tota la zona determinada per aquest pla:

- La destinació de la superfície, d'aproximadament 79.350 m², definida en les determinacions gràfiques a l'ús de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, la seva qualificació urbanística per a aquest ús.
- Ordenació de la resta de la superfície, d'aproximadament 49.750 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: únicament els d'establiment hotel·ler, equipament públic esportiu i aparcament, i pel que fa al primer, en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment quant a tipologia d'edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Ús hotel·ler: un màxim de 450 places a establiment hotel·ler.
 - Ús d'equipament esportiu públic: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 6.000 m².
 - Ús d'aparcament: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 3.000 m².

g) 12a. Municipi des Mercadal, sector Punta Grossa II, amb una superfície total aproximada de 302.580 m² i delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Per a la superfície total de la zona d'ordenació es fixen les directrius següents, que haurà de respectar l'instrument de planejament adequat en definir l'operació de reordenació i establir-ne l'ordenació detallada:
- ii. La destinació de la superfície, d'aproximadament 86.005 m², definida en les determinacions gràfiques, a l'ús de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, la seva qualificació urbanística per a aquest ús.
- iii. Ordenació de la resta de superfície, d'aproximadament 216.575 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: únicament residencial o turístic, en la tipologia d'habitatge unifamiliar aïllat en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia d'edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Un màxim de 633 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat o adossat (incloent en aquest màxim les 108 places ja construïdes).

h) 14a [ND]. Municipi de Sant Lluís, sector Binibèquer Nou, amb una superfície total aproximada de 45.867 m² i delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Per a la superfície sencera de la zona de reordenació es fixen les directrius següents, que han de ser respectades per l'instrument de planejament adequat en definir l'operació de reordenació i establir-ne l'ordenació detallada:

- La destinació de la superfície, d'aproximadament 11.210 m² definida en les determinacions gràfiques, a l'ús de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, la seva qualificació urbanística per a aquest ús.
- Ordenació de la resta de superfície, d'aproximadament 27.374 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: residencial o turístic (indistintament) en el tipus d'habitatge unifamiliar aïllat i aparcament, i pel que fa a l'habitatge, en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia d'edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Usos residencial o turístic (indistintament) en habitatge unifamiliar aïllat: un màxim de 45 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat.
 - Ús d'aparcament: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 7.283 m².

i) 16a [ND]. Municipi de Sant Lluís, sector Son Ganxo, amb una superfície total aproximada de 37.431 m² i delimitat a les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Per a la superfície sencera de la zona de reordenació es fixen les directrius següents, que haurà de respectar l'instrument de planejament adequat en definir l'operació de reordenació i establir-ne l'ordenació detallada:
 - La destinació de la superfície, d'aproximadament 2.369 m², definida en les determinacions gràfiques, a l'ús de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, la seva qualificació urbanística per a aquest ús.
 - Ordenació de la resta de superfície, d'aproximadament 35.062 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: residencial o turístic (indistintament) en la tipologia d'habitatge unifamiliar aïllat, zona verda privada i equipament cívic social i. pel que fa a l'habitatge, en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia d'edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Usos residencial o turístic (indistintament) en habitatge unifamiliar aïllat: un màxim de 12 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat.
 - Ús de zona verda privada: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 15.241 m².
 - Ús d'equipament cívic social: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 4.461 m².

j) 17a Municipi de Sant Lluís, sector Cap d'en Font (sector 2 Cap d'en Font interior), amb una superfície total aproximada de 200.857 m² i delimitat per les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Es reclassifiquen com a sòl rústic, en la categoria que resulta de les determinacions gràfiques, els terrenys que, amb una superfície total aproximada de 67.074 m², s'identifiquen en aquestes determinacions, als quals és aplicable el règim que per a aquesta classe i categoria de sòl es disposa en aquestes normes.
- ii. [ND]: Per a la resta de superfície (133.783 m² aproximadament), que es delimita a les determinacions gràfiques i que manté la seva classificació, es fixen les directrius següents, que haurà de respectar l'instrument de planejament adequat en definir l'operació de reordenació de la zona i establir-ne l'ordenació detallada:
 - Usos admesos: residencial o turístic (indistintament) en la tipologia d'habitatge unifamiliar aïllat, respectant les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia de les edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, altura de l'edificació i ràtio turística.
 - Un màxim de 321 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat (incloent en aquest màxim les 69 places ja construïdes).

k) 18a. Municipi de Sant Lluís, sector Binissafúller platja (sector 2 Cap d'en Font interior), amb una superfície total aproximada de 278.155 m² i delimitat per les determinacions gràfiques:

- i. [ND]: Es reclassifiquen com a sòl rústic, en la categoria que resulta de les determinacions gràfiques, els terrenys que, amb una superfície total aproximada de 164.102 m², s'identifiquen en aquestes determinacions, als quals és aplicable el règim que per a aquesta classe i corresponent categoria de sòl es disposa en aquestes normes.
- ii. [ND]: Per a la resta de superfície (114.053 m² aproximadament), que es delimita a les determinacions gràfiques i que manté la classificació, es fixen les directrius següents, que haurà de respectar l'instrument de planejament adequat en la determinació de l'operació de reordenació i l'establiment de l'ordenació detallada de la zona:
 - La destinació de les zones delimitades al sud de l'àmbit d'actuació, amb una superfície de 27.546 m², serà la de zona verda o espai lliure d'ús públic, amb la qualificació urbanística pertinent.
 - Ordenació de la resta de la superfície, d'aproximadament 86.507 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: residencial o turístic (indistintament), tots dos amb el tipus d'habitatge unifamiliar aïllat, i equipament privat, i pel que fa als habitatges, en les condicions generals establertes per aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia de les edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Usos residencial o turístic (indistintament) en habitatge unifamiliar aïllat: un màxim de 150 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat (incloent-hi en aquest màxim les 57 places ja construïdes).

- Ús d'equipament privat: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 6.694 m².

l) 19a [ND]. Municipi de Ciutadella, sector A-3 de Santandria, amb una superfície total aproximada de 48.422 m² i delimitat a les determinacions gràfiques:

- [ND]: Per a la superfície total de la zona de reordenació es fixen les directrius següents que haurà d'observar l'instrument de planejament adequat en establir l'ordenació detallada de la zona i legitimar, garantint en tot cas la distribució justa de beneficis i càrregues entre tots els propietaris inclosos al seu àmbit, l'operació de reordenació prevista per a tota la zona determinada per aquest pla.
- La destinació de la superfície, d'aproximadament 13.030 m², definida en les determinacions gràfiques, a l'ús de zona verda o espai lliure d'ús públic i, per tant, amb la qualificació urbanística per a aquest ús.
 - Ordenació de la resta de superfície, d'aproximadament 35.392 m², també definida a les determinacions gràfiques, d'acord amb les determinacions següents:
 - Usos admesos: únicament residencial o turístic, en la tipologia d'habitatge unifamiliar aïllat, establiment hotel·ler i equipament privat, i pel que fa als dos primers tipus en les condicions generals establertes en aquestes normes, especialment pel que fa a tipologia de les edificacions, parcel·la mínima, edificabilitat, alçada de l'edificació i ràtio turística.
 - Ús residencial: un màxim de 42 places d'allotjament en habitatge unifamiliar aïllat (no incloent en aquest màxim les 12 places ja construïdes) i 180 places d'ús hotel·ler.
 - Ús d'equipament privat: reserva mínima per a aquest ús de la superfície de 2.180 m².

TÍTOL VIII

SÒL RÚSTIC

Capítol I

Sòl rústic comú i sòl rústic en la categoria de nucli rural

Article 61

Sòl rústic comú i sòl rústic en la categoria de nucli rural

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Es classifiquen com a sòl rústic en la categoria de comú els terrenys dels diferents termes municipals de l'illa que queden compresos en:

- Àrees d'interès agrari (AIA): Són les delimitades a les determinacions gràfiques del PTI. Així mateix, d'acord amb el que estableix la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les

Illes Balears, tenen també la condició d'AIA les zones d'alt valor agrari (ZAVA) ubicades en sòl rústic de règim general (SRG).

- b) Àrees de transició (AT): Són les delimitades en les determinacions gràfiques del PTI, confrontants amb el sòl classificat com a urbà o urbanitzable dels nuclis tradicionals l'objecte dels quals és albergar el seu futur creixement, en casos justificats d'acord amb el que conté aquest Pla.
- c) Sòl rústic de règim general (SRG): Són les àrees integrades per la resta del sòl rústic comú delimitades en les determinacions gràfiques.

2. S'estableixen com una categoria especial del sòl classificat com a sòl rústic els nuclis rurals de tipus 1 i nuclis rurals de tipus 2, delimitats com a tals en les determinacions gràfiques del PTI.

Capítol II

Nuclis rurals de tipus 1 i tipus 2

Article 62

Regularització de nuclis rurals

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Els instruments de planejament general han de reconèixer, delimitar i ordenar com a sòl rústic en la categoria especial de nucli rural, segons escaigui i en els termes disposats en aquest capítol, els terrenys compresos en parcel·lacions de terrenys classificats com a sòl rústic, entesos com a assentaments d'edificacions agrupades, ajustant-se estrictament a la delimitació cartogràfica que se'n fa en les determinacions gràfiques de la revisió del PTI, que responen a:

- a) Assentaments reconeguts i delimitats al Pla Territorial Insular i al planejament urbanístic municipal abans de l'entrada en vigor de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, i que en entrar en vigor la revisió del PTI es regulin pel que estableixen aquests instruments o, si escau, pel planejament especial de desenvolupament.
- b) Assentaments reconeguts i delimitats al Pla Territorial Insular abans de l'entrada en vigor de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears i que, en començar a vigir la revisió del PTI, no comptin amb una ordenació detallada.

2. A partir de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular queden inclosos en la categoria especial de nucli rural de tipus 1 els assentaments a què fa referència el número anterior que, des del seu origen, hagin tingut un caràcter predominantment residencial, i en la categoria especial de nucli rural de tipus 2 els que des del seu origen hagin tingut per objecte la creació d'horts destinats al cultiu d'oci i en què hi ha edificacions associades a la cura d'aquests.

3. Queda expressament prohibida qualsevol segregació de les parcel·les existents la situació de les quals fos qualsevol dels casos precedents, i es considera vinculant la parcel·lació existent com a finca independent inscrita registralment a data 17 de maig de 2003.

4. Les successives revisions o modificacions del planejament municipal no podran considerar en cap cas aquests sòls rústics de règim especial com a sòls urbans. Independentment del seu grau de consolidació, mantindran la consideració com a sòl rústic de règim especial.

Article 63

Nuclis rurals de tipus 1 i de tipus 2 que compten amb una ordenació detallada

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. S'enumeren a continuació els nuclis rurals de tipus 1 i de tipus 2 que, en el moment de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular, compten amb ordenació detallada i per als quals la revisió del PTI no modifica les condicions d'ordenació per les quals es regeixen, establint-se només criteris específics per a l'execució d'infraestructures que assegurin la limitació d'afeccions al medi natural i rural:

- a) Maó:
 - Camí de na Ferranda
 - Serra Morena
 - Camí de Baix
- b) Sant Lluís:
 - Camp Sarg
- c) Ferreries:
 - Binicalsitx

2. A fi de preservar les condicions mediambientals i assegurar la limitació de les afeccions al medi natural i rural, l'ordenació urbanística establerta per als nuclis rurals conforme el que disposa el número anterior hau d'ajustar-se a les regles següents, en el cas que, en el moment de començar a vigir la revisió del Pla Territorial Insular no s'haguessin executat els compromisos d'execució de les xarxes de serveis necessàries per a la seva adequació, o aquestes no apareguin expressament contingudes en l'instrument urbanístic corresponent:

- a) No s'hi pot preveure ni construir cap infraestructura viària nova. Ni tan sols per incrementar o millorar la connexió a la xarxa viària general del terme municipal.
- b) L'ordenació detallada i les previsions dirigides a garantir que es completi la urbanització que sigui procedent, així com les mesures encaminades a la conservació tant del medi ambient com de les característiques del nucli i de les edificacions existents s'han de remetre a un específic pla especial d'ordenació de nucli rural, que haurà d'assumir les determinacions del planejament urbanístic originari i l'execució de les quals correspondrà als propietaris dels terrenys inclosos en la delimitació del nucli rural.
- c) Establiment de les infraestructures i els serveis necessaris per completar la urbanització considerada idònia, que han de complir en tot cas les condicions mínimes següents:
 - i. Manteniment del traçat i la morfologia de les sendes de vianants existents.
 - ii. Manteniment del traçat i la morfologia de les vies de circulació rodada existent, assegurant-ne la funcionalitat. En el cas d'execució d'ajustaments geomètrics de traçat aquestes vies no superaran els 5 metres d'ample màxim de calçada, amb fermes que han de ser de terra compactada estabilitzada, a excepció dels camins que hagin assolit un intens ús públic, que per raó de la seva funcionalitat superi el mateix servei del nucli rural, cas en què el pla especial ho haurà de justificar tenint en compte la fragilitat de l'entorn i el nivell d'intensitat del trànsit d'aquestes vies.

- iii. Subministrament d'aigua potable garantit per a tot el nucli rural a través del sistema de proveïment municipal i través de pous propis del nucli rural, degudament autoritzats, amb la necessitat de comprometre al pla especial els seus cabals i nivells piezomètrics, així com el control de la qualitat de l'aigua. Els projectes de construcció d'edificacions han de preveure obligatòriament la recollida de les aigües pluvials de les cobertes per reutilitzar-les en les necessitats de l'edificació o de la parcel·la i, en tot cas, totes aquelles altres mesures de millora en la gestió de l'aigua que s'estableixin en compliment d'aquestes normes
- iv. Els sistemes de desguàs, sanejament i depuració han de resoldre els abocaments al mateix nucli, preferentment amb sistemes comunitaris que compleixin els requisits i rendiments exigits en l'article 80 del PHIB o norma que el substitueixi, que es considera necessari per a aquestes edificacions en sòl rústic. En tot cas, tots els immobles sense accés a la xarxa de clavegueram han de disposar obligatòriament de sistemes autònoms de tractament de les aigües residuals que es produeixin, els quals han de complir els requisits i rendiments exigits en l'article 80 del PHIB o normativa que el substitueixi, així com totes aquelles altres mesures per a la protecció d'aqüífers i disminució de la contaminació que s'estableixin en compliment d'aquestes normes
- v. La xarxa d'enllumenat públic es limitarà, en les característiques, a les necessitats de senyalització del viari, amb la mínima incidència respecte de la contaminació lumínica resultant, d'acord amb el Reglament de protecció del medi nocturn de Menorca i el Reglament que desplega la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears.
- vi. S'han de preveure instal·lacions d'energies renovables d'autoconsum que suposin, com a mínim, el 50 % del subministrament elèctric global de cada edificació. En tot cas, les noves edificacions han de cobrir obligatòriament la totalitat del seu consum elèctric mitjançant generació renovable d'autoconsum sempre que no hi hagi prèviament connexió disponible a la xarxa elèctrica, sens perjudici que s'hi puguin instal·lar sistemes de suport o d'emergència que utilitzin combustibles fòssils.

d) El Pla especial d'ordenació ha d'especificar els costos de la urbanització que prevegi i de les xarxes d'infraestructures necessàries per adaptar-se als requeriments de sostenibilitat que aquí es contenen, els quals aniran a càrrec dels propietaris, que n'assumiran també el manteniment i la conservació.

3. La implantació de noves edificacions a parcel·les de nuclis rurals incloses en àrees de prevenció de riscos (APR) d'erosió, despreniment, d'incendi i d'inundació quedarà condicionada a les determinacions del Decret Llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, o normativa que el substitueixi.

4. Les revisions o modificacions de les condicions d'ordenació per les quals es regeixen els nuclis rurals enumerats en aquest article no poden establir, en cap cas, determinacions que entrin en contradicció amb el que disposa aquest títol.

Article 64

Nuclis rurals de tipus 1 que no compten amb una ordenació detallada

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Els instruments de planejament general han de reconèixer, delimitar i ordenar com a sòl rústic en la categoria especial de nucli rural tipus 1 estrictament la delimitació que d'aquests es fa en les determinacions gràfiques de la revisió del PTI, terrenys compresos a les parcel·lacions en sòl rústic de caràcter predominantment residencial que s'enumeren a continuació:

a) Es Castell

- Binissaida

b) Sant Lluís

- Sa Bateria
- Cas Vidals
- Camí de Binibecó
- Camí de ses Cases Velles
- S'Arribada d'Alcalfar

c) Es Migjorn Gran

- Na Foradada
- La Figuerenya

d) Ciutadella

- S'Hort d'en Vigo
- S'Hort des Fasser
- Ses Retxilleres
- Camí de ses Vinyes
- S'Hort Nou
- La Vinya
- Montefí Nord
- Rafal Nou
- Sa Llegítima
- Son Aiet
- Sant Antoni
- Torre Vila
- Ses Mongetes
- Son Cavalló
- Es Caragol

e) Alaior

- Llumena
- Biniguarda

2. L'ordenació que estableixin els instruments de planejament urbanístic per als nuclis rurals conforme el que disposa el número anterior s'han d'ajustar a les regles següents:

- a) La delimitació del nucli rural continguda en la revisió del PTI és tal que aquest nucli:
 - i. Resulti diferenciat i quedi separat de qualsevol nucli urbà existent, mantenint la connexió a la xarxa viària general del terme municipal amb què compta, i amb la prohibició de previsió i construcció de qualsevol infraestructura viària nova a aquest efecte en el seu desenvolupament i ordenació.
 - ii. No afecti terrenys de valor ambiental.
- b) L'ordenació urbanística detallada i les previsions d'implantació d'infraestructures de serveis s'han de remetre a un específic pla especial d'ordenació de nucli rural, la formulació del qual correspondrà als propietaris de terrenys inclosos en la delimitació del Nucli Rural, sempre que es compleixin els terminis previstos en aquest article.
- c) Únicament es poden permetre's dins de la delimitació de nucli rural de tipus 1 els usos següents:
 - i. Agrícola i ramader
 - ii. Residencial en habitatge unifamiliar
 - iii. Infraestructures i equipaments destinats al servei intern del nucli o d'utilitat pública
- d) El pla especial a què fa referència la lletra b) ha d'establir les mesures encaminades a la conservació del medi ambient i de les característiques del nucli i de les edificacions.
- e) El pla especial a què fa referència la lletra b) precedent ha d'indicar les parcel·les vacants, l'edificabilitat, l'ocupació i l'alçada de l'edificació existent i prevista, així com la disciplina urbanística aplicable a l'excedent ja construït respecte dels paràmetres urbanístics bàsics establerts, que en cap cas poden superar els següents:
 - i. La superfície construïda màxima serà de 90 m² per parcel·la, sense superar en cap cas l'edificabilitat mitjana de les edificacions existents, i la superfície construïda per sobre d'aquest límit amb caràcter previ a l'elaboració del pla especial quedarà en situació de fora d'ordenació, situació que s'ha d'inscriure obligatòriament sobre la finca en el Registre de la Propietat una vegada aprovat el pla especial.
 - ii. L'alçada permesa per a les edificacions és d'una planta, essent la màxima permesa de dues plantes (planta baixa +1), amb un màxim de set metres d'alçada, en el cas d'edificacions ja construïdes a 17-05-2003.
 - iii. La parcel·la serà la que figuri inscrita registralment com a finca independent a data 17-05-2003, sense que el pla especial pugui permetre'n la fragmentació a fi d'aconseguir la congelació estricta de la parcel·lació existent.
 - iv. La implantació de noves edificacions en parcel·les de nuclis rurals incloses en àrees de prevenció de riscos (APR) d'erosió, despreniment, d'incendi i d'inundació queda condicionada a les determinacions del Decret llei 9/2020, de 25 de

maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, o normativa que el substitueixi.

- f) El pla especial a què fa referència la lletra b) precedent ha de fixar les infraestructures i els serveis necessaris per completar la urbanització considerada idònia, que han de complir en tot cas les condicions mínimes següents:
- i. Manteniment del traçat i la morfologia de les sendes de vianants existents.
 - ii. Manteniment del traçat i la morfologia de les vies de circulació rodada existent, assegurant-ne la funcionalitat. En el cas d'execució de modificacions de traçat aquestes vies no superaran els 5 metres d'amplada màxima de calçada, amb fermes que han de ser de terra compactada estabilitzada, a excepció d'aquells camins que hagin assolit un ús intens públic que transcendeixi el servei al mateix nucli rural, cas en què el pla espacial haurà de justificar les seves dimensions i característiques materials tenint en compte la fragilitat de l'entorn i el nivell d'intensitat del trànsit d'aquestes vies.
 - iii. Subministrament d'aigua potable garantit per a tot el nucli rural a través del sistema de proveïment municipal o a través de pous propis del nucli rural, degudament autoritzats, amb la necessitat de comprometre en el pla especial els seus cabals i nivells piezomètrics, així com el control de la qualitat de l'aigua. Els projectes d'edificació han de preveure obligatòriament la recollida de les aigües pluvials de les cobertes per reutilitzar-les en les necessitats de l'edificació o de la parcel·la i, en tot cas, totes aquelles altres mesures de millora en la gestió de l'aigua que s'estableixin en compliment d'aquestes normes
 - iv. Els sistemes de desguàs, sanejament i depuració han de resoldre els abocaments al mateix nucli, preferentment amb sistemes comunitaris que compleixin els requisits i els rendiments exigits en l'article 80 del PHIB o normativa que el substitueixi, i es prohibeix l'expulsió d'efluents a camins, lleres o xarxes públiques sense assolir el grau de depuració mínim, pretractament i tractament primari que es considera necessari per a aquestes edificacions en sòl rústic. En qualsevol cas, tots els immobles sense accés a la xarxa de clavegueram han de disposar obligatòriament de sistemes autònoms de tractament de les aigües residuals que produeixin que compleixin els requisits i rendiments exigits en l'article 80 del PHIB o normativa que el substitueixi.
 - v. La xarxa d'enllumenat públic es limitarà, en les seves característiques, a les necessitats de senyalització del viari, amb la mínima incidència respecte de la contaminació lumínica resultant, d'acord amb el Reglament de protecció del medi nocturn de Menorca que desplega la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears.
 - vi. S'han de preveure instal·lacions d'energies renovables d'autoconsum que suposin, com a mínim, el 50 % del subministrament elèctric global de cada edificació. En tot cas, les noves edificacions han de cobrir obligatòriament la totalitat del seu consum elèctric mitjançant generació renovable d'autoconsum sempre que no hi hagi prèviament connexió disponible a la xarxa elèctrica, sens perjudici que s'hi puguin instal·lar sistemes de suport o d'emergència que utilitzin combustibles fòssils

g) El pla especial a què fa referència la lletra b) precedent ha d'especificar els costos d'execució de les xarxes de serveis d'infraestructures que prevegi i de les xarxes d'infraestructures necessàries per adaptar-se als requeriments de sostenibilitat que es contenen en aquestes normes, els quals aniran a càrrec dels propietaris, que n'assumiran també el manteniment i la conservació.

h) Cal constituir una entitat de conservació del nucli rural, amb la composició que estatutàriament es determini, per assumir els costos de manteniment de les infraestructures i elements comunitaris que estableixin els plans especials.

i) Per aprovar els plans especials d'ordenació dels nuclis rurals de tipus 1 a què fa referència aquest article, s'estableixen els límits temporals següents:

- i. Un màxim de dos anys des de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular per a la constitució d'una associació de propietaris, i quatre anys per a la presentació de la documentació completa de l'instrument per tramitar-lo davant l'ajuntament corresponent, entenent aquesta com la iniciativa de planejament.
- ii. Si durant aquests terminis els propietaris de les parcel·les incloses en el nucli rural no haguessin creat una associació que demostrï la voluntat dels propietaris de redactar el pla especial, o no l'han redactat i presentat, l'ajuntament haurà de formular i tramitar el pla especial, per a la qual cosa podrà sol·licitar la col·laboració del Consell Insular de Menorca.
- iii. Transcorreguts sis anys des de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular sense que s'hagi tramitat el pla especial a què fa referència la lletra b) precedent, el Consell Insular podrà subrogar-se en la potestat d'elaboració i aprovació del planejament en els termes i les condicions que estableix la legislació vigent, o bé classificar el sòl com a rústic comú i declarar les edificacions existents en situació de fora d'ordenació.
- iv. Independentment que la potestat de redacció i execució del pla especial d'ordenació del nucli rural passi per subrogació a l'Administració pública, els propietaris hauran d'assumir tots els costos previstos per aquest pla, incloent-hi els de la seva elaboració i tramitació fins a l'aprovació.

j) Mentre no s'aprovi el planejament especial que ordeni detalladament el nucli rural corresponent i al qual fa referència aquest article:

- i. No es poden autoritzar obres d'implantació de serveis ni edificació de nova planta o ampliació de les existents, ni qualsevol altra actuació, tant si és d'urbanització com d'edificació, que contradigui qualsevol de les determinacions que prescriuen aquestes normes.
- ii. En relació amb les obres que es puguin autoritzar en les edificacions legalment implantades en l'àmbit delimitat com a nucli rural, només es permeten les d'higiene, seguretat, salubritat, reforma i consolidació, rehabilitació, modernització o millora de les condicions de funcionalitat i estètiques d'adaptació al paisatge, així com les necessàries per complir les normes de prevenció d'incendis, accessibilitat, codi tècnic de l'edificació i les d'instal·lacions pròpies de l'edificació.

Article 65

Nuclis rurals de tipus 2 que no compten amb una ordenació detallada

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article] sencer]

1. Els instruments de planejament general han de reconèixer, delimitar i ordenar com a sòl rústic en la categoria especial de nucli rural de tipus 2, ajustant-se estrictament a la delimitació que se'n fa en les determinacions gràfiques de la revisió del PTI, en els termes i amb els requisits disposats en els números següents, els terrenys compresos en les parcel·lacions següents existents en sòl rústic destinades predominantment al cultiu d'oci:

- a) Ferreries:
 - Ses Capones
 - Darrere el cementeri
 - Camí de Sant Patrici
 - Biniatrum
 - Sant Francesc
 - Es Revolt des Cabrer
 - Tirassec
- b) Maó:
 - Talatí de Baix

2. Per a l'ordenació a què es refereix el número anterior l'instrument de planejament general que correspongui ha de remetre a un específic pla especial d'ordenació de nucli rural de tipus 2 el seu desenvolupament i enllestiment, la formulació del qual correspondrà als propietaris dels terrenys compresos en les parcel·lacions de què es tracti, els quals hauran d'agrupar-se en organització admesa per la legislació urbanística als efectes de gestionar les obres que resultin de l'ordenació i les de conservació.

3. El pla especial d'ordenació dels nuclis rurals de tipus 2 s'ha d'acompanyar d'un plànol topogràfic de la zona en què quedi reflectida la parcel·lació existent, així com tots els elements construïts, i ha d'establir una ordenació ajustada a les regles següents:

- a) Delimitació del nucli rural d'acord amb les determinacions gràfiques de la revisió del PTI, i sense possibilitat d'ampliació del nombre de parcel·les o superfície afectada.
- b) Permissió exclusivament de l'ús agrícola, amb predomini d'horta i prohibició de l'ús residencial a totes les categories.
- c) Establiment, com a màxim, de les condicions següents per a l'edificació de casetes d'eines:
 - i. A cada parcel·la es podrà edificar tan sols una caseta d'eines, sent la superfície construïble màxima de 40 m² sense superar l'edificabilitat mitjana de les edificacions existents, i la superfície construïda per sobre d'aquest límit amb caràcter previ a l'elaboració del pla especial quedarà en condició de fora d'ordenació, condició aquesta que s'haurà d'inscriure obligatòriament sobre la finca en el Registre de la Propietat en el moment de provar-se el pla especial.

- ii. L'alçada màxima ha de ser d'una sola planta, sense superar els 2,5 metres mesurats des de la cota natural del terreny on se situï.
- iii. Les característiques estètiques i constructives d'aquestes edificacions, i dels materials i els acabats permesos, són: els paraments exteriors podran estar folrats de paret seca, pintats en blanc o amb pedra de marès vista, i la coberta ha de ser inclinada de teula àrab.

d) S'han d'establir les condicions següents de posició de l'edificació en la parcel·la:

- i. Les casetes d'eines s'han de situar dins de parcel·la tenint en compte la salvaguarda de la condició rústica dels terrenys, les possibilitats d'explotació agrícola, la protecció de les característiques generals del paisatge i la reducció de l'impacte visual.
- ii. La implantació de noves edificacions en parcel·les incloses en àrees de prevenció de riscos (APR) d'erosió, despreniment, d'incendi i d'inundació queda condicionada a les determinacions del Decret llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, o normativa que el substitueixi.
- iii. El projecte d'edificació ha de justificar la situació de l'edifici en funció de la topografia de la parcel·la, amb la finalitat de salvaguardar i respectar les condicions naturals de la parcel·la i el manteniment de la major part de la superfície en el seu estat natural.
- iv. Els murs de tancament de les parcel·les, així com els límits amb vies de comunicació, han de ser de pedra seca i no poden superar una alçada d'1,4 m.
- v. Les barreres han de ser de fusta.
 - e) Les vies de comunicació existents actualment han de conservar la pavimentació tova amb què compten, i es prohibeix la creació de qualssevol noves vies.
 - f) L'execució, la conservació i el manteniment de qualssevol serveis comuns a les parcel·les, així com les millores necessàries en aquests, han d'anar a càrrec de la comunitat de propietaris.

4. El pla especial d'ordenació del nucli rural de tipus 2 a què remeti el corresponent instrument de planejament general s'ha de referir en particular, com a mínim, als continguts següents:

- a) A la delimitació i protecció de les àrees naturals de valor especial.
- b) A l'ordenació de les vies de comunicació.
- c) A l'organització de l'aportació d'aigua a cada parcel·la, a la recollida d'aigües pluvials de les cobertes per reutilitzar-les, i, en tot cas, al compliment de totes aquelles altres mesures de millora en la gestió de l'aigua i per a la protecció de aquífers i disminució de la contaminació que s'estableixin en compliment d'aquestes normes.
- d) A la prohibició de noves connexions a la xarxa elèctrica i la previsió de les instal·lacions d'energies renovables d'autoconsum que fossin necessàries.
- e) A la disciplina urbanística aplicable a les edificacions que hagin quedat en situació de fora d'ordenació.

5. El pla especial a què fa referència aquest article ha d'especificar els costos d'execució de les xarxes de serveis d'infraestructures que prevegi i de les xarxes d'infraestructures necessàries per adaptar-se als requeriments de sostenibilitat que es contenen en aquestes normes, els quals aniran a càrrec dels propietaris, que n'assumiran també el manteniment i la conservació.

6. Cal constituir una entitat de conservació del nucli rural de tipus 2, amb la composició que estatutàriament es determini, per assumir els costos del manteniment de les infraestructures i elements comunitaris que s'estableixin en els plans especials.

7. Per aprovar els plans especials d'ordenació de nuclis rurals de tipus 2 a què fa referència aquest article s'estableixen els límits temporals següents:

- a) Un màxim de dos anys des de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular per a la constitució d'una associació de propietaris, i quatre anys per a la presentació de la documentació completa de l'instrument de planejament davant de l'ajuntament.
- b) Si durant aquests terminis els propietaris de les parcel·les incloses en el nucli rural no haguessin creat una associació que demostrï la voluntat dels propietaris redactar el pla especial, o bé no l'han redactat i presentat, l'ajuntament haurà de formular i tramitar el pla especial, per a la qual cosa pot sol·licitar la col·laboració del Consell Insular de Menorca.
- c) Transcorreguts sis anys des de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular sense que s'hagin tramitat els plans especials a què fa referència la lletra b) precedent, el Consell Insular podrà subrogar-se en la potestat d'elaboració i aprovació del planejament en els termes i les condicions que estableix la legislació vigent o bé classificar el sòl com a rústic comú i declarar les edificacions existents en situació de fora d'ordenació.
- d) Independentment que la potestat de redacció i execució del pla especial d'ordenació dels nuclis rurals passi per subrogació a l'administració pública, els propietaris hauran d'assumir tots els costos previstos per aquest Pla, i també les despeses d'elaboració i aprovació del pla especial.
- e) Mentre no s'aprovi el planejament especial que ordena detalladament el nucli rural corresponent, i pel que fa referència a aquest article:
 - i. No es poden autoritzar obres d'implantació de serveis ni edificació de nova planta, ni ampliació de les existents ni qualsevol altra actuació, tant si és d'urbanització com d'edificació, que contradigui qualsevol de les determinacions que prescriuen aquestes normes.
 - ii. En relació amb les obres que es puguin autoritzar a les edificacions legalment implantades en l'àmbit delimitat com a nucli rural, només es permeten les d'higiene, seguretat, salubritat, reforma i consolidació, rehabilitació, modernització o millora de les condicions de funcionalitat i estètiques d'adaptació al paisatge, així com les necessàries per complir les normes de prevenció d'incendis, accessibilitat, codi tècnic de l'edificació i les d'instal·lacions pròpies de l'edificació.

Capítol III Sòl rústic de protecció especial

Article 66

Espais naturals protegits i terrenys equiparats a aquests als efectes del règim urbanístic

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. S'assumeixen i es mantenen com a pròpies del Pla Territorial Insular, en els termes que resulten de les determinacions gràfiques, la declaració i la delimitació actual de:

- a) El Parc Natural de s'Albufera des Grau
- b) Les àrees naturals d'especial interès (ANEI)

Són aquells espais que, pels seus valors naturals singulars, declara com a tals la Llei 1/1991, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, i queden recollits en les determinacions gràfiques del PTI.

- c) Les àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP)

Són les definides per la Llei 1/1991 d'espais naturals i delimitades a les determinacions gràfiques del PTI.

2. Els terrenys inclosos en la delimitació del Parc Natural i de les àrees a què fa referència el paràgraf anterior queden classificats com a sòl rústic de protecció especial, sotmès al règim que al servei d'aquesta protecció estableix la normativa en vigor relativa als espais al·ludits, és a dir, a les restriccions i els condicionants que preveuen els instruments normatius de la gestió del Parc Natural, el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals aprovat pel Consell de Govern de 16 de maig de 2003, i el Decret 39/2021, de 2 d'agost, pel qual s'aprova el Pla de Gestió Natura 2000 de la Costa Est de Menorca i el Pla d'Ús i Gestió del Parc Natural de s'Albufera des Grau i de les reserves naturals de les illes des Porros (illots d'Addaia), de s'Estany, de la bassa de Morellu i des Prat de l'illa d'en Colom, o norma que els substitueixi.

3. Es manté igualment la diferenciació de les àrees d'alt nivell de protecció (AANP) definides dins de les ANEI per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, grafades als plànols d'informació i ordenació del PTI i integrades pels terrenys següents:

- a) La franja de 100 metres de línia de costa
- b) Sistemes dunars
- c) Illots
- d) Zones humides
- e) Cims i barrancs
- f) Penya-segats
- g) Alzinars
- h) Savinars
- i) Ullastrars
- j) Marines d'aladern
- k) Vegetació rupícola
- l) Basses temporals inventariades

4. El que disposa el paràgraf anterior comporta la subjecció dels terrenys corresponents al règim d'alt nivell de protecció previngut en l'ordenació pròpia de les àrees naturals d'especial interès que figura a la Matriu de regulació d'usos en sòl rústic corresponent continguda en l'annex I d'aquestes normes.

5. Els terrenys inclosos en una àrea natural d'especial interès i no compresos en una de les àrees a què fa referència el paràgraf número 3 d'aquest article queden subjectes al règim de protecció normal contingut en l'ordenació de les àrees naturals d'especial interès que figura a la Matriu de regulació d'usos a sòl rústic corresponent continguda en l'annex I d'aquestes normes.

6. Sense perjudici del que disposa el paràgraf anterior, es classifiquen també com a sòl rústic de protecció especial en la categoria d'àrees d'alt nivell de protecció (AANP), d'acord amb la delimitació que figura a les determinacions gràfiques, els terrenys, situats fora de les àrees naturals d'especial interès, següents:

- a) La franja de 100 metres de línia de costa
- b) Sistemes dunars
- c) Zones humides
- d) Barrancs
- e) Penya-segats
- f) Alzinars
- g) Savinars
- h) Vegetació rupícola
- i) Basses temporals inventariades

7. En virtut de la classificació i categorització efectuades en ell paràgraf anterior, els terrenys corresponents queden subjectes al règim d'alt nivell de protecció previst en l'ordenació pròpia de les àrees naturals d'especial interès que figura a la Matriu de l'annex I d'aquestes normes.

Article 67

Condicions d'ordenació en les categories restants de sòl rústic de protecció especial i espais de valor ambiental

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. A més dels previstos en l'article 66, es consideren sòl rústic de protecció especial, bé per raó de la flora i la fauna existents, per la funció que compleixen respecte de l'una o l'altra o en l'organització del territori, pel paisatge de què formen part o la potencialitat agrícola, ramadera o forestal que presenten, o bé per fer-s'hi presents riscos naturals necessaris de prevenció i control, els terrenys delimitats en les determinacions gràfiques amb adscripció d'aquests a una de les categories següents:

- a) Àrees naturals d'interès territorial (ANIT)
- b) Àrees d'interès paisatgístic (AIP)
- c) Àrees de prevenció de riscos (APR)
- d) Àrees de protecció territorial (APT)

2. Tenen també la consideració de sòl rústic de protecció especial els espais integrants de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000, d'acord amb el que assenyalen l'article 19.1 de les DOT i l'article 46.2 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, de manera que la seva ordenació correspon als seus respectius plans de gestió aprovats per l'Administració ambiental competent, que es consideren en aquest PTI com a condicionant superposat, i s'han d'avaluar les afeccions sobre aquestes àrees de conformitat amb el que disposa la Llei 42/ 2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat i la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental:

- a) Llocs d'importància comunitària en sòl rústic (LIC)
- b) Zones de protecció especial per a les aus (ZEPA)
- c) Zones de conservació especial (ZEC)
- d) Llocs d'interès geològic (LIG)

3. La mateixa consideració de sòls rústics protegits, ordenats com a condicionant superposat, tenen els terrenys inclosos dins la Delimitació d'Àrees Sensibles de Flora Amençada (DASFA), que s'assimilen, als efectes de la regulació d'usos, a les àrees naturals d'interès territorial (ANIT) o, si escau, a la corresponent a altres categories de sòl rústic protegit sobre les quals recaigui aquesta delimitació. Quan la delimitació de DASFA i dels LIG (llocs d'interès geològic) recaigui sobre sòls classificats com a urbans o urbanitzables, és preceptiu tramitar davant del Consell Insular de Menorca un informe ambiental específic que justifiqui la no afecció a aquestes, prèviament a l'aprovació de l'ordenació o a l'obtenció de llicència segons correspongui.

4. L'ordenació de les categories de sòl rústic de protecció especial previstes en els números anteriors té per objecte assegurar la permanència dels valors concurrents als terrenys corresponents o, si escau, de les característiques d'aquests que afavoreixen la no actualització dels riscos naturals que en motiven la classificació, en els termes que resulten de les matrius respectives que figuren en l'annex d'aquestes normes.

Article 68

Àrees naturals d'interès territorial

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Són sòl rústic d'especial protecció en la categoria d'àrees naturals d'interès territorial tots els terrenys inclosos en la delimitació que en fan les determinacions gràfiques.
2. Els terrenys compresos a les ANIT són espais d'alt valor ecològic, a més de paisatgístic i agroforestal, que fan una important tasca de connectivitat ecològica a l'entorn de l'ANEI i resta d'espais protegits, delimitats a les determinacions gràfiques del PTI.
3. Els terrenys compresos en les àrees naturals d'interès territorial queden subjectes al règim que per a elles es disposa en la Matriu de regulació d'usos en sòl rústic corresponent continguda en l'annex I d'aquestes normes.

Article 69

Ordenació urbanística del sòl rústic protegit, de les àrees naturals d'especial interès i de les àrees rurals d'interès paisatgístic

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Sense perjudici de l'aplicació directa i plena dels articles 66 a 68, el planejament municipal ha de reflectir fidelment en la classificació de sòl que estableixin la classificació i categorització del sòl rústic d'aquest pla territorial insular, en particular dels diferents tipus de sòls rústics protegits.

2. Els plans especials per a l'acabament de l'ordenació de les àrees naturals d'especial interès i les àrees rurals d'interès paisatgístic, d'acord amb l'article 9 de la LEN 1991, han de:

- a) Precisar, amb detall i a l'escala que s'estimi pertinent, la delimitació de cada àrea d'acord amb les característiques físiques i biològiques concretes.
- b) Ajustar la zonificació i qualificar el sòl rústic de protecció especial a què es refereixin.
- c) Adequar l'ordenació que estableixin, si més no, al règim d'usos que es disposa a la Matriu de l'annex I d'aquestes normes.
- d) Adoptar, si més no, i desenvolupar els criteris d'ordenació que es recullen als números següents.

3. Camins, accessos i aparcaments:

- a) Prohibició d'obrir nous camins, excepte desviaments per motius agraris i ambientals justificats.
- b) Els aparcaments a les platges s'han d'executar de forma integrada en l'entorn, i el seu dimensionament s'ha d'ajustar a la capacitat d'acollida d'aquestes, definint-se un màxim d'usuaris de 15 m² arena/usuari a les platges naturals. Tenen accés preferent a aquests aparcaments les bicicletes, els vehicles per a discapacitats i vehicles destinats al transport públic de dimensió adequada als accessos existents, i s'ha de procurar l'establiment d'una línia de servei de transport públic en èpoques d'alta ocupació turística per a les platges de més pressió antròpica, amb la limitació l'accés amb vehicle privat.
- c) Garantia o establiment d'accessos públics o d'ús general i lliure en tot cas a les platges.
- d) Disseny i construcció, soterrada i lligada al traçat de camins existents, de les infraestructures lineals en xarxa (aigua, electricitat, telecomunicacions, etc.).

4. Turisme de platja:

- a) Diferenciació a efectes d'ordenació entre:
 - i. Platja convencional o urbana, amb regulació de les instal·lacions fixes, desmuntables, conduccions de serveis, aprofitaments d'aigua, sistemes de sanejament, extensions elèctriques, servei de socorrisme, abalisament i varada d'embarcacions.
 - ii. Platja natural, amb prohibició de la instal·lació de qualsevol tipus de servei relacionat amb el turisme convencional excepte el de socorrisme i abalisament, així com de la neteja mecanitzada que no es realitzi amb màquines especialment dissenyades per a aquesta finalitat.

b) Determinació, a efectes del que disposa el punt anterior, de les platges naturals següents diferenciant entre les de forta i baixa presència antròpica:

- i. Platges naturals amb forta presència antròpica:
 - Alaïor: Calescoves, Son Bou (zona no urbanitzada)
 - Ciutadella: Son Saura, es Talaier, cala en Turqueta, Macarella, Macarelleta, platges d'Algaiarens
 - Es Mercadal: Cavalleria, Binimel·là, Pregonda
 - Es Migjorn Gran: Binígaus
 - Ferreries: es Alocs, cala Mitjana, cala Mitjaneta
 - Maó: es Grau, sa Mesquida, es Murtar, platges del port de Maó
- ii. Platges naturals amb baixa presència antròpica:
 - Alaïor: cala de Llucalari
 - Ciutadella: cala del Pilar, cala en Carbó, cala de Son Vell, cala Parejals, Calespous, ses Fontanelles
 - Es Mercadal: cala en Calderer, cala Barril, cala Pudent, platges del port de Fornells, cala en Tosqueta, cala Roja, cala Mica, cala Viola de Ponent, cala Viola de Llevant, port de Sanitja, cala Torta, moll des Guix
 - Es Migjorn Gran: cala Escorxada, cala Fustam
 - Ferreries: cala Moragues, cala Trebalúger
 - Maó: Moll de Mongofra, cala en Brut, cala Presili, cala Morella, cala en Cavaller, s'Enclusa, cala en Caldes, s'Escala, platja d'en Tortuga, cala de sa Torreta, cala des Tamarells, illa d'en Colom, caleta de Binillautí, es Portitxol
 - Sant Lluís: cala de Biniparratx, cala des Rafalet, caló Roig, caló Blanc

5. Organització de l'ús públic, quan escaigui, d'acord amb les directrius següents:

- a) Potenciació de la interpretació i educació ambientals.
- b) Disseny d'itineraris aprofitant el viari rural existent.
- c) Creació de centres d'interpretació d'acord amb els grans conjunts ecològics i paisatgístics de l'illa i, en tot cas, dels tres següents: un relacionat amb el món dels aiguamolls i el paisatge agroforestal de l'est insular (s'albufera des Grau); un altre relacionat amb el món muntanyós i litoral de Tramuntana; i un tercer relacionat amb els ecosistemes de barrancs, plataformes i platges del Migjorn. Els centres d'interpretació procuraran un abast global, en què sigui present la visió de conjunt del patrimoni insular tant natural com històric.
- d) Concepció i disseny dels centres a què fa referència la lletra anterior com a equipaments d'ús públic per a acollida de visitants amb la missió de proporcionar informació d'interès sobre les característiques i els valors ecològics i culturals de l'àmbit protegit i

sobre l'accessibilitat i els desplaçaments per l'interior, així com la possibilitat de desenvolupar programes i activitats d'educació ambiental; contribuir a la difusió dels resultats de la gestió de l'espai protegit; i acollir o desenvolupar iniciatives de recerca sobre el patrimoni ecològic i cultural existent. Aquests centres en cap cas no poden comptar amb oferta hostalera i de restauració i han d'estar sempre lligats a edificacions existents, no admetent-se augments de volum ni noves construccions.

6. Conservació de la diversitat biològica:

- a) Zonificació del sòl rústic que garanteixi el manteniment d'hàbitats essencials per a la biodiversitat florística i zoològica.
- b) Establiment de directrius de gestió per a les espècies vegetals i hàbitats prevists en les directives comunitàries.
- c) Elaboració i aplicació de plans de conservació de tàxons amenaçats.
- d) Elaboració i aplicació de plans de protecció d'hàbitats, amb tancament de zones, controls d'accés a determinades àrees, erradicació d'amenaçes i augment de vigilància.
- e) Prossecució de l'eliminació de *Carpobrotus edulis* i altres espècies exòtiques invasores.
- f) Protecció i suport, mitjançant programes i contractes territorials i de custòdia del territori específics de caràcter agroambiental de la vegetació associada a les tanques de paret seca i els petits rodals i bosquets existents dins de la superfície agrària.
- g) Catalogació d'arbres singulars.
- h) Estudi i, si escau, establiment de microreserves de fauna, concretament a illots, en relació amb poblacions en perill d'extinció i vulnerables.
- i) Elaboració i desenvolupament de programes de recuperació de les espècies catalogades.
- j) Foment de la introducció de criteris de gestió de les espècies de fauna existents als llocs proposats per a la Xarxa Natura.

Article 70

Àrees d'interès paisatgístic

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Es classifiquen com a sòl rústic de protecció especial en la categoria d'àrees d'interès paisatgístic, per raó del singular i elevat valor de la trama rural, els terrenys de l'esmentada classe de sòl que, sense estar inclosos en cap altra categoria, es delimiten com a pertanyents a aquesta categoria en les determinacions gràfiques.

2. Tenen també aquesta categoria d'àrees d'interès paisatgístic, independentment de la seva inclusió en altres categories de sòl per altres valors o prevenció de riscos naturals, els sòls rústics inclosos en la delimitació dels components del bé seriat de la candidatura de Menorca Talaiòtica a la Llista del patrimoni mundial de la UNESCO, d'acord amb les determinacions gràfiques corresponents d'aquest pla. La classificació en la categoria a què es refereix aquest paràgraf s'entén sense perjudici de la tutela dels valors paisatgístics concurrents als terrenys de la mateixa classe inclosos en ANEI i ANIT.

3. En sòl rústic de protecció especial pertanyent a la categoria d'àrees d'interès paisatgístic només es poden autoritzar els usos permesos en les condicions que es precisen a la Matriu de regulació d'usos corresponent en sòl rústic continguda en l'annex I d'aquestes normes. El projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent ha d'incorporar mesures d'integració paisatgística específiques, d'acord amb els valors de l'entorn on es pretengui desenvolupar l'activitat, i conformement amb el que estableix la legislació d'avaluació ambiental vigent i el que preveu aquest PTI en l'article 107 respecte als estudis d'impacte i integració paisatgística.

Article 71

Protecció urbanística del patrimoni paisatgístic

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística el sencer article]

Tots els plans d'ordenació urbanística, inclosos els plans especials que apareixen en aquestes normes, d'acord amb les determinacions dispositives sobre la protecció, la gestió, la millora i l'ús sostenible del paisatge contingudes en el títol IX, han de respectar, per a la protecció del patrimoni paisatgístic insular, les regles següents:

1. Establiment de la pròpia ordenació des de la perspectiva global del manteniment de la qualitat i la diversitat paisatgística i de la imatge de Menorca i la consideració del paisatge com a patrimoni, recurs i senya d'identitat.
2. Adequació, si escau, al Pla Especial de Telefonia Mòbil i cerca, en tot cas, de la minimització de l'impacte paisatgístic i de la integració dels equipaments i les infraestructures, amb especial èmfasi a fites i talaies, entorn de nuclis i conques visuals de carreteres.
3. D'acord amb el Pla Especial de l'ANEI Me-18, tractament específic i ordenació de les infraestructures de telecomunicació i radioelèctriques existents a la muntanya Toro, fita i talaia principal de Menorca, tendent a la millor integració i mimetització amb l'entorn i a la seva adequació als valors paisatgístics del turó, sense limitació de la funció de la infraestructura.
4. Establiment amb caràcter general del soterrament de les infraestructures lineals en xarxa, llevat que es justifiqui adequadament, mitjançant la corresponent avaluació mediambiental, que l'impacte de la instal·lació aèria és menor que la realitzada al subsòl, amb prohibició en tot cas de noves esteses aèries a les àrees d'alt nivell de protecció.
5. Regulació d'activitats, infraestructures, senyalística i equipaments d'incidència paisatgística, per evitar apantallaments, contaminació visual i banalització del paisatge. Es recullen com a excepció les xarxes d'infraestructures de serveis amb regulació sectorial específica de l'ordenació de les quals sigui responsable la legislació o un pla de caràcter jeràrquic superior al PTI, i d'observança obligada.
6. Establiment de mesures específiques d'ordenació dels fronts urbans i dels seus entorns que evitin la transformació, el deteriorament o l'empobriment dels valors paisatgístics de les imatges i les fites més destacades, tenint cura especialment de les vistes més freqüentades i representatives.
7. Desenvolupament de criteris i normes d'actuació que permetin la integració d'elements o actuacions en l'entorn dels nuclis.
8. Tractament paisatgístic del teixit periurbà dels nuclis, orientat a la requalificació formal dels espais esmentats.

9. Establiment de mesures específiques d'ordenació per a les edificacions aïllades al medi rural i per a la conservació de les ja existents segons criteris d'integració paisatgística i manteniment de la tipologia constructiva tradicional.
10. Conservació i valoració dels elements del paisatge rural tradicional (parets seques, tancaments d'ullastre, infraestructures tradicionals de drenatge, pous, aljubs, etc.), especialment dins les ANEI i ANIT, en totes les àrees que es considerin d'especial interès paisatgístic i per descomptat en les àrees d'interès paisatgístic fixades pel Pla territorial insular, propiciant amb aquesta finalitat els contractes territorials i acords de custòdia del territori pertinents amb la propietat i l'explotació de la terra.
11. Suport a iniciatives de valorització del patrimoni arquitectònic rural i de camins rurals d'interès paisatgístic.
12. Foment general, imposable, si escau, les restriccions que siguin necessàries, de l'accés al paisatge i de la seva interpretació, de conformitat amb les Directrius de paisatge de Menorca d'aquest pla.
13. Integració de les iniciatives de recuperació de la xarxa de camins rurals en el disseny d'itineraris d'interès paisatgístic.
14. Mesures i fórmules de suport a la pagesia en el cicle agroalimentari com a modeladors i gestors del paisatge i els seus valors, mitjançant la promoció de figures com la custòdia del territori, els contractes territorials o altres fórmules similars.
15. Manteniment i millora, si escau, del mosaic agroforestal.

Article 72

Àrees de prevenció de riscos (APR). Determinacions generals

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Les àrees de prevenció de riscos (APR) són àrees de sòl rústic protegit que, independentment que estiguin incloses en una de les altres categories de sòl rústic, presenten un manifest nivell de risc d'inundació, incendi, erosió, contaminació d'aqüífers o despreniment que, segons el parer de l'Administració sectorial competent i d'aquest pla, mereixen ser incloses en aquesta categoria. Per a aquestes àrees s'han d'establir les condicions i les limitacions de desenvolupament dels usos i de les activitats en funció del nivell de risc; determinar les accions de protecció i de previsions de les infraestructures, seguint els criteris de l'Administració pública competent, i promoure les accions que evitin aquests riscos.
2. Són APR d'inundació i d'incendis, d'acord amb la cartografia d'aquest pla, les zones potencialment inundables i les zones d'alt risc (ZAR) d'incendi en sòl rústic, d'acord amb l'establert, respectivament, per les administracions públiques competents en matèria aigües i forestal.
3. Es consideren APR d'erosió i de riscos de despreniment, d'acord amb la cartografia d'aquest pla i en qualitat de condicionant sobreposat, les zones amb presència d'un alt nivell dels riscos esmentats en terrenys de sòl rústic protegit per altres categories de zonificació, sobre els quals la presència dels riscos esmentats incrementa la fragilitat i la vulnerabilitat d'aquestes àrees, i que requereixen certs condicionants específics en la regulació d'usos.
4. Es tracten també com a APR de vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers d'acord amb la cartografia d'aquest pla els terrenys de sòl rústic que, segons els estudis disponibles de l'Administració hidràulica, presenten un nivell alt de vulnerabilitat a la contaminació i baixa qualitat del recurs hídic.

5. En la categoria de sòl a què es refereixen els números anteriors només es poden autoritzar, amb els condicionants corresponents que si s'escau s'estableixen en aquestes normes, els usos que es recullen a la Matriu de l'annex I de les presents normes.

6. A les APR d'inundació i incendi, quan així ho indiqui el règim d'usos, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent ha d'anar acompanyat d'un informe justificatiu que incorpori les mesures per evitar el risc, i només es poden autoritzar amb l'informe previ favorable de l'Administració competent en matèria de medi ambient, que podrà establir condicions addicionals, i les mesures preventives que es puguin considerar, com les previstes en els plans de protecció civil vigents o similars que es puguin redactar.

Article 73

Prevenició de riscos naturals. Criteris d'ordenació per tipus de risc

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. A fi de reduir al màxim els nivells de risc de despreniment, erosió, inundació, contaminació d'aqüífers i incendi, els diferents instruments urbanístics han d'incloure la documentació necessària per fer front a aquests riscos. En particular, cal adoptar i adequar a l'escala pertinent les determinacions de la planificació sectorial en matèria de prevenició contra els riscos d'inundació i incendis, tant en sòl rústic, d'acord amb el que estableix en matèria d'àrees de prevenició de riscos l'article anterior, com en sòl urbà i urbanitzable.

2. La cartografia d'ordenació de riscos d'aquest pla recull, al costat de les àrees de prevenició de riscos (APR), altres zones amb risc en sòl rústic comú, urbà i urbanitzable. En definitiva, es tracta d'una afecció i no d'una categoria de sòl rústic protegit.

3. En les parcel·les incloses parcialment en àrees de prevenició de riscos (APR) es poden autoritzar els usos, les edificacions o les instal·lacions d'acord amb el que permet aquest pla i sempre que les edificacions no se situïn a la superfície de la parcel·la inclosa dins l'APR.

4. Prevenició i reducció del risc d'erosió.

Per evitar o reduir els processos erosius, són criteris d'intervenció per a la conservació dels sòls i el suport a la regeneració de la coberta vegetal natural a les zones de vocació forestal dins les àrees de prevenició del risc d'erosió i en altres sòls rústics amb presència significativa d'aquest risc, els següents:

- a) El manteniment i afavoriment de la vegetació natural als límits de les parcel·les.
- b) El manteniment i la conservació dels elements construïts tradicionals relacionats amb l'agricultura, en particular les parets de pedra seca, com a estructures que suposen un fre a la pèrdua de sòl de les parcel·les.
- c) Si escau, l'estabilització dels talussos d'excavació mitjançant murs de contenció o feixes.
- d) El foment de la repoblació forestal amb espècies autòctones tant arbòries com arbustives i herbàcies pròpies de la vegetació insular.
- e) L'evitació del conreu convencional a favor del pendent i l'afavoriment del conreu de conservació i el trencament de terrenys en aquells de fort pendent.
- f) L'evitació del sobrepasturatge en general, i en particular als terrenys amb afloraments rocosos.

5. Prevenció i reducció del risc d'incendis.

- a) En matèria de prevenció d'incendis cal atènyer-se al que disposen el Pla Forestal de les Illes Balears, el Pla General de Defensa contra Incendis Forestals de les Illes Balears, el Pla Especial d'Emergències davant el Risc d'Incendis Forestals, el Pla Insular de Defensa contra Incendis Forestals de Menorca, així com el Reial decret 893/2013, de 15 de novembre, pel qual s'aprova la Directriu bàsica de planificació de protecció civil d'emergència per incendis forestals, i el Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal.
- b) D'acord amb la llei agrària vigent i la planificació esmentada al número anterior, es considera interfase urbà-forestal (IUF) l'entorn de nuclis de població, edificacions o instal·lacions que es trobin en terreny forestal, als seus voltants o que hi confrontin, i han de complir les prescripcions del Reial decret 893/2013 pel que fa al seu annex II, altres mesures preventives incloses en les resolucions que l'Administració competent redacti, així com el següent:
 - i. Els nuclis de població, les edificacions i les instal·lacions han d'adoptar a les zones d'interfície urbà-forestal respectives mesures de prevenció d'incendis forestals que evitin la generació o propagació d'incendis, estableixin espais de seguretat i facilitin les tasques necessàries per a l'extinció. Mitjançant els instruments de planejament urbanístic i de planificació forestal, es fixaran les normes específiques de seguretat i defensa de les forests a la interfície urbà-forestal, sense perjudici de les normes i lleis de protecció civil referides a autoprotecció.
 - ii. Els habitatges unifamiliars sobre zones IUF han de mantenir una franja exterior perimetral de seguretat de 30 metres d'amplada, sense acumulacions de combustible vegetal.
 - iii. Els habitatges situats IUF han de mantenir, a banda i banda dels vials d'accés, franges longitudinals de seguretat de 10 metres d'amplada com a mínim, sense acumulacions de combustible vegetal.
 - iv. L'Administració forestal és la competent per determinar les característiques específiques d'aquestes franges de seguretat en el cas d'habitatges aïllats o sobre sòl rústic.
 - v. Els propietaris o titulars de les instal·lacions que tinguin algun tipus d'edificació, estructura o instal·lació en zones d'alt risc (ZAR) són els responsables d'executar les mesures imposades per l'Administració forestal.
 - vi. Per a la construcció d'edificacions i instal·lacions localitzades a la zona d'interfase urbà-forestal, són aplicables les mesures establertes al Decret 125/2007, de 5 d'octubre, en què es dicten les normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal.
 - vii. Totes les urbanitzacions situades al costat de terreny forestal han de comptar amb un pla d'autoprotecció, amb les bases mínimes recollides en l'RD 893/2013, de 15 de novembre, pel qual s'aprova la Directriu bàsica de planificació de protecció civil d'emergència per incendis forestals.

- viii. Les obres i els treballs derivats de les accions definides en el Pla Insular de Defensa contra Incendis Forestals de Menorca es classifiquen d'interès general de conformitat amb el Decret 37/1990, de 3 de maig, sobre les actuacions del Govern balear a les zones de perill d'incendis forestals i erosió.

6. Prevenció i reducció del risc de vulnerabilitat a la contaminació dels aqüífers.

A les àrees de prevenció de risc de vulnerabilitat d'aqüífers, per prevenir i mitigar aquest risc, i millorar si és el cas l'estat i la qualitat de les masses d'aigua subterrànies:

- a) Durant l'execució de les obres cal adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries.
- b) S'ha d'evitar l'ús de substàncies contaminants i d'abocaments indeguts, així com aplicar les millors tècniques disponibles per a la depuració abans de l'abocament.
- c) Els immobles ubicats a les zones descrites sense accés a la xarxa de sanejament han de disposar d'un sistema de recollida, tractament i evacuació o emmagatzematge que garanteixi la protecció del domini públic hidràulic i que compleixi les característiques tècniques i els rendiments exigits al Pla hidrològic vigent, així com presentar davant l'Administració hidràulica la declaració responsable també exigida pel Pla hidrològic.
- d) Als terrenys afectats per explotacions amb ramaderia intensiva, el projecte ha d'incorporar un manual per a la gestió ambiental integral de l'explotació i els informes preceptius que l'Administració autonòmica competent ha de revisar, i quan correspongui establir condicions addicionals. No es pot situar una nova explotació de ramaderia intensiva als espais que el Pla hidrològic hagi considerat com a àrees de vulnerabilitat d'aqüífers, per raó de l'alt risc que això comporta en un territori insular.
- e) En tot cas s'aplicarà el que disposa el Pla hidrològic vigent en matèria de protecció de masses d'aigua subterrània en situació deficient i les mesures consegüents adreçades a la disminució de les extraccions, l'aportació de nous recursos i l'eliminació o disminució de la contaminació tant puntual com difusa.

7. Prevenció i reducció del risc de desprendiment.

Per a la prevenció i, si escau, correcció del risc de desprendiment, tant en àrees de prevenció del risc esmentat en sòl rústic com en altres zones on pugui aparèixer, s'han d'adoptar mesures estructurals per evitar, controlar o estabilitzar els moviments de vessant i els gravitatoris en general, entre d'altres:

- a) Mesures correctives o estabilitzadores per a lliscaments, com ara modificació del pendent del vessant, implantació de drenatges superficials i subterranis, augment de la resistència del terreny mitjançant la introducció d'elements estructurals resistents, o construcció de murs o altres elements de contenció.
- b) Mesures actives per protegir escarpaments rocosos, i evitar o mitigar desprendiments de blocs rocosos i possibles danys, mitjançant la instal·lació de bolons i ancoratges per a la fixació dels blocs amb perill de desprendiment, així com la instal·lació de sistemes de cables i malles metàl·liques fixats o ancorats als vessants per estabilitzar zones fracturades, cunetes de drenatge o síquies per a recollida dels blocs caiguts, murs o barreres estàtiques per a frenada i contenció dels blocs, etc.

- c) En tot cas, i pel que fa a les APR de despreniment, l'informe preceptiu i vinculant d'acord amb la matriu de regulació d'usos es requereix quan les actuacions de què es tracti impliquin la primera implantació dels usos inclosos a la matriu, o bé quan es tracti d'un canvi d'ús en alguna construcció, edificació o instal·lació.

8. Prevenció i reducció del risc d'inundació:

D'acord amb les determinacions de l'Administració hidràulica en matèria de delimitació, gestió, regulació d'usos del sòl i actuacions per a la prevenció del risc d'inundació, tal com estableixen el Pla Hidrològic de les Illes Balears i el Pla de Gestió del Risc d'Inundació de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, en els terrenys afectats per aquest risc, d'acord amb les determinacions gràfiques corresponents d'aquest pla, cal atènyer-se als criteris directius següents:

- a) Es prohibeix la realització de qualsevol actuació que interrompi tant el funcionament hidràulic com la dinàmica fluvial de la xarxa de drenatge natural del territori o que, per la seva localització o disseny, pugui actuar com a dic al discurs de les aigües i augmentar els danys potencials causats per la inundació.
- b) Les limitacions d'usos del sòl que descriu l'RD 638/2016, de 9 de desembre, de modificació del Reglament de domini públic hidràulic i el Pla Hidrològic de les Illes Balears.
- c) A les APR per risc d'inundació no es poden autoritzar nous usos ni permetre la construcció de noves instal·lacions o petits edificis annexos. No obstant això, en aquelles parcel·les incloses parcialment en APR d'inundació es poden autoritzar les edificacions o instal·lacions lligades a construccions existents sempre que ho permeti la categoria de sòl subjacent, i sempre que no se situïn a la superfície de la parcel·la inclosa dins de l'APR i, de manera motivada, d'acord amb el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

Es consideren usos compatibles amb aquestes condicions els següents:

- i. Els usos agraris, sense que es pugui admetre cap instal·lació o edificació, ni tampoc l'establiment d'hivernacles ni cap tipus de tancament de les parcel·les.
- ii. Els parcs, espais lliures, zones enjardinades i usos esportius a l'aire lliure, sense edificacions ni construccions de cap mena.
- iii. Els llacunatges i les estacions de bombament d'aigües residuals o potables.
- iv. L'establiment longitudinal d'infraestructures de comunicació i de transport, sempre que permeti la preservació del règim de corrents.
- v. La implantació d'infraestructures de serveis i canonades, soterrades i protegides degudament i sempre que es preservi el règim de corrents i es garanteixi la no afectació a la qualitat de les aigües.

d) L'estudi i l'aprovació del planejament a zones inundables i potencialment inundables està subjecte als requisits següents:

- i. Delimitació prèvia de la zona d'inundació per part de l'Administració hidràulica en els termes que preveu aquest pla.
- ii. Informe favorable de l'Administració hidràulica.
- iii. Elaboració d'estudis hidrològics i hidràulics per definir-ne la perillositat i el risc, en cas que no hi hagi estudis de calat i velocitats de l'aigua en avinguda.

- iv. Definició de les mesures preventives en funció dels calats teòrics resultat dels estudis.
- e) Els nous desenvolupaments urbanístics que suposin una impermeabilització d'una superfície igual o superior al 25% de la superfície de desenvolupament, han de garantir la capacitat de desguàs aigües avall, i incorporar sistemes que permetin la laminació de les aigües de vessament, incorporant basses o dipòsits subterranis per això.
 - f) Tots els desenvolupaments urbans, urbanitzacions, polígons industrials que representin increment de la impermeabilització del sòl i, per tant, de l'escorriement natural, i per no condicionar la capacitat de desguàs dels llits, han d'estudiar i adoptar sistema de drenatge sostenible, que minimitzin l'impacte derivat d'aquestes actuacions sobre la capacitat de desguàs de les lleres.
 - g) S'ha d'incorporar la darrera zonificació aprovada com a mapes de risc i perillositat (segon cicle de planificació) i donar cabuda als resultats dels cicles de planificació següents definits a l'RD 903/2010, de 9 de juliol, d'avaluació i gestió del risc d'inundació.

Article 74

Àrees de protecció territorial

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. A fi de protegir les àrees properes a la costa i a les infraestructures, exercint, si escau, la funció de corredor ecològic per a la connexió d'espais protegits, es classifiquen com a sòl rústic de protecció especial en la categoria d'àrees de protecció de territorial, que és totalment compatible amb la simultània adscripció a qualsevol de les restants categories previstes en aquesta classe de sòl:

a) Els terrenys compresos a la franja de 500 m mesurada des del límit interior de la ribera de la mar, excepte les zones portuàries de titularitat estatal o autonòmica, la projecció ortogonal posterior de la zona de serveis dels ports cap a l'interior, el sòl urbà i urbanitzable existent a l'entrada en vigor de les Directrius d'ordenació territorial i les seues projeccions ortogonals posteriors cap a l'interior, tal com es delimiten en les determinacions gràfiques.

b) Els terrenys compresos a les franges definides per dues línies longitudinals, paral·leles a les arestes d'esplanació de les carreteres, segons estableixen l'article 19.1.e.2) de les Directrius d'ordenació territorial i la Llei 5/1990, de 24 de maig, de carreteres de les Illes Balears, i que inclouen les zones establertes com a zones de protecció de carreteres tal com es representa en les determinacions gràfiques.

2. En la classe i categoria de sòl a què es refereix el número anterior només es poden autoritzar els usos que es recullen a la matriu corresponent inclosa a l'annex I d'aquestes normes conformement amb el règim d'usos establert en el capítol del règim d'usos en sòl rústic d'aquestes normes.

Capítol IV

Règim d'usos del sòl rústic

Article 75

Definició de les activitats regulades en la Matriu de regulació d'usos en sòl rústic continguda en l'annex I d'aquestes normes

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

Les activitats regulades a la Matriu d'ordenació del sòl rústic de l'Annex I d'aquestes Normes són les recollides i definides a l'annex I de les Directrius d'Ordenació Territorial, o, si escau, a la legislació autonòmica de desenvolupament que les modifiqui, conforme a allò que es recull en aquest capítol i en l'Annex esmentat.

Article 76

Règim d'usos a sòl rústic. Disposicions generals

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. La Matriu de regulació d'usos en sòl rústic continguda en l'annex I d'aquestes normes del PTI s'estableix d'acord amb les Directrius d'ordenació territorial de les Illes Balears, la legislació vigent i els criteris d'ordenació establerts en aquest PTI. Es concreten en aquest PTI els requisits dels usos admesos, condicionats i les excepcions dels usos expressament prohibits.

2. Es distingeixen tres classes d'usos:

- a) Admesos, els assenyalats amb la referència (A). Són aquells que amb caràcter general es poden efectuar en sòl rústic i l'autorització dels quals no requereix cauteles especials ja que les actuacions que s'hi vinculen no alteren les característiques essencials dels terrenys o tenen una incidència que ja ha estat prèviament avaluada i corregida. Es consideren usos admesos els usos relacionats amb la destinació o la naturalesa de les finques i els usos relacionats amb l'execució i el manteniment de les infraestructures i serveis públics.
- b) Condicionats, els assenyalats amb la referència (C). Són aquells que només es poden efectuar de la manera que disposin els instruments de planejament, i per als quals es defineixen uns requisits en aquest PTI i uns procediments d'autorització encaminats a garantir que la incidència de les activitats que es vinculen és admissible o resulta minimitzada. Els usos condicionats estan expressament vinculats a activitats que necessiten declaració d'interès general, llevat que aquest PTI contengui expressament la no necessitat d'aquesta declaració. Es considerarà un ús admès en les condicions que poguessin regular els diferents plans directors, especials o similars l'objecte dels quals sigui la seva regulació i en el seu àmbit d'incidència.
- c) Prohibits, els assenyalats amb la referència (Ph). Són aquells en relació amb els quals no és possible autoritzar cap activitat, atès que la incidència de les actuacions que s'hi vinculen és incompatible amb la protecció del sòl rústic. Això no obstant, i excepte quan així s'indiqui de forma expressa, la prohibició d'un ús no implica el cessament dels ja existents ni la prohibició d'actuacions tendents a recuperar, mantenir o millorar les edificacions i instal·lacions realitzades sense infracció de la normativa vigent a la data de la implantació.

3. Els usos admesos i condicionats exempts de declaració d'interès general han de complir la seva normativa específica i per a la seva autorització s'han d'obtenir els informes sectorials que siguin exigibles. Les llicències municipals per a aquests usos i activitats s'han de tramitar com d'usos admesos del capítol

III del títol III de la Llei 6/1997 del sòl rústic de les Illes Balears, així com seguir el procediment establert en els articles 34 i 35 de la mateixa Llei i els continguts expressament en aquest pla.

4. Quan l'autorització d'un ús impliqui el disseny, la redacció i la tramitació d'un projecte tècnic, aquest ha d'incloure en tots els casos documentació gràfica que incorpori les diferents capes afectades (subsòl, vegetació, fauna, elements antròpics, etc.) seguint la cartografia informativa del servei de cartografia del CIM (actualment IDE Menorca), de manera que sigui possible fer el seguiment dels canvis que els projectes incorporen al territori.

Article 77

Règim específic d'usos en sòl rústic per al sector primari

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Disposicions generals per al conjunt d'usos del sector primari:

- a) Es consideren les activitats agràries, incloses les complementàries, amb caràcter general i d'acord amb les directrius de la llei agrària, i els criteris d'aquest PTI, com a ús admès al sòl rústic, sense perjudici de les condicions o limitacions que per motius ambientals o d'una altra naturalesa, s'hi concretin específicament.
- b) Es mantindran les masses forestals madures existents, d'acord amb la seva consideració com a tals per l'Administració forestal competent, amb aprofitaments ordenats d'acord amb els plans tècnics forestals corresponents o, en cas de no existir aquests, amb autorització administrativa prèvia de l'òrgan forestal competent.
- c) Les activitats agroramaderes i agroalimentàries asseguraran la recollida i depuració dels residus generats per l'activitat segons la legislació vigent en matèria de residus i sòls contaminats, la legislació agrària i el Pla Hidrològic de les Illes Balears i en matèria de benestar animal.
- d) En cas de cessament d'activitat, els responsables de l'explotació han de gestionar el seu tancament i desafecció, eliminant els residus que es generin pel tancament.
- e) Es prohibeix la conversió de cultius de secà en regadiu, llevat que es garanteixi la reutilització d'aigües depurades. S'exceptuen del requisit de reutilització d'aigües depurades els cultius d'horta, fruita com ametllers, garrofers, figueres, magraners, etc., oliverars i vinya que es desenvolupin amb sistemes de reg per degoteig.
- f) Es permet l'ús de productes químics i sanitaris en els termes, les condicions i els límits determinats per la normativa ambiental d'aplicació pertinent. Prohibició de trencaments de forests per a ús agrari, d'acord amb els articles 5.1.c i 40 de la Llei de forests de 2003, no tenint aquesta consideració els terrenys agrícoles abandonats de menys de trenta anys, d'acord amb la llei agrària vigent.
- g) Es limita la càrrega ramadera a un màxim d'1,5 unitats ramaderes/hectàrea, per a ramaderia extensiva.
- h) Es permet el pasturatge de bestiar de cabrum, de manera controlada als terrenys d'ullastre a àrees d'alt nivell de protecció, i es prohibeix a la resta d'AANP.
- i) Es permet únicament, de l'activitat silvícola, la repoblació forestal i l'obertura de noves pistes forestals.

- j) Està subjecta a autorització prèvia de l'Administració ambiental la introducció d'espècies vegetals no autòctones que puguin posar en risc els ecosistemes naturals de l'illa.

2. Activitats extensives.

- a) En aquest apartat s'inclouen l'agricultura i la ramaderia extensives. Per agricultura extensiva, d'acord amb les DOT i la legislació agrària vigent, s'entén la que es duu a terme adaptant els factors de producció agrícola a l'extensió i les característiques de la superfície utilitzada. En el cas de l'agricultura sota plàstic, la que es fa en estructures de fins a 50 m² per unitat de producció. Per ramaderia extensiva s'entén la que no es duu a terme en estabulació permanent o té lloc en explotacions agràries amb un factor agroambiental inferior a la quantitat màxima de nitrogen admissible. En aquest apartat d'activitats extensives s'inclou també l'explotació forestal sostenible d'acord amb la planificació forestal de les Illes Balears. Així mateix, es consideren activitats extensives:

- i. L'emmagatzematge, la separació, la classificació, l'envasament, la venda directa i la degustació de la producció pròpia, sense transformació o amb una primera transformació dins dels elements que integren l'explotació, mercats municipals o llocs que no siguin establiments comercials permanents, sempre que el producte final estigui inclòs a l'annex I de l'article 38 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea

- ii. L'aprofitament i la valorització com a entrada agrària per a la mateixa explotació, en els termes de la Llei agrària, de primeres matèries secundàries obtingudes en explotacions agrícoles o ramaderes.

- b) Es considera un ús admès a totes les categories de sòl rústic, amb les següents limitacions:
 - i. A les AANP, quan l'activitat impliqui l'ús d'edificacions aquestes se circumscriuran a l'ús de les existents, amb accions de conservació, restauració i consolidació, si cal, que no comportin augment de volum. Es permeten les actuacions i obres destinades a complir les normes de caràcter mediambiental i de benestar animal de les explotacions en funcionament i inscrites en el Registre d'Explotacions Agràries de les Illes Balears.
 - ii. A les ANEI i ANIT no es permet la instal·lació de nous hivernacles, excloent-ne zones on tradicionalment s'ha realitzat el cultiu d'horta i sota coberta. Les noves instal·lacions, ampliacions i modificacions projectades d'aquestes instal·lacions en explotacions existents han d'assegurar-ne la integració paisatgística a l'entorn, havent de presentar per a la seva autorització l'estudi d'impacte i integració paisatgística (EIIP) previst en aquestes normes.
 - iii. A les AANP l'activitat cinegètica no es permet a les zones humides i als sistemes dunars, ni als illots, amb l'excepció que ho justifiqui el control necessari de plagues o de sobrepoblacions de determinades espècies.
 - iv. Les actuacions per condicionar el terreny per al cultiu estaran permeses a zones on no s'afectin superfícies forestals madures i consolidades. Tindrà la consideració de recuperació de cultiu l'eliminació de vegetació forestal de menys de trenta anys, nascuda espontàniament a les parcel·les de cultiu agrícola per a la neteja i el manteniment en bones condicions del cultiu.
 - v. A les APR d'inundació, d'incendi i de despreniment, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent ha d'anar acompanyat d'un informe

justificatiu que incorpori les mesures per evitar el risc i només es poden autoritzar amb l'informe previ favorable de l'Administració competent en matèria de medi ambient, que podrà establir condicions addicionals. Així mateix hauran de tenir en compte els condicionants corresponents que es recullen en els articles 72 i 73 d'aquestes normes.

- vi. Queden exceptuats de l'informe previ favorable de l'Administració competent en matèria de medi ambient l'autorització dels usos ubicats a les APR d'erosió i de contaminació o vulnerabilitat d'aqüífers. Així mateix han de tenir en compte els condicionants corresponents que es recullen en els articles 72 i 73 d'aquestes normes.
- vii. És necessari justificar de manera motivada la supressió de petites àrees de paret seca (inferior a 100 metres lineals), que només es poden autoritzar quan la seva eliminació afavoreixi la unificació de superfícies de cultiu que millorin les labors de cultiu i no suposi increment en l'erosionabilitat de la zona. La supressió de paret seca només es pot dur a terme en els supòsits següents:
 - a. Obertura de nous accessos o ampliació dels existents per permetre el pas de maquinària agrícola o forestal, fer actuacions relacionades amb les instal·lacions d'energies renovables o altres activitats en sòl rústic permeses per la normativa.
 - b. Intervencions d'adequació, restauració o excavació de jaciments arqueològics i altres elements del patrimoni històric.
- viii. Les repoblacions forestals i activitat silvícola productiva en terreny forestal es realitzaran preferentment amb espècies autòctones i, si escau, amb el pla tècnic forestal corresponent aprovat per l'autoritat competent.

3. Activitats intensives.

S'inclouen en aquest apartat l'agricultura i la ramaderia intensives, l'obtenció de productes forestals, amb una extracció anual de més de 10 m³ de llenya per hectàrea, i l'aprofitament i la valorització com a entrada agrària de primeres matèries secundàries obtingudes en explotacions agrícoles o ramaderes, que no siguin per a consum propi, en els termes que estableix la Llei agrària. Per agricultura intensiva, d'acord amb les DOT i la legislació agrària vigent s'entén aquella que es duu a terme modificant els factors de producció agrícola, amb elevats inputs de capital, mitjans, tecnologia i treball, que es caracteritza per fer-se sota plàstic en estructures amb cobertes superiors als 50 m² per unitat de producció. Per ramaderia intensiva s'entén la que, segons la mateixa normativa, es duu a terme en estabulació permanent o que no es pot considerar extensiva per superar la quantitat màxima de nitrogen admissible o perquè pot provocar compactació excessiva del sòl, com les aus corredores i altres espècies recollides a l'annex I del Reial decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i regula el Registre general d'explotacions ramaderes. En qualsevol cas, no es considera intensiva quan els efectius ramaders en estabulació permanent no superen en total la quantitat equivalent a la unitat de bestiar major (UGM) per espècie establerta en aquest PTI per les activitats extensives. A aquests efectes, la UGM es considera la unitat patró utilitzada per calcular les equivalències entre les diferents espècies ramaderes.

S'estableix el règim d'usos següent:

- a) Ús admès a AIA, AT i SRG.

- b) Ús prohibit a AANP, a excepció del cultiu de fruita i d'hortes a barrancs, sempre que s'apliquin pràctiques tradicionals.
- c) Ús condicionat a ANEI, ANIT, ARIP, AIP, APR i APT, i s'han de complir els requisits següents:
 - i. A les ANEI i ANIT no es permetrà la instal·lació de nous hivernacles, excloent-ne zones on tradicionalment s'ha realitzat el cultiu d'horta i sota coberta. Les noves instal·lacions, ampliacions i modificacions projectades d'aquestes instal·lacions en explotacions existents hauran d'assegurar-ne la integració paisatgística a l'entorn i hauran de presentar per a la seva autorització l'estudi d'impacte i integració paisatgística (EIIP) previst en aquestes normes.
 - ii. A les APR d'inundació, d'incendi i de desprendiment, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent ha d'anar acompanyat d'un informe justificatiu, que incorpori les mesures per evitar el risc i només es podran autoritzar previ informe favorable de l'Administració competent en matèria de medi ambient, que podrà establir condicions addicionals. Així mateix ha de tenir en compte els condicionants corresponents que es recullen en els articles 72 i 73 d'aquestes normes.
 - iii. A les APR de risc d'inundació cal atènyer-se al que disposa el Pla Hidrològic de les Illes Balears. Queden exceptuats de l'informe previ favorable de l'Administració competent en matèria de medi ambient l'autorització dels usos ubicats a les APR d'erosió i de contaminació o vulnerabilitat d'aqüífers. Així mateix han de tenir en compte els condicionants corresponents que es recullen en els articles 72 i 73 d'aquestes normes.
 - iv. A les APR per contaminació d'aqüífer per explotacions amb ramaderia intensiva, el projecte ha d'incorporar un manual per a la gestió ambiental integral de l'explotació i els informes preceptius que l'Administració autonòmica competent ha de revisar i, quan correspongui, establir condicions addicionals. La supressió de paret seca només es pot dur a terme en els mateixos supòsits indicats per a les activitats extensives.
 - v. Cal justificar de manera motivada de la supressió de petites àrees de paret seca (inferior a 100 m lineals) quan la seva eliminació afavoreixi la unificació de superfícies de cultiu que millorin les feines de cultiu i no suposi increment en l'erosionabilitat de la zona.

4. Activitats complementàries de l'activitat agrària.

- a) D'acord amb les DOT, la legislació turística i la legislació agrària vigent són activitats complementàries a l'activitat agrària totes les activitats que tinguin lloc a l'explotació agrària amb caràcter vinculat a aquesta, que representin o puguin representar una millora de les rendes agràries diferents de les derivades de l'explotació agrícola, ramadera o forestal, i es distingeixen:
 - i. L'activitat de transformació dels productes de l'explotació agrària, sempre que es dugui a terme amb productes de la pròpia explotació o d'explotacions agràries preferents associades, de conformitat amb la legislació agrària.
 - ii. La venda directa dels productes transformats, sempre que no siguin els de la primera transformació especificats a la legislació agrària vigent.

- iii. Les activitats relacionades amb la protecció del medi ambient, la formació en tècniques i matèries pròpies agràries i l'elaboració d'estudis i investigacions d'àmbit agrari i rural que tinguin a veure amb l'activitat que es duu a terme a la finca definides a la legislació agrària.
 - iv. Les activitats agroturístiques i d'agricultura de lleure.
 - v. Les activitats cinegètiques i les artesanals que utilitzin com a material principal primeres matèries d'origen agrari o forestal de la finca.
 - vi. Les activitats eqüestres següents: l'ensinistrament i el pupil·latge d'èquids; els certàmens de caràcter no permanent o que no necessitin instal·lacions i infraestructures permanents; la creació, la utilització i l'explotació de rutes i senders per a èquids; l'ús d'èquids en utilitats ambientals i terapèutiques; i el seu entrenament dedicat a esports hípics.
 - vii. Els hotels rurals.
- b) Les activitats complementàries recollides als epígrafs iii) a vii) del número anterior només es poden dur a terme mentre tinguin el caràcter d'explotació agrària preferent. Conforme a la mateixa legislació, i als efectes de la regulació de les activitats complementàries per part del PTI, una explotació agrària preferent és la que es troba en alguna de les situacions següents:
- i. Ser una explotació agrària prioritària.
 - ii. Ser una explotació agrària el titular de la qual sigui un agricultor professional.
 - iii. Ser una explotació agrària el titular de la qual sigui una societat cooperativa agrària, una societat cooperativa d'explotació comunitària de la terra, una societat rural menorquina, una societat civil, una comunitat de béns o qualsevol altra forma associativa en la qual almenys un 50 % de les participacions pertanyin a agricultors professionals. En cas que es tracti d'una societat anònima, les accions seran nominatives. Així mateix, en aquest cas almenys un 50 % de capital social, si n'hi ha, haurà de pertànyer a socis que siguin agricultors professionals. A més, totes aquestes societats han de tenir per objecte únic l'exercici de l'activitat agrària, incloent-hi, si escau, la complementària.
 - iv. Ser una explotació que compleixi els quatre requisits següents:
 - a. Generar com a mínim ocupació agrària equivalent a una UTA agrària, forestal o una combinació de totes dues.
 - b. Generar com a mínim uns ingressos agraris equivalents a un 25 % de la renda de referència, d'acord amb l'article 5.c de la llei agrària vigent.
 - c. Tenir una superfície mínima de 10 hectàrees contínues o 20 de discontinues, excepte en el cas dels cultius d'hortalissa de regadiu, de fruita dolça de regadiu, cítrics o vinya, en què s'exigiran 2 hectàrees. A les explotacions mixtes el càlcul s'ha de fer aplicant la part proporcional de cada tipus d'aprofitament del sòl.
 - d. Complir les bones pràctiques agràries regulades en el marc de la política agrària comuna amb les especificitats que pugui requerir la producció hor-tícola i de fruita a criteri de l'Administració agrària competent.

- c) D'acord amb la legislació agrària vigent, s'entenen per activitats complementàries agroturístiques i d'agricultura d'oci, de diversificació agrària relacionades amb la destinació o la naturalesa de les finques, les activitats següents, lligades en tot cas, a l'illa de Menorca, a una explotació agrària preferent:
- i. Els agroturismes i agroestances.
 - ii. Les activitats d'agrooci, que tenen com a base el món rural, compreses dins el turisme actiu de conformitat amb la normativa turística, com ara l'excursionisme, el senderisme, l'espeleologia, les rutes amb bicicleta i qualsevol altra activitat similar, que no resultin molestes ni afectin de manera apreciable o significativa el medi ambient.
 - iii. Les activitats d'agrocultura, relatives al coneixement, la divulgació o el gaudi de la cultura i el patrimoni etnològic del món agrari de Menorca, relacionades amb la producció agrària i la seva transformació, com les activitats relacionades amb la vinya i el vi (enocultura), les oliveres i l'oli (olicultura), el porc i els seus derivats, la llet i els seus derivats, la caça, el cavall, així com les activitats d'aprofitament forestal de caràcter tradicional, la degustació i el tast de productes de l'explotació o de l'agrupació de titulars d'explotacions preferents, i no es considera la degustació o el tast en aquest cas com a activitats de prestació d'un servei turístic.
Els establiments agroculturals són els relacionats amb les activitats agroculturals, en explotacions agràries preferents, entre els quals s'inclouen, entre d'altres, cellers, molins, museus enològics, trulls o sitges de carbó d'explotacions forestals. Aquests tipus d'establiments es poden associar o col·laborar per crear rutes agroculturals.
- d) S'estableix l'ús condicionat per a totes les activitats complementàries a totes les categories de sòl excepte a AANP en què l'ús està prohibit, amb les limitacions i excepcions següents:
- i. A l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau només es poden localitzar activitats agroturístiques en edificacions tradicionals existents.
 - ii. Les agroestades es consideren un ús admès a totes les categories de sòl en les condicions establertes a les Normes de la revisió d'aquest PTI.
 - iii. A les AANP, les activitats d'agrooci es consideren un ús condicionat sempre que les activitats no afectin de manera apreciable i significativa els valors dels terrenys, segons el parer i amb l'informe previ de l'Administració ambiental competent, i sempre condicionat al fet que el projecte incorpori un pla de vigilància ambiental, que serà avaluat pel departament competent del Consell Insular.
 - iv. A les APR d'inundació, d'incendis i de despreniment, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència d'ús corresponent d'activitats complementàries corresponent ha d'anar acompanyat d'un informe justificatiu amb les mesures per evitar o pal·liar el risc, que ha de sotmetre's a informe de l'Administració autonòmica competent. A les zones amb risc d'inundació caldrà ajustar-se al que disposa el Pla Hidrològic, així mateix han de tenir en compte els condicionants corresponents que es recullen en els articles 72 i 73 d'aquestes normes. Queden exceptuats de l'informe previ favorable de l'Administració competent en matèria de medi ambient l'autorització dels usos ubicats a les APR d'erosió i de contaminació o vulnerabilitat d'aqüífers. Així mateix han de tenir en compte els condicionants corresponents que es recullen en els articles 72 i 73 d'aquestes normes.

- v. Totes les activitats turístiques complementàries del sector primari han d'incorporar manuals de bones pràctiques ambientals als establiments i donar informació als usuaris per contribuir a la conservació del territori i els seus valors naturals. Les activitats que impliquin allotjament han d'implantar sistemes de gestió ambiental (ISO, EMAS...).
- vi. Els establiments agro culturals han de prioritzar, amb caràcter general, la utilització d'edificacions existents davant la construcció d'edificacions de nova planta, sens perjudici de les adaptacions i noves edificacions que siguin necessàries per garantir la funcionalitat o la seguretat de l'activitat, cas en el qual el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la corresponent llicència d'ús ha de justificar aquesta necessitat així com el desmantellament o enderrocament de les noves edificacions quan cessi l'activitat.

Article 78

Règim específic d'usos en sòl rústic per al sector secundari

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Indústria de transformació agrària, entesa com qualsevol acció que alteri substancialment el producte inicial, inclòs el tractament tèrmic, el fumat, el curat, la maduració, l'assecat, el marinat, l'extracció, l'extrusió o una combinació d'aquests procediments que no tinguin la consideració d'activitat complementària de l'explotació agrària segons la legislació agrària amb caràcter d'activitat complementària, d'acord amb el que preveu la legislació agrària vigent.

S'estableix el règim d'usos següent:

- a) Ús condicionat a totes les categories de sòl rústic en edificacions existents, sense perjudici de les adaptacions que s'hagin de fer per garantir-ne la funcionalitat.
- b) En cas d'edificis o construccions de nova planta, ampliacions de les existents o canvis d'ús a favor de l'activitat, es considera ús condicionat en totes les categories de sòl rústic a la justificació que siguin els estrictament imprescindibles per dur a terme l'activitat, excepte a les AANP i les ANEI, que es considera prohibit.
- c) En tot cas, caldrà assegurar la recollida i depuració de tots els residus generats per l'activitat segons la legislació vigent, especialment segons la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, el PDS de residus de Menorca i el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

2. Altres usos industrials, activitats destinades a l'obtenció, la transformació o el transport de productes a partir de les matèries primeres: ús prohibit en totes les categories de sòl rústic.

Article 79

Règim específic d'usos en sòl rústic per als equipaments

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer article]

1. Equipaments públics i privats sense construcció situats en terrenys no afectes a explotacions agràries.

L'activitat dels equipaments sense construcció consisteix en l'adaptació d'un espai, sense que impliqui la transformació de les seves característiques inicials, per a activitats d'oci i esbarjo de diferent

tipus, de caràcter concentrat o no, com són àrees recreatives, embarcadors, varadors, ancoratges i activitats de temporada lligades a la platja.

Hi queden incloses les instal·lacions de taules, bancs, barbacoes, fonts, serveis sanitaris i de socorisme, jocs infantils, papereres, aparcaments i la xarxa viària interna destinada a treballs de manteniment, serveis i vigilància, així com les derivades de les concessions de temporada a el litoral.

S'estableix el règim d'usos següent:

- a) Ús prohibit a les AANP, excepte que es tracti dels vinculats a les concessions i autoritzacions de temporada al litoral, autoritzats d'acord amb la normativa sectorial en matèria de costes i litoral, i de conformitat amb el que disposi, si escau, el corresponent pla especial en cas de les ANEI. A les platges del Parc Natural de s'Albufera des Grau, excepte a la zona d'ús general de la platja segons el Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del parc, només seran autoritzables instal·lacions temporals destinades a serveis de salvament o vigilància.
- b) Ús condicionat a la resta de les categories de sòl rústic, que han de complir requisits quant a utilització de materials fàcilment integrables a l'entorn; el manteniment dels equipaments i el seu entorn durant el funcionament, i la previsió de les actuacions necessàries per al desmantellament en finalitzar l'activitat.

2. Equipaments públics i privats amb construcció, definits com a resta d'equipaments, situats en terrenys no afectes a explotacions agràries.

L'activitat de la resta d'equipaments o dels equipaments amb construcció consisteix en la transformació de les característiques d'un espai per permetre la realització d'una activitat, o per a instal·lacions i construccions de nova planta destinades a activitats de lleure, recreatives, científiques, culturals, comercials i d'emmagatzematge, educacionals, socioassistencials, i al turisme de certa dimensió que, per les seves característiques, han de situar-se necessàriament en sòl rústic.

Com a part d'aquests equipaments s'hi consideren inclosos els equipaments públics juvenils com albergs, campaments juvenils, cases de colònies o refugis o residències juvenils. En aquests casos, aquests equipaments han de ser de titularitat pública o gestionats per associacions sense ànim de lucre. En el cas de les associacions, han de comptar amb el reconeixement d'una administració pública amb competències en matèria d'infància, joventut, serveis socials o medi ambient, per dur a terme el servei d'allotjament i educació ambiental; aquesta administració ha de constar i ser consultada en la tramitació de l'autorització de l'ús.

S'estableix el règim d'usos següent:

- a) Ús condicionat sobre edificacions existents a tots els sòls rústics, excepte a les AANP, les ANEI i les APT que està prohibit excepte les excepcions i les limitacions considerades a continuació:
 - i. Han de complir els requisits quant a utilització de materials fàcilment integrables a l'entorn; el manteniment dels equipaments i el seu entorn durant el funcionament, i la previsió de les actuacions necessàries per al desmantellament en finalitzar l'activitat.
 - ii. Els albergs, les cases de colònies o similars tenen la consideració d'ús condicionat en tot tipus de sòl rústic.
 - iii. L'autorització de l'ús condicionat no pot comportar la construcció de noves edificacions ni l'ampliació de les existents ni la legalització d'edificis fora d'ordenació.

- iv. Les hostatgeries en tot tipus de sòl rústic tenen la consideració d'ús condicionat sobre edificacions existents que formin part d'una església o santuari, inclosos en el catàleg de patrimoni municipal o del corresponent pla especial en cas de les ANEI.
 - b) Ús prohibit sobre noves edificacions amb les excepcions següents:
 - i. Amb l'informe previ i l'autorització de l'òrgan competent del Consell Insular en matèria de patrimoni historicocultural i l'avaluació ambiental corresponent dels equipaments de nova construcció estrictament necessaris per a la conservació, accés, ús públic i interpretació d'aquells atributs de Menorca Talaiòtica que el seu corresponent Pla de Gestió estimi pertinents.
3. A les APR d'inundació, d'incendi i de desprendiment, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent ha d'anar acompanyat d'un informe justificatiu, que incorpori les mesures per evitar el risc i només es poden autoritzar amb l'informe previ favorable de l'administració competent en matèria de medi ambient, que pot establir condicions addicionals.

Article 80

Règim específic d'usos en sòl rústic per a les activitats extractives

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Són les encaminades a l'extracció dels recursos minerals en explotacions a cel obert o al subsòl o les auxiliars destinades a les anteriors. S'hi inclouen les edificacions i instal·lacions destinades a l'extracció i el primer tractament dels recursos geològics situats a la mateixa zona.
2. S'estableix el règim d'usos següent:
 - a) Ús prohibit en totes les categories de sòl amb les excepcions que s'indiquen a l'apartat següent.
 - b) Ús condicionat per a activitats extractives a les pedreres, excepte a les AANP, les APT i les AT on l'ús està expressament prohibit, conformement amb el que prevegi en el seu moment el Pla Director Sectorial de Pedreres de Menorca o, si escau, instrument que ho supleixi.

Article 81

Règim específic d'usos en sòl rústic per a infraestructures

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Totes les infraestructures han de garantir que no s'interrompi la funció de corredor biològic per la connexió de les àrees protegides, inherent a les zones APT.
2. Les grans instal·lacions, considerades aquestes com les infraestructures que ocupen una superfície de sòl superior a 1.000 m², han d'estar vinculades a administracions o serveis públics i, quan no estiguin previstes en un instrument de planejament general o d'ordenació territorial, la seva implantació en sòl rústic queda subjecta als requeriments específics que per a la resta d'infraestructures es determinen en aquest article, a excepció de les previstes en el punt 3.
3. La implantació en sòl rústic d'instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica procedent d'energies renovables d'origen solar i eòlica, d'acord amb el que estableix el Pla Director Sectorial

Energètic de les Illes Balears, s'ha d'ajustar a les zones d'aptitud ambiental i territorial que es reflecteixen en les determinacions gràfiques de la revisió del PTI i els criteris d'implantació de les esmentades infraestructures energètiques recollits en els articles 15 i 16 d'aquestes normes i en les Directrius de Paisatge que contenen, d'acord amb el règim d'usos següent:

- a) Tenen la consideració d'ús prohibit les que s'ubiquin a les zones d'exclusió determinades, per a cada tipus d'instal·lació, amb caràcter general pel PDS Energètic i amb caràcter més específic per l'article d'aquestes normes.
 - b) Tenen la consideració d'ús admès les que s'ubiquin sobre terreny a les zones de desenvolupament prioritari, les destinades a l'autoconsum i les destinades a l'autosuficiència energètica de les explotacions agràries preferents. Així mateix, tenen la consideració d'ús admès les instal·lacions tipus A diferents de les destinades a l'autoconsum que possibiliti a cada moment el PDS.
 - c) Les instal·lacions que se situïn en zones on l'ús no tengui la consideració d'admès ni prohibit tenen la consideració d'ús condicionat subjecte a la declaració d'interès general.
 - d) Sempre que l'ús no estigui considerat com a prohibit, les instal·lacions que s'ubiquin en terrenys que estiguin inclosos en àrees de prevenció de riscos (APR) d'inundació i d'incendi, han de complir les corresponents mesures i condicionants ambientals que determina sobre això el PDS Energètic, així com les determinacions de l'article 73 d'aquestes normes.
4. Per a altres infraestructures (petites infraestructures, vies de transport, conduccions i esteses, ports i ports esportius, grans instal·lacions tècniques de serveis de caràcter no lineal), sempre que no estiguin incloses en un instrument de planejament general o d'ordenació territorial, s'estableix el règim d'usos que segueix, d'acord amb els requeriments específics següents:
- a) Ús prohibit a les AANP, ANIT i AIP sense perjudici del que estableix el número anterior, i condicionat quan necessàriament s'hagin d'implantar o passar per aquestes àrees (senyalització marítima, lluita contra incendis, etc.). Per a la dotació de serveis en habitatges o instal·lacions existents, les dotacions esmentades han d'anar soterrades i seguir vies de transport, encara que aquesta obligació es pot exonerar mitjançant la declaració d'interès general quan estiguin vinculades a grans instal·lacions i s'acrediti l'existència de dificultats tècniques que impossibilitin o desaconsellin l'aprofitament de traçats ja existents, en el cas d'explotacions agràries donades d'alta als registres corresponents, per raons econòmiques sempre que es tracti de trams menors de 500 metres lineals. En tot cas, cal aplicar el que disposi la legislació sectorial vigent.
 - b) Ús condicionat a totes les categories de sòl excepte a AANP ANIT, AIP i sempre que no estiguin prohibides per norma de rang legal, havent de comptar en tot cas amb informe sectorial favorable, avaluació d'impacte ambiental conforme a la legislació autonòmica vigent; amb els requeriments de les Directrius de paisatge d'aquesta revisió del Pla territorial i d'acord amb els requeriments específics següents.
 - i. Vies de transport: Han d'estar recollides en la regulació sectorial específica. En cas d'obertura de nous camins, s'autoritzaran quan siguin d'ús i domini públics els necessaris per a la millora de l'explotació agrària, amb l'informe previ vinculant de la Conselleria d'Agricultura, així com els necessaris per a l'accés als elements de la Menorca Talaiòtica que es contenguin al seu pla de gestió, amb l'informe previ vinculant del Departament de Cultura del Consell Insular.

- ii. Conduccions i esteses: Han de ser preferentment soterrades i seguir el paral·lelisme de les vies de transport, i poden ser exonerades d'aquesta obligació mitjançant la declaració d'interès general quan estiguin vinculades a grans instal·lacions i s'acrediti l'existència de dificultats tècniques que impossibilitin o desaconsellin aprofitament de traçats ja existents i, en el cas d'explotacions agràries donades d'alta als registres corresponents, per raons econòmiques sempre que es tracti de trams menors de 500 metres lineals. A la zona d'esplanació de la carretera que inclou la calçada, el voral, la cuneta, la berma i el terraplè o desmunt, fins a l'aresta exterior de l'esplanació, no es poden implantar infraestructures imprescindibles per a la prestació de serveis d'interès públic (xarxes de transport o distribució de gas, energia elèctrica, hidràuliques, telecomunicacions i similars) salvant els casos de cruïlles, túnels, ponts i viaductes. Amb caràcter general, les infraestructures s'han de projectar en zona de protecció de carreteres. Amb caràcter excepcional es podrà ocupar el domini públic a partir de l'aresta exterior d'esplanació, aquesta ocupació s'ha de fer al darrer metre dels tres previstos en l'art. 28 la Llei 5/90 de carreteres de les Illes Balears. Tot això sense perjudici del que estableix l'article 16.6 d'aquesta norma referent a les línies d'evacuació entre instal·lacions de generació renovable fins al punt de connexió a la xarxa de transport i distribució.
 - iii. **[NDC]** Ports i ports esportius, sempre que, a més d'estar recollits a la regulació sectorial específica, no afectin les ANEI.
 - iv. Altres grans instal·lacions: Només quan siguin promogudes per administracions públiques, siguin d'interès general i es justifiqui motivadament la necessitat d'ubicar-les en aquestes categories de sòl.
- c) A ANEI i ARIP, s'han de complir així mateix les disposicions dels corresponents plans especials de protecció.
 - d) A les APR d'inundació, d'incendi i de despreniment, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent ha d'anar acompanyat d'un informe justificatiu que incorpori les mesures per evitar el risc i només es poden autoritzar amb l'informe previ favorable de l'administració competent, que podrà establir condicions addicionals. Així mateix han de tenir en compte els condicionants corresponents que recull l'article 73 d'aquestes normes
 - e) Per raons mediambientals, paisatgístiques, excursionistes i de temps lliure, així com a fi d'evitar transformacions urbanístiques, els camins no asfaltats o pavimentats no poden ser recoberts amb asfalt, ciment, formigó, ni cap altra tècnica similar que impliqui el segellat i la impermeabilització del ferm, sigui quina sigui la categoria de sòl rústic.

Únicament en cas que es consideri que hi ha raons imperioses d'interès general que justifiquin la pavimentació d'un camí o un tram de camí no asfaltat o pavimentat s'ha de tramitar la declaració d'interès general corresponent prevista a la legislació urbanística. En aquest cas, cal fer una tramitació amb informació pública i una valoració ambiental que tenguin en compte la fragilitat de l'entorn, el nivell d'intensitat de degradació del camí i, en tot cas, l'evitació de servei a usos urbanístics irregulars.

Article 82

Règim específic d'usos en sòl rústic per a activitats de protecció i educació ambiental

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Són activitats pròpies de la protecció i l'educació ambiental les que permeten transmetre el coneixement necessari sobre la protecció de l'entorn natural i l'objectiu principal de les quals és la conscienciació i l'educació sobre la importància que té la cura del medi ambient, tant des d'una perspectiva purament mediambiental com social. Entre les instal·lacions necessàries per dur-les a terme es comprenen l'habilitació de camins i accessos, instal·lacions d'observació, centres d'interpretació, granges escola o aules de la natura, espais per a joves, passos sobre torrents i similars.

2. Així mateix comprenen els serveis turístics de caràcter general, sense oferta d'allotjament associada, de mida petita, que no necessiten instal·lacions fixes ni l'execució de nova edificació; que puguin desenvolupar-se, si escau, sobre edificacions existents, i que es consideri que faciliten els serveis a atraccions turístiques com miradors, rutes, elements de valor patrimonial, etc., i permeten valoritzar el paisatge de l'illa i crear un producte turístic desestacionalitzador i catalitzador del desenvolupament rural de l'illa.

i. Comprenen activitats recreatives com les següents:

- a) Senderisme
- b) Rutes amb cavall o altres de tracció animal
- c) Rutes de vehicles no motoritzats
- d) Activitats de vol sense motor

ii. Comprenen activitats educatives, culturals i científiques com les següents:

- a) Activitats educatives o interpretatives
- b) Rutes d'interpretació d'elements culturals
- c) Activitats escèniques
- d) Activitats científiques i de seguiment de caràcter no puntual, que no responguin a activitats extractives regulades per regulació sectorial

iii. Comprenen també, per a aquestes petites àrees d'avituallament, aparcaments de bicicletes amb serveis associats a la utilització d'aquestes, que complementen les activitats recreatives, educatives, culturals o científiques indicades als punts anteriors,

3. L'autorització d'aquestes activitats no necessita declaració d'interès general —llevat de centres d'interpretació, granges escola, aules de naturalesa o espais per a joves i similars, que sí que requereixen la corresponent declaració d'interès general— i es consideren usos admesos en totes les categories de sòl, excepte a AANP, APT i APR i en els casos que específicament es concreten en aquest article, cas en què s'haurà d'adjuntar a la sol·licitud de l'activitat un document específic d'anàlisi ambiental i l'establiment de totes mesures correctores que siguin necessàries per assegurar la no afecció a l'espai on es desenvolupin, document que serà sotmès a informe del Consell Insular de Menorca. Aquestes activitats poden desenvolupar-se a diferents finques i per un nombre indefinit de propietaris, sempre que comptin amb un acord específic amb aquests, que serà vinculant i formarà part del document per a l'obtenció de llicència.

4. En absència d'un pla especial o sectorial que les reguli com a conjunt integrat, s'estableix el règim d'usos següent, d'acord amb els requeriments específics següents:

- a) Activitats pròpies de la protecció del medi natural i les persones. Infraestructures per al control de riscos d'incendis, evacuació o emergència, infraestructures sanitàries com punts d'auxili, punts de recàrrega elèctrica per a aparells mòbils, localització d'antenes i punts wifi, etc., es consideren d'ús admès en totes les categories de sòl.
- b) En cas que sigui necessari comptar amb espais edificats, és obligatori l'ús d'edificacions existents o sistemes desmontables amb les autoritzacions prèvies necessàries corresponents davant l'execució de noves edificacions.
- c) Quan l'activitat impliqui realització de centres d'interpretació mediambiental, granges escoles o altres relacionats amb educació ambiental, s'ha d'incorporar el corresponent projecte educatiu.
- d) Per a instal·lacions fixes, el projecte ha d'establir mesures d'integració paisatgística.
- e) L'activitat d'excursionisme s'ha de realitzar sobre camins existents, i es poden fer petits senders d'unió entre camins en el sòl rústic no protegit (utilitzant mitjans manuals, amplada màxima d'1 m, sense incorporació de paviments, sense afecció a espècies vegetals protegides i de longitud màxima de 500 m.
- f) A les AANP el desenvolupament de l'activitat ha de realitzar-se en edificacions existents, que poden ser objecte de conservació, restauració i consolidació mentre això no comporti augment de volum i sempre que no hagin estat edificats en contra del planejament urbanístic vigent al moment de ser construïts. L'accés motoritzat es permet per a les explotacions agràries i per als serveis de seguretat i emergències.
- g) A les APR, el projecte o document tècnic per a l'obtenció de la llicència corresponent, ha d'anar acompanyat d'un informe ambiental que estableixi les mesures per evitar el risc i els informes de l'Administració autonòmica en matèria dels riscos de la seva competència i, quan correspongui, establir condicions addicionals. L'Administració que atorgui la llicència corresponent ha de fer el seguiment de l'aplicació d'aquestes mesures. En les APR d'inundació cal atènyer-se al que disposa el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

Article 83

Règim específic en sòl rústic per a l'ús d'habitatge

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

L'ús habitatge queda prohibit en totes les categories de sòl rústic en edificacions de nova planta, excepte en els terrenys inclosos en la qualificació especial de nucli rural i amb les condicions especificades en els plans especials d'ordenació de cadascun d'aquests nuclis delimitats pel PTI, entenent que es considera una nova edificació la que és resultat de les obres de nova planta així considerades en aquest pla.

Article 84

Ordenació dels aparcaments en sòl rústic

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. L'ordenació dels aparcaments d'àmbit insular es realitzarà mitjançant el pla especial corresponent que redactarà el Consell Insular de Menorca. Aquest instrument ha de tenir en compte el que disposen els plans especials de les àrees naturals d'especial interès i de les àrees rurals d'interès paisatgístic.

2. Els aparcaments que siguin contigus o interiors a zones forestals han de prevenir el risc d'incendis forestals i minimitzar-los amb l'execució de franges perimetrals d'autoprotecció tal com preveu el Decret 125/2007 de 5 d'octubre, així com altres mesures preventives per minimitzar el risc d'incendis i preservar la seguretat dels usuaris de l'aparcament en cas d'un incendi.

3. La limitació de la pressió sobre el sòl rústic ha de ser el principi que orienti l'execució del pla especial, i s'estableixen els criteris següents per al disseny i la dimensió dels aparcaments:

- a) Es consideraran espais preferents per al foment de la mobilitat tova, per la qual cosa tindran preferència els aparcaments de bicicletes i vehicles de transport públic col·lectiu sobre els de transport privat.
- b) L'accés s'ha de fer des de viari o camí públic.
- c) No caldrà l'ampliació de la dimensió del viari públic existent que els donarà accés per a la seva funcionalitat completa, per la qual cosa s'han de dimensionar d'acord amb la capacitat d'accés en condicions de seguretat per a la seva màxima capacitat.
- d) En cas de donar servei a espais de gran afluència turística en períodes estivals o d'alta concentració de serveis turístics, es donarà prioritat als serveis de transport públic col·lectiu regular, substituint-se o reduint-se la capacitat corresponent respecte de l'ús del vehicle privat.

4. No es consideren objecte d'ordenació del PTI els aparcaments projectats com a àrees de servei de les carreteres, que es permeten d'acord amb el que conté la Llei 5/90 de carreteres, sempre que aquests es justifiquin exclusivament com a necessitats de servei de la carretera. La seva execució necessita obtenir l'informe favorable específic de l'òrgan ambiental.

Capítol V

Condicions generals de les edificacions en sòl rústic

Article 85

Condicions generals de les edificacions a sòl rústic

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació l'article sencer]

1. Les condicions de les edificacions destinades a l'ús agrícola o d'explotació dels recursos agroforestals, i de les activitats complementàries a aquests, són les següents:

- a) La superfície màxima construïble és de l'1 % de la superfície de la parcel·la.
- b) El percentatge màxim de la parcel·la que es pot ocupar per l'edificació i la resta d'elements constructius ha de ser inferior al 3 %.
- c) L'alçada màxima dels edificis no pot superar les dues plantes d'alçada (planta baixa + 1) i els 7 metres comptats des del nivell de planta baixa de l'edificació fins al coronament de la coberta.
- d) A les ANEI, ANIT, ARIP i AIP, els edificis no poden tenir més d'una planta ni sobrepassar l'alçada màxima de 5,00 metres.
- e) El volum màxim construïble per edificació no pot superar els 1.500 m³. Les noves edificacions han de respondre als criteris d'integració paisatgística que es plantegen en aquest pla.

- f) La separació mínima entre edificis ha de ser suficientment àmplia perquè se singularitzi l'impacte de cadascun.
- g) Els edificis i les instal·lacions de nova planta han de complir totes les condicions anteriors, tret que, per les característiques especials de l'activitat de què es tracti, l'informe preceptiu del Consell Insular els exoneri, totalment o parcialment, excepte pel que fa als paràmetres recollits en les lletres a) i b), que no poden ser objecte d'exoneració.

2. Quan a la parcel·la hi hagi construccions o edificacions d'ús residencial executades legalment o, si escau, haguessin assolit la consideració d'edificis en règim especial a l'entrada en vigor de la present revisió del Pla Territorial Insular:

- a) Es permet la construcció de piscines en sòl rústic excepte a AANP i d'acord amb la legislació aplicable, sempre que es compleixin les condicions següents:
 - i. Només es permet una piscina per finca i parcel·la, que s'ha d'executar a l'aire lliure. En el cas que la piscina sigui coberta només es pot executar a l'interior d'una edificació existent, i com a part del conjunt tradicional de *ses cases*.
 - ii. La seva superfície computarà per a l'ocupació màxima per parcel·la de l'edificació o edificacions, la superfície de la làmina d'aigua no pot ser superior a 35 m² i el volum no pot superar els 60 m³ de capacitat. La superfície de piscines cobertes computarà als efectes d'edificabilitat no residencial, per la qual cosa només es poden fer sobre una edificació existent i legalment executada, no disconforme amb l'ordenació establerta en aquest PTI.
 - iii. Quan no generin desmunts ni terraplens superiors a 1,50 metres.En qualsevol cas, les piscines no computen com a ampliació de l'ús residencial.
- b) Poden executar-se petites actuacions, com pèrgoles i barbacoes separades de l'edificació, amb una ocupació màxima de parcel·la de 20 m² i de 5 m² respectivament, i una alçada màxima de 2,20 metres, i mai no poden constituir elements tancats.

Capítol VI

Règims específics: construccions tradicionals, construccions vinculades a l'activitat agrícola i ramadera, i activitats amb destinació turística

Article 86

Definició del conjunt tradicional de *ses cases*

[ND; norma de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística]

1. Es defineixen en aquest pla els conjunts edificats de la tradicional explotació rural menorquina, que s'anomenen *ses cases*, constituïts pels elements següents: l'habitatge, o si és el cas habitatges, principal del propietari/agricultor, annexos d'ús residencial i edificacions auxiliars per a l'explotació agropecuària que es relacionen a través del pati o espai distribuïdor del conjunt, normalment orientat a sud.
2. Hi ha certes construccions com les barraques, els ponts del bestiar i els boers que, per necessitats originals de l'explotació, poden trobar-se disgregades del conjunt principal, si bé es comuniquen amb aquest a través de camins interiors de la finca.

3. Es considera que una edificació forma part del conjunt tradicional de *ses cases* si es donen, com a mínim, dues de les condicions espacials següents:

- a) Les diferents edificacions que constitueixen el conjunt estan relacionades a través del tradicional pati localitzat, generalment, al sud.
- b) Les diferents edificacions que constitueixen el conjunt estan relacionades a través d'un jardí característic de les cases senyorials que es pot situar a qualsevol orientació en funció del disseny i les característiques de les plantacions.
- c) Les edificacions estan relacionades a través d'un espai d'explotació agropecuària la distància del qual al centre geomètric de l'habitatge principal sigui menor de 100 metres.
- d) Les edificacions es comuniquen amb el conjunt a través d'un camí interior a la finca o de servei d'aquesta, amb un recorregut màxim de 150 metres, seguint-ne el traçat des del centre geomètric de l'habitatge principal.

4. En qualsevol cas, únicament poden formar part del conjunt tradicional de *ses cases* les edificacions legalment implantades que, abans del 17-05-2003, figurin inscrites en el Registre de la Propietat o en qualsevol títol que n'acrediti la legalitat.

5. Correspon a l'ajuntament, en desplegament de les seves competències respecte de la protecció del patrimoni edificat, o a sol·licitud del propietari o interessat, i a fi de la conformació d'un catàleg municipal de conjunts tradicionals de *ses cases*, emetre informe previ amb caràcter preceptiu i vinculant de declaració dels conjunts edificats denominats *ses cases* com a explotació rural tradicional menorquina, atenent el que conté aquest article i a fi de fer possible les transformacions que sobre aquestes edificacions es recullen en aquest PTI.

Article 87

Construccions de nova planta vinculades a l'activitat agrícola no professional en sòl rústic comú

[ND; norma de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística]

1. Els plans generals i els plans d'ordenació detallada municipals, en establir d'acord amb les determinacions de la Matriu de regulació d'usos a sòl rústic continguda a l'annex I d'aquestes normes l'ordenació urbanística dels terrenys inclosos en la categoria de sòl rústic comú, determinaran les condicions a què han d'ajustar-se les construccions de nova planta vinculades a l'activitat agrícola no professional, amb subjecció en qualsevol cas a les següents:

- a) A cada parcel·la independent inscrita registralment, sempre que aquesta posseeixi una superfície mínima de 14.000 m² i existís abans de l'aprovació del Pla Territorial Insular de 17-05-2003, cal atènyer-se al que disposa la legislació agrària vigent.
- b) Es pot edificar tan sols una caseta d'eines, únicament destinada a l'activitat agrícola, amb una superfície construïble màxima de 12 m².
- c) L'alçada màxima de l'edificació ha de ser d'una planta i 2 metres mesurats des de la cota natural del terreny.
- d) No es permet la connexió a xarxes de subministrament elèctric.

- e) Les característiques tipològiques, estètiques i constructives d'aquestes edificacions, i dels materials i acabats permesos han de ser les següents: els paraments exteriors poden estar folrats de paret seca, pintats de blanc o amb pedra de marès vista, i la coberta ha de ser inclinada de teula àrab.

Article 88

Construccions de nova planta vinculades a l'activitat ramadera no professional en sòl rústic comú

[ND; norma prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística]

1. Els plans generals municipals, en establir d'acord amb les determinacions de la Matriu de regulació d'usos a sòl rústic continguda a l'annex I d'aquestes normes l'ordenació urbanística dels terrenys inclosos a la categoria de sòl rústic comú, determinaran les condicions a què han d'ajustar-se les construccions de nova planta vinculades a l'activitat ramadera no professional, amb subjecció en qualsevol cas a les següents:

- a) A cada parcel·la independent inscrita registralment, sempre que aquesta posseeixi una superfície mínima de 14.000 m² i existís abans de l'aprovació del Pla Territorial Insular de 17-05-2003, caldrà ajustar-se al que disposa la legislació agrària vigent
- b) L'alçada màxima de l'edificació ha de ser d'una planta i 3 metres mesurats des de la cota natural del terreny. La mida de la construcció ha de ser el necessari per acollir els animals o el bestiar de l'activitat no professional i sempre inferior a 24 m².
- c) No es permet la connexió a xarxes de subministrament elèctric.
- d) Les característiques tipològiques, estètiques i constructives d'aquestes edificacions han de ser anàlogues a les recollides en l'article anterior.

Article 89

Condicions de posició i implantació de les edificacions en sòl rústic

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen- cer]

1. Condicions d'ubicació: s'ha d'afavorir la conservació del caràcter rústic i la mínima alteració possible del paisatge, reduint sempre l'impacte visual.

2. Condicions d'implantació:

- a) Les edificacions s'han d'ubicar a les zones amb pendents inferiors al 15 %, de manera que es minimitzi el moviment de terres, la realització de rebaixos o grans talussos.
- b) El planejament municipal ha de determinar la distància mínima i màxima entre mitgeres, camins, edificacions, finques, torrents i rieres.
- c) S'ha de respectar l'estat natural de la resta de parcel·la on no s'ubiquin les construccions, mantenint la permeabilitat del terreny i evitant formigonats, enllosats o similars als entorns que puguin reduir-la.
- d) Els desmunts o terraplens han de ser menors o iguals a 2 metres i no poden afectar una superfície superior al 5 ‰ de la finca. Els paraments verticals que resultin s'han de resoldre amb murs de paret seca.

- e) A les edificacions contigües o situades a l'interior de zona forestal, s'ha de fer una faixa perimetral de prevenció de risc d'incendi forestal segons el que recull l'article 11 del Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal.

Per tal de preservar el valor paisatgístic de les parets seques, no es permet l'adossament o la superposició de la nova edificació sobre aquestes.

Article 90

Règim de les instal·lacions i els establiments destinats a l'activitat turística en el medi rural

[Article que conté normes NIDPA —d'immediata, directa i plena aplicació— i ND —directives prevalents sobre i vinculants de l'ordenació urbanística— segons s'indica en cada cas]

1. **[NIDPA]** En sòl rústic es permeten les instal·lacions i els establiments destinats a l'activitat turística i agrícola que en cada moment autoritzi la normativa sectorial turística i agrària amb les limitacions que s'estableixen en aquest pla i en els plans que s'hagin redactat en desplegament de la legislació ambiental, com el PORN, el PRUG de S'Albufera des Grau i el Pla de Gestió Natura 2000 de la Costa Est de Menorca.
2. **[NIDPA]** L'autorització de noves places d'allotjament turístic en sòl rústic vinculades a una explotació agrària preferent, quan aquest ús estigui permès, s'ha d'efectuar d'acord amb algunes de les modalitats següents:
 - a) Hotel rural: establiments que presten el servei d'allotjament turístic i estan ubicats a edificacions que destaquen per la seva excel·lència i els seus valors arquitectònics, etnològics o patrimonials, i que estan inclosos al Catàleg de Patrimoni Històric municipal, construïdes abans de l'1 de gener de 1940, en una finca o finques que tinguin una superfície mínima de 49.000 m² i que constitueixin una explotació agrària, ramadera o forestal preferent que ha de quedar vinculada a l'activitat.
 - b) Establiment d'agroturisme: establiments que presten serveis d'allotjament turístics ubicats a edificacions construïdes abans de l'1 de gener de 1960 en una finca o finques que tinguin una superfície mínima de 21.000 m² i que constitueixin una explotació agrària, ramadera o forestal preferent.
 - c) Agroestades: consisteixen en el servei de pernoctació i dinar, amb un màxim de sis places per explotació agrària preferent, ubicades sempre en una edificació d'ús residencial amb la condició que l'agricultor resideixi a l'explotació.
3. **[ND]** Els hotels rurals, establiments d'agroturisme i d'agroestades han de complir les condicions següents:
 - a) Han de constituir-se sobre una explotació preferent de caràcter agrari, ramadera o forestal en funcionament efectiu, d'acord amb un certificat expedit per la conselleria competent en agricultura que acompanyarà l'expedient de sol·licitud de llicència d'activitat complementària. Amb caràcter anual, la conselleria competent en agricultura haurà de recollir en el registre de les explotacions agràries preferents que duguin a terme l'activitat agrària i la complementària, com a mínim, la declaració de la producció

i el cultiu a fi d'assegurar el manteniment de l'activitat agroramadera que acompanya, i com a garantia efectiva de la preservació de paisatge rural de l'explotació.

- b) Les construccions i els annexos construïts legalment existents a la finca es poden destinar, sense ampliació de volum ni superfície, a l'allotjament turístic d'un hotel rural, agroturisme o per a la prestació de serveis complementaris a usuaris de serveis turístics, a fi de recuperar els edificis representatius del patrimoni històric rural menorquí, amb les condicions següents:
 - i. Es poden destinar a l'ús turístic exclusivament els edificis de valor històric rural que responguin a totes o alguna de les característiques següents:
 - a. Executat amb murs de càrrega de pedra de marès, maçoneria de pedra o executada en sec.
 - b. Forjats executats amb entrebigat de fusta i llosa de marès.
 - c. Cobertes de teula àrab a la major part de l'edifici o formant voltes de maó o de marès.
 - ii. Els edificis han de formar part de l'entorn del conjunt tradicional de ses Cases definit en aquestes normes.
 - iii. S'ha de mantenir almenys un 40 % del volum edificat existent en el moment de sol·licitar el canvi d'ús a l'ús agroramader.
- c) Per a hotels rurals es permet un màxim de 50 places turístiques si ho permet alhora la normativa turística de rang superior, modalitat turística que no es permet en l'àmbit del Parc de l'Albufera des Grau, per raó del PORN vigent.
- d) Es permet la construcció de piscines segons la regulació de les condicions generals de l'edificació en sòl rústic.
- e) Per a agroturismes es permet un màxim de 24 places d'allotjament turístic, si ho permet alhora la normativa agrària o turística de rang superior, vinculades a una explotació agrària preferent. A fi d'evitar la utilització dels agroturismes com a habitatges o apartaments independents, es prohibeix creació d'una divisió horitzontal, alhora que es prohibeix la construcció de més d'una cuina a cadascun d'ells, evitant-se en tot moment la consideració que qualsevol de les unitats d'allotjament que conformen la instal·lació disposin de les condicions necessàries per a la conservació, l'elaboració i el consum d'aliments i begudes al seu interior, i no es permeten unitats d'allotjament independents que compleixin el programa mínim d'habitatge per si mateix mateixes.
- f) L'exercici de l'activitat complementària en la modalitat d'agroestada requereix per a la seva autorització la presentació de la declaració responsable corresponent per a l'inici de l'activitat davant de l'Administració pública competent en matèria agrària per part del titular de l'explotació agrària preferent, en què cal manifestar que compleix els requisits i les condicions que aquí s'estableixen per començar l'exercici de l'activitat, que disposa de la documentació que l'acredita i que es compromet a mantenir-ne el compliment durant el termini de temps inherent a aquest exercici.

A més de certificar el que exposa la lletra a), l'Administració pública competent en matèria agrària ha de comprovar en la documentació presentada que es compleixen els requisits i les condicions que s'apunten a continuació, amb l'obligació de sol·licitar un

informe previ vinculant a l'Administració turística respecte a la situació, les característiques i el nombre de places afectes a aquesta explotació, i a l'Administració municipal respecte a les condicions urbanístiques d'implantació. A més, és necessària la comunicació anual de manteniment d'aquesta activitat complementària d'agroestades.

La competència d'inspecció respecte del compliment de les condicions agràries, turístiques i urbanístiques es considera conjunta i pròpia de les administracions afectada.

- i. L'edificació objecte de l'activitat d'agroestada ha de posseir per a l'autorització l'ús residencial i no necessitar la realització d'obres d'ampliació per a la implantació d'aquesta. En cap cas l'activitat d'agroestada es pot implantar sobre edificacions en situació de fora d'ordenació.
 - ii. En cas de necessitar la realització d'obres, aquestes seran objecte de llicència urbanística i, en tot cas, s'han d'ajustar a les condicions permeses en aquest pla per a l'ús d'habitatge.
 - iii. Es pot autoritzar l'activitat d'agroestada, amb un màxim de 6 places d'allotjament turístic, sempre que l'activitat la dugui a terme l'agricultor que resideixi a l'explotació i sempre que s'ofereixi, com a mínim, amb els serveis turístics a què fa referència l'article 51 de la normativa turística per a les estades en habitatges per a ús turístic.
 - iv. S'entén que es fa una activitat complementària en la modalitat d'agroestada quan no es pot acreditar, d'acord amb la normativa aplicable, que la contractació efectuada és conforme a la legislació sobre arrendaments urbans, rústics o altra llei especial.
 - v. L'allotjament en la modalitat d'agroestada ha de consistir en la cessió temporal del dret d'ús i de gaudi de les dependències destinades a pernoctació i dinar de l'habitatge per períodes de temps no superiors a 2 mesos.
 - vi. La presentació de la declaració responsable d'inici d'activitat té com a efecte immediat la inscripció en el registre insular agrari, sempre que aquesta sigui correcta.
 - vii. Cal comptar amb una assegurança de responsabilitat civil per al desenvolupament de l'activitat turística complementària que cobreixi els possibles danys a tercers.
- g) Quan per raó de l'activitat turística que es pretengui desenvolupar sigui necessari ampliar el volum dels edificis existents destinats exclusivament a l'activitat agroramadera de l'explotació rural de la finca o construir edificis per a aquesta activitat serà necessària l'elaboració d'un projecte agrari o ramader específic, signat per un tècnic competent, que justifiqui com a mínim el compliment del següent:
- i. Es prohibeixen les obres d'ampliació de volum de les construccions existents situades en àrees d'alt nivell de protecció.
 - ii. No és possible millorar instal·lacions existents per adaptar-les a les noves necessitats de l'activitat agroramadera de l'explotació.
- h) L'abandonament de l'activitat agroramadera o turística implicarà la demolició i l'eliminació de les obres de condicionament per albergar agroturismes o hotels rurals executades a l'empara del que conté aquest article.

- i) En cap cas no s'admetrà la sol·licitud posterior de canvi d'ús de les edificacions construïdes exclusivament per a l'activitat agrària de l'explotació de la finca a l'empara del que conté aquest article.
- j) Han de tenir accés des d'un camí públic a la parcel·la on es faci l'activitat d'allotjament turístic.

4. **[ND]** En aquest pla territorial es permeten els restaurants com a activitats turístiques complementàries de les activitats d'allotjament turístic que es desenvolupen al món rural, amb les limitacions següents:

- a) S'han de constituir associats a les activitats que, com a activitats complementàries es consideren en aquest PTI, constitueixen hotels rurals i agroturismes, per tant associats a una explotació preferent de caràcter agrari, ramader o forestal en funcionament efectiu, en els termes continguts a l'apartat 3 d'aquest article.
- b) Han de comptar amb accés des d'un camí públic a la parcel·la on es realitzi l'activitat i han de trobar-se a 300 metres o menys d'aquest camí (amidats en línia recta sobre el plànol).
- c) El servei turístic de restauració pot estar obert al públic i no només als residents de l'allotjament turístic.
- d) S'estableixen els límits màxims següents per als establiments de restauració:
 - i. Un límit de fins al 50 % més de les places autoritzades d'allotjament en el cas de l'hotel rural, per a establiments de restauració, que poden donar servei al públic en general, amb una capacitat màxima de 75 persones
 - ii. Un límit de fins al 100 % més de les places autoritzades d'allotjament en el cas dels agroturismes, que poden donar servei al públic en general, amb una capacitat màxima de 48 persones.

5. **[ND]** No es permet el trasllat de volum per acollir les activitats agroturístiques en el medi rural considerades en aquest pla, i d'acord amb el que conté la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears.

6. **[ND]** Serà necessària la redacció d'una memòria d'idoneïtat tècnica que acompanyi la sol·licitud d'activitat turística en la modalitat d'hotel rural o agroturisme, i si escau, la llicència d'obres necessària, en els termes continguts en l'article 68 d'aquestes normes.

7. **[ND]** Els establiments turístics d'allotjament en sòl rústic previstos en aquest article, a excepció dels d'agroestades, han de complir els requisits mínims següents en matèria de xarxes d'infraestructures i serveis:

- a) Els immobles ubicats a les zones descrites sense accés a la xarxa de sanejament han de disposar d'un sistema de recollida, tractament i evacuació o emmagatzematge que garanteixi la protecció del domini públic hidràulic i que compleixi amb les característiques tècniques i els rendiments exigits en el Pla hidrològic vigent, així com presentar davant l'Administració hidràulica la declaració responsable també exigida pel Pla hidrològic.
- b) S'han d'instal·lar necessàriament sistemes d'energies renovables que suposin com a mínim el 50 % del subministrament energètic global a l'edificació. Aquest percentatge serà del 100 % en cas d'intervencions sobre edificacions situades a AANP i en cas de no existir

prèviament connexió disponible a la xarxa elèctrica, sens perjudici que es puguin instal·lar sistemes de suport o d'emergència que utilitzin combustible fòssil. Quan no sigui possible ubicar a la coberta les instal·lacions d'autoconsum elèctriques, la ubicació alternativa sobre el terreny no computarà urbanísticament quant al paràmetre d'ocupació sempre que no superi els límits establerts per la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica.

- c) S'han de recollir i tractar les aigües pluvials en aljubs per a l'aprofitament posterior.
- d) S'ha de disposar d'un dipòsit acumulador no inferior a 200 litres per plaça quan el subministrament no es faci mitjançant connexió a la xarxa municipal d'abastament.
- e) Servei de dipòsit d'escombraries d'acord amb les normes específiques aprovades pels ajuntaments.

TÍTOL IX

DETERMINACIONS DISPOSITIVES SOBRE PROTECCIÓ, GESTIÓ, MILLORA, ÚS SOSTENIBLE DEL PAISATGE I CUSTÒDIA DEL TERRITORI. DIRECTRIUS DE PAISATGE DE MENORCA

Capítol I Directrius de paisatge de Menorca

Article 91

Assumpció del Conveni Europeu del Paisatge com a marc de referència de les determinacions paisatgístiques del PTI i d'altres polítiques públiques d'incidència paisatgística

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

1. El model territorial que formula el PTI s'estableix des de la perspectiva global del manteniment, gestió i millora de la qualitat i la diversitat paisatgística de Menorca, la consideració del paisatge com a patrimoni, recurs i senya d'identitat, i el foment del seu ús i gaudi públic i la seva interpretació il·lustrada.
2. S'assumeix com a marc de referència de la política paisatgística del Consell Insular de Menorca, i en concret del PTI, la concepció de paisatge, els grans objectius i l'agenda de política paisatgística que preconitza el Conveni Europeu del Paisatge, del Consell d'Europa, fet a Florència el 20 d'octubre del 2000 i ratificat per Espanya el 6 de novembre del 2007.
3. D'acord amb el conveni esmentat, s'entén per paisatge «qualsevol part del territori, tal com la percep la població, el caràcter de la qual sigui el resultat de l'acció i la interacció de factors naturals o humans» (traducció de l'Instrument de Ratificació del Conveni Europeu del Paisatge, BOE de 5 de febrer de 2008).
4. Les iniciatives del PTI per al manteniment, la gestió i la millora de la qualitat i la diversitat paisatgística de Menorca responen, d'acord igualment amb el Conveni Europeu del Paisatge, a tres línies d'acció pública:
 - a) Protecció dels paisatges: accions encaminades a conservar i mantenir els aspectes significatius o característics d'un paisatge, justificats pel valor patrimonial derivat de la configuració natural o l'acció de l'home.

- b) Gestió dels paisatges: accions encaminades, des d'una perspectiva de desenvolupament sostenible, a garantir el manteniment regular d'un paisatge per tal de guiar i harmonitzar les transformacions induïdes pels processos socials, econòmics i mediambientals.
- c) Ordenació paisatgística: accions que presentin un caràcter prospectiu particularment accentuat amb vista a millorar, restaurar o crear paisatges.

Article 92

Criteris d'acció paisatgística

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Abordar el paisatge com a qualitat de tot el territori, dels espais de dominant natural i rural, i dels urbans i periurbans, de les àrees paisatgísticament valuoses, i de les deteriorades o banals.
2. Superar l'entesa del paisatge en termes urbanístics com a mer criteri de zonificació protectora, concebant-lo prioritàriament com a via de qualificació territorial i de participació i implicació social en la gestió i el gaudi del paisatge com a patrimoni col·lectiu.
3. Enfocar la política de paisatge de manera transversal a totes les polítiques territorials d'incidència paisatgística, sense detriment del protagonisme de l'ordenació del territori i l'urbanisme en aquesta matèria, i del que en el seu moment pugui establir una llei específica de paisatge de les Illes Balears.
4. Definir els Objectius de qualitat paisatgística de Menorca, d'acord amb el que proposa el CEP, i les directrius per assolir-los.
5. Vetllar de manera especialment curosa per la integració en el paisatge dels béns culturals, en particular dels components de la candidatura de Menorca Talaiòtica a la Llista del patrimoni mundial, i garantir la salvaguarda de la configuració morfològica i les condicions de visibilitat dels seus entorns com a atributs del bé.
6. Prioritzar les accions i els projectes de requalificació paisatgística d'escala eminentment locals, prestant especial atenció a les àrees periurbanes i als accessos a nuclis, sobretot quan s'hi implantin béns rellevants de la cultura talaiòtica, als entorns i espais públics de zones turístiques i dels nuclis tradicionals.
7. Articular per a les iniciatives de requalificació paisatgística de certa entitat i complexitat territorial la figura de Projectes de Requalificació Paisatgística, amb la cooperació de Consell i municipis, i amb el Pla Especial com a possible instrument més adequat de desenvolupament.

Article 93

Objectius de qualitat paisatgística

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. D'acord amb el CEP, s'entén per objectiu de qualitat paisatgística (OCP) la formulació, per part de les autoritats públiques competents, de les aspiracions de les poblacions pel que fa a les característiques paisatgístiques del seu entorn.

2. Amb un caràcter obert, a partir del coneixement i el cabal paisatgístic de Menorca, en concret del que conté l'annex VIII de la informació del PTI sobre les unitats de paisatge de Menorca, i amb la delimitació que sobre aquestes es reflecteix a les determinacions gràfiques d'aquest PTI, són Objectius de qualitat paisatgística del PTI els següents:

- i. OCP 1. Unes capçaleres urbanes insulars —Maó i Ciutadella— amb teixits històrics, siluetes urbanes, entorns i accessos de qualitat, coherents amb el seu paper destacat en la configuració i interpretació del paisatge menorquí.
- ii. OCP 2. Una xarxa de nuclis urbans tradicionals al corredor de la Mitjania —Alaior, es Mercadal i Ferreries— i al sud i sud-est —es Migjorn Gran, Sant Lluís, es Castell i Sant Climent— integrats harmònicament en el paisatge, amb siluetes i façanes urbanes nítides, i entorns i accessos cuidats.
- iii. OCP 3. Àrees industrials, logístiques i comercials, en particular les de Ferreries, es Mercadal, Maó, Sant Lluís i Ciutadella, tractades a les vores i als accessos, i en el disseny de possibles ampliacions, amb criteris i actuacions d'integració en el paisatge i de requalificació ambiental i paisatgística.
- iv. OCP 4. Un mosaic agrosilvopastoral divers, viu i ben gestionat per les activitats agràries i forestals, adaptat a la diversitat del potencial ecològic, i en què resultin lleïbles els components naturals i historicoculturals que defineixen la identitat del paisatge rural.
- v. OCP 5. Un sistema de construccions rurals tradicionals (casats de llocs, parets, tancs, portelles, boers, cabanes, pous, aljubs, etc.), conservades i valorades en relació amb agrosistemes actius, funcionals i innovadors a partir de pràctiques i sabers sostenibles heretats, compatibles amb noves instal·lacions agrícoles i ramaderes de justificada necessitat i disseny, dimensions i materials d'acord amb el caràcter del paisatge.
- vi. OCP 6. Un sistema territorial de patrimoni historicocultural, amb destacat paper dels components de la cultura talaiòtica de Menorca, incardinat al paisatge, protegit i ben gestionat, com a element fonamental de qualificació i interpretació del paisatge.
- vii. OCP 7. Uns paisatges de dominant natural i àrees protegides ben conservades, que incorporin la dimensió paisatgística com a percepció del caràcter natural i cultural del territori a la gestió, la interpretació i l'ús públic.
- viii. OCP 8. Un contacte entre terra i mar que mantengui el caràcter i la integritat de les diferents configuracions del paisatge costaner de Tramuntana i de Migjorn, incorporant els fars i els seus entorns com a fites construïdes i miradors, així com altres elements d'interès etnològic.
- ix. OCP 9. Infraestructures viàries integrades al paisatge, amb projectes de millora o nous traçats que no comprometin, en la mesura que sigui possible, la continuïtat i permeabilitat ecològica, sociocultural i perceptiva del paisatge, i facilitin, amb el disseny i els equipaments adequats, l'observació del paisatge.
- x. OCP 10. Implantacions d'energia renovable en diàleg i harmonia amb el paisatge, evitant els terrenys de valors intrínsecs més alts i de més fragilitat visual i adoptant el disseny i les solucions tècniques de menor impacte visual i ecològic.

- xi. OCP 11. Àrees turístiques ordenades i integrades en el paisatge, amb vores nítides i de qualitat respecte al paisatge rural i marí circumdant, amb accessos i espais públics cuidats, de manera que se'n valoritzi la imatge i se'n minimitzi l'impacte visual.
- xii. OCP 12. Un sistema insular d'itineraris i miradors paisatgístics, articulats al voltant del camí de Cavalls, el camí d'en Kane i altres camins rurals tradicionals i públics, que permeti l'accés a la contemplació i el gaudi del paisatge i la seva interpretació educadora.

3. Sense perjudici d'altres determinacions adoptades pel PTI per a la protecció, gestió i ordenació dels valors del paisatge, en particular la zonificació del sòl rústic i les corresponents matrius de regulació d'usos, i les referides a la destinació del sòl per a infraestructures i equipaments de interès autonòmic i insular, s'estableixen les directrius següents per avançar en l'assoliment dels OCP enunciats en el número anterior. Aquestes directrius s'adrecen a la planificació territorial i urbanística i a altres polítiques, plans i accions d'incidència en el paisatge.

Article 94

Directrius de l'OCP 1

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

Per aconseguir l'OCP 1, «Unes capçaleres urbanes insulars —Maó i Ciutadella— amb teixits històrics, siluetes urbanes, entorns i accessos de qualitat, coherents amb el seu paper destacat en la configuració i interpretació del paisatge menorquí», s'estableixen les directrius següents:

1. Reconèixer per part de la planificació territorial i urbanística el caràcter i els valors del paisatge urbà i periurbà de les dues ciutats insulars, tant del paisatge urbà interior (diferents morfologies i teixits urbans; conjunts històrics, els seus espais públics i arquitectura, en particular la d'interès patrimonial i els seus entorns; espais públics en general; front urbà litoral...) com del paisatge urbà exterior, en concret els accessos, les rondes i l'entorn rural periurbà, així com les imatges urbanes més representatives des de terra i mar.
2. Integrar el paisatge, el seu caràcter, valors i percepció, des dels de més alt valor patrimonial fins als quotidians, com un dels criteris fonamentals de desenvolupament dels plans generals de Maó i Ciutadella.
3. Formular iniciatives de protecció, gestió i millora del paisatge, d'acord amb el CEP, si escau a través de plans especials, i ajustades a les variades configuracions, valors i estat de conservació de les diferents peces paisatgístiques urbanes, des dels centres històrics a les extensions recents, els eixamples i altres desenvolupaments urbans contemporanis.
4. Considerar i valoritzar en el paisatge urbà elements i peces patrimonials d'origen històric rural integrades al teixit urbà i les seves expansions, com sínies, pous, molins o horts.
5. Conservar la forma i imatge de la ciutat històrica, atenent les característiques específiques del paisatge urbà històric de Ciutadella i Maó, en matèria de condicions de parcel·lació, composició de façanes, materials, colors i obertures a les façanes, tractament de murs i altres elements dels mateixos, així com en matèria de cartells, rètols i tendals de comerços, sens perjudici d'una regulació especial d'aquests aspectes per ordenances municipals de paisatge i vies i espais públics.
6. Conservar i millorar els fronts marítics urbans de Maó i Ciutadella sobre els ports tradicionals, promovent iniciatives de requalificació i millora ambiental i paisatgística en àrees

amb canvis d'usos reals o potencials, com a Cala Figuera o a l'àrea de la base militar al port de Maó, i integrant al paisatge monuments i conjunts patrimonials emblemàtics com la fortalesa de la Mola.

7. Dissenyar i gestionar els desenvolupaments urbans de les rondes i els passeigs de circumval·lació amb criteris d'integració i requalificació paisatgística, propiciant la permeabilitat de les relacions entre la ciutat i el seu entorn rural, aprofitant camins tradicionals i potenciant el paper de fites i elements d'interès patrimonial, arqueològics, arquitectònics i etnològics rurals.
8. Formular una ordenació específica del paisatge periurbà, amb la possible utilització si és el cas de plans especials, promovent la conservació i requalificació tant dels aspectes perceptius com materials del paisatge, prestant atenció especial al paper dels camins històrics, canals, torrents, horts, en particular de l'ARIP Vergers de Sant Joan al costat de Maó, i a les construccions d'interès etnològic i arqueològic de l'entorn urbà.
9. Considerar la figura de parc agrari, incorporada a la Llei agrària de les Illes Balears, com a instrument per a la dinamització de l'activitat productiva agroalimentària de qualitat i proximitat a l'espai agrari periurbà de Maó i Ciutadella, i la conservació, posada en valor i gaudi públic del paisatge agrari i el patrimoni etnològic associat.

Article 95

Directrius de l'OCP 2

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Per aconseguir l'OCP 2, «Una xarxa de nuclis urbans tradicionals al corredor de la Mitjania —Alaior, es Mercadal i Ferreries— i al sud i sud-est —es Migjorn Gran, Sant Lluís, es Castell i Sant Climent— integrats harmònicament en el paisatge, amb siluetes i façanes urbanes nítides, i entorns i accessos cuidats», s'estableixen les directrius següents:

1. Adoptar mesures específiques d'ordenació dels fronts urbans i dels seus entorns que evitin la transformació, el deteriorament o l'empobriment dels valors paisatgístics de les imatges i les fites més destacades, tenint cura especialment de les vistes més freqüentades i representatives.
2. En aquest sentit, establir relacions de continuïtat i harmonia de les noves trames urbanes amb les morfologies existents, de manera que el planejament urbanístic haurà de tenir en compte les característiques de les vores i fronts urbans, en particular els perfils més valuosos, reconeguts i fràgils des de el punt de vista visual, evitant que nous elements els desfigurin.
3. Considerar, en concret, les característiques geològiques, topogràfiques, ecològiques de les àrees de desenvolupament eventuais dins les àrees de transició, mantenint un nivell de coherència adequat de les extensions urbanes amb l'estructura paisatgística de l'entorn, en particular, amb els trets més destacats de la coberta vegetal natural si n'hi hagués, la morfologia i el patrimoni rural del paisatge agrari periurbà, i altres elements destacats del paisatge, en particular els monuments i jaciments de la cultura talaiòtica de Menorca si n'hi hagués.

4. Incorporar als instruments de planejament urbanístic criteris a favor de la conservació de la imatge i el paisatge urbà, en particular dels nuclis antics, incloses les trames urbanes fundacionals de Sant Lluís i es Castell, en matèria de condicions de parcel·lació, composició de façanes, cobertes, materials, colors i obertures a les façanes, tractament de murs i altres elements dels mateixos, així com pel que fa a cartells, rètols i tendals de comerços.
5. Millorar el paisatge als accessos urbans, amb actuacions de petita dimensió en àrees altament freqüentades i molt visibles, amb la correcció d'impactes visuals negatius, la recuperació paisatgística dels espais laterals de la carretera i l'habilitació tant com sigui possible d'àrees de passeig i ciclistes.
6. D'acord amb el caràcter, l'emplaçament i els valors específics dels nuclis urbans i els seus entorns a les unitats de paisatge 5, 15, 19, 21 i 23, tenir cura en particular, amb les operacions d'ordenació i requalificació que fossin necessàries, de:
 - a) Les perspectives i siluetes urbanes, així com els accessos d'Alaior, per l'est i el sud, des de la Me-1, i des del nord pel camí d'en Kane i els camins des Cos i de Binixems.
 - b) Les visions de conjunt de Ferreries pel nord des de la variant de la Me-1 i des de l'est per l'accés tradicional del passatge es Coster, inclòs el vessant terrassat a l'oest del nucli.
 - c) La façana urbana des Mercadal des de la Me-1 al seu pas per la localitat, en particular el front, accessos i usos del polígon industrial de Llinàritx, i la visió de conjunt del nucli des de l'ascens al Toro, així com les del darrere dels edificis de les vies rondes de ses Costes i de s'Estància.
 - d) La façana marítima des Castell i el seu paisatge urbà històric, en particular la morfologia arquitectònica, la trama urbana fundacional ortogonal i la integritat de l'espai públic del conjunt històric.
 - e) La imatge des Migjorn Gran des del sud, amb la requalificació paisatgística del polígon industrial i l'àrea d'equipaments esportius, la vora urbana oriental sobre la Me-18, i el parcel·lari terrassat de pedra seca al costat de l'accés pel nord.
 - f) La trama urbana fundacional de Sant Lluís i la seva imatge des dels seus accessos pel nord, el sud i el sud-oest, amb iniciatives de millora de l'espai públic i fronts de les àrees esportives i el polígon industrial, i la preservació del caràcter rural del paisatge periurbà del àrea des Pou Nou.

Article 96

Directrius de l'OCP 3

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

Per aconseguir l'OCP 3, «Àrees industrials, logístiques i comercials, en particular les de Ferreries, es Mercadal, Maó i Ciutadella, tractades a les vores i als accessos, i en el disseny de possibles ampliacions, amb criteris i actuacions d'integració en el paisatge i de requalificació ambiental i paisatgística», s'estableixen les directrius següents.

1. Minimitzar l'impacte visual de les noves implantacions d'àrees industrials i logístiques o de les seves ampliacions, evitant en el cas de noves implantacions els àmbits visuals més notoris i els espais i els entorns de valors patrimonials i identitaris.

2. Tenir en compte per fer-ho l'elecció de la localització i l'establiment dels seus límits, mitjançant una ordenació urbanística que propiciï l'harmonia volumètrica i la qualitat arquitectònica de les façanes perimetrals.
3. Mitigar els impactes visuals mitjançant la introducció de pantalles vegetals a les vores perimetrals per facilitar-ne la integració o mimetització paisatgística.
4. Implantar àrees verdes i elements de caràcter dotacional a les vores dels polígons per afavorir la continuïtat i permeabilitat de l'espai industrial i logístic amb els àmbits adjacents, mitigant-ne la segregació funcional.
5. Fomentar i definir connexions de vianants i de bicicletes amb l'espai circumdant per millorar la vertebració de l'àrea industrial amb el seu entorn urbà i agrari, i reduir la mobilitat motoritzada.
6. Restaurar paisatgísticament elements naturals i rurals presents als polígons o als seus entorns immediats, com torrents, petites taques o rodals de vegetació natural, i enclavaments i elements de la trama agrària tradicional.
7. Incorporar la perspectiva paisatgística al Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials de Menorca, promovent el respecte i la integració dels establiments comercials en el paisatge urbà, reduint la publicitat exterior d'impacte negatiu, tant al medi urbà com periurbà, i establint una avaluació ajustada dels possibles impactes en contextos urbà, periurbà i territorial.

Article 97

Directrius de l'OCP 4

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística, l'article sencer]

Per aconseguir l'OCP 4, «Un mosaic agrosilvopastoril divers, viu i ben gestionat per les activitats agroramaderes i forestals, adaptat a la diversitat del potencial ecològic, i en què resultin llegibles els components naturals i historicoculturals que defineixen la identitat del paisatge rural», s'estableixen les directrius següents:

1. Considerar i tractar el mosaic agrosilvopastoril de Menorca com a patró fonamental de la configuració, funcionament socioecològic, percepció social i identitat del paisatge rural menorquí.
2. Conservar a través de les polítiques i els instruments de planificació territorial i urbanística, i d'espais protegits i patrimoni historicocultural, la base territorial i els elements configuradors i funcionals del paisatge en mosaic, en particular, la xarxa de parets seques i el parcel·lari heretat, els encadenats, el sistema de camins rurals tradicionals, els elements lineals i bosquets de vegetació natural coherents amb les característiques agroecològiques dels terrenys, així com els límits tradicionals de les grans taques forestals amb les terres de cultiu i pastures.
3. Incorporar criteris paisatgístics en l'ordenació i la gestió de l'espai forestal arbrat, com a component fonamental del mosaic agroforestal, tant en la configuració i el paisatge interior de les masses, com en les vores i els contactes perimetrals, i en el disseny, el manteniment i la gestió de les infraestructures necessàries per a l'activitat forestal.

4. Fomentar i enfortir els programes d'ajuda a la conservació i gestió sostenible dels elements estructurants del paisatge rural en mosaic per part del Contracte Agrari de la Reserva de Biosfera, i de qualsevol altre programa o iniciativa que promoguin les administracions competents, en particular els plans estratègics de desenvolupament rural post PAC 2020.
5. Impulsar i enfortir la preservació i la posada en valor del patrimoni paisatgístic de les explotacions agropecuàries per part dels acords de custòdia del territori aplicats a l'àmbit agrari de Menorca.
6. Incorporar i promocionar el caràcter i els valors del paisatge rural en les indicacions geogràfiques protegides, en les denominacions d'origen i, en general, en projectes i iniciatives de promoció i innovació econòmica i agroalimentària relacionats amb l'activitat i les produccions agràries de Menorca.
7. Considerar les característiques i els valors del paisatge rural, en especial els elements estructurants assenyalats, en els estudis d'avaluació ambiental, quan siguin requerits, en particular en els informes d'incidència paisatgística que estableix la TRLEAB de 2020.
8. Fomentar la recuperació dels recursos d'aigua vinculats als elements patrimonials de captació i aprofitament d'aigües pluvials, superficials i subterrànies.

Article 98

Directrius de l'OCP 5

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Per aconseguir l'OCP 5, «Un sistema de construccions rurals tradicionals (casats de llocs, parets, tancs, portelles, boers, cabanes, pous, aljubs, etc.) conservades i valorades en relació amb agrosistemes actius, funcionals i innovadors a partir de pràctiques i sabers sostenibles heretats, compatibles amb noves instal·lacions agrícoles i ramaderes de justificada necessitat i disseny, dimensions i materials d'acord amb el caràcter del paisatge», s'estableixen les directrius següents:

1. Considerar i assumir l'estructura, organització i arquitectura del conjunt tradicional de *ses cases* com a hàbitat tradicional construït i articulador de bona part del paisatge rural menorquí.
2. Mantenir, conservar i adaptar a noves funcions, en els casos autoritzats, els elements integrants del conjunt tradicional de *ses Cases*, d'acord amb l'emplaçament, la configuració i els patrons constructius heretats quant a materials, volums, façanes, obertures, cobertes, arrebossats, etc.
3. Conservar i rehabilitar els elements construïts als paisatges rurals periurbans d'horts i llogarets, en particular les parets seques perimetrals dels camins, les cases tradicionals, els pous i els aljubs, i altres construccions d'interès etnogràfic.
4. Conservar i donar valor les construccions i infraestructures lligades a l'ús tradicional de les aigües superficials i subterrànies, com ara aljubs, pous, abeuradors, síquies, etc. pel seu interès etnològic i la funcionalitat sostenible.
5. Conservar la xarxa de paret seca per les múltiples funcions ambientals, productives, etnogràfiques i paisatgístiques, i restituir les que per raons justificades o d'interès general hagin de ser remogudes.

6. Fomentar la rehabilitació de les construccions agroramaderes i hidràuliques tradicionals a través dels programes de desenvolupament rural, el contracte agrari de la RB i la custòdia agrària.
7. Elaborar de manera coordinada pels òrgans competents del Consell Insular en matèria de planificació territorial, desenvolupament rural i patrimoni historicocultural una Guia de bones pràctiques sobre construcció de noves edificacions agroramaderes i la seva integració al paisatge rural, i criteris de rehabilitació per a les edificacions tradicionals existents.
8. Donar suport a la formació, mitjançant cursos i programes formatius específics, en les tècniques de construcció, rehabilitació i recuperació del patrimoni construït tradicional.
9. Incloure els elements construïts tradicionals a les iniciatives d'interpretació del paisatge rural menorquí, com ara itineraris, miradors i guies patrimonials i turístiques.

Article 99

Directrius de l'OCP 6

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

Per aconseguir l'OCP 6, «Un sistema territorial de patrimoni historicocultural, amb destacat paper dels components de la cultura talaiòtica, incardinat en el paisatge, protegit i ben gestionat, com a element fonamental de qualificació i interpretació del paisatge», s'estableixen les directrius següents:

1. Fomentar per part de la política i administració competent en patrimoni historicocultural el tractament integrat en el paisatge dels béns del patrimoni esmentat, tant dels elements monumentals i patrimonials en general, com dels seus entorns visuals i interpretatius.
2. Incorporar la dimensió paisatgística en termes perceptius, funcionals i interpretatius en la definició i l'ordenació dels entorns de protecció dels béns d'interès cultural.
3. Salvaguardar, en particular, els valors i la integritat dels entorns paisatgístics dels monuments i jaciments de la cultura talaiòtica de Menorca, especialment dels atributs del bé seriati Menorca Talaiòtica i dels components que l'integren.
4. Evitar impactes materials i visuals en els entorns dels atributs de Menorca Talaiòtica, per a la qual cosa els preceptius informes d'incidència paisatgística de l'avaluació ambiental establerts per la legislació autonòmica consideraran l'extensió, característiques i valors d'aquests entorns.
5. Evitar la col·locació d'elements i instal·lacions que impliquin una ruptura de l'estructura o de la composició de monuments i béns culturals, o que suposin un perjudici per a la contemplació, la interpretació i el gaudi de l'entorn.
6. Promocionar la interpretació paisatgística de les diferents manifestacions del patrimoni historicocultural, tant en contextos rurals com urbans i periurbans, en particular, dels monuments i jaciments de la cultura talaiòtica de Menorca.
7. Considerar l'aplicació del tipus de bé d'interès cultural *lloc d'interès etnològic*, de la Llei de patrimoni històric de les Illes Balears de 1998, a determinats àmbits de l'espai rural de Menorca amb elevats valors i integritat del paisatge agrari, en particular, de les diferents manifestacions de la cultura de pedra en sec.

Article 100

Directrius de l'OCP 7

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

Per aconseguir l'OCP 7, «Uns paisatges de dominant natural i àrees protegides ben conservades, que incorporin la dimensió paisatgística com a percepció del caràcter natural i cultural del territori a la gestió, la interpretació i l'ús públic», s'estableixen les directrius següents:

1. Protegir i valoritzar a través dels instruments de planificació territorial i urbanística, i d'espais naturals protegits, les fites geològiques i geomorfològiques de més rellevància formal, científica i visual, en particular al Toro, així com els seus entorns, com a exponents de la geodiversitat del paisatge, tenint en compte les prioritats de protecció de l'Inventari de llocs d'interès geològic de la reserva de biosfera de Menorca.
2. Promoure el tractament i la interpretació patrimonial de les pedreres de marès en desús i la restauració i posada en valor de les que finalitzin el seu cicle productiu sobre qualsevol tipus de material geològic, enfortint la dimensió paisatgística del Pla Director Sectorial de Pedreres de Menorca.
3. Enfortir el contingut paisatgístic dels instruments de gestió de les àrees protegides, en particular del PORN i el PRUG del Parc Natural de s'Albufera des Grau, de les reserves marines i àrees marines protegides, la Xarxa Natura 2000, així com de les ANEI.
4. Promoure als espais protegits la interpretació del paisatge com a fet socioecològic, resultat de la interacció de processos naturals i humans, amb expressions patrimonials d'interès ecològic i cultural, com ara salines, infraestructures hidràuliques i pesca, construccions ramaderes o formes tradicionals de poblament.
5. Incloure de forma prioritària els itineraris i punts d'observació de les àrees protegides, especialment del Parc Natural de s'Albufera des Grau a la xarxa d'itineraris i miradors que es recull en la directriu corresponent.
6. Protegir i valoritzar a través dels instruments de planificació territorial i urbanística la conservació i la recuperació de les aigües superficials i dels afloraments hídrics provinents del subsòl.

Article 101

Directrius de l'OCP 8

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

Per aconseguir l'OCP 8, «Un contacte entre terra i mar que mantengui el caràcter i la integritat de les diferents configuracions del paisatge costaner de Tramuntana i Migjorn, incorporant els fars i els seus entorns com a fites construïdes i miradors, així com altres elements d'interès etnològic», s'estableixen les directrius següents:

1. Considerar l'alta diversitat de configuracions de les costes de Tramuntana i Migjorn (penya-segats alts i baixos sobre penyals calcaris i silicis, illots, ports, cales, dunes, platges, aiguamolls costaners i desembocadures de torrents) i les seves condicions de visibilitat, com a patrimoni paisatgístic del primer nivell i recurs de desenvolupament territorial sostenible.
2. Protegir la diversitat geomorfològica i ecològica del paisatge litoral a través de la planificació territorial i ambiental, en particular dels més fràgils i vulnerables des del punt de vista perceptiu i geoecològic com penya-segats, illots, dunes i aiguamolls costaners.
3. Enfortir la protecció, la gestió i la millora del paisatge costaner a través del Pla per a l'Ordenació del Litoral, promovent la connectivitat ecològica del paisatge costaner mitjançant la integració de les àrees protegides existents amb altres de valors similars, que permetin la conservació dels ecosistemes litorals i praderies de fanerògames com a expressions més valuoses del paisatge submarí de la plataforma de Menorca.
4. Fomentar les iniciatives de millora i requalificació paisatgística en els fragments de paisatge litoral compresos entre les urbanitzacions del sud-est insular (unitat de paisatge Franja litoral turística del sud-est) i de les cales i arenals del nord-est, entre Addaia i Son Parc (unitat de paisatge Badies i penya-segats del nord), així com als fronts costaners d'aquestes urbanitzacions.
5. Conservar i valoritzar com a fites paisatgístiques construïdes de patrimoni industrial i miradors del paisatge costaner els fars de Menorca i els seus entorns, inclosos en el Catàleg de fars amb valor patrimonial d'Espanya (Ministeri de Cultura i Esport, 2017), així com els seus entorns: Artrutx, Ciutadella, Punta Nati, cap de Cavalleria, cap de Favàitx i illa de l'Aire, aquest darrer amb limitacions d'accés per l'especial fragilitat del seu entorn.

Article 102

Directrius de l'OCP 9

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

Per aconseguir l'OCP 9, «Infraestructures viàries integrades en el paisatge, amb projectes de millora o nous traçats que no comprometin, en la mesura que sigui possible, la continuïtat i permeabilitat ecològica, sociocultural i perceptiva del paisatge, i facilitin, amb el disseny i els equipaments adequats, l'observació del paisatge», s'estableixen les directrius següents:

1. Assegurar i millorar la integració paisatgística de les carreteres existents, dels nous traçats i de les millores projectades o en execució, atenent amb caràcter general els criteris següents, i sense perjudici del que estableix el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears en matèria d'incidència paisatgística, o norma que la substitueixi en relació amb la capacitat de càrrega del medi natural, de paisatges amb significació històrica, cultural o arqueològica i d'aquelles àrees amb potencial afecció al patrimoni cultural:
 - a) Adequació del traçat a les característiques del paisatge pel qual discorre, d'acord amb els trets i els valors de les unitats de paisatge i els elements d'alt valor natural i historicocultural del seu entorn.

- b) Afavoriment de la permeabilitat transversal de les carreteres des del punt de vista ecològic i visual.
 - c) Prestació d'atenció especial al tractament vegetal de l'entorn, tant de l'existent com d'aquell que sigui necessari implantar en qualitat de pantalles vegetals o per revegetació de mitjanes, rotondes o talussos, prioritàriament amb espècies autòctones.
 - d) Integració dels elements constructius associats a les infraestructures, com boques de túnels, tanques i tancaments, pantalles acústiques, pigmentació del gunitat amb colors mimètics, tractament de les parts baixes de viaductes, de les rotondes i estacions de servei.
2. Evitar, en els projectes de nou traçat, duplicacions de calçada, condicionaments i millores locals de carreteres, impactes significatius de caràcter visual o interpretatiu sobre els entorns paisatgístics de monuments i conjunts d'interès historicoartístic, en particular dels atributs i components de Menorca Talaiòtica.
 3. Incorporar a l'avaluació ambiental d'aquest tipus de projectes, juntament amb el preceptiu annex paisatgístic, una avaluació de l'impacte patrimonial, d'acord amb les recomanacions i la metodologia d'ICOMOS sobre la matèria.
 4. Valorar, sense perjudici de l'avaluació ambiental, per part del departament competent en matèria de paisatge, l'adequació d'aquests projectes a aquesta directriu a través d'un informe el contingut del qual s'atendrà al que assenyalava l'article 107 pel que fa a caracterització del paisatge, de les afeccions paisatgístiques i l'avaluació del nivell d'integració al paisatge de l'actuació.
 5. Corregir els impactes visuals negatius inevitables, deguts a edificacions o altres tipus d'instal·lacions, mitjançant apantallaments vegetals per a una millor percepció del paisatge en conjunt.
 6. Tenir cura i millorar el paisatge percebut des de les carreteres més freqüentades, en particular les de la xarxa insular primària i la Me-7, incloses les rondes urbanes i els seus entorns, amb actuacions, si escau, de requalificació paisatgística, introducció de pantalles vegetals quan sigui necessari, gestió de conservació de moments de floració de la vegetació immediata i eliminació o ocultació d'elements degradants.
 7. Enfortir i millorar el paper de la xarxa de carreteres com a itineraris per a la percepció i lectura dels paisatges de Menorca, sense detriment de la seguretat viària, habilitant a les carreteres més freqüentades espais amb aquesta finalitat.
 8. Constituir sobre la base de la xarxa local o rural de carreteres, i alguns trams necessaris de la xarxa insular primària i secundària, un sistema d'itineraris paisatgístics amb la cooperació de les administracions insulars competents en carreteres, territori, patrimoni historicocultural i turisme.
 9. Integrar la perspectiva paisatgística d'acord amb aquestes directrius en el Pla Director Sectorial de Carreteres de Menorca.
 10. Integrar la perspectiva paisatgística segons el Pla de Gestió de Menorca Talaiòtica.
 11. Incentivar el soterrament del cablatge aeri prioritant les vies més circulades i les zones de més valor paisatgístic.

Article 103

Directrius de l'OCP 10

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

Per aconseguir l'OCP 10, «Implantacions d'energia renovable en diàleg i harmonia amb el paisatge, evitant els terrenys de valors intrínsecs més alts i de més fragilitat visual i adoptant el disseny i les solucions tècniques de menor impacte visual», s'estableixen les directrius següents:

1. Tractar les instal·lacions i els serveis de les energies renovables en coherència amb el caràcter i els valors del paisatge, com a dimensions sinèrgiques del model territorial sostenible de Menorca.
2. Evitar, sempre que sigui possible, localitzacions d'energia solar i eòlica en àrees amb alts valors naturals i culturals del paisatge, a les proximitats de miradors destacats i, en general, als emplaçaments que generin incidència negativa sobre fites naturals i culturals del paisatge i fons escènics d'alt interès visual i identitari.
3. Elaborar els estudis d'impacte ambiental prestant especial atenció als efectes paisatgístics i a la consideració d'alternatives, dins del preceptiu annex d'incidència paisatgística, així com de qualsevol altre tipus d'estudi o instrument que estableixi la planificació territorial per a la sol·licitud de llicència d'implantació.
4. Excloure implantacions d'energia solar i eòlica de grans dimensions als entorns visuals dels principals monuments talaiòtics, en particular, dels atributs i components integrants de Menorca talaiòtica.
5. Mantenir en el paisatge rural la parcel·lació i les parets seques existents, excepte les indispensables per a la instal·lació d'equips de generació i instal·lacions auxiliars a l'interior del recinte, podent incrementar-se l'alçada d'aquestes, amb un límit màxim d'1,7 m, si aquesta condició permet una millor integració de la planta al paisatge circumdant.
6. Adoptar solucions tècniques que minimitzin els impactes de les instal·lacions i en garanteixin la reversibilitat, evitant, en el cas de l'energia fotovoltaica, les plataformes de formigó i optant per ancoratges preferentment en sec sempre que resulti tècnicament possible.
7. Incorporar criteris d'integració paisatgística o ocultació per als edificis auxiliars necessaris (centre de connexió i transformadors), amb restitució del terreny a la situació anterior a la creació del parc quan cessi l'activitat.

Article 104

Directrius de l'CPO 11

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

Per aconseguir l'OCP 11, «Àrees turístiques ordenades i integrades en el paisatge, amb vores nítides i de qualitat respecte al paisatge rural i marí circumdant, amb accessos i espais públics cuidats, de manera que se'n valoritzi la imatge i es minimitzi l'impacte visual», s'estableixen, en coordinació amb el que s'ha expressat en l'article 92, les directrius següents:

1. Adoptar la qualitat del paisatge com a criteri orientador i objectiu de les iniciatives de requalificació i regeneració dels plans de rehabilitació turística integral de les zones turístiques saturades o madures a les unitats de paisatge 13, 18, 19 i 22, en particular la millora dels seus espais públics, les vores i els accessos.
2. Garantir la inserció en el paisatge dels plans de desenvolupament de les àrees de reconversió turística, d'acord amb les característiques i els valors de les unitats de paisatge 6, 12, 19 i 22, mitjançant estudis d'integració paisatgística i projectes de millora del paisatge.
3. Potenciar la continuïtat dels espais verds de les zones turístiques amb la trama ecològica i rural de sòl rústic circumdant, afavorint així la integració funcional i paisatgística de l'espai urbanitzat amb el paisatge de l'entorn.
4. Fomentar la permeabilitat dels camins rurals amb la trama urbana, identificant-ne i requalificant-ne les connexions, i afavorint la mobilitat l'accés al paisatge des de les àrees turístiques.
5. Adequar a l'entorn paisatgístic i qualificar les àrees d'aparcament, implantant, quan calgui, vegetació natural autòctona per a una millor integració amb la coberta vegetal perimetral i la qualitat ambiental de l'aparcament, i permeabilitzant les superfícies i les vies d'accés i adoptant sistemes de drenatge sostenible d'acord amb el Pla Hidrològic de les Illes Balears vigent.
6. Mitigar els impactes urbans negatius.
7. Promoure solucions projectuals que afavoreixin una relació positiva, estructural i visual, entre el front litoral, el sòl rústic i la zona urbana.

Article 105

Directrius de l'OCP 12

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

Per aconseguir l'OCP 12, «Un sistema insular d'itineraris i miradors paisatgístics, articulats al voltant del camí de Cavalls i el camí d'en Kane, que permeti l'accés públic a la contemplació i gaudi del paisatge i a la seva interpretació», s'estableixen les directrius següents:

1. Definir, implementar i promocionar, mitjançant la seva senyalització i difusió, una xarxa d'itineraris i miradors de primer nivell, a partir dels estudis i les experiències disponibles i de les indicacions de la Llei de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i Menorca, que faciliti l'accés i la interpretació de la diversitat paisatgística de Menorca, amb la cooperació de les administracions competents en territori, patrimoni historicocultural, carreteres i turisme, i dels ajuntaments
2. Potenciar el paper articulador de la xarxa d'itineraris i miradors esmentada del camí d'en Kane i del camí de Cavalls, enfortint el seu paper en l'accés i la interpretació del mosaic de paisatges.
3. Coordinar i complementar sinèrgicament els itineraris talaiòtics del Pla de Gestió de Menorca Talaiòtica, amb els itineraris paisatgístics d'aquestes directrius, identificant com a miradors de paisatge de primer nivell els que coincideixen amb emplaçaments culminants dels principals poblats i jaciments talaiòtics:

- a) Cala Morell (unitat de paisatge 1)
 - b) Son Catlar, Torretrencada i Torrellafuda (unitats de paisatge 11 i 13)
 - c) Son Mercer de Baix (unitat de paisatge 18)
 - d) Sant Agustí i Torre d'en Galmés (unitat de paisatge 19)
 - e) Torralba d'en Salort, So na Caçana i Talatí de Dalt (unitat de paisatge 20)
 - f) Trepucó (unitats de paisatge 21 i 23)
4. Integrar en la xarxa d'itineraris i miradors els fars i els conjunts patrimonials militars, així com, en general, els béns patrimonials d'alta potencialitat visual, com la muntanya i el santuari del Toro, el Castell de Santa Àgueda o Sant Joan de Missa.
5. Potenciar la funcionalitat paisatgística, amb els equipaments necessaris, de la xarxa local o rural de carreteres i camins rurals següents, juntament amb el camí d'en Kane en tot el recorregut:
- a) La carretera de Torralba i els camins Vell d'Alaior, Algendar, Rafal Rubí, Talatí i Binixems a Alaior (reconeixement de les unitats de paisatge 4, 5 i 20)
 - b) Els camins al Pilar i Algaiares, i la carretera al far de Punta Nati al nord de Ciutadella (reconeixement de les unitats de paisatge 10, 11 i 12)
 - c) Els camins de Sant Joan de Missa, i d'allà a Son Saura, sa Marjal i Torralba, al sud de Ciutadella (reconeixement de les unitats de paisatge 12, 13 i 18)
 - d) Els camins de Lloriac, Tramuntana i sa Roca, i la carretera fins al cap de Cavalleria as Mercadal (reconeixement de les unitats de paisatge 6, 7, 8, 14 i 15)
 - e) Els camins de Ruma, es Alocs i d'Algendar a Ferreries (reconeixement de les unitats de paisatge 7, 8, 9 i 14)
 - f) La carretera Me-3 des de cala Llonga fins a la Mola, les carreteres a cala Mesquida i es Murtar i la que condueix al far de Favàritx (des de la Me-7) a Maó (reconeixement de les unitats de paisatge 1, 2, 3 i 23)
6. Elaborar una guia interpretativa i d'accés als paisatges de Menorca, amb detall d'itineraris, miradors i components naturals i historicoculturals principals del paisatge, inclosos els principals exponents de la cultura talaiòtica menorquina.

Article 106

Millora de paisatges degradats. Projectes de requalificació paisatgística

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article senyer]

1. El PTI assumeix com a línia prioritària d'actuació en matèria de paisatge, d'acord amb el CEP, l'ordenació paisatgística, entesa com el conjunt d'accions que presentin un caràcter prospectiu particularment accentuat amb vista a millorar, restaurar o crear paisatges. Per això es reconeix la necessitat d'intervenir en la millora de paisatges degradats, en particular en entorns periurbans i turístics, de manera prioritària si en aquests espais es localitzen béns de la sèrie Menorca Talaiòtica.
2. Amb aquesta finalitat es proposa la figura dels projectes de requalificació paisatgística (PRP), que tenen per objecte definir els àmbits d'intervenció, articular les iniciatives projectuals de regeneració necessàries per a la millora del paisatge i, si escau, l'ordenació de l'ús públic.

3. Els PRP es conceben preferentment com un instrument de cooperació entre el Consell i els municipis, encara que poden ser abordats per aquestes entitats de manera independent o per altres entitats públiques o privades i persones físiques afectades.
4. En el cas de projectes de certa envergadura territorial i projectual, es considera el pla especial com l'instrument més adequat per a la formulació, l'elaboració i la gestió dels PRP.
5. Els PRP s'articulen entorn de la tipologia contextual següent:
 - a) Projectes de requalificació paisatgística en àmbit urbà i periurbà: paisatges periurbans, polígons industrials, paisatge urbà, límits urbans: façanes i vores.
 - b) Projectes de requalificació paisatgística en àmbit rural: nuclis i edificacions rurals.
 - c) Projectes de requalificació paisatgística en àmbit litoral: urbanitzacions turístiques i accessos a zones turístiques i platges.
 - d) Projectes de requalificació paisatgística a carreteres: infraestructura viària i travessies i accessos als nuclis i les zones turístiques.

Article 107

Estudis d'impacte i integració paisatgística com a garantia d'inserció de les activitats en el paisatge

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Els estudis d'impacte i integració paisatgística (EIIP) completen la política efectiva de protecció, gestió i ordenació del paisatge d'aquest pla insular en desenvolupament dels plantejaments impulsats pel Conveni Europeu del Paisatge i d'aquestes Directrius de paisatge, i s'han d'elaborar en els casos en què es preveu expressament en aquestes normes.
2. El seu objectiu és contribuir a la inserció harmònica de noves implantacions en el paisatge, i al manteniment i la millora de la qualitat paisatgística com a component fonamental del patrimoni territorial de Menorca, de la seva diversitat i identitat.
3. Els seus continguts han de permetre establir les bases per a la compatibilitat de les actuacions que es pretenen amb els objectius de protecció i valorització del paisatge continguts en el Pla Territorial Insular, i si escau establir les mesures correctores i modificacions en l'actuació que siguin necessàries.
4. L'estudi d'impacte i integració paisatgística ha de tenir almenys els continguts següents:
 - a) Identificació de les dades bàsiques de actuació.
 - b) Identificació del planejament i altres elements de la planificació sectorial afectats.
 - c) Caracterització del paisatge a l'escala territorial de l'actuació, i de l'àmbit afectat per aquesta i el seu entorn havent d'abastar les unitats de paisatge compreses totalment o parcialment a la conca visual de l'actuació i els elements d'interès patrimonial, natural i cultural existents en ella.
 - d) Caracterització de les afeccions sobre el paisatge resultat de l'execució de l'actuació, pla o projecte, amb diferenciació dels impactes previstos entre substancials o alts, moderats, lleus o sense impacte, i si escau, la millora de la qualitat visual del paisatge.

- e) Avaluació del nivell d'integració en el paisatge de l'actuació a partir de l'estudi i la valoració de la visibilitat i el context interpretatiu, de les vistes cap al paisatge des dels punts d'observació principals, i des del paisatge circumdant cap a l'actuació.
- f) L'anàlisi visual s'ha de dur a terme mitjançant tècniques de modelització i simulació visual proporcionals a l'escala de l'actuació, que permetin controlar-ne el resultat comparant escenes, fons i perspectives, abans i després d'aquesta, i amb mesures d'integració paisatgística i sense, com infografies, fotocomposicions, seccions, dibuixos o altres, de manera que sigui entenedora per al públic no especialitzat.
- g) Establiment de les estratègies, els criteris i les mesures d'integració paisatgística adoptades a curt, mitjà i llarg terminis.

5. Correspon al Consell Insular emetre informe amb caràcter preceptiu i vinculant a l'estudi d'impacte i integració paisatgística, amb caràcter previ a l'autorització de l'actuació o obtenció de llicència, per avaluar la idoneïtat i la suficiència dels criteris o les mesures adoptades en l'estudi d'impacte i integració paisatgística requerit, i establir, si escau, les noves mesures que s'hagin d'assumir per a l'assegurament dels valors paisatgístics de la implantació de l'actuació. Aquest informe s'ha d'emetre en el mateix tràmit, a petició de l'ajuntament o d'altres administracions, on s'hagi presentat el conjunt de la documentació necessària per obtenir l'autorització de l'actuació específica.

Article 108

Determinacions generals d'ordenació del sòl rústic dels espais periurbans

**[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]**

1. Es consideren espais periurbans en aquest pla insular les àrees lliures intersticials que envolten els sòls urbans consolidats o en procés de consolidació com una franja de transició urbana-rural, assimilada només en part pel procés de dispersió urbana i que conserva atributs característics del paisatge rural, en concret usos agropecuaris i forestals, i construccions associades a aquests usos. Poden constituir sòls urbanitzables no desenvolupats, sòls rústics o com a part d'aquests i àrees de transició en continuïtat espacial amb els sòls urbans.
2. La vocació d'aquests espais és la producció agropecuària de qualitat i proximitat, tant professional com social, que pot ser promoguda a través de contractes territorials, custòdia del territori agrària o, si escau, l'aplicació de la figura de parc agrari o similars, d'acord amb la legislació agrària vigent.
3. El Pla Territorial Insular estableix la regulació d'usos i activitats i els criteris de protecció i integració visual, que permeten resoldre els conflictes paisatgístics i la generació d'impactes negatius que sorgeixin als espais periurbans dels nuclis tradicionals i zones turístiques, ja sigui per constituir zones degradades o per la implantació d'usos indeguts que afecten negativament el paisatge.
4. Com a norma general es prohibeixen usos amb incidència negativa en el paisatge, com ara tanques publicitàries, amuntegament incontrolat de materials o emmagatzematge de contenidors en sòl protegit. En sòl rústic de l'espai periurbà dels nuclis tradicionals els plans generals i plans d'ordenació detallada municipals poden preveure excepcions a aquesta norma general, i

es poden autoritzar, si se'n preveuen, barreres visuals vegetals o d'una altra naturalesa mitjançant les quals, des dels principals punts d'observació, quedin suficientment integrats i mitigats els impactes negatius i sigui possible una adequada lectura de les vores urbanes existents.

Article 109

Estratègia de paisatge de Menorca

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sencer]

1. Sobre la base i com a desenvolupament de les determinacions de paisatge del PTI, el Consell Insular de Menorca, a instància del departament competent en ordenació del territori i amb la cooperació de la resta de departaments implicats i entitats locals i de la societat civil que s'estimi pertinent, elaborarà una Estratègia de paisatge de Menorca, d'acord amb els plantejaments del Conveni Europeu del Paisatge.

2. Aquesta estratègia ha de contenir les grans línies i objectius de la política de paisatge del Consell Insular de Menorca, articulats, si més no, entorn de la millora del coneixement i la sensibilització social en matèria de paisatge, la incorporació de la dimensió paisatgística a les polítiques sectorials, l'enfortiment específic de la protecció, la gestió i l'activació dels paisatges de més interès cultural i dels béns dels components de Menorca Talaiòtica, el foment de l'accés públic al paisatge i la seva interpretació, i l'impuls de la cooperació institucional en polítiques de paisatge amb el Govern de les Illes Balears i altres consells insulars, les comunitats autònomes, l'Estat, el Consell d'Europa i altres instàncies internacionals.

Capítol II

Salvaguarda de patrimoni cultural

Article 110

Conservació, millora i defensa del patrimoni històric

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística l'article sencer]

Tots els instruments d'ordenació territorial i urbanística:

1. Consideraran el patrimoni històric com a element identificatiu del poble menorquí, configurador singular de la seva riquesa i diversitat, que fa de l'illa un lloc únic.
2. Hauran d'establir les seues determinacions en termes conformes i dirigits a optimitzar l'eficàcia de la legislació de patrimoni històric i dels instruments i les mesures adoptats per a la seua execució i aplicació, en particular del Pla Insular de Gestió del Patrimoni Històric de l'illa de Menorca, donant suport a les accions rellevants en aquest.
3. Hauran de tenir en compte, en el cas dels elements arquitectònics, arqueològics, etnològics, etc. que es localitzen en terrenys de DPMT, el següent:
 - a) Qualsevol ocupació del DPMT haurà d'acreditar el títol habilitant. Si no en tenen, s'haurà d'indicar expressament que quedaran subjectes al que resulti de la sol·licitud

del títol d'ocupació del DPMT. En cas de denegació, l'ocupació queda subjecta al pronunciament de l'Administració de l'Estat sobre la destinació de les instal·lacions, que pot incloure la retirada del domini públic maritimoterrestre.

- b) La catalogació dels elements a DPMT no implica cap deure de conservació per a l'Administració de l'Estat derivat de la seva titularitat sobre el DPMT; aquests deures correspondran al titular de la concessió i subsidiàriament al promotor de la catalogació.

Article 111

Objectius i criteris d'actuació per a la renovació i rehabilitació per a la requalificació i millora del paisatge urbà

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article seny- cer]

1. Potenciar el valor de la ciutat tradicional i de les entitats consolidades al llarg de la història menorquina mitjançant:

- a) La recuperació de la memòria col·lectiva amb la posada en valor i la recreació d'imatges que aportin als valors històrics, innovació i dinamisme.
- b) L'activació de nodes o enclavaments de reconeixement de la vida comunitària.

2. Millorar l'accessibilitat i la mobilitat mitjançant:

- a) Una gestió adequada del trànsit i connexió eficient a les xarxes de transport públic que millori l'accessibilitat als nuclis històrics de les capçaleres municipals, o nuclis tradicionals de tipus 1, com a espai de residència alhora que turístic.
- b) Promoció d'àrees de concentració de vianants sense limitar-ne l'accessibilitat funcional i de residents.
- c) Establiment de sistemes d'integració del conjunt d'espais públics i espais privats d'ús comunitari, zones verdes, viaris, àrees estadals i de caràcter de vianants des d'una lectura de xarxa.

3. Valoritzar l'espai públic i millorar l'escena urbana mitjançant:

- a) Estratègies de neteja i ordenació del mobiliari urbà, així com noves disposicions estratègiques dels aparcaments en superfície a l'entorn dels espais valuosos, però exclosos d'aquests.
- b) Aplicació de criteris bioclimàtics als espais públics mitjançant microintervencions que millorin la qualitat estadal durant tot l'any, especialment als episodis d'onades de calor, mitjançant vegetació, control de la humitat i ombra llançada.

4. Impulsar programes de rehabilitació i ornament a l'edificació, amb millores específiques graduals en elements com producció i eficiència energètica, habitabilitat i accessibilitat.

- a) Elaboració de plans de millora del paisatge urbà, amb inventaris de les deficiències de l'escena edificada, i intervencions de l'Administració per a l'execució subsidiària de solars en el marc de la legislació vigent.

Article 112

Avaluació de l'impacte de les intervencions sobre el patrimoni construït: la memòria d'idoneïtat tècnica (MIT) de les intervencions en els béns

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística, l'article sencer]

1. La memòria d'idoneïtat tècnica (MIT) és l'instrument d'anàlisi i avaluació particular de les incidències i els impactes de les intervencions, obres o activitats sobre el patrimoni amb valor històric especificats a l'article 113 d'aquestes normes, que ha d'acompanyar obligadament qualsevol sol·licitud de llicència d'obres que es vulguin fer sobre aquests béns.

2. Si bé la MIT es considera documentació complementària a la fitxa de catalogació del bé en cas que la tingués, la MIT és garantia de compliment en les intervencions que es proposen sobre els béns, de les condicions i proteccions que es fixen en aquestes fitxes de catalogació i, si escau, dels edificis, elements, etc., que en aquest document es consideri que tenen valor històric patrimonial.

3. La MIT atén el principi de prevenció, ha d'identificar, prevenir i interpretar els impactes que produiran els projectes, les obres o les activitats sobre el bé que afectin en cas de ser executats. I això per garantir la salvaguarda del dit bé i dels seus valors, mantenint-ne les condicions d'integritat i autenticitat i millorant-ne les condicions de conservació, requerirà:

- a) En primer lloc, l'avaluació de les condicions del bé sobre el qual s'intervé (integritat de l'edificació i dels seus elements originaris) als efectes de protegir l'autenticitat del bé a la intervenció i a l'explotació posterior.
- b) L'avaluació a realitzar al document de la MIT s'estendrà a l'àmbit d'afecció del projecte, obra o activitat, entès en el sentit més ampli possible. I considerarà la incidència del projecte, de les obres i de les activitats sobre el paisatge (repercussions paisatgístiques i visuals a l'entorn en què s'insereix el bé), el propi bé i els seus elements (incloent-hi sòl, subsòl, etc.). Es consideraran també les afeccions i la incidència sobre la conservació del bé que poden derivar-se de les obres des del seu inici, zones de moviment de maquinària i d'apilaments, etc., i de la fase d'explotació i funcionament de l'edificació, activitat, etc.
- c) En segon lloc, s'han d'identificar les condicions i les afeccions de la intervenció que es proposa, preveient els impactes i les alteracions que la intervenció produirà, determinant el grau d'incidència sobre el bé i els seus valors.
- d) La MIT identificarà de quina manera els nous usos urbanístics, les noves activitats als immobles i les intervencions que es proposen contribueixen a la conservació adequada del bé i, si escau, del conjunt històric a què pertany el bé sobre el qual s'intervé.
- e) Finalment, i sempre que la intervenció i la utilització del bé immoble contribueixin a una conservació adequada d'aquest, es poden fixar mesures correctores que evitin o minimitzin els seus efectes dels impactes i les alteracions que previsiblement produeixi la intervenció.

4. El contingut mínim de la memòria d'idoneïtat tècnica ha de ser el següent:

- a) Memòria que contengui l'estudi de l'edifici en el seu estat actual, amb la identificació i caracterització de l'immoble, textual i gràfica, que inclogui almenys:
 - i. Valoració de la seva inserció a l'entorn immediat, a l'estructura urbana, al perfil de la ciutat i a les vistes i el paisatge circumdant en funció de la localització del bé.

- ii. Anàlisi tipològica de l'edificació (època, estil, caracterització), dimensional i de materials i sistemes constructius, històrica i documental de l'edificació.
 - iii. Informe d'estat de conservació de l'immoble (seguretat, salubritat, orna-ment i accessibilitat).
 - iv. Valoració de l'immoble des del punt de vista normatiu, tipològic, cons-tructiu, històric, documental, artístic, etnogràfic, arqueològic, urbanístic, paisatgístic i de la biodiversitat.
- b) Identificació detallada de les intervencions necessàries a l'immoble per raó de la conservació o el manteniment de les condicions d'integritat i autenticitat, així com actes deguts.
 - c) Aixecaments/plànols d'estat actual de totes les plantes de l'immoble i tots els al-çats, i s'han de fer seccions perpendiculars i paral·leles a la façana exterior que permetin relacionar l'immoble amb els immobles immediats, i aquells que tin-guessin una integració funcional amb aquest.
 - d) Proposta d'intervenció grafiada sobre els aixecaments/plànols d'estat actual de totes les plantes de l'immoble i tots els alçats, i seccions perpendiculars i paral·le-les a la façana exterior.

5. El contingut mínim ha de ser tal que garanteixi el coneixement adequat de l'edifici i de la inter-venció pretesa, permetent-ne l'adequada valoració i avaluació. En tot cas, l'Ajuntament, i si escau el Consell Insular, pot requerir motivadament la realització de qualssevol estudis o ampliacions dels estudis realitzats si estimés la necessitat d'aprofundir en el coneixement del bé, els seus aspectes i atributs, la seva inserció en el medi urbà i en el paisatge urbà històric, natural o rural, els seus ele-ments i condicions actuals d'integritat i autenticitat, i s'han de fer amb caràcter previ a la concessió de la llicència, en funció del principi de prevenció que ha de presidir tota intervenció.

6. És necessària, per a l'obtenció de la llicència urbanística municipal sol·licitada, l'obtenció de l'in-forme favorable de l'ajuntament de la MIT que es presenti juntament amb el projecte tècnic. Re-quireixen l'obtenció d'informe previ favorable i vinculant de l'Administració competent en matèria de patrimoni del Consell Insular únicament els béns declarats com a BIC.

7. Les intervencions globals o parcials que posin en perill les condicions d'integritat i autenticitat dels béns del patrimoni històric, així com les que generin impactes o alteracions negatives que portin a la destrucció de qualsevol d'aquests aspectes o atributs, poden rebre l'informe desfavorable, i en conseqüència es denegaran les llicències corresponents.

8. Els estudis a què fa referència la redacció de la MIT han de ser redactats pels mateixos professio-nals competents que redactin el projecte tècnic i han de presentar-se amb el visat del corresponent col·legi professional.

Article 113

Casos específics de redacció d'una memòria d'idoneïtat tècnica (MIT)

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística, l'article sencer]

1. S'ha d'aportar obligatòriament la MIT als instruments de desenvolupament del planejament ur-banístic que afectin algun element considerat bé d'interès cultural, bé catalogat o espais d'interès arqueològic i paleontològic.

2. També s'ha d'aportar obligatòriament la MIT:

- a) Quan es faci qualsevol intervenció sobre un bé catalogat que formi part d'un catàleg insular o municipal.
- b) Quan es facin actuacions generals en edificis catalogats o altres operacions de rehabilitació, adequació o condicionament que modifiquin els usos o activitats de l'edificació inicialment existents.
- c) Quan ho determinin específicament les normes d'aquest PTI per a qualsevol intervenció sobre edificació situada en sòl rústic.
- d) Quan es faci qualsevol intervenció que pogués afectar un bé arqueològic o paleontològic o els seus entorns de protecció.

TÍTOL X

DETERMINACIONS ESPECÍFIQUES SOBRE EL LITORAL

Article 114

Actuacions per garantir el manteniment dels ecosistemes i paisatges constaners i minimitzar els efectes del canvi climàtic

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen-
cer]

1. El Consell Insular, en el marc de les seves competències, ha d'elaborar un pla per a l'ordenació del litoral com a instrument de planificació territorial específic per a l'espai costaner. Aquest pla, que tindrà la naturalesa jurídica de pla director sectorial de la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial, s'estén des del límit interior de la zona d'influència prevista a la legislació estatal de costes fins a la línia de baixamar escorada. Aquest pla es concep com a instrument d'ordenació per a la definició de criteris i actuacions a partir de l'anàlisi dels factors socials, ambientals i econòmics vinculats a les activitats que s'han d'ordenar, partint d'una visió de conjunt que uneixi les particularitats territorials i la capacitat d'acollida del territori.

2. Aquest pla per a l'ordenació del litoral ha d'integrar les àrees protegides existents juntament amb altres que, tenint valors similars, permetin protegir els ecosistemes litorals que constitueixen les zones més valuoses i sensibles del litoral menorquí, considerant la connectivitat entre elles i la protecció dels hàbitats d'interès que les connecten.

3. S'han de regular en aquestes àrees, almenys la (i) distribució i millora dels serveis al llarg de la costa i (ii) la caracterització de les zones de convivència i ordenació.

4. Protecció de l'espai costaner per tal de preservar la integritat dels ecosistemes i paisatges costaners i minimitzar els efectes del canvi climàtic:

- a) Espais costaners urbanitzats o litoral construït: S'avaluarà l'impacte de la pujada del nivell de la mar a l'espai litoral construït i les seves platges confinades a fi de concretar el disseny funcional dels mecanismes de protecció costanera en cada cas, com la naturalització costanera o la construcció de dics i esculleres.

- b) A les zones de dominant natural o recreativa (platges, costes baixes o penya-segats), es reubicaran els usos de la franja costanera evitant la invasió d'àrees amb elements d'interès, per això s'utilitzaran els sòls rústics de protecció costanera, amb el límit que per als usos s'estableixen i la prohibició d'edificació i desenvolupament de qualsevol tipus d'activitat urbanitzadora.

5. Els criteris generals per a l'ordenació dels serveis han de tenir en compte el grau d'antropització i accessibilitat de la costa, i aquestes activitats s'han de situar prioritàriament en zones urbanes i, en qualsevol cas, en què hi hagi accés rodat. També s'ha de tenir en compte la distribució de la demanda i dels usuaris reals i potencials al llarg de la costa, i la possibilitat i viabilitat de la seva inclusió dins dels ports i zones d'ús prioritari nàutic esportiu.

Per definir i ordenar les instal·lacions de temporada caldrà atènyer-se al que estableix l'Ordre del conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori de 19 de juny de 2013 per la qual s'aproven els criteris generals de distribució d'instal·lacions de servei de temporada al domini públic maritimoterrestre balear.

6. S'ha de promoure la restauració de les dunes i maresmes com a solucions basades en la natura per fer front al canvi climàtic. Això implica la supressió d'infraestructures i construccions ubicades al sistema dunar, especialment en espais de rellevància ambiental, i la renaturalització d'aquestes zones.

7. En funció de la pressió existent i del nombre i la varietat d'usos localitzats es caracteritzaran les zones de convivència d'acord amb els nivells d'intervenció següents, i d'acord, en tot cas, amb la legislació ambiental vigent. La prioritat temporal i la urgència de la intervenció dependran dels condicionants existents a la zona de convivència (qualitat paisatgística de l'entorn, riscos per als usuaris, etc); de la capacitat d'acollida; del grau d'antropització (com més gran sigui més gran podrà ser el nivell d'intervenció), i de la diversitat d'usos:

- a) Grau d'intervenció 0. Regulació. S'aplicarà a zones amb baix grau de pressió on no s'estimi convenient intervenir però sí establir una regulació que garanteixi la convivència entre els diferents usos.
- b) Grau d'intervenció 1. Mínima intervenció. S'aplicarà a les zones on sigui necessària una mínima actuació. Les actuacions proposades seran aïllades, no influiran en el desenvolupament de la resta d'usos i no afectaran negativament l'entorn. Es poden agrupar dins aquest nivell les platges naturals i poc antropitzades on la proposta sigui mínima.
- c) Grau d'intervenció 2. Reserva de sòls. Dins aquest nivell quedaran agrupats tots els punts en què sigui necessària la reserva de sòls per a la millora de serveis o per a la ubicació de nous usos.
- d) Grau d'intervenció 3. Proposta d'ordenació dels usos existents. S'agruparan en aquest nivell les àrees en què s'estimi necessària una ordenació dels usos, o d'un ús en concret la materialització del qual comporti certa complexitat.

Article 115

Incidència de la legislació de costes

[ND; norma directiva de caràcter prevalent sobre i vinculant per a l'ordenació urbanística l'article sen- cer]

1. Les diferents determinacions del Pla Territorial Insular relatives al litoral s'han d'entendre necessàriament establertes, com ho prescriu a l'article 4 d'aquestes normes de l'Ordenació Territorial Insular, a partir del reconeixement i el respecte a la integritat de les competències atribuïdes sobre els terrenys litorals a l'Administració General de l'Estat, i han de ser interpretades i aplicades garantint el compliment de les limitacions que correspongui aplicar per raons de protecció del domini públic maritimoterrestre als sòls costaners afectats per la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes, i el Reglament general de costes aprovat pel Reial Decret 876/2014, de 10 d'octubre; així com pel Reial decret legislatiu 2/2011, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de ports de l'Estat i de la Marina Mercant, i la Llei 10/2005, de 21 de juny, de ports de les Illes Balears. A aquest efecte, s'han de respectar les limitacions següents:

- a) La utilització del domini públic maritimoterrestre es regularà segons el que especifica el títol III de la Llei de costes. En tot cas, les actuacions localitzades en domini públic han de comptar amb el títol habilitant que correspongui.
- b) Els usos a la zona de servitud de protecció s'han d'ajustar al que disposen els articles 24 i 25 de la Llei de costes, i han de comptar els usos permesos en aquesta zona, amb l'autorització de l'òrgan competent de la comunitat autònoma.
- c) S'ha de garantir el respecte de les servituds de trànsit i accés a la mar establerts en els articles 27 i 28 de la Llei de costes, respectivament, i el compliment de les condicions assenyalades en l'article 30 per a la zona d'influència. En tot cas:
 - i. En els trams en què la servitud de trànsit es troba actualment ocupada per construccions, per garantir-ne l'efectivitat, cada municipi ha d'estudiar la conveniència de preveure possibles trànsits alternatius, només als efectes del que preveu la disposició transitòria catorzena del Reglament general de costes, sense que això suposi l'alteració de la servitud de trànsit establerta legalment en l'article 27.1 de la Llei de costes.
 - ii. El planejament urbanístic i els instruments de desenvolupament que es deriven de la revisió del PTI han de garantir el compliment de l'article 28 de la Llei de costes i grafiar en els plànols corresponents els accessos a la mar degudament acotats.
- d) Les obres i instal·lacions existents a l'entrada en vigor de la Llei de costes situades en zona de domini públic o de servitud, es regulen pel que especifica la disposició transitòria quarta del text legal esmentat.
- e) Les instal·lacions de la xarxa de sanejament han de complir les condicions assenyalades en l'article 44.6 de la Llei de costes i concordants del seu Reglament.

2. Les limitacions anteriors s'han de tenir en compte per a qualsevol classe de sòl, independentment de la seva classificació i qualificació urbanístiques, i així s'ha de fer constar expressament en la documentació del planejament urbanístic i dels plans de desenvolupament de la revisió del Pla Territorial Insular:

3. El planejament urbanístic i els instruments de desenvolupament de la revisió del Pla Territorial Insular han de garantir el compliment del que regula l'article 30 de la Llei de costes.

4. La classificació del sòl sobre els terrenys de DPMT ha de ser compatible amb aquest domini, sense perjudici de la sol·licitud dels possibles títols d'ocupació que es poguessin atorgar conformement amb el procediment establert a la normativa de Costes, resultant incompatible en terrenys de DPMT els sòls urbanitzables.

5. En tot cas s'ha de tenir en compte que, davant de qualsevol desajust en la representació de les esmentades línies de delimitació i servituds, són els plànols de delimitació i no els reflectits en el planejament els que tenen validesa quant a la representació de la ribera de la mar, el domini públic maritimoterrestre i les seves servituds.

TÍTOL XI

DISPOSICIONS PER A LA COORDINACIÓ DE LES ACCIONS DE LES ADMINISTRACIONS

Disposició addicional primera

Delimitació del sòl urbà i el sòl urbanitzable

1. **[NIDPA]** A partir de l'entrada en vigor de la present revisió del Pla Territorial Insular es manté la classificació de sòl urbà amb urbanització no consolidada en els àmbits del planejament urbanístic municipal que, quan va entrar en vigor el Decret llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, no haguessin iniciat el procediment d'adaptació del seu planejament al Pla Territorial, en considerar-se part del model territorial que es conté en aquest document.
2. **[NIDPA]** La delimitació de sòl urbà i urbanitzable, conseqüència de l'aprovació definitiva dels corresponents instruments de planejament general adaptats al PTI produïda abans de l'entrada en vigor de la revisió d'aquest pla territorial, preval sobre les delimitacions grafiades als plànols d'aquest pla en els casos en què hi hagi qualsevol diferència, excepte en els casos de canvi de classificació a sòl rústic que, de forma automàtica, es produeix a l'entrada en vigor del Decret llei 9/2020.
3. **[NIDPA]** Es considera la vigència de la classificació dels sòls urbans i urbanitzables considerats en els punts anteriors, per raó de la seva adequació al model desenvolupat en aquesta revisió del Pla Territorial Insular, i seran els plans generals municipals els que estableixin la seva programació i els terminis adequats d'execució en la revisió o adaptació a aquesta revisió del PTI, sense superar els que inicialment s'hagin previst per al seu desenvolupament, i en tot cas, inferiors a la vigència de la present revisió del PTI.
4. **[NIDPA]** A partir de l'entrada en vigor de la revisió del PTI, els sòls que de forma automàtica van quedar classificats com a sòl rústic en virtut de l'entrada en vigor del Decret llei 9/2020 mantenen la classificació de sòl rústic sense que aquest efecte constitueixi cap impediment perquè l'Administració municipal corresponent, a l'empara de la seva potestat de planejament i en exercici del reconegut *ius variandi*, pugui alterar en un moment posterior la classificació dels sòls a les àrees en què aquest PTI ha considerat aptes per fer-ho, i en les condicions que l'ordenació territorial ha establert per als sòls de desenvolupament que són part del model territorial contingut en aquest document.

Disposició addicional segona

Autoritzacions administratives de la Direcció General de Recursos Hídrics

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

Excepte les que prevegi en el seu moment el Pla Hidrològic de les Illes Balears, qualsevol tipus d'obra, instal·lació, treball o activitat que es dugui a terme en el domini públic hidràulic, en zones de servitud, en zones de policia o en zones inundables o potencialment inundables requereix l'autorització administrativa prèvia de la Direcció General de Recursos Hídrics. Aquesta autorització és independent

de qualsevol altra que ha de ser atorgada pels diferents òrgans de les administracions públiques o pels propietaris de terrenys particulars.

Qualsevol actuació que, de conformitat amb les determinacions gràfiques d'aquest pla o la cartografia normativa de l'Administració hidràulica publicada a la IDEIB en cada moment, afecta el domini públic hidràulic, zones de servitud, zones de policia de cabals públics i zones inundables o potencialment inundables ha de complir el que estableixen la Llei d'aigües, el Reglament del domini públic hidràulic i el Pla Hidrològic de les Illes Balears vigent.

Per tal de protegir els recursos disponibles per a una explotació sostenible, i assegurar la quantitat i qualitat de l'aigua que s'ha de subministrar als abastaments urbans, qualsevol nova actuació o activitat que requereixi un gran consum d'aigua, i no estigui expressament prevista i ja considerada, i per tant consti com a consum avaluat en la planificació urbanística, així com noves activitats industrials, noves activitats agroramaderes de caràcter industrial, noves piscines, nous equipaments, etc. l'origen dels quals sigui de l'extracció d'aigua subterrània, independentment de la classificació del sòl on aquestes activitats se situïn, han de comptar amb autorització expressa d'existència de recurs suficient per al consum esmentat per part de la Direcció General de Recursos Hídrics amb caràcter previ a l'obtenció de la llicència corresponent.

Disposició adicional tercera

Afectació de les instal·lacions en què intervenguin substàncies perilloses

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

L'activitat planificadora ha d'establir mesures de prevenció de riscos i de reducció d'impacte d'eventuals catàstrofes i calamitats, i està obligada a respectar la normativa d'emergències, el Reial decret 1254/1999, de 16 de juliol, pel qual s'aproven mesures de control dels riscos inherents als accidents greus en què intervenguin substàncies perilloses, i tenir en compte els riscos i les conseqüències que es deriven de les indústries afectades per la Directiva SEVESO europea d'accidents greus.

Disposició transitòria primera

Planejament urbanístic en vigor

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

Els plans d'ordenació urbanística existents en el moment que comenci a vigir la revisió del Pla Territorial Insular continuaran en vigor, sense perjudici del que disposen els articles 4 i 5 i del deure d'adaptació a què es refereix la disposició final primera.

Disposició transitòria segona

Planejament urbanístic en tramitació

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

1. En el cas de procediments de primera formulació o revisió dels instruments de planejament urbanístic en tràmit quan entri en vigor la revisió del Pla Territorial Insular, aquests instruments s'han d'adaptar plenament si encara no han iniciat el tràmit d'informació pública en la data d'entrada en vigor.
2. La resta de modificacions dels instruments de planejament només s'han d'adaptar a les determinacions de la revisió del Pla Territorial Insular que n'afectin el contingut específic, la qual cosa només

és exigible quan la revisió hagi entrat en vigor abans de l'inici del tràmit d'informació pública d'aquelles.

Disposició transitòria tercera

Modificació del planejament urbanístic en vigor

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

1. A excepció del que disposen les disposicions transitòries anteriors, es poden tramitar i aprovar definitivament, sense necessitat d'adaptació específica al Pla Territorial Insular, les modificacions del planejament urbanístic general que, havent-se produït ja —amb informe previ favorable del Consell Insular, en el cas que sigui legalment preceptiu— hagin aconseguit l'aprovació inicial quan entri en vigor la revisió del Pla Territorial Insular i tinguin com a objecte exclusiu totes o alguna de les finalitats expressades a continuació:

- a) Disminució de coeficients d'edificabilitat o percentatges d'ocupació de les edificacions.
- b) Disminució de l'alçada màxima de les edificacions.
- c) Canvi d'usos plurifamiliars a unifamiliars i reducció de places en la transformació.
- d) Augment de la superfície, o reajustament per raons funcionals, de zones d'equipament, espais lliures públics o infraestructures.
- e) Augment de la superfície de la parcel·la mínima per poder construir o implantar un ús urbanístic.
- f) Implantació d'usos d'activitat econòmica i industrials o de serveis als nuclis tradicionals
- g) Canvis de la classificació de sòl urbà o urbanitzable a sòl rústic.
- h) Implementació o extensió de mesures de protecció del medi ambient, del sòl rústic o dels béns integrants del patrimoni historicoartístic.

2. La tramitació i, si escau, aprovació definitiva de les modificacions a què es refereix el número anterior no suspenen, ni modificaran en qualsevol altra forma, el deure d'adaptació del planejament general municipal corresponent al Pla Territorial Insular conformement amb el que preveu la disposició final primera.

3. Mentre no es produeixi l'adaptació a què fa referència la disposició final primera, no es podrà realitzar en els corresponents municipis cap actuació urbanística, sigui de transformació, sigui d'edificació, o aïllada, que contradigui qualsevol de les determinacions prescriptives del Pla Territorial Insular. En conseqüència, totes les actuacions urbanístiques que s'aprovin o autoritzin en el període transitori s'han d'ajustar tant al planejament urbanístic en vigor com al Pla territorial insular.

Disposició transitòria quarta

Construccions i edificacions en situació d'inadequació

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

A les construccions i edificacions existents dia 17-05-2003 que fossin inadequades al PTI, igual que les que puguin resultar inadequades a l'entrada en vigor d'aquesta revisió o que hagin estat objecte de qualificació com a edificis en règim especial (ERE) pel Consell Insular de Menorca poden autoritzar-se exclusivament les obres determinades per la situació de l'article 129 de la Llei 12/2017, de 29

de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, sempre que siguin compatibles amb els objectius i les determinacions del Pla Territorial Insular.

Disposició transitòria cinquena

Desafectació de sòls i edificacions afectes a defensa nacional o altres administracions d'àmbit estatal o autonòmic

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

S'assumeixen com a part de l'ordenació territorial insular els sòls i les edificacions afectes a la defensa nacional amb la classificació de Sistema General de Zones d'Interès per a la Defensa Nacional o altres administracions d'àmbit estatal o autonòmic, mentre romangui l'ús actual sobre la base de la seva afectació. En cas que es produeixi el cessament d'aquest ús per desafectació, tant en el període de vigència d'aquest PTI o del que aquest document substitueix, la destinació urbanística d'aquests sòls serà preferentment la d'equipament públic, o establiments d'ús turístic lligats al manteniment o la recuperació d'una explotació agrària, i poden adequar-se per acollir els usos d'activitats turístiques expressament indicats en aquest PTI associats a aquestes explotacions agràries preferents, atenent el següent:

1. És necessari per dur a terme el canvi d'ús redactar un projecte d'intervenció acompanyat d'una memòria d'idoneïtat tècnica, en els termes continguts a l'article 112.
2. S'hi pot desenvolupar l'ús turístic en la modalitat d'hotel rural en el cas de situar-se sobre sòl rústic, i equipament públic en el cas que se situïn sobre sòls urbans.
3. En cas que se situïn sobre sòl rústic, s'aplicaran les limitacions per a la instal·lació d'activitats complementàries agroturístiques, d'agrooci i agroultura, i s'han de complir les condicions respecte al nombre de places turístiques, ambientals, accessibilitat, cicle de l'aigua i producció d'energia considerades en aquest pla.

Disposició transitòria sisena

Densitat de població turística del planejament vigent

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

Els sòls classificats pel planejament municipal vigent a l'entrada en vigor d'aquesta revisió del Pla Territorial Insular com a sòl urbà o urbanitzable, que contenguin l'ús turístic i que disposin del planejament de desenvolupament definitivament aprovat i en vigor, poden mantenir la densitat de població turística i el nombre de places que aquests planejaments els hagueren atorgat.

Els sòls urbanitzables que, responen al que conté el paràgraf anterior, no disposin de pla parcial aprovat definitivament o en vigor però hagin iniciat el tràmit d'informació pública quan comenci a vigir aquest PTI poden mantenir la densitat de població turística i el nombre places que el planejament els hagués atorgat.

Disposició transitòria setena

Altres usos turístics reconeguts en el planejament

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

Es reconeixen en aquest PTI els usos turístics existents i en funcionament d'acord amb una llicència obtinguda legalment com a hostals, albergs, càmpings, etc., i és possible el manteniment de l'activitat i de les places actualment existents, sense la possibilitat, però, de transformar-los en altres usos turístics d'allotjament. El cessament de l'activitat comportarà la pèrdua de la llicència i la impossibilitat d'obtenir-ne una de nova per al desenvolupament de la mateixa activitat en no reconèixer-se com a nous usos turístics en aquest PTI i no haver disposat de places turístiques per a ells.

Disposició transitòria vuitena

Autorització d'aparcaments en superfície en sòl rústic i urbanitzable de l'entorn urbà

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

En absència del Pla de Mobilitat Insular Sostenible o Pla Especial Insular per a l'Ordenació dels Aparcaments, serà possible l'autorització temporal d'aparcaments per part del Consell Insular de Menorca considerant-se com un ús excepcional d'interès general insular, amb l'informe previ i l'autorització de l'òrgan competent del Consell Insular en matèria de patrimoni historicocultural i l'avaluació ambiental corresponent, i d'acord amb el següent:

1. Poden executar-se al sòl rústic d'àrea de transició dels nuclis tradicionals o en sòl urbanitzable no desenvolupat situat en continuïtat amb sòls urbans dels nuclis tradicionals i les zones turístiques:

- a) No suposaran moviment de terres, excepte el propi d'apedaçament de zones puntuals i compactació per fer-ne possible l'ús, per a la qual cosa s'han d'executar sobre sòls de pendent igual o menor al 6 % i evitar el desplaçament o l'eliminació de parets seques per a la seva execució.
- b) No serà possible l'execució de cap tipus d'edificació associada, i es prohibeix l'execució de paviments no permeables, llevat dels elements d'accés o per a l'execució de petites infraestructures de recollida d'aigües, cablatge de senyalització lluminosa, etc. S'establirà una utilització temporal d'acord amb els períodes de màxima afluència turística.
- c) Han de tenir una capacitat igual o inferior a 250 places i situar-se preferentment al costat de les vies principals d'accés als nuclis tradicionals, de manera que se substitueixin viatges amb vehicle privat per vehicle públic, viatges motoritzats per no motoritzats (fonamentalment a peu i bicicleta), proximitat a carrils bici, complementarietat amb àrees de preferència de vianants, etc., o tenguin la funció d'aparcaments dissuasius, per a la qual cosa han d'estar convenientment senyalitzats.

2. Poden executar-se en sòl rústic de protecció especial i espais de valor ambiental, però considerant-se un ús prohibit a les AANP i APT, excepte que es tracti dels vinculats a les concessions i autoritzacions d'acord amb la normativa sectorial en matèria de costes i litoral, i de conformitat amb el que disposi, si escau, el corresponent instrument d'ordenació aquests espais naturals:

- a) No suposaran moviment de terres, excepte el propi d'apedaçament de zones puntuals i compactació per fer-ne possible l'ús, per a la qual cosa s'executaran sobre sòls de pendent igual o menor al 3 % i es prohibeix el desplaçament o l'eliminació de parets seques per a la seva execució.

- b) No serà possible l'execució de cap tipus d'edificació associada, i no es podrà modificar la qualitat del sòl amb l'aportació de materials de suport aliens al lloc (arenes de rebliment, graves, etc.). S'establirà una utilització temporal d'acord amb els períodes de màxima afluència turística.
 - c) Capacitat inferior a 100 places, mantenint-se la capacitat existent en el cas que el nou aparcament substitueixi o en reemplaça un altre d'inicialment existent. L'accés s'ha de fer des d'un camí públic i han d'estar dimensionats i senyalitzats d'acord amb la dimensió de l'accés, per tal d'evitar aglomeracions. S'establirà una utilització temporal d'acord amb els períodes de màxima afluència turística.
 - d) Poden comptar amb petites construccions mòbils/desmuntables per oferir serveis de neteja, o petits punts d'avituallament, lloguer de bicicletes, etc. per donar serveis de turisme actiu.
 - e) L'avaluació ambiental considerarà la previsió de totes les actuacions que siguin necessàries per desmantellar-les i restaurar-les a les condicions ambientals inicials en finalitzar l'activitat de cada temporada, així com dels camins que li donen accés.
 - f) La ubicació d'aquestes zones d'aparcament no es pot superposar amb zones ocupades per comunitats vegetals permanents que hagin assolit l'estat clímax en l'escala de la successió ecològica, com ara ullastrars, alzinars, pinedes, vegetació dunar, garrigues, jonqueres, salicorniars, comunitats de semprevives (*Limonium spp*), savinars, marines i matolls.
3. En el cas de ser aparcaments existents en les condicions dels punts anteriors, es poden relocalitzar, mantenint la funcionalitat a què responen, si aquest desplaçament permet la recuperació d'espais de valor natural o permet una millora substancial d'accessibilitat als centres urbans o als espais als quals donen servei.

Disposició transitòria novena

Manteniment i conservació de la xarxa viària pública de camins de Menorca

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

En absència del Pla Director Sectorial de Camins que ordeni la integritat del sistema i l'estructura de la xarxa insular de camins públics, i garanteixi el manteniment i la conservació i defensa de la xarxa viària pública dels camins d'acord amb els criteris de la Llei 13/2018, de 28 de desembre, de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i Menorca i aquells criteris d'ordenació territorial que s'exposen en aquest PTI, es permetran tan sols les intervencions que expressament es contemplen en aquest document, previ informe preceptiu i vinculant de l'òrgan competent del Consell Insular en la matèria.

Disposició transitòria desena

Delimitació precisa de les diferents categories de sòl rústic grafiades als documents cartogràfics d'aquest pla territorial insular

[ND; norma directiva prevalent sobre i vinculant de l'ordenació urbanística la disposició sencera]

La delimitació precisa de qualsevol de les categories de sòl rústic que hagin de respondre a elements físics, com ara l'existència d'alzinars, savinars, ullastrars, marines d'aladern i vegetació sobre penyal litoral que responen a les AANP de la Llei 1/1991, de 30 de gener, quan es detecti una incoherència, que respongui a un error material del Pla respecte de la realitat a què es fa referència per raó de

l'escala d'elaboració del PTI, 1:25.000, i de l'origen de les cobertures utilitzades, correspondrà als instruments de planejament general que hauran d'elaborar els municipis, i l'escala de correcció dels quals serà, almenys d'un major detall, 1:5.000 al sòl rústic i 1:2000 a les AT que puguin transformar-se en sòl urbanitzable, justificant-se aquesta nova delimitació mitjançant el corresponent aixecament topogràfic i cartogràfic.

Disposició derogatòria única

Derogació de la Norma territorial transitòria de Menorca

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

Queda derogada íntegrament, sense perjudici del que preveuen les disposicions transitòries d'aquest pla, la Norma territorial transitòria de Menorca.

Disposició final primera

Adaptació del planejament general i altres planejaments de competència municipal

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

Els plans generals vigents als municipis en el moment que comenci a vigir la revisió del Pla Territorial Insular s'hi han d'adaptar, amb indicació de la incidència de l'adaptació que efectuïn en els plans que els desenvolupin, en el termini de dos anys a comptar del dia que entri en vigor. En cas que l'expedient relatiu a l'adaptació del corresponent pla general no hagi tingut entrada en el registre general del Consell Insular el dia de venciment del termini esmentat, el Consell Insular podrà substituir materialment el municipi corresponent en la formulació, a costa d'aquest, de l'adaptació. Una vegada redactat el projecte tècnic d'adaptació es remetrà al municipi corresponent perquè la tramiti en la forma legalment prescrita.

Amb motiu de l'adaptació a que es refereix el paràgraf anterior es podrà exercitar plenament la potestat de planejament per a la revisió substantiva del model urbanístic general municipal. En tot cas, han de determinar els sòls destinats al Sistema General d'Espais Lliures en quantia suficient per satisfer els estàndards legalment vigents.

Disposició final segona

Modificació i revisió del planejament urbanístic

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

1. Des de l'entrada en vigor de la revisió del Pla Territorial Insular no es pot:

- a) Incoar, ni per tant aprovar inicialment, cap projecte de modificació o revisió del planejament general urbanístic municipal en què no es compleixi parcialment o totalment, respectivament, el deure d'adaptació a què es refereix la disposició final primera.
- b) Tramitar ni aprovar cap pla urbanístic de desenvolupament o qualsevol modificació d'aquests, així com cap altre projecte o instrument que legítimi la transformació del sòl, la realització d'obres d'urbanització o l'execució d'obres d'edificació, construcció o instal·lació que contradigui o s'oposi a qualsevol de les determinacions prescriptives del Pla Territorial Insular.

2. S'exceptua de la prohibició establerta en la lletra a) del número anterior la modificació del planejament vigent en el moment que comenci a vigir la revisió del Pla Territorial Insular que tenguin per objecte exclusiu:

- a) La nova ordenació, a través de pla parcial o especial d'ordenació, de sectors, àmbits o zones requerida per les determinacions prescriptives del Pla Territorial Insular, i expressament l'ordenació de les ART i nuclis rurals.
- b) L'ordenació que hagi de legitimar la instal·lació i el funcionament d'equipaments públics i privats de provisió de béns i serveis al públic en general.

Disposició final tercera

Prevenició i control de la qualitat ambiental

[NIDPA, norma d'immediata, directa i plena aplicació tota la disposició]

Tot estudi que, si escau, s'hagi de realitzar i que tenguin per objecte la identificació, prevenció o correcció de les possibles conseqüències o impactes ambientals derivats de les determinacions i prescripcions contingudes en qualsevol instrument de planificació territorial i urbanística o projecte d'obra destinat, amb subjecció a les determinacions del present pla, a l'ordenació, projecció i execució d'elements o actuacions relacionades amb el sistema d'infraestructures, equipaments i serveis públics ha d'integrar necessàriament la previsió de diferents alternatives, a l'efecte de facilitar la identificació de la que resulti més convenient per raó de la seva menor incidència ambiental negativa i major adequació a les disposicions establertes per la normativa vigent sobre prevenció dels riscos i protecció dels recursos naturals.

Disposició final quarta

Continuïtat de les places obtingudes d'acord amb expedients, procediments i regulacions precedents la modalitat turística dels quals no estigués prevista en aquesta revisió del Pla Territorial Insular

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

Les places turístiques obtingudes legalment d'acord amb expedients, procediments i regulacions precedents mantindran la seva vigència, podent ser comercialitzades en les tipologies a què pertanyin, o si escau assimilades a aquelles que permeti la legislació vigent, si no es donen de baixa expressament o passen més de tres anys una vegada aprovat aquest Pla sense haver declarat per part del propietari el manteniment de l'activitat.

A fi de mantenir i possibilitar la millora de les condicions de qualitat de les edificacions que allotgen aquestes places serà possible realitzar totes les obres de restauració, conservació, consolidació i rehabilitació siguin compatibles amb els objectius i les determinacions del Pla Territorial Insular.

Disposició final cinquena

Manteniment de les determinacions d'ordenació dels plans i projectes aprovats en desenvolupament de l'ordenació territorial insular continguda en el PTI

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

Aquesta revisió del PTI no altera la realitat vigent continguda en el planejament de desenvolupament, projectes i adaptacions dels planejaments municipals aprovats en desplegament del PTI vigent a l'entrada en vigor d'aquesta revisió, i s'assumeixen els seus paràmetres i condicions d'ordenació en la seva integritat.

Disposició final sisena

Règim transitori del PTI respecte a la normativa de desplegament reglamentari de la LUIB

[NIDPA; norma d'immediata, directa i plena aplicació la disposició sencera]

D'acord amb la disposició final primera de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, i mentre no sigui desplaçat pel desplegament reglamentari competència del Govern balear o del Consell Insular, s'aplicarà el que es regula en aquest PTI, i una vegada això es produeixi, continuarà sent aplicable supletòriament en tot allò que sigui compatible amb el desplegament esmentat i amb la resta de disposicions vigents en cada moment.

ANNEX I. Matriu de regulació d'usos en sòl rústic

A continuació es desenvolupa la Matriu de regulació dels usos en sòl rústic, que atén la condició dels usos genèrica i per a la qual el text d'aquestes normes abunda en el detall de la seva ordenació específica.

MATRIU DE REGULACIÓ D'USOS EN SÒL RÚSTIC

On:
A: Ús admès sense perjudici del compliment de la normativa específica
C: Ús condicionat
Ph/C: Ús prohibit amb les excepcions que estableix la revisió del PTI
Ph: Ús prohibit

		AANP	ANEI	ARIP	ANIT	AIP	APR	APT	AIA	SRG	SRC-AT
SECTOR PRIMARI	Activitats extensives	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
	Activitats intensives	Ph/C	C	C	C	C	C	C	A	A	A
	Activitats complementàries	Ph/C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
SECTOR SECUNDARI	Indústria de transformació agrària	Ph/C	Ph/C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Indústria general	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph
EQUIPAMENTS	Equipaments sense construcció	Ph/C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Resta d'equipaments	Ph	Ph	C	C	C	C	Ph	C	C	C
ALTRES	Activitats extractives	Ph	Ph/C	Ph/C	Ph/C	Ph/C	Ph/C	Ph	Ph/C	Ph/C	Ph
	Infraestructures*	Ph/C	C	C	Ph/C	Ph/C	C	C	C	C	C
	Protecció i educació ambiental	C	A	A	A	A	C	C	A	A	A
	Habitatge unifamiliar aïllat	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph	Ph

Infraestructures*: La implantació d'instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica procedent d'energies renovables d'origen solar i eòlica s'ajustarà a les zones d'aptitud ambiental i territorial que es reflecteixen a les determinacions gràfiques de la revisió del PTI i als criteris d'implantació les esmentades infraestructures energètiques recollits als articles 15 i 16 d'aquestes normes, a les directrius de paisatge que aquestes contenen i al règim d'usos previst a l'article 81.